

N H H A R S E S
S E N S E E S P I N E S

No hi ha roses sense espines

A la vida hi ha temps per a tot. Només has de saber què fer a cada moment.

Marina Lanckmans

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	5
CERCANT UNA IDEA.....	5
OBJECTIUS	6
METODOLOGIA.....	6
UNITS PER SEMPRE	8
EL VINCLE MATERN.....	8
L'EMBARÀS.....	9
MICROQUIMERISME	10
EL VINCLE BIOLÒGIC.....	11
CREANT I ENFORTINT EL LLAÇ	11
HOMES	13
I SI NO ES PRODUEIX AQUESTA CONNEXIÓ?	13
LA TEORIA DE L'AFECCIÓ.....	14
A BORD DEL TREN DE LA FELICITAT?	14
DONES AVUI EN DIA	16
DONES, MARES, PARES I FILLS	16
ACTUALITAT.....	18
Igualtat de gènere	18
Més dones llicenciades.....	19
Facebook i Apple ofereixen congelar els òvuls a les treballadores.....	21
L'Ara	22
ALTRES ASPECTES.....	23
Factors més importants que influeixen la dona.....	23
L'arrel del problema	23
DIRECTORES DELS CENTRES D'EDUCACIÓ	24
ALCALDESSES DE LES TERRES DE L'EBRE.....	24
HISTÒRIES DE GRANS DONES	29
DONES DEL SEGLE XX	29
DONES POLÍTIQUES	30
DONES ESPANYOLES.....	33

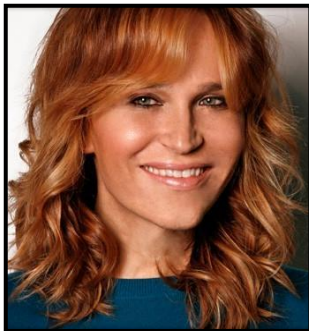
DONES D'ALTRES ÀMBITS.....	34
ANÀLISI DE L'APARTAT	35
ALCALDESSES DEL TERRITORI	36
ROSER CABALLERIA - ALCALDESSA DE XERTA.....	36
IMMA JUAN - EXALCALDESSA DE DELTEBRE.....	38
ESTHER MARTÍ - EXALCALDESSA DE LA GALERA.....	41
MARIA BELTRAN - ALCALDESSA DE TIVENYS	43
NÚRIA VENTURA - EXALCALDESSA D'ULLDECONA	45
CARME PELEJÀ - EXALCALDESSA DE LA FATARELLA.....	48
GEMMA CARIM - ALCALDESSA DE VINEBRE.....	50
BLANCA DURÉ - EXALCALDESSA DE LA GALERA.....	52
JÚLIA CELMA - ALCALDESSA DE PAÜLS.....	55
GENOVEVA MARGALEF - ALCALDESSA D'EL PERELLÓ	57
MARUTXI BALLESTER - ALCALDESSA DE LA SÉNIA.....	59
DOLORS SUBIRATS - ALCALDESSA DE RASQUERA	61
NÚRIA BALAGUÉ - ALCALDESSA D'ULLDECONA	63
MERITXELL ROIGÉ - 1a TINENT D'ALCALDE DE TORTOSA.....	65
ANÀLISI DE L'APARTAT	67
EMPRESÀRIES DEL TERRITORI	70
ANNA GIMÉNEZ - GRANJA LUISIANA.....	70
MARINA LANCKMANS - LEXTRAD.....	73
CAROL ALLEPUZ - AGRAM	75
NEUS BARBERÀ - SURTDECASA	77
MARTA CID - AMUNT EBRE.....	80
ANÀLISI DE L'APARTAT	82
ENQUESTES	83
CONCLUSIONS.....	90
WEBGRAFIA	92
ANNEX.....	95

INTRODUCCIÓ

CERCANT UNA IDEA

Curiosa és la vida, que et porta per camins que mai t'haguessis imaginat. Segurament, molts alumnes realitzen treballs que tenen alguna relació amb les matèries que estudien, però aquest no ha estat el meu cas. Així doncs, lluny del món en què em trobo endinsat, el de les ciències, estic fent un treball de recerca d'àmbit social. Sempre m'ha agradat el contacte amb la gent: on hi hagi una bona conversa, que s'apartin les cèl·lules procariotes i les derivades. Crec que això m'ha ajudat a decantar-me per aquest projecte.

La idea d'emprendre *No hi ha roses sense espines* sorgeix de l'Angela Merkel i de l'Estela Reynolds, personatge de ficció de la sèrie *La Que Se Avecina* interpretat per l'actriu Antonia San Juan.

L'Estela Reynolds és una actriu frustrada que, convençuda de ser una gran estrella, tan sols ha rodat la pel·lícula *Desembraga a fondo*, film de Fernando Esteso on hi va tenir una presència força secundària. L'Estela es queda embarassada durant el rodatge d'aquesta producció i decideix sacrificar la seua carrera artística per tal de poder cuidar sa filla. En nombroses ocasions culpa la seua filla Lola d'haver destrossat la seua carrera com a actriu. “*Hauria sigut una gran actriu si no hagués engendrat la Lola?*”

L'Angela Merkel és l'actual cancellera d'Alemanya. Després d'una llarga trajectòria política ha aconseguit consolidar-se com una dona molt important a nivell mundial. Per si fos poc, durant els darrers anys ha estat considerada la dona més poderosa del món. Actualment, encara encapçala aquesta posició. “*Si l'Angela Merkel hagués tingut fills, hagués arribat a ocupar el lloc on es troba?*”

Aquestes dues preguntes són les que em porten a emprendre aquest treball.

El temps posterior al naixement d'un bebè és molt important i la mare ha d'estar molt amb ell. Poden, doncs, els fills, fer-les renunciar a ocupar càrrecs destacats en aquesta etapa de la vida? Podrien ser els fills una de les causes per què hi hagi tan poques dones en càrrecs directius? Totes aquestes qüestions són força actuals i aquest és encara un tema poc tractat. Així doncs, *No hi ha roses sense espines* intenta donar respostes a aquestes preguntes. Emprenem el treball amb un gran respecte a les dones i sons fills, sense ànim que ningú es senti ofès.

OBJECTIUS

Els objectius que volem assolir amb aquest treball són els següents:

1. Conèixer quines relacions estableixen les mares amb sons fills quan els estan gestant i durant els primers mesos de vida.
2. Analitzar la situació actual de les dones i observar quants fills han tingut i tenen algunes de les dones més importants de la història i de l'actualitat.
3. Parlar amb dones que ocupin càrrecs destacats a les Terres de l'Ebre i veure si tenir fills els ha privat d'arribar on estan.
4. Realitzar una enquesta que ens permeti saber com veuen aquest tema les mateixes dones.

METODOLOGIA

Un aspecte que fa diferent aquest treball és que no s'ha realitzat abans, és a dir, no hi ha llibres ni pàgines web que recullin la informació referent a la influència dels fills petits en la carrera professional de les dones que ocupen càrrecs destacats. Això ha suposat una dificultat afegida a l'hora de fer-lo perquè la informació l'hem hagut d'anar a cercar en dones del territori i a partir d'elles s'ha anat donant forma a aquest projecte.

Tot seguit apareix una explicació resumida sobre com s'han anat executant les diferents parts.

Primerament, per tal de dur a terme els dos primers objectius plantejats hem buscat informació a la xarxa sobre la relació entre la mare i el nadó durant l'embaràs i els mesos posteriors, gràfics i notícies sobre la situació actual de les dones i la vida familiar de diverses dones importants a nivell mundial per a mirar el nombre de fills que tenen i quan els han tingut. Per tal de completar-ho tot i lligar els diferents temes que tractem, la coordinadora territorial de l'Institut Català de la Dona de les Terres de l'Ebre, Carme Valls, ens ha donat una visió objectiva sobre aquest tema.

En segon lloc, trobem l'apartat més extens del treball. Tot i que la intenció inicial era parlar amb directores de centres educatius, alcaldesses de municipis del territori i empresàries de les nostres terres, hem hagut de prescindir de les primeres perquè consideràvem que estar al capdavant d'un centre educatiu no requereix tant de temps com els altres dos càrrecs. En aquest treball es recullen les opinions de moltes d'elles.

En tercer i darrer lloc, abans de les conclusions finals i de la webgrafia, tanquem el treball amb una enquesta realitzada a dones del territori i analitzem com veuen aquest tema.

UNITS PER SEMPRE

Des del moment en què un òvul fecundat s'implanta a l'úter de la mare per tal que es pugui desenvolupar durant el període de temps conegut com a embaràs, es crea un vincle entre aquest individu i la mare. De fet, aquesta unió és un dels lligams més forts que existeix a la naturalesa.

L'amor que es sent per un fill forma part d'un mateix. Com a mares i pares –naturals, adoptius o, fins i tot, padrastres i madrastres– estem programats per a formar llaços afectius amb els fills. De manera paral·lela, els fills estan fets per a sentir aquesta connexió.

EL VINCLE MATERN

El vincle matern és un instint biològic que garanteix la supervivència del nadó i estableix la unió entre la mare i el fill des del seu úter. Un cop naix el bebè, el seu futur emocional dependrà majoritàriament d'aquesta connexió. Els professors americans de Pediatria Marshall Klaus i John Kennell defineixen aquest vincle com el llaç que es crea entre la mare i son fill des de les primeres setmanes de l'embaràs, s'allarga durant tota la vida i es construeix a partir de les experiències d'afecció que li ocorren al nodrissó.

Aquest enllaç és gairebé tan important per al nou-nat com el mateix oxigen o l'aliment. Cada persona es socialitza segons les habilitats personals i el funcionament de parts específiques del cervell que es desenvolupen durant la infància. Durant els primers tres anys de vida, el cervell desenvolupa un 90% de la grandària adulta. Per això, les experiències d'afecció que tenen lloc durant aquest període de temps són molt importants.

Per tal de comprovar la importància d'aquest llaç afectiu s'han realitzat estudis amb simis recent nascuts als quals se'ls deixava amb una escultura amb forma de simi que simulava ser la seua mare. Tot i els constants esforços dels micos acabats de nàixer d'obtenir una resposta per part de les seues "mares", l'absència de respostes per part seua va provocar problemes en el seu desenvolupament, tristesa i retard en el creixement. Els científics afirmen que la

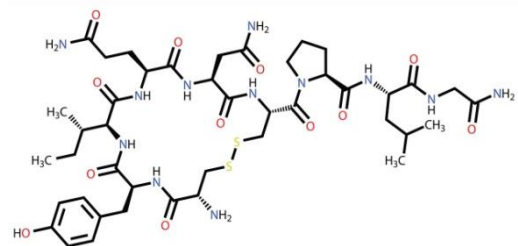
impossibilitat d'establir aquesta connexió d'afecte en nadons humans provoca problemes similars, ja que s'ha observat que els nens amb un llaç pobre, o separats aviat de les mares respectives, sofreixen trastorns emocionals com ara ansietat, depressió i traumes infantils.

L'EMBARÀS

Com s'ha esmentat anteriorment, el vincle d'afecció entre la mare i el nadó comença durant les primeres setmanes de l'embaràs. Quan una dona està embarassada, les seues poderoses hormones comencen a formar la base d'aquest lligam afectiu amb el bebè. Aquestes hormones es van produint durant els nou mesos de gestació.

D'una banda es desactiva l'hormona cortisol, fet que redueix l'estrès en la dona. En una situació d'estrès, les neurones generen un factor que indueix l'alliberació de cortisol, però en les dones embarassades això no passa.

D'altra banda, a partir del cinquè mes d'embaràs, gràcies als moviments del fetus, es comença a alliberar una hormona anomenada oxitocina –coneguda també com l'hormona de l'amor–. A mesura que es va apropant el dia previst per al naixement, el cervell de la dona produeix quantitats cada vegada més grans d'aquesta hormona, la funció de la qual és despertar i enfortir els instints maternals i provocar un augment de confiança. En els animals, des dels micos fins a les rates, és la responsable de l'aparició de les actituds més maternals. Durant el part, a mesura que les contraccions progressen, el flux d'oxitocina al cervell de la dona i a la seua sang augmenta ja que aquesta hormona també és la responsable de les contraccions uterines i d'estimular la producció de llet materna. L'eficàcia de l'hormona de l'amor és tan gran que, sovint, els metges administren una forma sintètica d'aquesta macromolècula a les dones per a induir el part. Quan la dona ja ha donat a llum i té en braços el seu bebè, es troba en uns nivells d'oxitocina elevadíssims que substitueixen la fatiga i el dolor del part per una gran sensació d'eufòria i amor.

Estructura molecular de l'hormona de l'amor.

Estudis amb animals suggereixen que l'oxitocina exerceix un paper molt important en molts comportaments socials, des de la criança dels bebès fins a la formació de relacions sòlides. Els animals que no produeixen aquesta hormona ignoren les seues cries i busquen diferents parelles cada temporada. En canvi, els animals d'espècies que produeixen l'hormona de l'amor tendeixen a ser pares curosos i a formar parelles duradores. Per això, quan l'organisme comença a bombejar oxitocina, és com si circulés més amor pel seu interior.

Aquestes transformacions es sumen a altres canvis hormonals que experimenta el cervell de la dona a partir del quinzè dia de gestació, quan, implantat a l'úter, l'embrió es comunica amb els teixits de la mare.

És lògic que els homes o els pares adoptius, com que no gesten els fills, no senten aquesta connexió que està lligada a l'embaràs ni els canvis que tenen lloc a l'organisme de la dona quan està embarassada. Per això, els pot preocupar la possibilitat que no puguin establir un relació d'afecte amb el bebè. Tot i així, el vincle amb ells no queda perjudicat ja que els nadons tenen la capacitat de formar forts llaços amb qualsevol persona que els cuidi i respongui a les seues necessitats. Carol Wilson, psicòloga de Franklin & Marshall College, afirma que qualsevol persona que cuidi el nounat pot convertir-se en una figura molt estimada i propera a ell. Per tant, encara que alguns cops sol ocórrer abans i altres cops més tard, poden vincular-se igual de bé que la mare biològica.

MICROQUIMERISME

Certament, aquest lligam també es produeix a nivell cel·lular. Un dels últims descobriments en aquest camp és l'anomenat microquimerisme. Aquest fenomen es basa en el fet que els òrgans de la mare contenen cèl·lules procedents del fetus que ha gestat. A partir de la quarta setmana d'embaràs, algunes cèl·lules mare pluripotents¹ de la sang del fetus i de la placenta passen a la circulació sanguínia materna i es dispersen pels seus òrgans. La dona conservarà tals cèl·lules tota la vida.

¹ Cèl·lula mare pluripotent: Cèl·lula que pot esdevenir qualsevol tipus cel·lular excepte les totipotents, que són les que es produeixen per la fusió d'un òvul i un espermatozoide i les que es produeixen en les primeres divisions del zigot.

Aquestes cèl·lules de l'embrió es denominen progenitors cel·lulars associats a l'embaràs. Pel seu origen fetal i pel fet de ser més joves que les cèl·lules de la mare, tenen una gran capacitat de regenerar i rejuvenir el seu cos.

EL VINCLE BIOLÒGIC

El sistema immunitari detecta i elimina tot allò que no és propi del nostre cos. D'aquesta manera, ens defensa de substàncies estranyes, microorganismes patògens –bacteris, virus i fongs–, altres paràsits i cèl·lules canceroses. Per tant, el sistema immunitari de la dona hauria d'eliminar el zigot, ja que ha estat format per la fusió d'un espermatozoide procedent de l'home i un òvul procedent de la dona, donant com a resultat un individu diferent a ella. Però això no passa, ja que mentre l'òvul fecundat travessa les trompes de Fal·lopi per tal d'implantar-se a l'úter, va enviant avisos moleculars i la mare els respon, establint-se així un diàleg molecular pel qual els dos individus es preparen per a passar nou mesos de vida en simbiosi. Per això, l'embrió, que és un individu estrany a l'organisme de la mare, no és detectat com un perill i no s'activen les defenses corresponents. Aquesta tolerància immunològica es genera a través de les substàncies que allibera l'embrió els primers dies i desactiven les cèl·lules maternes que haurien de generar el rebuig. La mare reconeix el fill que gesta com a algú diferent a ella però sense senyal de ser un estrany perill que s'hagi de rebutjar. Gràcies a aquesta tolerància immunològica, l'embrió podrà alimentar-se i sentir a través de la seua mare. Aquest és el vincle biològic, l'antecedent al matern, a l'afecció.

CREANT I ENFORTINT EL LLAÇ

Des del moment en què naixen, els bebès necessiten continuar amb aquesta comunicació que s'ha iniciat a l'úter matern. Per això és tan important la primera hora posterior al part. El nadó naix i té tots els sentits alerta. Les carícies, els petons, la mirada i la veu de la mare són mostres d'afecte i estímuls per al bebè, que, a més, es sent reconegut en un nou medi. El vincle matern biològic s'ha convertit en un vincle afectiu. Aquesta afecció provoca un sentiment d'amor a la mare, que la porta a protegir-lo, alimentar-lo i cuidar-lo.

Un cop la mare ha donat a llum el seu nadó, la comunicació entre aquests dos comença a través dels sentits, amb un intercanvi de senyals que aprenen de forma natural. Aquest llenguatge íntim es basa en el contacte físic, que és la clau del vincle matern. És una necessitat per al bebè: el contacte pell amb pell el tranquil·litza, afavoreix el seu creixement i provoca respostes neuroquímiques essencials per al bon funcionament del seu cervell en les relacions humanes. La mirada és una altra forma de comunicació. Quan arriba al món i la mare el mira als ulls, la unió que es va crear al seu interior continua el seu curs. A partir d'aquest instant, la comunicació visual és fonamental per tal que el bebè aprengui a respondre els estímuls que rep. El recent nascut naix amb l'olfacte desenvolupat, gràcies al qual és capaç de reconèixer sa mare. L'oïda també és important. Durant l'embaràs, el nodrissó ha escoltat la veu dels seus familiars i quan naix, els reconeix amb facilitat.

El recent nascut i sa mare.

Als parts sense complicacions és recomanable que la mare agafi en braços el seu fill un cop ha nascut. Si aquest és col·locat immediatament en contacte amb la pell de l'abdomen i els pits de la mare, la mare experimenta un sentiment de satisfacció molt gran i el fill és capaç de percebre-ho.

La creació del vincle en la mare és tan important que en el cas que una dona noti que no l'ha format pot arribar a entrar en depressió postpart.

Algunes activitats que ajuden a crear i a enfortir aquest lligam són les següents:

- Banyar-se amb el bebè.
- Llegir-li contes.
- Cantar-li cançons.
- Imitar els seus moviments.
- Deixar que toqui els pares, com per exemple palpant les diferents textures de la cara dels seus progenitors.

HOMES

Els homes d'avui en dia passen més temps amb sons fills que no pas els pares de les generacions anteriors. Encara que els pares desitgin establir un contacte més estret amb el seu bebè, la formació d'aquest llaç es dona més aviat en les mares que en ells.

Per a un pare que s'implica durant tot l'embaràs, que participa en el part i està present durant la primera hora de vida de son fill, crear un vincle afectiu amb ell és molt més senzill. Quan l'alimenta, quan li fa massatges, quan el banya i, fins i tot, quan li canvia els bolquers, el pare crea experiències d'afecció amb ell i, a poc a poc, aquest sabrà que, a part de la seua mare, també està el seu pare. D'aquesta manera, serà un bebè feliç, un nen segur i un individu preparat per a relacionar-se amb els altres.

Un pare besant son fill.

I SI NO ES PRODUUEIX AQUESTA CONNEXIÓ?

La creació d'aquest lligam és una experiència personal i complexa que requereix temps. No hi ha cap fórmula màgica ni cap encanteri per tal de dur-la a terme i tampoc es pot forçar. Si es realitzen les necessitats bàsiques del recent nascut, ell no sofrirà pel fet que, inicialment, el llaç maternofilial no sigui gaire intens.

A banda d'això, la formació d'aquesta unió es pot endarrerir per diversos motius. Quan els pares, després del naixement o de l'adopció, es troben amb un bebè de carn i ossos, és possible que la realitat els obligui a modificar la seua imatge mental. A algunes mares els pot resultar difícil enfortir aquesta relació si estan molt esgotades i adolorides després d'un part difícil i llarg. Malgrat això, és important que estableixin aviat un fort enllaç amb el nou-nat perquè, com ja s'ha esmentat anteriorment, si la mare veu que no l'ha format, pot entrar en depressió postpart.

Encara que el fill passi un temps a la unitat de cura intensiva neonatal, la creació del llaç continuarà sent important. El personal hospitalari ajuda els

pares a agafar en braços al nadó a través de les obertures de la incubadora i els anima a passar temps mirant-lo i parlant amb ell.

LA TEORIA DE L'AFECCIÓ

La teoria de l'afecció fou formulada el segle passat pel psicòleg John Bowlby. El seu treball va estar influenciat per Konrad Lorenz, qui va estudiar que les aus podien desenvolupar una forta connexió amb la mare sense que l'aliment estigués pel mig. Però va ser Harry Harlow qui, amb els seus experiments amb micos, el va encaminar de manera decisiva a la construcció d'aquesta teoria.

La tesi fonamental de la teoria de l'afecció és que l'estat de seguretat, ansietat o por d'un nen és determinat, majoritàriament, per l'accessibilitat i capacitat de resposta de la seua principal figura d'afecte.

Segons aquesta teoria, el bebè naix amb un repertori de conductes que tenen com a finalitat produir respostes en els pares. D'aquesta manera, el plor i el balbuceig són estratègies per tal de vincular-se amb ells. Així doncs, busquen mantenir la proximitat amb la figura d'afecció, resistir-se a la separació i utilitzar aquesta figura com a base de seguretat des de la qual exploren el món. Convé destacar que l'afecció és el vincle emocional que desenvolupa el nounat amb sons pares –o cuidadors– i que li proporciona una seguretat emocional indispensable. Les persones de totes les edats creen lligams forts i profunds amb aquells que els proporcionen seguretat i recolzament.

A BORD DEL TREN DE LA FELICITAT?

Saber si un fill aporta la felicitat és un dels debats més polèmics d'avui en dia. Hi ha diversos estudis i moltes són les opinions. L'heterogeneïtat està servida en aquest tema.

Tenir fills és un motiu més per sentir-te feliç, però no és l'únic que et pot donar la felicitat. Tot i això, l'arribada d'un fill t'omple d'il·lusió i de màgia. Pensar que de l'amor d'una parella naix una persona és increïble. Ser pares aporta experiències magnífiques, precioses i espectaculars. El secret de la felicitat dels pares radica en trobar-la més enllà de les petites baralles i discussions. Hi

ha moments de màxima felicitat que només un pare o una mare pot sentir: el dia que naix, quan dorm damunt del seu propi pit, quan diu que l'estima, quan l'abraça, quan els besa, quan aconsegueix mèrits propis, veure'l créixer... El més important és que veure feliços els fills fa feliços els pares.

En aquest àmbit, una curiositat que cal citar és que reconèixer el propi fill de pocs mesos en una fotografia genera un estat de plaer a la mare. La visió d'imatges d'altres nadons, encara que siguin coneguts, no li produeix aquest sentiment. Aquest és un clar símptoma de felicitat.

De totes maneres, les parelles que no tenen fills també poden ser felices. La felicitat es troba en molts llocs i la satisfacció d'una parella depèn de molts altres factors. Tenir fills no t'assegura la felicitat, però tampoc te la nega. Hi ha qui creu que són un obstacle en comptes de ser una experiència enriquidora. Ningú ha dit que el dia a dia dels pares és fàcil. A més, tenir un fill implica sacrifici propi. Els fruits d'aquest sacrifici els portarà el temps.

En definitiva, tant tenir fills com no tenir-ne són dos models de vida molt respectables i vàlids en la societat actual. Cadascú decideix com vol viure la seua pròpia vida.

Fill amb sons pares.

DONES AVUI EN DIA

DONES, MARES, PARES I FILLS

Cada any arriben moltes criatures al món i són les dones les que engendren aquests nous individus. De tota manera, ser dona no equival a ser mare. Aquesta és una qüestió molt personal, tot i que la majoria de dones prenen l'elecció de ser mares. Quan una dona no té fills pot pensar més en ella mateixa, en la seua vida professional i en els que l'envolten. Però quan té fills, a més, ha de pensar en ells i això implica una sèrie de responsabilitats afegides.

De manera paral·lela, la dona sol acabar la seua formació sobre la vintena d'anys i llavors entra al món laboral. En aquest moment, està carregada d'energia, té ganes de treballar i va creixent i madurant en aquest món, però un cop entrada a la trentena, segurament, com moltes dones, optarà per tenir un fill, i això la condicionarà i li farà posar temporalment els frens.

Aquesta taula ens mostra l'edat mitjana en què les dones van tenir el seu primer fill.

	1975	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2012
Catalunya	28'3	28'5	29'1	30'3	30'9	30'9	31'1	31'4
Espanya	28'7	28'4	28'9	30'0	30'7	30'9	31'2	31'6
UE	27'1	27'6	28'2	28'9	29'4	29'5	29'9	30'1

Font: IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya

D'entrada, veiem clarament que, amb el pas dels anys, l'edat de la maternitat s'ha anat posposant. Amb 37 anys, a Catalunya, l'edat de la dona a tenir el primer fill ha augmentat 3'1 anys; a Espanya l'increment ha estat de 2'9 anys, i de 3'0 anys a la Unió Europea. Tot i que l'augment és similar en els tres casos, Catalunya i Espanya superen amb una mitjana d'un any i mig l'edat de tenir el primer fill respecte la Unió Europea. En aquest cas, les xifres de l'any 1975 són les més petites i, les del 2012, les més grans. Això implica que l'edat mitjana al llarg d'aquests anys ha anat augmentant any rere any. Com ja hem comentat,

laboralment, els 30 anys són una època de creixement i aquest fet situa moltes dones davant el dilema de dedicar-se plenament a la seua feina o bé ser mares i compaginar-ho.

Aquesta segona taula ens indica el nombre de fills per dona.

	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Catalunya	1'29	1'32	1'41	1'45	1'54	1'47	1'39
Espanya	1'23	1'26	1'32	1'37	1'46	1'38	1'32
UE	1'48	1'46	1'50	1'54	1'61	1'61	1'58

Font: IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya

En aquest cas, també hi ha un augment al llarg dels anys del nombre de fills per dona. Les xifres de l'any 2000 són les més baixes, però les del darrer any, el 2012, no són les més altes, és a dir, hi ha hagut una pujada i una baixada durant aquests anys. El 2008 és l'any en què les xifres són més altes. Amb 12 anys, el creixement a Catalunya ha sigut de 0'10; 0'09 a Espanya, i 0'10 a la Unió Europea. Així doncs, l'augment és semblant en els tres casos. De la mateixa manera que les xifres de Catalunya i Espanya no s'allunyen gaire entre elles, les de la UE es desvien més i el nombre de fills per dona és, de mitjana, 0'20 major que aquí.

Quan una dona que decideix tenir fills queda embarassada, conviurà nou mesos amb ell, com ja s'ha explicat en apartats anteriors. Un cop doni a llum, l'amor que la mare sent pel seu fill és immens i li costa separar-se'n. Per això, hi ha dones que en aquesta etapa de la seua vida donen més preferència al nouvingut que a la seua carrera professional i renunciem als càrrecs importants perquè se'ls faria difícil compaginar-ho tot. No obstant, tenir un fill i continuar la seua carrera professional ha de ser possible i la dona ha de tenir tots els mitjans per poder-ho fer. Tot i així, algunes dones que ocupen càrrecs directius destacats i ho compaginen amb la vida familiar, pateixen estrès i un esgotament físic i psíquic important.

Segons la coordinadora territorial de l'Institut Català de la Dona de les Terres de l'Ebre Carme Valls, les dones que no tenen fills ho tenen molt més fàcil per arribar als càrrecs importants que les que no en tenen.

Fins ara, ens hem centrat en les dones, però la carrera professional dels homes no es veu afectada per l'arribada d'un fill? Bé, és cert que els fills influencien els pares de forma diferent perquè la dona gesta el fill i l'home no, i això influeix molt. Per això, d'entrada, tenir fills no priva tant als homes com a les dones. No obstant, és cert que els homes d'avui en dia s'impliquen més en la cria dels fills que no pas els de generacions anteriors. Evidentment, s'ha millorat molt, però encara queda camí per recórrer.

Carme Valls, coordinadora territorial de l'ICD a les Terres de l'Ebre.

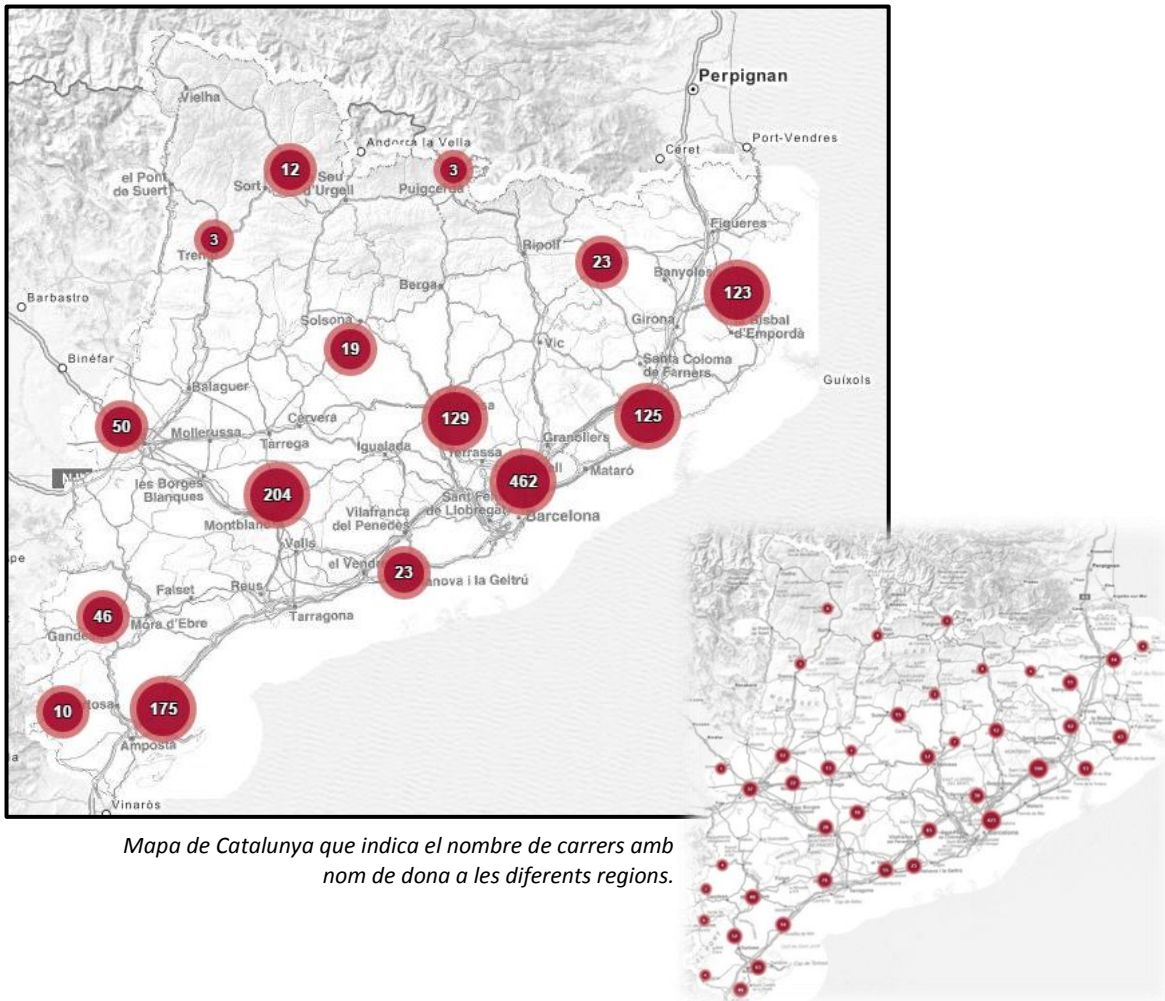
ACTUALITAT

Igualtat de gènere

Respecte a la igualtat de gènere, podem afirmar rotundament que al segle XXI no n'hi ha. El món està liderat pels homes i continua sent masculista, encara que intentéssim maquillar-ho perquè sembli que no és així. Val a dir que en el món dels negocis, les empreses que funcionen millor són les que tenen homes i dones al capdavant, perquè la suma d'aquests dos dona uns fruits boníssims.

Un cas curiós d'aquesta desigualtat afecta el món gastronòmic: si les dones cuinen més del 95% dels plats que la humanitat menja cada dia, com pot ser que els millors cuiners del món siguin homes?

Un altre cas, ideal per veure que el món continua sent masculista, són els carrers. La majoria de carrers que tenen noms d'alguna persona són, majoritàriament, noms d'homes. En total, a Catalunya hi ha 1407 carrers amb noms de dona, una xifra totalment ridícula. Gairebé no hi ha carrers amb noms de dones i la major part són noms de verges i santes. Accedint a la pàgina web carrersdones.icgc.cat apareix un mapa de Catalunya que indica el nombre de carrers amb noms de dona que hi ha en una determinada regió. A mesura que et vas apropant t'indica les poblacions on estan aquests carrers i es poden visualitzar. En molts pobles, el nombre de carrers que tenen noms de dona no arriba al 4%.

Mapa de Catalunya que indica el nombre de carrers amb nom de dona a les diferents regions.

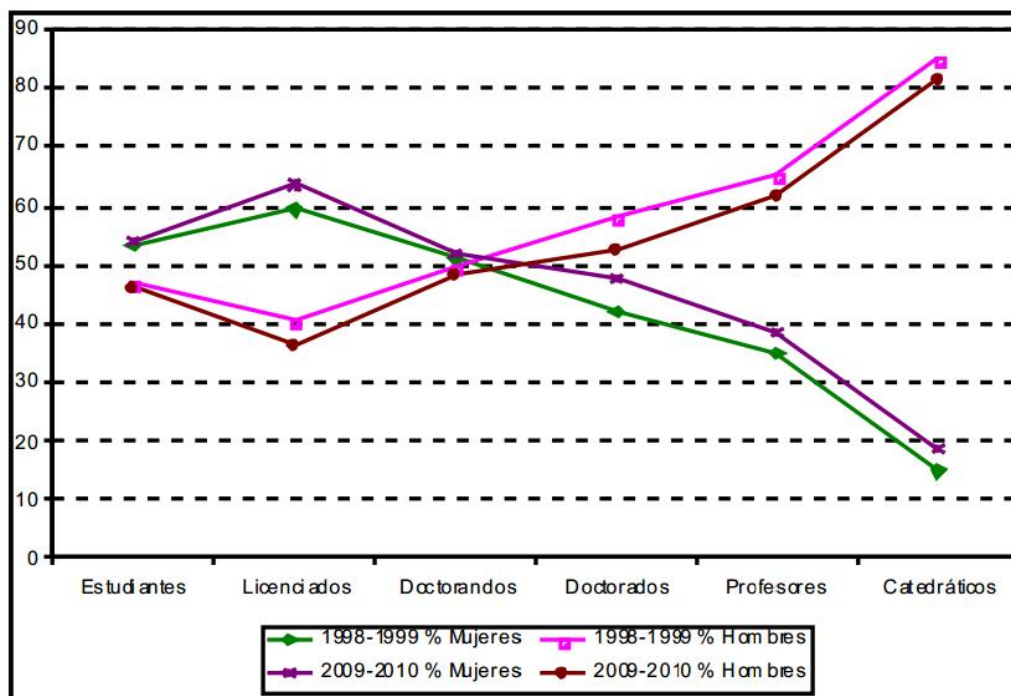
A mesura que amplies el mapa, et marca més exactament on s'ubiquen aquests carrers.

Podem veure que, a les nostres terres, només en tenim 231. Aquesta xifra representa un 16,4% del total. A la zona pirinenca, la xifra és ínfima i a la zona de Barcelona, màxima.

Més dones llicenciades

Tot i que avui en dia hi ha més dones llicenciades en carreres que no pas homes, els càrrecs importants no els ocupen elles. Després, menys d'un 11% d'elles acaba tenint un càrrec de responsabilitat. Les altres es queden pel camí com a tècniques i bones professionals, però arribar dalt, a liderar, molt poques. Es perd molt talent pel mig. A Catalunya, el 60% de les dones acaba una carrera universitària.

El gràfic següent ens indica la distribució de les dones i els homes espanyols al llarg de la carrera acadèmica durant el curs 1998-1999 i una dècada després, durant el curs 2009-2010.

Font: INE, Estadística de l'Ensenyança Universitària a Espanya

Durant el curs 1998-1999, el nombre d'estudiants era semblant, però les dones n'eren una mica més. La diferència es comença a veure en el nombre de llicenciats: 60% de dones i 40% d'homes. Llavors, la truita es capgira i el nombre de d'homes doctorats arriba gairebé al 60%, posant-se per davant de les dones, que representen un 40%. Ja, si mirem el nombre de catedràtics, el creixement masculí es fa molt gran, fins a superar el 80%. D'altra banda, el percentatge de dones ha anat de caiguda.

Si analitzem el gràfic durant la dècada següent passa el mateix. El nombre de dones llicenciades és més gran que deu anys abans –supera el 60%—. Tot i això, encara que hi ha menys homes llicenciats, aquests superen, per molt poc, el nombre de dones doctorades. Continuem mirant el gràfic i veiem que el nombre d'homes professors augmenta i s'incrementa més en els catedràtics. Hi ha aquest cop un 20% de dones catedràtiques i un 80% d'homes catedràtics. Tot i que trobem una mica més de dones i menys homes que en la dècada anterior, la diferència continua sent abismal.

Facebook i Apple ofereixen congelar els òvuls a les treballadores

Aquesta és la recent notícia que es va donar a conèixer el mes d'octubre de 2014. Els dos gegants tecnològics Facebook i Apple oferiran a les seues treballadores la congelació d'òvuls, fet que permetrà a les dones ajornar la maternitat i retenir-les més temps dintre de les empreses. D'aquesta manera, una treballadora pot posposar la seua maternitat sense estar sotmesa a la pèrdua de fertilitat que comporta l'edat –a partir dels 30 anys, la fertilitat de les dones disminueix i, a partir dels 35, cau de forma accentuada–. Mentre que Facebook ja inclou la congelació d'òvuls dins la cobertura mèdica que paga a les seues empleades, Apple començarà a fer-ho a partir del gener.

Segons explica Brigitte Adams, fundadora de l'empresa en què ambdues empreses han confiat per a dur a terme aquest projecte, cada cicle d'estimulació ovàrica costa 10.000\$, als quals s'han d'afegir 500\$ addicionals cada any per l'emmagatzemament dels òvuls.

Però més enllà de la biologia, la mesura ha generat una forta polèmica. En aquest tema les opinions són diverses i oposades.

D'una banda hi ha els partidaris d'aquest tractament, que defensen que permet a les dones no haver de decidir entre carrera i fills i congelar una part dels òvuls durant els seus anys més fèrtils, que coincideixen amb el període més productiu de la seua carrera professional. La qualitat dels òvuls disminueix amb l'edat i això fa que moltes dones es trobin en la difícil decisió d'ajornar la maternitat o no un cop passats els 30 anys.

D'altra banda, els que s'hi oposen, creuen que aquesta mesura és una forma de presentar la carrera i la maternitat com dos aspectes incompatibles per obligar-te a escollir. Aquesta opinió és defensada per Glenn Cohen, expert en bioètica de la Universitat de Harvard, segons el qual s'està fent veure a les dones que la seua feina no és compatible amb la maternitat.

L'Ara

El darrer trimestre de 2014 el diari Ara va obrir una pregunta a la seua pàgina web sobre el tema que tractem a *No hi ha roses sense espines* i els usuaris registrats podien dir-hi la seua. La pregunta de l'Ara és aquesta: “*Has tingut entrebancs per combinar la maternitat amb la teva carrera professional?*” Moltes han estat les dones que han opinat sobre el tema i alguns homes també n'han aportat el seu punt de vista. Vegem dos comentaris que contenen casos completament oposats:

“El meu nom és Montse i visc a Stuttgart, Alemanya, des de fa sis anys. Durant aquest temps he tingut dos fills. El gran té quatre anys i el petit, mig any. Amb els dos embarassos he hagut de renunciar a la feina. Tot i el meu desig de continuar treballant, en cap cas m'han donat l'oportunitat de continuar a les empreses on treballava. Com a dona, com a persona, he hagut de renunciar a la meua carrera professional per a poder tenir fills, de manera temporal. En canvi, al meu marit no li ha suposat cap canvi laboral el fet de ser pare.”

“Jo treballo a l'Administració i tinc una filla d'un any i mig. En cap moment he tingut cap problema en cap sentit per ser mare i agafar la reducció de jornada. La meua cap m'ha recolzat en tot moment i no he vist limitades les meues oportunitats laborals. En canvi, el meu marit hagués desitjat compartir amb mi la reducció de jornada i no ho va poder fer perquè se li va insinuar que el farien fora si s'acollia a aquest dret.”

Després d'això, el passat 26 d'octubre, l'Ara presentava aquest tema com la notícia més destacada a la seua portada.

Portada del 26 d'octubre de 2014 del diari Ara.

ALTRES ASPECTES

Factors més importants que influencien la dona

Els factors dels quals depèn que la dona ascendeixi en el món laboral quan té fills petits o que es mantingui en un càrrec directiu (amb fills petits també) són molts i depenen de la pròpia dona, però els dos més importants són la família i el poder adquisitiu.

D'una banda, si té diners, allà on ella o la seua parella no arriba, pot contractar algú que els faci la feina. Si té algú que els fa el menjar, que els va a buscar els fills i que els neteja la casa, aquesta dona ho té perfecte. El problema el té aquella que no disposa d'un sou tan gran i ha de dedicar temps a fer totes aquestes tasques. Tot i així, contractar cangurs sol crear una forta polèmica si aquests estan més estona amb el fill que la pròpia mare perquè la figura materna és molt difícil de suplir.

D'altra banda, si té la família a prop, aquesta sempre la podrà ajudar més que si està lluny. Si els iaïos viuen a prop, poden ajudar molt a cuidar els néts i portar-los on sigui, fets que alleugen l'home i la dona i poden dedicar-se també a la seua carrera professional. A més a més, si una dona té la sort d'arribar a un càrrec destacat, l'home ha d'assumir uns altres papers.

Un aspecte que influencia molt i cal destacar són els horaris. Les reunions es fan molt tard i la dona en aquesta hora prefereix estar a casa i a l'home no li importa tant. Ella prioritza estar amb els fills, estar a casa amb ells, i com que l'home sap que a casa està la seua parella, no passa res si ell arriba més tard. Els horaris de les persones que ocupen càrrecs de responsabilitat i molts horaris empresarials són criminals i no estan adaptats a valorar la vida familiar i permetre'n la conciliació. De tota manera, aquelles dones que són les seues pròpies caps i disposen, doncs, de flexibilitat horària, s'ho poden muntar millor que si els imposen els horaris.

L'arrel del problema

Tot això és una qüestió d'educació. S'ha d'educar els xiquets i les xiquetes igual, se'ls ha d'inculcar que cuidar els fills és una feina dels dos i que les

tasques domèstiques s'han de compartir. Un cop siguin grans, això ho veuran normal. No per ser dona t'ha de tocar cuidar els fills i la gent gran que pugui haver a casa. Ja de ben petits, les noies juguen amb nines i les cuiden. Quan són grans, saben que han de cuidar sons fills perquè han cuidat les nines. Hi ha un estudi que revela que més del 90% de persones que cuiden persones grans malaltes són dones. L'educació que es dona a la dona fa que els fills siguin responsabilitat seua. En general, s'educa els fills diferent, cadascú per a fer un paper.

DIRECTORES DELS CENTRES D'EDUCACIÓ

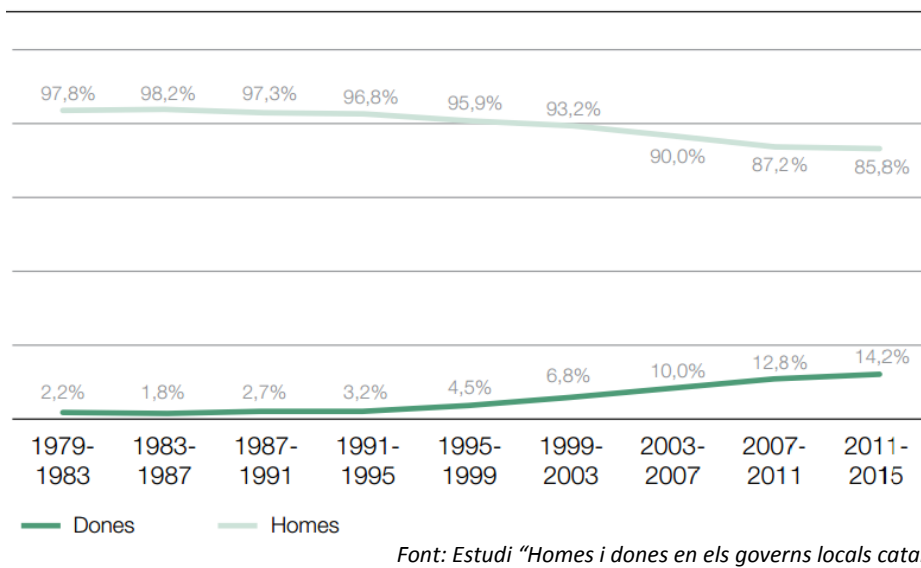
En general, els centres d'Educació Primària tenen dones com a directores i la majoria de mestres són dones. També hi ha homes directors, però no en són tants. En canvi, als centres d'Educació Secundària es capgira la situació i hi ha més directors que directores. Això passa perquè la Primària es veu com part de l'educació maternal.

Avui en dia, a les Terres de l'Ebre hi ha 94 centres d'educació Primària i Secundària públics –incloent les zones escolars rurals–. En el curs 2013-2014, dels 71 centres públics d'Educació Primària de les nostres terres –les 36 ZER incloses– hi havia 54 directores (76,1% del total) i 17 directors (23,9% del total). Veiem doncs que, majoritàriament, els centres públics d'Educació Primària estan encapçalats per dones. Trobem un director per cada tres directores. En canvi, dels 22 centres públics d'Educació Secundària, hi havia 13 directors (59,1% del total) i 9 directores (40,9% del total). En aquest cas, tot i que la diferència no és gaire gran, hi ha més directors que directores.

ALCALDESSES DE LES TERRES DE L'EBRE

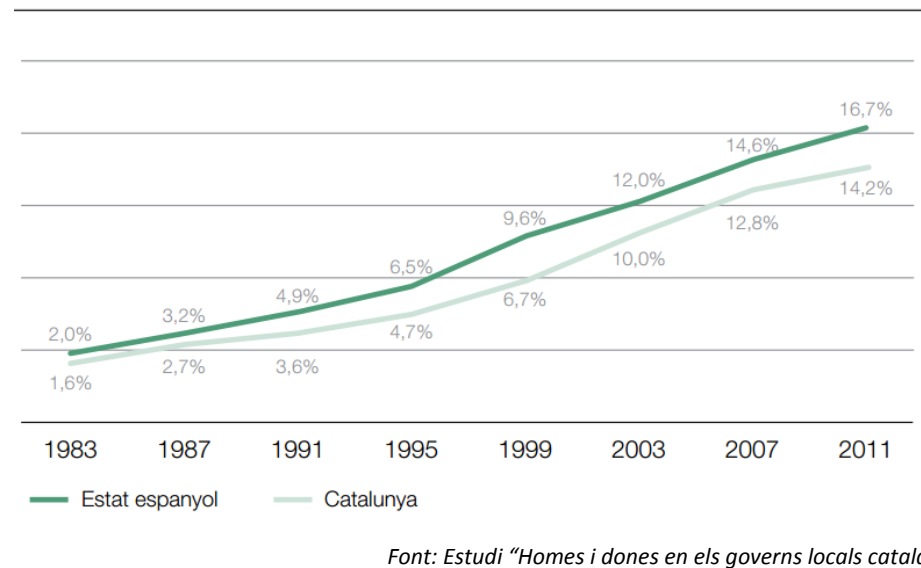
Segons l'estudi *Dones i homes en els governs locals catalans 2003-2011* realitzat per l'Associació de Dones Periodistes l'estiu de 2014, dels 947 consistoris catalans, només 151 estan governats per dones, xifra que representa tan sols el 15'9%. A més, encara ara hi ha 86 municipis, que representen el 9'1% del total, que no tenen cap regidora.

Evolució d'alcaldes/esses des de 1979 fins a 2011

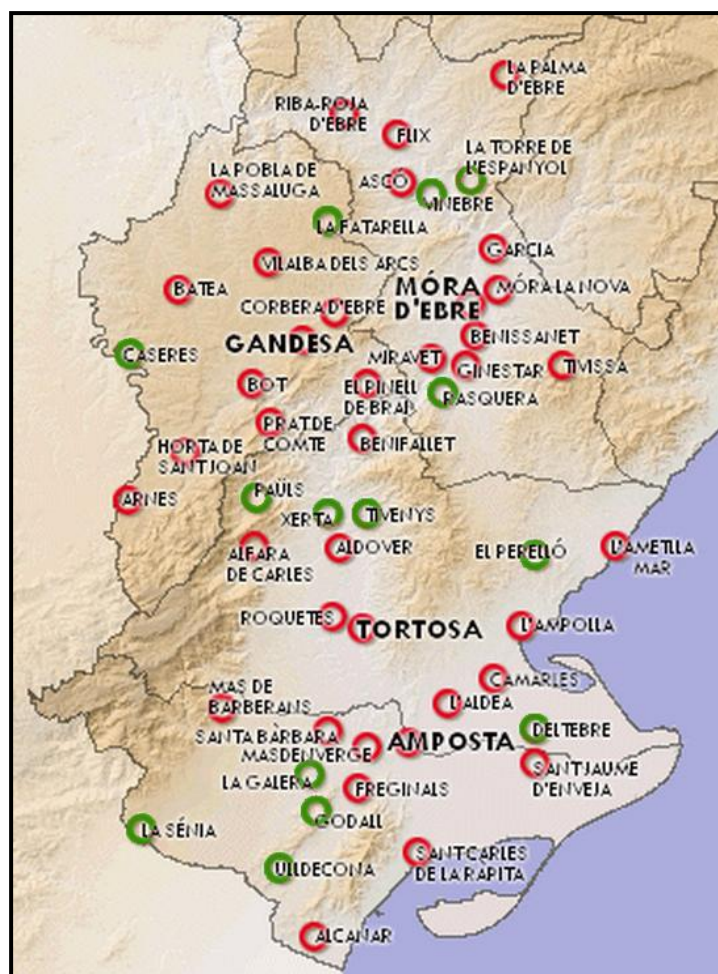
Aquest primer gràfic mostra el percentatge d'alcaldes i alcaldesses que hi ha hagut en les darreres nou legislatures a Catalunya. El percentatge inicial d'alcaldes és ínfim i encara que ha anat incrementant-se al llarg dels anys, aquest creixement no ha estat gaire gran. A dia d'avui, més del 80% dels municipis estan governats per homes.

Evolució del percentatge d'alcaldeses a Catalunya i l'Estat espanyol

Aquest segon gràfic assenyalava el percentatge d'alcaldeses a l'Estat espanyol i a Catalunya. Com bé es pot veure, Catalunya i Espanya han realitzat un creixement conjunt però el nombre d'alcaldeses d'Espanya s'ha mantingut en tot moment per damunt del d'alcaldeses catalanes.

MUNICIPIS DE LES TERRES DE L'EBRE

Font: IDECE, Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre

Aquest mapa indica el nom i la ubicació de tots els municipis de les quatre comarques que conformen les Terres de l'Ebre. Les poblacions destacades amb el color verd corresponen a les localitats en què hi ha hagut, almenys, una alcaldessa durant alguna legislatura.

Com podem veure, més de la meitat d'aquests municipis no han estat mai governats per cap dona. La Terra Alta és la comarca amb menys presència d'alcalduesses (2 municipis), seguit de la Ribera d'Ebre (3 municipis) i del Montsià (4 municipis). És el Baix Ebre la comarca que té més municipis (5) en els quals hi ha hagut una dona a l'alcalduia. No obstant aquesta darrera dada, el Montsià ha vist passar més dones per aquest càrrec ja que a Ulldecona i a La Galera (tal i com s'apunta posteriorment) hi ha hagut dues alcaldesses.

Comarca	Municipis	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Terra Alta	Caseres													
	La Fatarella					Teresa Barberà								
	Rasquera											Lucrècia Bladé		
Ribera d'Ebre	La Torre de l'Espanyol													
	Vinebre													
	La Galera													
	Godall													
	La Sénia													
Montsià	Ulldecona													
	Deltebre												Imma Juan	
	Paüls													
	El Perelló													
	Tivenys													
Baix Ebre	Xerta							Roser Caballeria					Roser Caballeria	

Comarca	Municipis	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Terra Alta	Caseres												
	La Fatarella						Carme Pelejà						
	Rasquera							Concepció Solé				Dolors Subirats	
Ribera d'Ebre	La Torre de l'Espanyol												
	Vinebre								Gemma Carim				
	La Galera			Esther Martí		Blanca Durè		Esther Martí					
	Godall												Teresa Esmel
	La Sénia										Miarutxi Ballester		
Montsià	Ulldecona						Núria Ventura						Núria Balagué
	Deltebre			Imma Juan									
	Paüls								Julia Celma				
	El Perelló						Genoveva Margalef						Genoveva Margalef
	Tivenys							Maria Beltran					
Baix Ebre	Xerta			Roser Caballeria									Roser Caballeria

Aquestes taules mostren les dones que han exercit d'alcaldesses en algun municipi de les Terres de l'Ebre des de l'any 1990, els anys que van governar i el partit polític que representaven

Si fem una ullada a les Terres de l'Ebre, observem que, ara mateix, dels 52 municipis hi ha 9 alcaldesses, tot i que dues d'elles han arribat "de rebot" per la dimissió de l'alcalde anterior. El percentatge de dones alcaldesses actualment a les Terres de l'Ebre és del 17'3%, lleugerament per sobre de la mitjana catalana. Al llarg del darrer segle i principis d'aquest, 17 han estat les dones que s'han col·locat al capdavant d'algun municipi, sense tenir en compte les entitats municipals descentralitzades (EMD) i les pedanies.

En analitzar detingudament la taula, podem observar que ara és el moment en què hi ha més alcaldesses. CiU és el partit polític que més alcaldesses ha tingut a les nostres terres, seguit del PSC, ERC i PP. Les dues dones que han estat més temps al capdavant del seu municipi són la Maria Beltran, de Tivenys (12 anys), i la Roser Caballeria, de Xerta (12 anys també). Els municipis en els quals hi ha hagut més d'una alcaldessa són La Galera, Rasquera i Ulldecona.

Arribar a guanyar l'alcaldia del teu municipi té molt de mèrit, però si mirem la població dels municipis on hi ha hagut alcaldesses, ens adonem que aquestes poblacions tenen, generalment, pocs habitants. Les dones que han exercit el càrrec d'alcaldesa en municipis amb força habitants són l'Imma Juan (Deltebre - 10.000 habitants), la Núria Ventura i la Núria Balagué (Ulldecona - 7.000 habitants), la Marutxi Ballester (La Sénia - 6.000 habitants) i la Genoveva Margalef (El Perelló - 3.000 habitants). La resta ho han sigut en poblacions de 1.000 habitants o menys.

A banda de tot això, encara que en els anys 90 hi havia poques alcaldesses i ara n'hi ha més, continuen sent una minoria. Cal afegir que les quatre dones que foren alcaldesses durant els anys 90 pertanyien totes a CiU. S'ha progressat, però encara queda trajecte per recórrer.

HISTÒRIES DE GRANS DONES

En aquest apartat apareix un recull de biografies d'algunes dones importants dels darrers temps i de l'actualitat. Evidentment, no sabem la situació personal de cadascuna d'elles, però podem veure en quin moment decideixen tenir fills o si opten per no tenir-ne.

DONES DEL SEGLE XX

L'**Agatha Christie** (1890-1976) és una de les escriptores més famoses i reconegudes a nivell internacional gràcies a les seues novel·les policiaques. Als 24 anys es casa amb un pilot d'aviació, amb qui té la seua única filla l'any 1919, Rosalind Christie. L'any 1920 veu publicat el seu primer llibre. Tot i que no veia el seu futur en la literatura perquè la família estava per davant de tot, la mala situació econòmica la va animar a redactar un altre llibre i, des de llavors, no pararia d'escriure. El seu primer gran èxit arriba el 1926 amb *The Murder of Roger Ackroyd*. La seua trajectòria literària continua durant molts anys i l'èxit de les seues obres encara perdura avui en dia.

La **Marie Curie** (1867-1934) és, segurament, la científica més important del segle XX. Va guanyar el Premi Nobel de Física l'any 1903 i el Premi Nobel de Química el 1911. Va conèixer el seu marit l'any 1894 i el 1897 naixia la seua filla Irene. Després del seu naixement, Marie es va proposar realitzar una tesi doctoral i continuar les seues investigacions sobre la radioactivitat. L'any 1904 naixia la seua segona filla, l'Eva. La Irene va seguir els passos de sa mare i l'any 1925 va rebre el Premi Nobel de Química, juntament amb el seu marit. La Marie Curie va morir a causa de la leucèmia que li va provocar l'exposició a la radioactivitat i la filla gran moriria, anys més tard, per la mateixa causa.

La **Coco Chanel** (1883-1971) fou una modista francesa que va revolucionar el món de la moda i de l'alta costura. Va trencar l'elegància de la Belle Époque i va alliberar els cossos femenins de les cotilles. Durant els anys 20 es va convertir en la gran dama de la moda francesa i la seua influència es va estendre a tots els àmbits, des del cabell fins als perfums. Es va convertir en el símbol de la dona moderna, activa i alliberada. La seua imatge va ser admirada i imitada per milions de dones. Coco mai va tenir criatures.

La **Marilyn Monroe** (1926-1962) va ser una de les actrius nord-americanes més populars del segle XX. Sa mare era una desequilibrada emocional i son pare les va abandonar aviat. Va créixer en diverses llars adoptives. Durant els anys de 50 va sortir en moltes pel·lícules gràcies a les quals el públic la va començar a conèixer i es guanyava, així, un lloc entre les cares més conegudes de Hollywood. Va casar-se diversos cops. L'any 1960 rebia la seua estrella al Passeig de la Fama de Hollywood. Va morir a causa d'una sobredosi dos anys més tard. No va tenir fills.

DONES POLÍTIQUES

La **Michelle Bachelet** (1951) és l'actual Presidenta de la República de Xile. La vida la porta a Alemanya, on es casa amb el seu primer marit i el 1978 naix el seu primer fill. L'any següent retorna a Xile i reprèn els estudis de Medicina. El 1984, naix la seua segona filla i posa fi a la relació amorosa que tenia amb el pare dels seus primers fills. Durant la dècada dels 80 es comença a involucrar en política. De la seua relació amb un metge naix, el 1992, la seua tercera filla i des de 1994 fins al 1997 exerceix d'assessora al Ministeri de Salut. L'any 2000 és nomenada Ministra de Salut i, dos anys més tard, Ministra de Defensa. El 2006 guanya les eleccions i assumeix la Presidència de Xile, càrrec que deixa el 2010 i torna a assumir el passat 2014.

La **Dilma Rousseff** (1947) és l'actual presidenta de Brasil. De ben joveneta participa en la resistència contra la dictadura brasilera dels anys 60, és detinguda i entra a la presó, on hi estarà tres anys. A finals dels anys 70 es casa amb Carlos Franklin, amb qui té la seua única filla Paula el 1976. Mai es deslliga de la política i l'any 1977 es gradua en Ciències Econòmiques. Comença a treballar com a assessora del Partit Treballador Brasiler i el seu home és escollit diputat a les eleccions del 1982 i a les dues següents. El 1991 és nomenada Secretària d'Energia; el 2003, Ministra d'Energia i, posteriorment, Ministra de la Casa Civil de Brasil. L'any 2010 n'és escollida presidenta.

L'**Angela Merkel** (1954) és l'actual cancellera d'Alemanya. Estudia Física i entra a l'Acadèmica de Ciències de Berlín. El 1982 es casa amb el químic Joachim Sauer. Més tard s'incorpora a la Unió Demòcrata Cristiana, és escollida diputada i exerceix de ministra diversos anys. El 2000 és nominada per la CDU com a candidata a la cancelleria i és escollida Presidenta de la CDU. El 2005 es converteix en la primera cancellera d'Alemanya. Està considerada la dona més poderosa del món. No ha tingut fills.

La **Christine Lagarde** (1956) és una política i advocada francesa, actual directora gerent del Fons Monetari Internacional. Sons fills Pierre-Henri (1986) i Thomas (1988) naixen quan exerceix d'advocada i encara no està involucrada en política. Ha tingut una important carrera com a advocada dintre del bufet Baker & McKenzie, que ha arribat a dirigir des del 1999 fins al 2004. Des del 2004, ha estat Ministra de Comerç, Ministra d'Agricultura i Pesca i Ministra d'Economia, Finances i Indústria. L'any 2011, Lagarde és nomenada directora gerent del FMI.

La **Margaret Thatcher** (1925-2013), coneguda també com la “Dona de Ferro”, ha sigut la política britànica més important de la història. Va realitzar estudis de Ciències Químiques a la Universitat d’Oxford, es va dedicar a la investigació i, posteriorment, es va especialitzar en Dret Tributari. Aviat es va inscriure a la llista del Partit Conservador i, en un sopar organitzat l’any 1951, va conèixer el seu futur marit, el

ric empresari Denis Thatcher. L’any 1953 van nàixer els seus fills bessons Mark i Carol. Margaret no va ser candidata a les eleccions generals del 1955 perquè havia passat poc temps des de l’arribada de sons fills. El 1959, entrava com a membre del Parlament. Durant els anys 60 va anar ocupant càrrecs destacats dintre del país, continuava creixent i ja al 1970 va ser nomenada Ministra d’Educació. L’any 1975 es va consolidar com a líder del Partit Conservador. En les eleccions de 1979 es converteix en la Primera Ministra del Regne Unit, càrrec que exercirà fins al 1990. Inicialment, la seua popularitat va minvar a causa de l’atur, però aconseguí superar aquesta greu crisi i obtenir un gran triomf a la Guerra de les Malvines (1982). Els seus èxits van fer que sortís escollida dues vegades més com a Primer Ministra. Finalment, va dimitir l’any 1990 i la seua presència dintre de la política va anar decreixent.

The Iron Lady (2011) és una pel·lícula dirigida per Phyllida Lloyd que mostra la vida d’aquesta extraordinària dona. La coneguda actriu Meryl Streep interpreta el paper de la Margaret. La història es desenvolupa en l’actualitat i s’evidencia la demència que va patir la Margaret durant els últims anys de vida. Els salts temporals al passat ens permeten veure com avança la vida de la Maggie i com va gestionant les diferents etapes d’aquesta. Cal fer una especial menció a l’escena en què la Margaret posa rumb a la capital quan és nomenada ministra i sons fills, tristos, corren darrere del cotxe en què viatja sa mare quan se’n va. Aquest film ha rebut molts guardons, entre els quals hi ha dos Òscars i un Globus d’Or.

Meryl Streep interpretant la Margaret Thatcher al film *The Iron Lady*.

DONES ESPANYOLES

L'**Ana Botella** (1954) és l'actual alcaldessa de Madrid. Sempre ha treballat per a l'Administració. Representant el PP, és escollida regidora de l'Ajuntament de Madrid i segona tinent d'alcalde l'any 2003. Quatre anys després, torna a sortir regidora. El 2011 passa a ser l'alcaldessa després de la dimissió d'Alberto Ruiz-Gallardón. Ha tingut tres fills amb José María Aznar: José María (1978), Ana (1981) i Alonso (1988). La primera vegada que es presenta a les llistes, els seus fills són grans.

La **Soraya Sáenz de Santamaría** (1971) és l'actual vicepresidenta del govern espanyol. Va participar en el disseny del programa en les eleccions generals del 2004 figurant de número 18 de les llistes electorals de Madrid al Congrés dels Diputats. En les eleccions del 2008 va sortir escollida diputada. Al novembre de 2011 dona a llum el seu primer fill Iván i el mes següent és nomenada Vicepresidenta del Govern, Portaveu del Govern i Ministra de la Presidència, càrrecs que ha continuat exercint.

La **Carme Chacón** (1971) és una política espanyola. El 1994 fa el salt al Partit Socialista i comença a exercir classes de Dret. L'any 2000 és nomenada secretària de Justícia del PSC. La victòria de Zapatero en les eleccions del 2004 li obre la porta del poder i exerceix de Ministra d'Habitatge durant un any. L'abril del 2008, embarassada de set mesos, entra com a Ministra de Defensa. Dos mesos després naix el seu fill Miquel i s'instal·la amb ell en un apartament ubicat a la seu del Ministeri de Defensa de Madrid. El 2013 anuncia la seua retirada temporal de la política i es trasllada a viure amb son fill als Estats Units, on comença a exercir classes en una universitat que li permet conciliar la vida familiar amb la laboral.

DONES D'ALTRES ÀMBITS

Nadia Comaneci (1961) és una gimnasta romanesa que està considerada la millor de tota la història. Al 1974 ja era campiona juvenil mundial. Als JJOO de Montreal de l'any 1976 va obtenir set màximes puntuacions, esdevenint un autèntic prodigi de la gimnàstica. El 1980 va guanyar dues noves medalles d'or als JJOO de Moscou. El 1984 es va retirar de la competició activa per tal de convertir-se en entrenadora

de l'equip romanès. Anys després es va instal·lar als Estats Units i va contraure matrimoni amb el gimnasta Bart Conner, amb qui va tenir un fill l'any 2006. En una entrevista que li va fer RTVE assegurava que son fill era la seua millor medalla.

Ginni Rometty (1957) és una empresària nord-americana que exerceix el càrrec de Presidenta i Directora executiva de l'IBM (International Business Machines). El 1981 es va unir a l'IBM com a enginyera de sistemes i va anar pujant escalons en aquesta empresa. El 2009 va esdevenir-ne una executiva important que abastava diversos àmbits de l'empresa. El

2012 la van nomenar directora executiva de l'empresa, sent la primera dona a aconseguir aquesta càrrec. No ha tingut fills i és una de les dones més poderoses en el món dels negocis.

Shakira (1977) és una cantant coneguda a nivell mundial. Al llarg dels anys 90 va creixent la seua popularitat i comença a gravar discs. El 2011 rep una estrella al Passeig de la Fama de Hollywood i inicia una relació amb el futbolista Gerard Piqué. A principis del 2013 naix el seu primer fill, Milan. El seu

fill no ha suposat cap impediment a l'hora de continuar la seua carrera artística ja que ha continuat gravant cançons i ha participat en programes televisius.

L'**Oprah Winfrey** (1954) és una presentadora de televisió nord-americana. Comença treballant com a reportera als 19 anys i, tres anys després, presenta el programa de televisió *People are talking*. Després passa a presentar el seu propi programa matiner, que es converteix en *The Oprah Winfrey Show* gràcies a l'èxit de la presentadora. Vint anys després, el programa continua triomfant. Oprah no lamenta la seua decisió de no haver tingut fills. Assegura que la maternitat hauria generat problemes en la seua vida i sons fills no haurien rebut l'atenció necessària per a ser feliços.

ANÀLISI DE L'APARTAT

Tal com ja hem indicat inicialment, aquest és un recull d'algunes dones importants, però n'hi ha moltes més. Podem observar que moltes han tingut els fills abans de començar a créixer en l'àmbit que destaquen o els han tingut un cop s'han consolidat dintre del món al que pertanyen. Així doncs, trobem dones com la Shakira, la Soraya Sáenz i la Carme Chacón, que han tingut els seus fills mentre han estat en posicions destacades de les seues carreres. El cas de la Nadia Comaneci és força semblant a aquests darrers, però amb la diferència que va tenir el seu fill després de retirar-se de la competició activa. D'altra banda, hi ha les dones que tenen fills quan encara no tenen els càrrecs de responsabilitat que ocupen avui en dia, com l'Ana Botella, la Dilma Rousseff i la Christine Lagarde. Dificilment trobem dones que hagin compaginat l'ascens al cim de la seua professió amb tenir fills petits. En aquest darrer cas podríem esmentar la Marie Curie i l'Agatha Christie. La Margaret Thatcher també la podríem incloure en aquest grup, encara que durant els primers anys de vida de sons fills no es va involucrar tant en política i no es va presentar a les eleccions que es van convocar dos anys després del naixement dels bessons.

Les dones que no han tingut fills, com l'Oprah Winfrey, l'Angela Merkel, la Coco Chanel, la Marilyn Monroe i la Ginni Rometty, segurament han destacat amb més facilitat perquè no han tingut el parèntesi de la maternitat i s'han pogut bolcar més a la seua professió.

ALCALDESSES DEL TERRITORI

Hem pogut parlar directament amb moltes de les alcaldesses i exalcaldesses de les nostres terres i, en aquest apartat fem un recull de les preguntes més curioses que han contestat.

Les entrevistes senceres es troben recollides a l'annex² d'aquest treball. Aquí, estan ordenades cronològicament, és a dir, les primeres dones que foren alcaldesses són les que hi ha davant de tot i les últimes a ser-ho es troben al final. Les preguntes que els fem tenen a veure amb el seu càrrec i si els fills els han influenciat a l'hora de posar-se al capdavant del seu municipi. A més, comptem amb la col·laboració de la 1a tinent d'alcalde de Tortosa, la Meritxell Roigé.

ROSER CABALLERIA - ALCALDESSA DE XERTA

Roser Caballeria Ayala nasqué a Barcelona l'11 de maig de 1945. Ha estudiat Batxillerat i ha realitzat diversos cursets. Al llarg de la seua vida ha treballat en una llibreria fent factures, ha estat en una agència de publicitat on exercia de secretària i ha portat una empresa familiar. Va anar a viure a Xerta, on va començar sent Presidenta de l'AMPA i després va anar a una llistes electorals. Té dos fills, la noia és del 1974 i el noi, del 1978. Ella és de CiU.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Jo no m'havia ocupat mai de tots aquests temes fins que vaig arribar aquí, a Xerta, i vaig ocupar-me del tema de la Presidència de l'AMPA. A partir d'aquí, tot va venir rodat. Una de les raons per les quals em vaig ficar a l'AMPA va ser l'absència de calefacció a l'escola dels meus fills. Un dia li vaig preguntar al meu fill per què anava a l'escola amb guants i gorra, i em va dir que no tenien calefacció. Llavors va ser quan em vaig involucrar en l'AMPA per tal d'aconseguir calefacció, que era el més important. La meua filla devia tenir onze o dotze anys i el meu fill, set o vuit.

² La finalitat d'incloure les entrevistes senceres a l'annex rau en permetre al lector llegir les entrevistes que vulgui si li ha cridat l'atenció qualsevol opinió d'aquestes dones.

Tens alguna feina més actualment?

Sóc també mestressa de casa.

Has sigut alcaldessa molts anys, oi?

Sí, jo ho vaig ser altres legislatures. Ara porto aquests anys, l'anterior legislatura es van unir els d'ERC i els socialistes, l'anterior vaig guanyar jo per majoria absoluta, l'anterior també per majoria absoluta i l'anterior a aquesta última estava en minoria i vaig tenir quatre regidors. Aquella legislatura ho vaig ser durant un any i poc i després els independents em van fer una moció de censura i es van posar ells al capdavant.

Quina és la teua jornada laboral?

Ara mateix és molt restringida. Alcalde és com ser metge, assistent social o alguna cosa d'aquestes, són 24h al dia. Tot el poble és conscient del que tinc i jo els estic molt agraïda. La gent no demana la lluna en un cove. No m'exigeixen més del que jo puc oferir en aquests moments. Però bé, tot això és paciència. En aquests moments es pot dir que faig dues hores al matí i sempre hi ha alguna coseta o altra a la tarda, ja sigui via telèfon o trobar-me amb qui sigui. Compta que cada dia dedico dues o tres hores a l'Ajuntament. Quan estava en plena capacitat, les meves funcions eren 24h al dia. Jo sóc de les que m'he aixecat a les quatre de la matinada perquè en aquell moment venia el de les escombraries i no podia passar per un carrer.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

No, al revés. Estic convençuda que en moltes coses m'ha estat més fàcil, com ara el tracte amb la gent, que la gent pensi en tu per a fer alguna cosa al teu poble abans que en un altre...

Ara mateix et costa compaginar el treball i la família?

Ara mateix no perquè el meu marit, pobret, és el que ho fa tot a casa. Ell s'encarrega del menjar, de la casa i de totes aquestes tasques.

Roser Caballeria, actual alcaldessa del municipi ebrenc de Xerta.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família.

Podries citar algun aspecte positiu que t'hagin aportat tons fills?

Paciència i comprensibilitat.

Si n'hi hagués algun de negatiu, podries esmentar-lo?

Jo sóc molt positiva i, a les coses negatives, els busco la part positiva.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Depèn molt de la capacitat econòmica de la parella. Estic convençuda que si en el moment que vaig decidir dedicar-me a la carrera "política" els meus fills haguessin sigut més menuts, segurament no ho hagués fet.

IMMA JUAN - EXALCALDESSA DE DELTEBRE

Imma Juan Franch va nèixer el 2 de desembre de 1963 a Tortosa, però és de Deltebre. Va estudiar Magisteri, però mai ha exercit de mestra. A part de la política, ha treballat al Parc Natural del Delta de l'Ebre com a tècnica. Pertany a Convergència Democràtica de Catalunya, grup del qual n'és l'actual presidenta a les Terres de l'Ebre. És una persona que s'adapta molt a les diferents circumstàncies i té un perfil molt variat.

Què et porta a presentar-te com a cap de llista?

El que em va animar més va ser que la major part de la gent de Convergència de Deltebre m'apuntava a mi quan s'havia de triar un cap de llista nou. Tenia l'experiència d'haver estat vuit anys de regidora i vaig assumir el repte. El suport de la gent em va moure.

Com a dona, et va ser difícil arribar a l'alcaldia?

Com a dona no vaig notar que això fos un fre per poder agafar l'alcaldia. No vaig detectar mai que pel fet de ser dona se'm tanquessin portes, però era conscient que l'esforç que havia de fer era superior al que ha de fer un home.

La dona ha de demostrar que és capaç de fer-ho per tal que la gent li agafi confiança. Crec que la gent ha vist que pot confiar amb mi com a dona.

T'haguessis vist en cor d'exercir d'alcaldesa si, en aquell moment, haguessis tingut un fill petit?

Se m'hagués complicat molt. Possiblement, en aquell moment, ho hagués fet perquè quan estàs dintre i hi estàs molt posat, sortir-te'n és complicat. No pots dir que te'n vas i quedar-te tan ample perquè hi ha una sèrie de gent que depèn de tu i ets el seu pilar. Possiblement hagués assumit la responsabilitat si m'hagués trobat en la situació, però sóc conscient que m'hagués complicat molt més la vida i hagués tingut moltes tensions internes.

Què consideres més important, el treball o la família?

Les dues coses són importants. Normalment prioritizes la família perquè és una part teua i n'ets responsable també, però si et dediques a la família i no pots dedicar-te a allò que vols, que és el teu treball, la teua realització professional, et vas assecant com a persona i llavors no aportes a la família el que hauries d'aportar. Quan tu t'enriqueixes per la part del treball (si realment és un treball volgut i no és una feina que no t'agrada i la fas perquè et toca fer-la), aquest et serveix per poder-te superar, aprendre i poder desenvolupar les teues habilitats personals, que t'enriquiran com a persona. Llavors, traslladaràs aquest benestar a la família i l'enriqueiràs. Les dues coses són importants. Ara bé, si en algun moment he de prioritzar alguna cosa, em quedo amb la família.

Imma Juan, acompanyada de Josep Rull.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat ser alcaldessa?

Per a mi, ser alcaldessa ha sigut la universitat de la vida. L'alcaldia m'ha permès conèixer tantes, tantes i tantes coses que m'ha fet créixer com a persona, m'ha fet conèixer com són les persones, m'ha fet viure situacions molt boniques, he conegut molta gent, he pogut entrar molt en els problemes de la gent i veure'ls des de dintre... Ha sigut una experiència molt bonica i impactant.

Veus tantes realitats que, en certa manera, és la universitat de la vida. També m'ha permès veure quin és el meu límit, és a dir, fins on puc arribar amb les meues pròpies qualitats.

Quines qualitats han de tenir les dones que ocupen grans càrrecs?

Més que a les dones, em vull referir a les persones que ocupen grans càrrecs. Han de ser honestes. Si tu veus que no estàs preparat per a una cosa, has d'acceptar-ho i assumir-ho. Penso que han de ser molt humils també. No perquè estiguis en un càrrec de responsabilitat i direcció t'has de pensar que ets el centre del món i no vol dir que sigues millor o pitjor que una altra persona que no estigui on estàs tu. Si ens centrem en la dona, li diria que no faci masculina la seua acció perquè hi ha moltes dones que agafen actituds i rols masculins. Aquest no és el paper de la dona. El paper de la dona és aportar el rol femení i la seua feminitat a la feina. Que no confonguin això. L'Angela Merkel és una mica un perfil d'aquests. Està allí però té un rol molt masculí i una forma de fer molt masculina. I després, que siguin models per a altres dones.

Creus que si l'Angela Merkel no tingués aquest rol estaria on està?

No sabria què dir-te. El fet que tinguis l'energia femenina i el rol femení no vol dir que no tinguis l'autoritat que et correspon. Una cosa no exclou l'altra. Tu pots tenir el rol femení però tenir l'autoritat moral igual. La forma, l'energia que puguis desprendre i la manera amb la qual et relaciones i fas que es relacioni el grup, aquesta energia femenina és la que moltes vegades es pot perdre. No sé què hagués passat si la Merkel hagués sigut més femenina. La Thatcher va ser també molt masculina. Grans dones que han tingut una paper polític important han tingut rols molt masculins.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Quan tu tens un fill menut, que és quan més necessita la mare, la mare està molt influenciada perquè sap que el fill la necessita. Moltes vegades hi ha aquesta contradicció interna ja que saps que has d'estar allà però et toca estar aquí. És veritat que el que et pot aportar un fill en aquesta edat, si la mare sap

traslladar-ho al món polític, és molt positiu. El teu fill t'aporta positivisme i força, assumeixes el paper perquè t'has volgut dedicar a això i tens el teu fill, t'hi dediques el màxim que pots, però no t'afuselles cada vegada perquè te'n vas i el deixes. Per tant, l'estona que estàs amb ell li dones tot el que pots i ell et dóna tot el que representa per a tu, i aquesta feminitat, aquest amor que et dóna el fill i aquest benestar ho trasllades a la teua vida professional.

Creus que si haguessis tingut fills haguessis hagut de renunciar a alguna cosa o no haguessis fet tot el que has fet?

Segur que hagués hagut de renunciar a alguna cosa. Segur. Independentment de la política, he fet moltes altres coses. Segur que hagués hagut de renunciar a algunes d'elles.

ESTHER MARTÍ - EXALCALDESSA DE LA GALERA

Esther Martí Accensi va nàixer el 24 de gener de 1962 a Santa Bàrbara. Està llicenciada en Filologia Catalana. Des de l'any 1989 treballa a l'Ajuntament de Tortosa i al Consorci per a la Normalització Lingüística fent de professora de català per a adults, traducció, correcció, etc. Té dues filles, una nascuda l'any 1993 i, l'altra, el 1997. Pertany a Esquerra Republicana.

Quina era la teua jornada laboral quan exercies d'alcaldeessa?

En teoria, a la feina 20 hores i 7 hores i mitja aquí cada setmana. En l'altra feina, un cop em posaven l'horari de curs ja sabia quines hores havia d'estar. El problema de l'horari de l'Ajuntament és que és criminal. Els homes sempre estan units. Vinga reunions i reunions a les vuit de la tarda! Aquesta hora és dolentíssima per a un pare o una mare.

Com a dona et va ser difícil arribar a ser alcaldeessa?

No és difícil perquè un poble no és un poder llépol. Ser ministre o president de la Generalitat és llépol perquè té molt poder i molts diners per administrar. Quan vaig ser alcaldeessa hi va haver un problema amb unes il·legalitats, vaig rebre moltes colzades, em van voler acollonir, em van amenaçar i es pensaven que pel fet de ser dona no aguantaria la pressió.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldesa durant els primers anys de vida de les teues filles?

Capaç sí, però a canvi de no estar amb elles i no hi estava disposada.

Per això no et vas presentar com a cap de llista la primera vegada que t'ho van proposar?

Quan ens vam presentar a Tortosa per primera vegada no m'hi vaig posar perquè la Laura acabava de nàixer. Ajudant sí, però davant, no.

Quan exercies d'alcaldesa et costava compaginar el treball amb la família?

Sí. Sempre tenia creuaments de cables. A banda del cansament físic i mental, havia d'anar tot organitzat i si una es posava malalta se'm desmuntava tot. Però sempre la preferència per a mi ha sigut la família.

Esther Martí a la inauguració de la XVII Fira Internacional de Terrissa de La Galera.

Quins aspectes positius t'ha aportat ser alcaldessa?

Molts. És una experiència molt bonica, a banda dels problemes que hi ha. T'ha d'anar la marxa. Si no et va la marxa, més val que no t'hi fiquis. Qui es posi per interès en un poble menut, ha de sortir-ne escaldat. És una faena que no està pagada. L'únic que t'ho paga és veure realitzada una escola, una guarderia, el Viver d'empreses... Tot i així, la gent no t'ho reconeix massa. Hi ha democràcia, però falta cultura democràtica. La gent no pensa gaire el vot, no valora prou la trajectòria i vota el que en aquell moment li interessa.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Necessita atenció i tu no pots dedicar-te tot el que vols. Difícilment és compatible. L'actual vicepresidenta del govern espanyol va estar embarassada en plena campanya, va tenir el fill gairebé quan van entrar a governar i va agafar el càrrec de vicepresidenta. Ho vaig trobar cruel, molt cruel. Aquesta

noia hauria d'estar 24h al càrrec i no veuria el xiquet. La Carmen Chacón, exministra de Defensa, es va quedar embarassada quan era ministra. El problema ve després. Si el xiquet l'han de criar cangurs, què vols que et digui? No tinguis el xiquet o espera't a fer la carrera més endavant. Quan el xiquet va a l'escola ja és una altra cosa. Tot i així, la qüestió no està resolta al 100%.

L'Angela Merkel no té fills. Creus que això li ha facilitat poder estar on està avui en dia?

Des de fora, veig que l'home està totalment bolcat en ella i no té fills. Ho té ideal. Ara reunió a Brussel·les, ara reunió aquí, ara reunió allí... Jo no m'imagino viure així, no m'agradaria. Això de ser una monja de la política no em va. A mi m'agrada molt la política, però també m'agrada tenir vida privada.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Sí. Penso que sí. És el meu llegat. Plantar un arbre, escriure un llibre i tenir un fill. Les dues primeres encara no, però els fills, sí.

MARIA BELTRAN - ALCALDESSA DE TIVENYS

Maria Beltran Piñol va néixer a Tortosa el 2 de març de 1962. És graduada social i treballa al Gabinet Jurídic d'UGT de Tortosa. Exerceix d'alcaldesa de Tivenys i és diputada provincial. Té una filla que va néixer l'any 1983. És del PSC. Va deixar els estudis, es va casar i quan la seua filla va tenir quatre anys va tornar a estudiar. Ella mateixa diu que va fer les coses al revés.

Per què alcaldessa?

Jo de petita ja vivia a Tivenys i, de joveneta, veia que les coses no avançaven al meu poble, no feien les coses com s'havien de fer i vaig estar 16 anys a l'oposició. L'any 2003 vaig arribar a l'alcaldia i va ser una manera de transformar i millorar el municipi.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La meua principal preocupació és que la gent de Tivenys tingui una bona qualitat de vida i que tingui uns bons serveis. Tenim un consultori amb bons

professionals, l'Escola Bressol funciona bé... Si els serveis són bons i funcionen, la gent tindrà bona qualitat de vida.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a ser alcaldessa?

Crec que he sigut una privilegiada. He sigut jo la que ha volgut i mai he tingut cap impediment per part dels companys que hem anat a les llistes. Ben al contrari, sempre m'han proposat que anés jo. És cert que hi ha dones que tenen dificultats per arribar a la política perquè vivim en una societat encara masculista, però jo, en el meu cas particular, no n'he tingut.

Maria Beltran acompanyada de l'expresident blaugrana Sandro Rosell.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

No n'he trobat cap. Si no m'hagués dedicat a la política o no hagués sigut alcaldessa o no hagués fet tantes coses, potser sí que hagués tingut més fills. Sempre he dit que vaig tenir ma filla perquè no tenia coneixement i quan vaig tenir-la, vaig posar seny.

Quant de temps creus que li vas dedicar a ta filla durant els seus primers anys de vida?

Jo crec que el suficient perquè els moments que tens els aprofites. Fins que no va tenir un any, no vaig treballar. El primer any de la seua vida, que crec que és el més important, el vaig dedicar a ella.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldessa durant els primers anys de vida de ta filla?

Sí, però no hagués pogut estudiar. Alguna cosa hauria hagut de deixar. Treballar com ho estic fent ara que he pogut compaginar el treball i l'alcaldia, i ser mare d'un xiquet menudet no ho hagués pogut fer. Hagués hagut de deixar el treball o no estudiar.

Podries dir-me algun aspecte negatiu de ser alcaldessa?

L'aspecte més negatiu és haver de negar qualsevol cosa a un veí. A vegades no pots dir que sí perquè veus que allò no és viable. Altres cops, et demanen la lluna, i no pot ser. Ens costa molt dir que no i com que aquest és un poble petit i ens coneixem tots, és encara més difícil.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

N'hi hauria d'haver més perquè jo crec que les dones som tan intel·ligents com els homes. Per la trajectòria que tenim les dones sempre quedem en un segon pla i normalment ens hem d'esforçar molt més per arribar als grans càrrecs.

Creus que una dona sense fills arriba abans als càrrecs importants que una dona que sí que en té?

Depèn de la dona suposo. Hi ha dones que no tenen fills perquè estan ocupant un càrrec important. Si tens fills és difícil compaginar les dues coses. Tenir més fills et complica bastant poder-te dedicar a altres coses si vols compaginar-ho tot. Hi ha estadístiques en aquest tema que ens diuen que les dones polítiques tenen menys fills que les dones que no ho són. En canvi, en els homes hi ha una varietat absoluta. Per tant, ha d'influenciar.

La teua filla t'ha fet més feliç?

Jo crec que sí. Tenir un fill, si no és problemàtic, és felicitat. Ara m'encantaria ser iaia, però no arriba.

NÚRIA VENTURA - EXALCALDESSA D'ULLDECONA

Núria Ventura Brusca va néixer el 2 d'octubre de 1974. Va estudiar Filologia Catalana a Tarragona, però sempre s'ha dedicat al periodisme i ha treballat en diferents mitjans de comunicació a les Terres de l'Ebre. Els últims setze mesos de la legislatura del 2003-2007 va assumir l'alcaldia, va guanyar les eleccions de l'any 2007 i va continuar sent alcaldessa. Ara és regidora a l'Ajuntament d'Ulldecona i diputada al Parlament. Té dos fills bessons nascuts l'any 2004. Ella és del PSC.

El 2006 entres com a alcaldessa sent molt jove. Et va ser fàcil arribar-hi?

No em va ser difícil arribar perquè l'entorn ho va viure com una cosa natural. A nivell de poble es va viure bé i no hi va haver cap tipus de problema. En alguns sectors creava més recel i en certes converses acabaves palpant-lo.

Durant els tres primers anys de vida dels bessons, quin era el teu ofici?

Vaig ser regidora i després, alcaldessa. Quan jo vaig ser alcaldessa, ells tenien dos anys.

I la teua parella?

En aquell moment era mecànic. De moment, continuo estant amb ell. T'ho dic perquè l'altre dia no sé qui m'explicava que hi havia un estudi fet dels divorcis que hi havia hagut al Parlament en les dones que es dedicaven a la política.

Quines impressions tens de la teua arribada a l'alcaldia?

Jo vaig ser la primera alcaldessa d'Ulldecona i, mesos abans d'accedir a l'alcaldia, em van fer moltes entrevistes. Tots em van preguntar què faria amb els xiquets ara que seria alcaldessa. Abans de mi hi havia hagut set o vuit alcaldes homes i ningú els ho va preguntar. Per què em feien aquesta pregunta i als homes no? La igualtat real l'aconseguirem quan a ningú li passi pel cap fer aquesta pregunta a les dones i no fer-la als homes. La responsabilitat ha de ser la mateixa si volem una societat igualitària.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que vas dedicar als bessons?

No et sabia dir quant, però els vaig dedicar molt de temps. Cadascú s'ho combina com pot i, a vegades, la gent t'ho deia: "Oh! Els xiquets no els deus veure mai, oi?" Segur que em veien més a mi que a una dona que treballa en una fàbrica i té un horari de vuit del matí a vuit de la tarda perquè l'avantatge que tenia és que l'horari me l'organitzava jo i tenia més flexibilitat. Adaptava els meus horaris als seus. De matí, a les nou i mitja els deixava a la guarderia i me n'anava a treballar. Quan sortia els anava a buscar i quan els gitava a les vuit de la nit me'n tornava a treballar. Jo crec que es va ressentir més la vida de

parella que la vida de mons fills. És veritat que a tot no arribes. Tens una prioritat i en aquell moment, la meua prioritat a casa, evidentment, eren els xiquets. Vaig dedicar més temps als meus xiquets i a l'Ajuntament que a la meua parella.

Arribes a alcaldessa amb dos fills de dos anys. Et va ser difícil haver de cuidar els fills i exercir d'alcaldessa?

A mi no em va ser extremadament difícil. S'ha de tenir en compte l'entorn on vivim: jo visc a Ulldecona, mons pares viuen a Ulldecona i mons sogres també. Per tant, l'organització familiar és més fàcil perquè tot ho tens a prop. A mi no em costava res anar-me'n a treballar per la tarda amb els xiquets. Quan van ser més grans, recordo estar treballant i els xiquets dibuixant a la taula del costat. Segurament, això, en una ciutat més gran o en un poble diferent hagués sigut més complicat. Jo no ho recordo com una època especialment difícil. És més complicat ara, que els xiquets tenen deu anys, que no pas en aquell moment.

Ara mateix et costa compaginar el treball i la família?

Ara costa més perquè els xiquets, en deu anys, necessiten més atenció de la que necessitaven quan eren més menuts. També és veritat que ara tinc menys feina a Ulldecona i això ho compensa una mica.

Què consideres més important, el treball o la família?

Considero important les dues coses, cadascuna en el seu àmbit. No podria decidir-me per una cosa o per una altra. El treball forma part de la meua vida i forma part de mi, però si una cosa és prioritària és la família, tot i que el treball és molt important també.

Podries citar aspectes positius que t'han aportat tons fills?

Em fan riure molt. Et permeten mostrar-te tal com ets i acabes aprenent facetes teues que no coneixies. Jo em pensava que no tenia gens de paciència i he

Núria Ventura, a l'esquerra, acompanyada de la Michelle Bachelet, Presidenta de la República de Xile.

descobert que en tinc molta. Els meus xiquets són molt curiosos, els agrada molt saber coses i contínuament estan preguntant, per tant, t'obliga a tu mateix a superar-te cada dia i anar aprenent coses noves.

Podries dir-me aspectes positius de ser alcaldessa?

Crec que és un orgull. A nivell polític, jo crec que és una fita que la gent que s'hi dedica hi aspira. Més que orgullosa d'haver estat alcaldessa, és del fet d'haver fet segons quines coses. Quan veig tot el que vam dissenyar, els projectes que vam fer i tot això em sento molt orgullosa.

El fet de tenir fills no et va fer renunciar a presentar-te com a cap de llista, oi?

No, no em va fer renunciar-hi, però entenc que moltes dones en la mateixa situació es vegin obligades a renunciar-hi a causa de l'entorn. Depèn de mil coses. Tinc una parella amb la que comparteixo les mateixes idees polítiques, tinc una família que viu al mateix poble... Per tant, hi ha una sèrie de condicionants que fan que jo en cap moment em plantegi renunciar a res pel fet d'haver tingut fills.

CARME PELEJÀ - EXALCALDESSA DE LA FATARELLA

Carme Pelejà Anguera va néixer el 3 de març de 1951 a Tortosa. Va començar a estudiar Humanitats, però no ho va acabar. Ha treballat sempre de mestra de català. Té dos fills, el primer nascut l'any 1976 i la segona, el 1979. No pertany a cap partit polític, però representava Esquerra Republicana quan exercí d'alcaldeessa.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Sempre havia tingut un interès i havia estat molt dedicada als altres. Era una cosa social, no política. Suposo que en un lloc gran no m'hagués presentat mai en unes eleccions, però un poble petit és més la part social i humana que la part política en sí. És això el que em va portar a presentar-m'hi quan ERC m'ho va demanar.

Quina era la teua jornada laboral que exercies d'alcaldeessa?

Quan feia d'alcaldeessa la meua jornada laboral era les 24h del dia. Jo he rebut trucades a les tres de la matinada. Si hi havia algun problema a les cases, em venien a buscar a mi. Estava les 24h al càrrec.

Esquerra Republicana no havia guanyat mai a La Fatarella, creus que aquest triomf és degut al fet que ets una dona?

Crec que no importava si fos home o dona. Suposo que era el tarannà, la manera de ser d'una persona. Però sí que és cert que per ser dona no ho vaig tenir gaire fàcil.

Com a dona et va estar difícil arribar-hi?

Arribar-hi no, però un cop hi vaig estar, sí. Una cosa és la part social, que era la que m'agradava, i l'altra són els condicionants polítics i impediments que et trobes. Els altres pensen que pel fet de ser dona no ets tan valenta i hi ha gent que es creu més que tu perquè ets dona. De masclisme, encara n'hi ha molt.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Durant els primers anys de vida dels dos fills, jo era mestra.

Durant els primers anys de vida dels teus fills, quant de temps creus que els vas dedicar?

Tot el que vaig poder. A més, me'ls emportava cap a l'escola.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldeessa durant els primers anys de vida dels teus fills?

Impossible. Jo, no. Ni m'ho hagués plantejat.

Podries dir aspectes positius que et va aportar ser alcaldeessa?

Bé, tens més relació amb la gent i la coneixes més. Però no et creguis que gaires més. Jo, política, no m'hi he considerat mai, tot i que sempre hi he estat a prop en actuacions socials, en associacions de veïns, en entrevistes i en tot. Ah! I aprendre a ser més humil. Ser alcaldeessa m'ha ajudat a ser-ho més.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona per a arribar a un càrrec important?

Ser persona. Ser una persona tal com Déu mana, tenir esperit de servei i pensar en els altres, no ser egoista. Això ho trobo molt important si ha d'estar en un càrrec públic.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Suposo que limita bastant. Ara bé, tot depèn de la posició i de l'ambient que tingui aquella dona. Si té la sort de tenir la família a prop, la poden ajudar més. Si l'estona que dediquen a les criatures és potent, no importa que només sigui una hora. Val més una hora potent amb els fills que tota una tarda tenint-los mirant la televisió.

Carme Pelejà davant l'ermita de la Mare de Déu de la Misericòrdia de La Fatarella.

Has sigut més feliç tenint fills?

Jo he estat i sóc molt feliç. No he viscut una altra cosa. No puc dir-te què hagués fet jo si no hagués tingut fills, però per a mi ha sigut el més important i m'han fet molt feliç. Ara que ja són grans han vingut els néts, una altra alegria. És molt important això per a mi.

GEMMA CARIM - ALCALDESSA DE VINEBRE

Gemma Carim Gironés és de Vinebre, però va néixer a Reus l'1 de juny de l'any 1958. Ha realitzat els estudis secundaris i és funcionària de la Generalitat. Té una filla que nasqué l'any 1981 i un fill de l'any 1986. Sempre ha viscut a Vinebre. No és de cap partit polític. Li agrada molt la naturalesa, pintar, escriure i, sobretot, l'art.

Tens alguna feina més actualment?

Sí, treballo al SOC, una oficina de treball, amb els aturats.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

Treballo dintre de l'Ajuntament i si la salut i tot m'ho permet vaig a tots els actes que s'organitzen aquí. Hi vaig i estic a la gestació dels actes, o sigui, els preparam aquí en equip. Si hi ha un sopar, anem abans a provar el menú, parem les taules i després anem al sopar. Si els actes els organitzen les associacions també hi procuro estar i treballar al costat seu en tot el que es fa.

Quina és la teua jornada laboral?

M'acomiadarien a tot arreu perquè, menys les que dormo, totes treballo. Treballo set hores i mitja a la feina, plego de treballar, dino alguna cosa i les tardes les dedico a l'Ajuntament.

Gemma Carim a la presentació de la 11a edició de la Festa de la Clotxa de la Ribera d'Ebre.

Com a dona t'ha estat difícil arribar a ser alcaldessa?

No. Casualment, la primera vegada que em vaig presentar com a alcaldessa aquí, a Vinebre, les dues candidatures les encapçalàvem dones. Després, en formar l'Ajuntament, érem moltes dones. Aquí al poble no m'ha estat difícil.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona quan has arribat a l'alcaldia?

Sí, sobretot en segons quins tipus de relacions. Quan he hagut d'anar a negociacions serioses pròpies més del món dels homes, sí que ho he notat. A l'hora de ser competitiu es nota.

Durant els primers anys de vida de cada fill quant de temps creus que els vas dedicar?

Quan els meus fills van ser petits jo només treballava fora de casa al matí i totes les tardes, tots els caps de setmana i totes les hores lliures les dedicava als meus fills. He entrat a la política quan els meus fills ja han sigut grans.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldeessa durant els primers anys de vida de tons fills?

No, ni m'ho hagués plantejat. Respecto molt qui ho pugui fer. Potser sí, si hagués tingut un sou d'alcaldeessa i no hagués treballat fora de casa, però en la vida que faig ara amb nens petits o amb persones dependents a casa no ho podria fer. És impossible.

Podries dir-me aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldeessa?

Viure molt intensament el poble i estar en relació contínua amb la gent. Suposo que cada persona viu l'alcaldia d'una manera i jo la visc estant amb les persones. Per a mi, el més important és la gent.

I algun aspecte negatiu?

No. Els aspectes negatius vénen de les decepcions dels polítics importants i dels partits. Jo, del dia a dia del meu poble, no tinc cap aspecte negatiu.

A qui influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona. A la meua feina habitual, al SOC, sé que hi ha gent que, en entrevistes de feina, amaga tenir fills. És trist, però és així. Si un home té dos fills diran que podrà augmentar la seua possibilitat de recerca de feina perquè té dues càrregues familiars, però si ho diu una dona, aniran amb compte perquè algun dia un fill tindrà febre i un altre dia, l'altre tindrà una altra cosa.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Per descomptat! Tinc una relació molt bona amb ells i tinc la sort que ara estem els tres a Vinebre. La meua filla se'n va anar a estudiar a Barcelona i després va trobar feina a Tarragona i l'atzar va fer que ara trobés feina en un poble d'aquí al costat. Som com tres amics molt amics.

BLANCA DURÉ - EXALCALDESSA DE LA GALERA

Blanca Duré Prades va nàixer a La Galera el 27 de setembre de 1957, curiosament, als pisos de l'Ajuntament de La Galera. Va realitzar els estudis primaris a l'escola de La Galera i després se'n va anar a Barcelona, on va

estudiar Administratiu. Va haver de tornar a La Galera, on va compaginar els estudis amb el treball. Després es va casar i se'n va anar a Vinaròs. El seu home i ella tenien un restaurant i una discoteca a Traiguera. El seu primer fill naix l'any 1978; el segon, el 1981; el tercer, el 1989; i el quart, el 1999. Actualment té un restaurant. Pensa que ha estat molt afortunada perquè ha sigut mare en èpoques molt diferents i les ha gaudit totes.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

L'any 2003 és la primera vegada que entro en política. Abans de començar a fer les llistes d'aquell any van venir uns clients al nostre restaurant a sopar i jo els atenia. Els vaig preguntar com estava el tema del partit i em van dir que a La Galera no es faria PP perquè els faltava un segon o una segona. Els vaig dir que si necessitaven una segona, jo m'hi oferia. Així va ser com vaig entrar en política, en embolics. Quan vam ficar el restaurant aquí, gent de dretes em venia a buscar per a les llistes i sempre els havia dit que no perquè tenia molta feina, els meus fills eren menuts, estàvem pujant un negoci i necessitava que vingués tothom.

Vas trobar algun obstacle quan vas ser alcaldessa?

Sí, però no pel fet de ser dona. Els dos anys que vaig ser alcaldessa, allà on vaig anar se'm va atendre de meravella. Ni per ser dona ni per ser home. Els obstacles me'ls van posar els meus propis companys. No vull dir res més.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldessa durant els tres primers anys de vida de tons fills?

Possiblement sí, si hagués tingut la mare al costat i em pogués cuidar les criatures. He sigut sempre una dona treballadora, però he tingut els fills bastant amb mi perquè he treballat per a mi. Jo m'emportava els fills a la discoteca i els donava el pit en un despatx que teníem allí perquè jo i el meu home n'érem els propietaris. Si hagués treballat per a algú potser no ho hagués pogut fer. Treballar per a tu és un avantatge. Si hagués sigut alcaldessa hagués estat més complicat i a les hores punta hagués tingut reunions i no els hagués pogut dutxar o donar el sopar.

Podries esmentar aspectes positius que t'ha aportat ser alcaldessa?

He après molt. S'aprèn de les persones, de la gent que treballes, dels treballadors de les administracions... Aprens. Almenys, jo sempre intento aprendre. També està la satisfacció de tot el que fas.

Hi ha algun aspecte negatiu de ser alcaldessa?

Sí, molts. Si ho fas bé, a uns no els sembla bé. Si ajudes alguna persona, l'afavoreixes, i si no l'ajudes, la perjudiques. Vaig perdre amistats de sempre, però reconec que si les he perdudes és perquè no eren amistats. Les amistats no es perden. O et volen tal com ets, o no.

Consideres que una dona sense fills arriba a un càrrec important abans que una altra que sí que en té?

No. Arriba la que ha d'arribar. Que ho tingui més fàcil o més difícil no t'ho diré, però d'arribar, pot arribar igual que una soltera. Això sí, la parella ha de col·laborar en la criança del fill.

Blanca Durà a la presentació de la Fira de la Terrissa de La Galera a la Cambra de Comerç de Tortosa.

Tens alguna ídol?

L'Agatha Christie és una de les dones que tinc com a referència. M'agraden els seus llibres perquè són de misteri i d'intriga. La Marie Curie també. Passant al tema de la moda, la Coco Chanel ha sigut un referent per a mi. Han sigut dones molt valentes i intel·ligents en l'època que han viscut.

La Coco Chanel no va tenir fills. Creus que això li va facilitar poder triomfar en el món de la moda?

Possiblement, en aquella època, ho hagués tingut més complicat si hagués tingut un fill, però crec que era una dona suficientment capacitada per a poder tirar-ho endavant. Era molt valenta: va trencar moltes barreres en la vestimenta. M'agraden les dones que trenquen barreres.

JÚLIA CELMA - ALCALDESSA DE PAÜLS

Júlia Celma Lluís va néixer a Tortosa el 21 d'octubre de l'any 1965. És i ha sigut sempre mestra. Té un fill de l'any 1995 i una filla del 2001. És de Convergència i Unió. Mai li ha agradat estar molt visible i sempre ha preferit passar desapercebuda. Segons diu ella mateixa, el càrrec no li va per a res.

Per què alcaldessa?

Bé, jo sóc mestra. Això d'alcaldeessa és circumstancial. Et presentes i llavors encapçales un grup de gent i si et voten, seràs alcalde. El poble anava d'una determinada manera i l'interès era que anés d'una altra forma i així ha estat.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

Que la gent de Paüls tingui una vida més bona i sigui més tolerant perquè no ho és. Estan acostumats a viure d'una manera dictatorial perquè, després de Franco, van seguir alcaldies que no eren de Franco però havien après tant aquella manera de fer que, per molt que representessin l'UCD o els socialistes, eren molt franquistes i dictatorials. Penso que al poble tots som iguals i tots tenim els mateixos drets. Paüls necessita evolucionar i es poden fer moltes coses per al poble.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Era mestra. Quan va nàixer el meu fill no era alcaldessa i quan va arribar la meua filla estava a l'oposició. Després vaig guanyar l'alcaldia, però ella ja era més gran.

I la teua parella?

Ell era administratiu, treballa per a la Generalitat.

Durant els primers anys de vida de tons fills, quant de temps creus que els va dedicar la teua parella?

La meua parella sempre ha estat al peu del canó. De no haver estat així, jo no hauria sigut alcaldessa. Sempre he confiat amb la mare de la meua parella, la meua sogra. Si algú ha sigut bona iaia, aquesta és la meua sogra.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat tenir fills?

Tots. Els aspectes positius de tenir fills són tots. Estem encantadíssims de tenir l'Àngela i el Ferran. Segurament, si no hagués tingut fills no m'hagués presentat a l'alcaldia perquè jo volia un poble millor per als meus fills. Per tant, una cosa bona d'haver tingut fills és que m'he presentat com a cap de llista per tal de donar-los un futur millor al poble. Sempre que t'aixeques penses en ells i lluites per ells. Si estàs sol, tens la teua vida i s'acaba, però quan tens un fill veus que allò perllonga i et dóna uns horitzons més llargs. Per a mi, tenir fills és el màxim.

Júlia Celma, a la dreta, en l'entrega del Premi Solidaritat del Consell Comarcal del Baix Ebre.

I algun de negatiu?

No et podria dir cap aspecte negatiu.

Podries citar algun aspecte negatiu que t'hagi aportat ser alcaldessa?

De negatius, molts. Per a mi sempre conta la part social. Jo, abans de ser alcaldessa em parlava amb tot el poble, jo em cuidava de casa meua i cadascú es cuidava de les seues cases... Des que sóc alcaldessa m'he de cuidar de les cases dels altres, a vegades em demanen coses que jo no els demanaria mai... Els aspectes positius de ser alcaldessa, jo no els veig. Sóc alcaldessa perquè tenia un objectiu, que era millorar el poble perquè tenia dos fills i volia un poble millor per a ells. Volia un canvi en el tarannà i la manera de viure de la gent, no en els edificis i els carrers. Potser un aspecte positiu és que la gent ha canviat una mica per a bé en la manera de ser. Ara són una mica més tolerants. Però no creguis, perquè fem carrers i tothom està descontent; fem camins per als veïns, i aquells veïns estan descontents...

Quines qualitats creus que han de tenir les dones que ocupen alts càrrecs polítics?

Que siguin bones polítiques, igual que els homes. Un ha de ser una persona objectiva, bona i molt capaç, tant si és home com dona. Exactament el mateix.

Consideres que una dona sense fills arriba a un càrrec important abans que una dona que sí que en té?

Segurament, si una dona no té fills no ha de pensar en una altra cosa i llavors va lliure i arriba allà on vol. Sí, segurament sí.

GENOVEVA MARGALEF - ALCALDESSA D'EL PERELLÓ

Genoveva Margalef Valiente nasqué a Vilanova del Camí el 23 d'abril de 1961. Està llicenciada en Econòmiques i va realitzar un màster en Lideratge Polític. Després es va traure les oposicions per a l'Agència Tributària. Durant cinc anys ha estat la Directora de l'IDECE. Té dues filles, l'Alba, nascuda el 1990, i l'Ares, el 1994. És del PSC. Creu que les dones s'han de valer per elles mateixes i tot el que ha fet en aquesta vida ha estat amb aquesta intenció.

Genoveva Margalef, actual alcaldessa del municipi d'El Perelló.

Tens alguna feina més ara mateix?

Sí. Jo de l'Ajuntament no hi puc viure. Al matí faig de funcionària a l'Agència Tributària i a les tardes, d'alcaldesa.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

Sí. A veure, difícil en el sentit que com a dona sempre has de demostrar més que un home. Pensa que El Perelló era un poble que ara no és socialista, i jo llavors era una dona, era socialista i, a més, forastera: era els tres dimonis.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

N'he trobat alguns. Quan vaig començar feia les reunions d'equip de govern a la tarda i vaig ficar una condició: a les nou del vespre s'acabaven les reunions perquè m'esperaven les meves filles a casa. Em va passar dues vegades que vaig deixar els meus companys amb la paraula a la boca i me'n vaig anar. A partir de llavors han procurat acabar sempre abans de les nou.

Com a alcaldessa, quines activitats fas?

De tot. Ser alcalde són 24h. Des d'intentar aconseguir el màxim possible pel teu poble (i mira que ara és fotut això de les subvencions) fins a tirar el poble endavant. També has d'escoltar els veïns i intentar solucionar els problemes. Jo ho entenc més com un càrrec gestor que no pas com un càrrec polític.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Doncs perfecte. Crec que n'hi ha molt poques, massa poques. La societat continua sent masclista, però molt.

Quin consell donaries a les dones que volen arribar a càrrecs destacats?

Organització i preparació. S'han de saber organitzar el temps, el cap... I has de tenir un mínim de preparació. No vull dir estudis, sinó preparació.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Limiten. Quan tens fills petits arriba un punt que fas una opció a la vida: o els fills o la carrera professional. Si no hagués tingut fills, hagués fet una altra cosa en la meva vida professional. En aquell moment em vaig preguntar: "Què faig, continuo preparant oposicions i segueixo pujant o em dedico a les meves filles?" Vaig optar per les meves filles. Quan tens fills, optes. Si pots triar on viure, vas a llocs on creus que tons fills creixeran millor.

Creus que ser mare t'ha fet més feliç que haver decidit "seguir pujant"?

Sí, sí. A mi, sí.

Consideres que una dona sense fills arriba abans als càrrecs directius?

Crec que al no tenir fills t'aboques més al càrrec, però no t'ho sabria dir. Tenir fills et fa triar; no tenir fills no et fa triar. Aquesta és la diferència.

Tens alguna ídol?

No. No n'he tingut mai cap, però si t'hagués de dir algú seria ma mare. Ella em va fer una lluitadora. Sempre he dit que jo sóc qui sóc gràcies a mons pares.

Imagina't que tornes a ser mare, què faries o què demanaries per tal de poder ocupar-te de ton fill i seguir exercint d'alcaldesa?

No, ho deixaria. Imagina't, si la meua filla hagués de tenir fills, li diria que s'esperés a deixar-me l'alcaldia. Ho tinc molt clar. Primer és la família.

MARUTXI BALLESTER - ALCALDESSA DE LA SÉNIA

Marutxi Ballester Ferreres nasqué a La Sénia el 19 d'abril de 1954. Va estudiar Magisteri a Barcelona. Va treballar en una acadèmia privada, va muntar un parvulari i ha exercit de mestra a La Sénia. Té dos fills: una noia nascuda l'any 1976 i un noi del 1980. No ha estat mai afiliada a cap partit polític però sempre ha estat vinculada a Iniciativa. Sempre troba una hora al dia per a ella, que normalment dedica a l'esport.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

L'interès per la societat i col·laborar en tasques socials i entitats naix als 17 anys. Sempre he estat vinculada a associacions i entitats. Crec que sempre he sigut una persona molt activa. El meu home es va dedicar a la política des de molt jove. L'any 1979 es va presentar a les eleccions i des de llavors hi estic vinculada indirectament. Directament, ho estic des de l'any 2007, quan em vaig presentar a les eleccions municipals. L'any 2011 m'hi vaig tornar a presentar.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La gent. Que la gent estigui el millor possible, que tinguin tots els serveis i tota l'assistència possible, que els puguem atendre, que els puguem ajudar... També em preocupa que el poble tiri endavant en tots els sentits. Estem passant una època molt difícil i treballem per a diversificar l'economia i donar solució a la situació actual, en tots els àmbits.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

No. Suposo que he tingut les mateixes possibilitats que un home.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Vaig treballar de mestra durant els primers anys de cada fill.

I la teua parella?

El meu home, durant els primers anys de la meua filla, era professor i, durant els primers anys del meu fill, era alcalde de La Sénia i diputat al Parlament.

Durant els primers anys de vida, quant de temps els dedicaves cada dia?

Vaig tenir l'avantatge que durant els anys que vaig estar al parvulari, els meus fills feien el mateix horari que jo i van estar els dos al meu parvulari. Fora dels horaris escolars els vaig dedicar bastant de temps. Intentava estar amb ells a partir de les cinc de la tarda. Com que el meu home, sobretot amb el segon fill, tenia càrrecs polítics, em vaig dedicar més que ell a l'educació dels fills.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcalde durant els primers anys de vida de tons fills?

M'hagués sigut molt més difícil.

Marutxi Ballester cedint la flama de germanor a Joan Martín Masdéu, president del Consell Comarcal del Montsià.

Et costa compaginar el treball i la família?

Em costa una mica perquè, tot i que els meus fills són grans i ja tinc néts, mons fills voldrien que algun cop els prestés més atenció i, a vegades, no puc. Intento planificar-me sempre i dir-los que m'avisin amb temps si necessiten alguna cosa de mi. L'agenda funciona contínuament, però intento donar prioritat a les seues demandes.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

Crec que hi ha poques dones que ocupen càrrecs directius. Hi ha moltes dones molt vàlides a la base, però després, quan han d'ocupar càrrecs directius, costa molt més a les dones que als homes. No ens importa tant arribar a dalt i moltes

vegades ja ens va bé treballar en un esglaió intermedi. Crec que per això hi ha tan poques dones directives.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Els primers anys com a mare condicionen molt. Són anys en què els fills necessiten molta dedicació per part dels pares, però sobretot, de la mare. És evident que hi ha uns condicionants biològics que et lliguen als fills. Per tant, els primers anys de vida et condicionen a ocupar càrrecs importants, però els has de poder realitzar igualment. La societat ha de posar els mitjans per tal que si una dona té un fill durant la seua vida professional, aquest no sigui un impediment per a poder continuar desenvolupant aquest càrrec.

DOLORS SUBIRATS - ALCALDESSA DE RASQUERA

Dolors Subirats Espuny va néixer a Barcelona el 25 de maig de 1966, tot i que vivia a El Perelló. Té acabat el COU i va fer la selectivitat. Gairebé sempre ha treballat d'administrativa. Va estar de secretària a LEHMANN, va treballar d'administrativa a la cooperativa de Rasquera i aviat va entrar com a alcaldessa. Té una filla nascuda l'any 2004. Pertany a Esquerra Republicana.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

La feina d'alcalde engloba moltes feines alhora. Jo vinc a treballar al despatx, faig feines d'administració, dono un cop de mà en temes de subvencions, s'ha d'anar a actes, s'ha d'anar a consells d'alcaldes, ve gent a parlar amb mi, s'han de supervisar les obres...

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a alcaldessa?

Sí, però no pel fet de ser dona. Implicar-me en política al 100% no ho tenia pensat. La meua aspiració no era ser alcaldessa. Tinc una nena de deu anys, la casa, un avi que també està a casa i això comporta més feina. Les dones acabem la jornada laboral i comencem la feina a casa.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que li vas dedicar a la teua filla?

No tant com voldria. Tenia una senyora que m'ajudava durant les hores que jo estava treballant. El tema d'horaris al nostre país està molt malament ja que a la cooperativa hi havia dies que a les nou de la nit encara estava allà. Era hora de donar el sopar i no podia estar-hi. Era dur. Tu estàs també en la teua època d'efervescència laboral i has de treballar.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcalde durant els primers anys de vida de la teua filla?

No. No m'hi veig capaç. Resulta que l'alcalde, quan acaba la seua jornada laboral, s'emporta a casa les preocupacions. A vegades,estic a casa amb la meua nena i em diu que no li faig cas. He de tancar la porta, deixar de banda els problemes i el despatx. Quan arribes a casa, encara tens a l'agenda tot el que t'has deixat de fer. M'imagino aquesta situació amb la meua filla més petita i no crec que m'hagués decidit a fer-ho.

Dolors Subirats acompanyada de l'exalcalde de Rasquera Bernat Pellisa.

Et costa compaginar el treball i la família?

Sí, però ni més ni menys que algú que treballa en un altre càrrec.

Veus algun aspecte negatiu de tenir fills?

Un fill és una responsabilitat enorme de per vida. Veig gent que vol tenir un gos, que no és un fill, i després tot són gossos abandonats. També n'hi ha, de fills abandonats. No vulquem fer després de tenir un fill el que fèiem abans de tenir-lo. Un fill vol uns horaris i una sèrie de dedicacions.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ser alcalde?

Sí. Crec que la gestió que vaig fent és bastant bona, la gent del poble ha acollit bé la meua feina i està bastant contenta. Tot el que he anat fent és un granet d'arena que he aportat i d'aquí uns anys, l'alcalde serà un altre.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Jo no m'he trobat amb aquesta situació. No sabia què contestar-te. Crec que això és molt personal i depèn de cada dona i de les seues aspiracions. Si realment t'hi vols dedicar i tens fills, has de saber que hi haurà moltes hores de la teua vida que hauràs de dedicar a la carrera.

Consideres que una dona sense fills arriba als càrrecs importants i de responsabilitat abans que una altra que sí que en té?

Jo crec que sí. Les hores que tu dediques al teu fill les pots dedicar a la teua professió. Com més hores estàs fent una feina, millor la fas. Si no tens fills, no tens aquesta càrrega, encara que tinguis parella i una vida familiar.

NÚRIA BALAGUÉ - ALCALDESSA D'ULLDECONA

Núria Balagué Raga nasqué a Ulldecona el 14 de febrer de l'any 1972. Estudià BUP, COU i FP2 Administratiu. Ha treballat sempre d'administrativa en alguns instituts, però ara exerceix d'alcaldeessa i està a l'àrea del Consell Comarcal. Té un fill que nasqué a l'agost del 2001. Pertany a Convergència Democràtica de Catalunya.

Quina és la teua jornada laboral?

No tinc cap horari fix. La meua jornada laboral dura tot el dia. Si algú em diu que no pot venir pel matí i em demana que l'atengui a les set de la tarda, doncs ho faig. No hauria de ser així perquè jo hauria de tenir un horari, però em sap mal perquè cada persona és un món i si puc ajudar algú, vinc a l'hora que faci falta.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La meua principal preocupació és poder pagar tot el que es deu. La gent que treballa per a l'Ajuntament d'Ulldecona s'ho està passant molt malament perquè l'Ajuntament no pot pagar. Quan vam entrar al govern, la primera mesura que ens va tocar prendre va ser acomiadar 14 treballadors. Això és molt dur perquè

en un poble ens coneixem tots i sabem què hi ha darrere de cada persona, però els números no sortien.

Et va costar haver de fer de mare i treballar d'administrativa?

Dono gràcies a les guarderies. Jo me n'havia d'anar a treballar i deixava el xiquet a la guarderia, on també dinava. Quan sortia de l'institut l'anava a buscar i estàvem junts tota la tarda. Aquests anys el meu home no estava a casa.

Núria Balagué, actual alcaldessa del municipi d'Ulldecona.

Et costa compaginar el treball i la família?

Totalment. No tens hores. Potser és perquè jo les coses me les prenc molt a pit i m'agrada molt fer-les. No m'agrada delegar. És un error no fer-ho, però m'agrada supervisar-ho tot i tenir-ho tot controlat. Clar, això són moltes hores.

Què consideres més important, el treball o la família?

Bufa! Aquesta pregunta és difícil. Crec que les dues coses són molt importants. No és cap més que l'altra. Crec que han de ser les dues coses per igual.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldessa?

Mai m'han importat els diners. Ja em considerava una persona molt humana, però crec que cada vegada m'hi estic fent més perquè veig que la gent pateix. No puc fer-hi res, però puc escoltar i intentar ajudar amb el que tinc. Em quedaria amb això.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona que ocupa un alt càrrec?

Intel·ligència, serenor, habilitat, organització i, com a més important, ser una persona molt humana. Si no ets persona no ets res. Per molt alt càrrec que tinguis sempre has de tenir un trosset al cor que et permeti posar-te en la pell de l'altre.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

Pobrets xiquets! Influencien molt. Moltes vegades mon fill ara diu: "Mama, estàvem més tranquils quan estaves a l'institut." Suposo que ja et contesto. Clar que influencia. Sí que hagués sigut l'alcalde encara que mon fill hagués tingut menys de tres anys, però Déu n'hi do el que haguéssim passat.

Consideres que una dona sense fills arriba abans en aquests càrrecs?

No. Crec que no. A més, no voldria que fos així. Quan una cosa la vols, si li poses totes les ganes ho aconseguixes. Els fills no han d'impedir que arribis al càrrec desitjat. T'has casat, tens fills, els has d'educar, però tu també has de tenir la teua carrera professional i tot s'ha d'intentar compaginar.

MERITXELL ROIGÉ - 1a TINENT D'ALCALDE DE TORTOSA

Meritxell Roigé Pedrola va nèixer el 15 de gener de 1976. Està llicenciada en Dret i en Ciències Polítiques i té dos màsters. Ha sigut gerent al Consell Comarcal del Baix Ebre. És professora a la URV i a l'EUSES, està com a regidora a l'Ajuntament i és diputada al Parlament. Té una filla, nascuda el 7 de setembre del 2006. Pertany a Convergència Democràtica de Catalunya.

Com a primera tinent d'alcalde, què fas?

Sóc primera tinent d'alcalde i porto l'àrea d'urbanisme. Supleixo l'alcalde quan ell no està, és a dir, sóc l'alcalde en funcions. També sóc la portaveu del govern: totes les intervencions al ple les faig jo.

Quina era la teua jornada laboral al 2007?

La meua jornada laboral mai ha tingut horari. Com a gerent del Consell Comarcal tampoc tenia un horari clar. Era una jornada laboral més reduïda de la que tinc ara i acabava més aviat. Ara tinc una jornada laboral molt llarga i, aquesta, depèn del dia. Quan estic a Tortosa començo a les nou del matí perquè porto ma filla al col·legi i arribo a casa a les nou o les deu de la nit.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de ta filla?

Estava de regidora a l'Ajuntament i de professora a la universitat. Els set primers mesos de la seua vida, a més, estava de gerent al Consell Comarcal. Ella va nàixer al 2006 i jo vaig entrar a l'Ajuntament al maig del 2007.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que li vas dedicar a la filla?

Li vaig dedicar menys temps del que hagués volgut. No et sé dir quant. Vaig fer una baixa molt reduïda –d'un mes– i, per tant, no vaig fer el que m'hagués agradat fer. La professió de cadascú és la que és. Crec que s'ha de valorar més la qualitat del temps que el temps en sí. Considero que no li ha faltat res i les iaies, i en aquell moment també la besàvia, van ajudar molt.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir de primera tinent d'alcalde quan ella era més petita?

Sí, perquè al final és el mateix. Jo entro de primera tinent d'alcalde ara fa tres anys i ella en tenia quatre. No hi ha hagut molta diferència des que no era tinent d'alcalde a quan ho he sigut. Jo ja era portaveu del govern des del primer dia, des del 2007, que és el que més feina dóna.

Et costava compaginar el treball i la família quan ella era més petita?

Costa perquè busques estar més estona amb la xiqueta. La trobes a faltar molt, sobretot quan és petita. El fet d'estar a Tortosa et permet escapar-te al migdia i anar un moment a veure-la. Intento portar-la al col·legi a les tres i a la tarda, vaig a buscar-la i la porto a les activitats. És qüestió d'anar buscant aquells espais que et permetin estar més a prop d'ella. Costa i m'agradaria tenir més hores, però suposo que això els passa a totes les mares que treballen.

Creus que tenir una filla et va fer haver de renunciar a alguna cosa?

Considero que no i, a més, no hauria de ser. Espero que no li passi a ningú.

Creus que ets més feliç havent tingut una filla?

Sí, i tant! No ho canviaria per res del món.

Podries citar aspectes positius que t'han aportat les teues professions?

T'omple molt poder fer el que vols fer. Treballar del que vols i, sobretot, treballar d'allò que has estudiat. Fer realitat el que volies fer és fantàstic.

Hi ha algun aspecte negatiu d'aquestes professions?

El temps. No tens un horari clar. M'he d'organitzar d'un dia a l'altre. És caòtic, però al final t'acabes acostumant. Els horaris nocturns són una part negativa.

Consideres que una dona sense fills arriba a un càrrec important abans que una altra que sí que en té?

No. Considero que no. A dia d'avui es pot veure que la major part de les dones que estan en càrrecs públics o en empreses tenen fills. N'hi ha algunes que no en tenen i potser en aquells casos de professionals que han de viatjar molt els ho és més fàcil. Abans sí que era més difícil.

Meritxell Roigé acompanyada de l'alcalde de Tortosa Ferran Bel.

ANÀLISI DE L'APARTAT

Començant amb aspectes més aviat polítics, trobem que els motius que porten totes aquestes dones a presentar-se com a caps de llista són molt variats. Des d'una conversa en un restaurant, passant per l'interès per la política i per la gent, fins a la preocupació pel fet que en un centre escolar no hi ha calefacció. Un cop arriben al càrrec, cadascuna té preocupacions diferents i aprofita la legislatura per tirar endavant uns projectes o uns altres. A més d'això, moltes d'elles afirmen que s'han trobat algun obstacle pel fet de ser dones o que s'han hagut d'esforçar més i demostrar més qualitats que un home. No obstant, hi ha alcaldesses, com la Maria Beltran i la Roser Caballeria, de Tivenys i Xerta respectivament, que en cap moment han notat cap tracte diferent per ser

dones. És força curiós perquè moltes d'elles coincideixen que la jornada laboral d'aquesta professió dura les 24h del dia.

Val a dir que moltes alcaldesses parlen del fet que hi ha dones importants que han adoptat rols més aviat masculins. Pensen que allò més important és que als càrrecs directius hi hagi dones i homes, perquè les primeres aporten una visió diferent, més sensibilitat i el que és més important, que no es perdi en cap moment l'energia femenina i que aquesta es sumi a la masculina.

Aparcant aquests aspectes i entrant en el tema del treball, el primer fet que crida l'atenció és que la gran majoria de les alcaldesses arriba al càrrec un cop els seus fills són grans. A més, quan sons fills són petits exerceixen altres oficis, com poden ser mestra, auxiliar administrativa i funcionària. Tot i així, hi ha dones que s'han involucrat fortament en política quan els seus fills han sigut petits. Aquestes són la Meritxell Roigé i la Núria Ventura. Ambdues afirmen que tenir la família prop ha estat de gran ajuda. La Núria diu que ser el teu propi cap et permet força flexibilitat horària i, consegüentment, ella adaptava la seua jornada a les necessitats de sons fills. Continuant en aquest mateix fil, quan preguntem a les alcaldesses si s'haurien vist capaces d'exercir aquest càrrec quan tenien fills petits, moltes diuen que no ho haurien fet perquè això hagués comportat estar menys temps amb ells i no hi estaven disposades. Una minoria diu que s'hi haguessin vist capaces si haguessin tingut un fort suport familiar, encara que això hagués implicat estar menys temps amb sons fills.

Passant a una altra pregunta topem amb la que tracta el treball i la família. Per una banda hi ha les que consideren més important la família i per l'altra, les que pensen que la família és prioritària encara que donen molta importància al treball. És força curiós perquè, majoritàriament, les dones que consideren molt important la feina són les que, en la pregunta anterior, afirmen que exercirien d'alcalduesses si tinguessin fills petits. Són dones que veuen molt important el treball i la família i, per això, no renunciarien al càrrec tenint criatures petites.

Pel que fa a qui influencia més tenir fills, hi ha una unanimitat descomunal. Totes coincideixen que influencia més la dona perquè són elles les que gesten el fill. Arran d'aquesta qüestió, preguntem com influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional de les dones. Trobem ara, una forta

heterogeneïtat. N'hi ha que pensen que inicialment tallen una mica les ales, altres opinen que no té per què limitar la seua carrera i que l'ideal seria que la societat oferís tots els mitjans per tal que aquesta dona pogués continuar exercint el càrrec i ser mare. Una altra postura fa referència a la capacitat econòmica de la família, dit d'una altra forma, a aquelles que tenen més diners no els limitarà tant com a les que disposen de menys capital.

Per altra banda, volem saber si les dones que no tenen fills arriben als càrrecs directius més aviat que les que tenen fills. Quant a les respostes, la postura més compartida és que la que no té fills arriba abans perquè s'hi pot bolcar més. Tot i això, també hi ha algunes dones que creuen que no importa i que, per tant, arribaria al mateix moment independentment de si té fills o no.

I per últim, trobem la pregunta que presenta més acord de totes. Aquest cop ens interessa saber si tenir fills les ha fet més felices. “És clar!” “Per descomptat!” “Sí, és el meu llegat.” Totes afirmen que tenir fills els ha aportat molta felicitat i alegria.

Els fills són, generalment, una font de felicitat.

EMPRESÀRIES DEL TERRITORI

En aquest segon apartat d'entrevistes es recullen les opinions d'algunes empresàries del territori. Cal remarcar que el perfil inicial d'empresària era el d'una dona que hagués emprès un projecte empresarial, no aquella que hereta un negoci familiar. Encara que tenen molt de mèrit ambdues dones, donar vida a un projecte i fer-lo créixer requereix més dedicació perquè tu el crees des de zero i el vas desenvolupant.

Trobar empresàries no ha estat una feina fàcil, però després de contactar amb l'Associació de Dones Empresàries, Directives i Emprenedores de les Terres de l'Ebre (ADEDE), hem pogut parlar amb algunes empenedores d'aquestes terres. A continuació apareix un recull de les respostes més curioses d'aquestes dones. Les entrevistes completes es troben dintre de l'annex.

ANNA GIMÉNEZ - GRANJA LUISIANA

Anna Giménez Uribe naix el 24 de juny de 1965 a Barcelona. Ha estudiat el Batxillerat i ha fet diversos cursos de formació. Sempre ha estat vinculada al sector primari i ha anat evolucionant dintre d'aquest sector. Ha viscut sempre al nostre territori. És una persona alternativa.

Què fa diferent Granja Luisiana?

A Granja Luisiana controlem totes i cadascuna de les parts del procés productiu dels ànecs i podem garantir, així, la màxima qualitat. El que ens va portar a agafar aquesta línia va ser la diferenciació. Sabíem des d'un principi que no podíem ni volíem competir amb els grans productors. Teníem la idea molt clara que la nostra filosofia era la diferenciació en qualitat i en un bon servei. La qüestió era fer un producte diferent al de les grans produccions. Em pregunten a vegades: "Per què no creixes?" Doncs perquè no vull. No m'interessa. El dia que a causa d'un creixement baixi el meu nivell de qualitat, ja no estaré sent fidel a la filosofia de la meua empresa.

Quan fundes l'empresa?

Començo aquesta aventura a principis dels 90.

Quants ànecs tenies quan vas començar?

Recordo que tenia sis o deu ànecs. En tenia molt pocs i ara en tenim entre sis mil i set mil constantment.

Quin és l'estat actual de la granja?

Estem en un procés de creixement. Ens hem trobat en la curiositat que hi ha un sector que busca aquests productes de qualitat. Per això, en els moments difícils hem aguantat l'empresa. Cada dia apareixen nous clients de molt lluny de les nostres terres. La nostra filosofia inicial de la diferenciació de qualitat i fer una cosa que no faci gaire gent és el que ens ha ajudat a aguantar-nos.

Què feies quan vas començar i què fas ara?

Quan vaig començar anava amb unes botes i una granota, com el Tom Sawyer. Criava ànecs, netejava, treia fems i feia el que havia de fer. Després va venir el procés de l'escorxador i tant em ficava dintre de les màquines amb la meua gent a pelar ànecs com m'asseia al despatx a fer feina. He sigut una persona bivalent i m'he adaptat en qualsevol moment a totes les franges de la meua empresa. Actualment, em moc sobretot en el tema de l'escorxador i la comercialització i venda del producte.

Quina és la teua jornada laboral?

D'hores, no en tinc. Començo cada dia a les set del matí i no acabo fins les dues del migdia. Molts dies dino i després he de tornar. No estic subjecta als horaris. Els horaris de la meua gent se'ls munten ells i jo només els marco fins on hem d'arribar. L'objectiu és que la faena és faci. Sóc molt flexible en això. Tots fem un esforç perquè el treballadors puguin compaginar la seua vida familiar amb la laboral. Hi ha gent amb fills petits i, si comencem a les set del matí, els deixo que vinguin a les nou, quan han deixat els seus fills a l'escola. Aquesta gent després si s'ha de quedar una hora més, s'hi queda. Ens organitzem. Al cap i a la fi, el més important és la vida, no el treball.

Com haguessis vist la teua vida amb un fill i tirant endavant un negoci?

Hagués hagut de modificar algunes pautes de la meua vida perquè si hagués pres la decisió de tenir un fill, això implica una obligació i has d'organitzar-te la vida pensant més amb el teu fill que amb el teu treball. A nivell d'empresa, com ho hagués fet? Doncs buscant el suport de la gent que conforma aquesta empresa, de la mateixa manera que jo recolzo la gent que treballa amb mi. D'alguna manera, buscar moments que hauria de restar temps a la meua empresa per a dedicar-los al meu fill.

Creus que Granja Luisiana estaria com està si haguessis tingut un fill?

Estic segura que sí.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat el teu treball?

A mi sempre m'ha agradat viure vinculada a la meua terra. És una de les coses que més estimo. El meu territori, el meu delta, l'olor del fang... Sóc part d'aquest paisatge. Desenvolupar aquest tipus de treball i poder viure dignament m'ha possibilitat viure vinculada directament a la terra. Això és l'assoliment més gran que puc obtenir. Tinc la casa aquí, a la vora del riu. El meu treball m'ha permès viure com vull viure. Això, per a mi, és un luxe.

Anna Giménez, gerent de Granja Luisiana.

Quines qualitats creus que han de tenir les grans empresàries?

Sobretot, que sàpiguen gestionar molt bé el que fan (això engloba un gran ventall de tasques) i que sàpiguen també dirigir un equip de persones i traure el millor d'elles. Involucrar-los a l'empresa i fer-los sentir part d'aquella empresa. Aquesta és la tasca de l'empresari, ja sigui una empresa petita o gran. Que la gent acabi estimant l'empresa. Sembla una utopia, però si no és així, no funciona.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

És qüestió d'organització. Moltes vegades ha passat que un fill ha aparegut en la vida d'una dona que disposa d'un càrrec important i aquesta dona ha hagut de renunciar al seu treball perquè no ha pogut compaginar les dues coses. Això no hauria de ser. Hi hauria d'haver polítiques que ajudessin a protegir aquestes coses. No té per què influir negativament, sinó més aviat el contrari.

Tenim una dona amb moltes qualitats, capaç d'ocupar un gran càrrec i fer-ho bé. Aquesta dona arribarà abans al càrrec si no té fills o si en té?

Per desgràcia, avui en dia, arribarà abans si no en té.

Tens algun ídol?

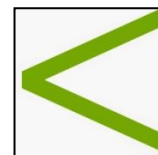
No tinc ídols. Els meus ídols són les persones humils que passen desapercebudes i que poden ensenyar-te molt de la vida. M'interessa més aquesta gent, la gent que, des del silenci, actua.

Creus que no tenir fills t'ha fet menys feliç?

En absolut. La meua és una decisió presa conscientment.

MARINA LANCKMANS - LEXTRAD

Marina Lanckmans va nàixer el 15 de novembre de l'any 1973 a Brussel·les. Està llicenciada en Traducció i Interpretació. Ha treballat al Patronat Català d'Europa però ràpidament es va posar com a traductora freelance³. Té tres fills nascuts els anys 1999, 2001 i 2003, respectivament.

Quins són els teus primers passos en el món dels negocis?

Vaig començar treballant des de casa com a traductora freelance. El traductor professional sempre ha de traduir cap al seu idioma natiu. Algunes empreses em demanaven que traduís textos a l'anglès, però no ho feia perquè no és el

³ Traductora freelance: Professional de la traducció que treballa per a diverses empreses sense contracte fix.

meu idioma natiu. Vaig anar creant un equip de companys que podien fer traduccions a altres idiomes que jo no feia, vaig veure una bona oportunitat de negoci i al 2011 l'empresa ja estava formada.

Quants treballadors éreu i quants en sou ara?

Vaig començar tota sola i combinava la traducció per als meus clients amb la gestió de projectes de traducció en idiomes que jo no traduïa. Quan vam començar a tenir un cert volum, vaig haver de triar entre continuar traduint o gestionar altres traduccions perquè no ho podia fer tot. Ara som tres persones.

Quin és l'estat actual de l'empresa?

Ara mateix, l'estructura principal la tenim a Tortosa, hi ha una sucursal a Brussel·les i, a finals d'any, tenim previst obrir un despatx a Barcelona. Em sap greu dir-ho, però la major part dels clients estan a Barcelona. Estem satisfets perquè els nostres clients estan contents amb el nostre servei de traducció.

Com a dona, t'ha estat difícil mantenir-te al món dels negocis?

Els primers passos d'una empresa són difícils. La sensació que vaig tenir és que els bancs no em prenen gaire seriosament perquè era dona. Em van demanar una burrada de coses i em deien que vingués amb el meu home. Quan vaig començar, compartia despatx amb el meu home i hi havia gent que es pensava que jo era la seua secretària.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Era traductora freelance. Treballava des de casa.

Durant els primers anys de vida quant de temps creus que els dedicaves?

Gairebé tot el temps. M'ho muntava de tal manera que treballava abans que s'aixequessin, mentre estaven a l'escola i quan no estaven. Els anava a buscar i els portava jo a l'escola. Quan se n'anaven a dormir, continuava treballant. Podia estar treballant des de les

Marina Lanckmans en l'entrega dels premis de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Tortosa del 2014, en els quals Lextrad va ser guanyador del Premi a la Internacionalització.

deu de la nit fins a les tres de la matinada. Hi ha un punt que físicament això no ho aguantes, però volia estar amb ells.

Creus que haguessis estat capaç de començar el teu negoci durant els primers anys de vida de tons fills?

Com a empresa, no, perquè tenia molt clar que volia estar amb els meus fills quan eren petits. La feina que tenia jo, treballant a casa, em permetia no haver de sortir de casa per a anar a buscar clients. Requeria molt de sacrifici perquè volia estar amb els xiquets durant el dia.

Quan crees el negoci, quina edat tenen tons fills?

Tenen 12, 10 i 8 anys respectivament, edats en què ja són més autònoms.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat la teua professió?

Doncs que he pogut criar els meus fills quan eren jovenets i he pogut estar amb ells quan m'han necessitat. Potser ara és una mica més complicat, però si convé dedicar un dia sencer als meus fills, puc fer-ho.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un alt càrrec?

Crec que és molt difícil compaginar les dues coses. Ocupar el càrrec de mare al 100% i de directiva al 100% ho veig molt difícil. Algun dels dos papers has de deixar de banda. Pots contractar una cangur que faci el paper de mare i quan arribis a casa estar tota l'estona amb ell. Però clar, t'has perdut tot el seu dia.

CAROL ALLEPUZ - AGRAM

Carol Allepuz nasqué a Tortosa el 30 de gener de 1969. Està llicenciada en Dret i Ciències Empresarials i ha treballat en diverses empreses, com Procter and Gamble Spain. Ha sigut professora d'Estadística, Tècniques d'Investigació Social i Política Econòmica a l'Acadèmia COTS. Va iniciar el projecte Agram l'any 2003. Té tres fills: el Lluís (1996), el David (1997) i la Júlia (2000).

Parla'm una mica sobre Agram. Com naix?

Agram oferia auxiliars i complements per a la llar. Va nèixer l'any 2003, però vam obrir l'establiment el 2004. Era un món en el que estava prou introduïda. Vam començar sent tres treballadors i en vam arribar a ser tretze. Vam fer un molt bon mercat a Castelló i rodalies, però aquest mercat es va veure molt fortament afectat per la crisi de la construcció i això ho vam patir molt a Agram.

Et costava compaginar el treball i la família? Quina era la teua jornada laboral?

La jornada laboral diària era de 9h a 13:30h i de 15:30h a 20:30h, dissabtes inclosos. Allò va ser una bogeria. Em vaig donar molt a la feina i molt a la família i, literalment, em vaig abandonar. La meua idea era poder contractar un/a gerent, però els resultats mai ho van permetre. Això ho vaig suplir jo amb un fortíssim desgast personal i una sensació de no arribar enlloc.

Com a dona, et va estar fàcil liderar un grup de treballadors?

El lideratge no és un problema per a mi. El que em segueix deixant perplexa és el baixíssim nivell empresarial que tenim en aquestes terres.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de tons fills? I la teua parella?

Lluís va nèixer a Barcelona, on feia de professora, i David ja ho va fer a La Sénia, on treballava a la botiga familiar, que em permetia flexibilitat horària. El meu marit començava llavors també la seua empresa DISI. Dos començaments empresarials simultanis van ser massa. La feina se'ns va engolir i finalment, l'any 2009, ens vam divorciar.

Carol Allepuz, actual gerent de Fergarcia.

Creus que haguessis estat capaç d'engegar el projecte Agram durant el primer any de vida de qualsevol dels teus fills?

Pràcticament va ser el que vaig fer, però ara me n'adono que, tot i l'experiència que he adquirit gràcies a això, res no pagarà mai el meu cansament.

Podries citar-me aspectes positius que t'hagi aportat tenir fills?

L'amor absolut i la meravella de veure que la teua vida té un sentit més enllà d'un mateix. Després, aspectes més pràctics com la paciència, l'organització, ajudar-los en la formació de les seues personalitats, etc.

Quins aspectes positius et va aportar liderar Agram?

Agram va ser el meu màster en Direcció. Gràcies a la posada en pràctica allà de moltes de les coses que solament sabia per la teoria, avui sóc millor persona i millor directora de Fergarcia.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

Hi ha dones que deleguen la part dels fills en personal domèstic. Tot i que es fa per necessitat, el risc està en oblidar-nos que el contacte amb els fills és importantíssim, per a ells i per a nosaltres, i que ningú pot suplir el nostre afecte.

Una mateixa dona, arribaria abans a un càrrec directiu de responsabilitat si no tingués fills que si en tingués?

Sí, indiscutiblement. Llavors, una es pot donar, encara que no sigui gens sa, el 100% a la feina, tipus model masculí. Quan estava a Madrid, es deia que els grans contractes i les grans decisions es prenen al bar després de la feina o jugant al golf, llocs i horaris que les mares responsables no freqüentem i que els pares responsables tampoc haurien de freqüentar.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

Tant de bo pogués contestar que als dos, però que els fills es concebin i creixin al nostre ventre no permet la comparació. Ser mare i ser pare no és el mateix.

NEUS BARBERÀ - SURTDECASA

Neus Barberà va nàixer el 23 de juny de l'any 1983 a Tortosa. Està llicenciada en Periodisme i ha treballat en diversos organismes. És una persona tranquil·la i optimista i li agrada compartir els bons moments amb els amics i la família.

Com naix Surtdecasa?

Surtdecasa naix de les ganes de tornar a les Terres de l'Ebre i d'aprofitar tots els coneixements i l'experiència laboral per a crear un mitjà digital, especialitzat en cultura i oci, amb aires nous i amb una visió més moderna i optimista del territori. El portal web es posa en marxa l'octubre de 2010. L'equip fundador de Surtdecasa érem l'Anna Zaera, el Robert Roig i jo, que ens vam unir per a tirar endavant el mitjà (Anna i jo som periodistes i Robert, informàtic).

Quin és el recorregut de Surtdecasa al llarg dels anys, des que engegues el projecte fins avui?

Surtdecasa ha crescut molt al llarg d'aquests quatre anys de vida. Vam començar sent un mitjà de les Terres de l'Ebre que donava a conèixer el gran ventall d'oferta cultural i lúdica de les quatre comarques i fent reportatges i articles sobre propostes i històries de les Terres de l'Ebre. Actualment, comptem amb sis edicions de Surtdecasa repartides arreu de Catalunya. El servei que oferim segueix sent el mateix, tot i que ha passat d'existir només a les Terres de l'Ebre per a passar arreu de la geografia catalana.

Neus Barberà, a la dreta, amb la seua companya Anna Zaera.

Com a dona, t'ha estat difícil emprendre un projecte i estar-hi al capdavant?

Com a dona i com a jove, sobretot, ha estat difícil emprendre un projecte. No hem tingut gaires facilitats per trobar finançament i ha costat molt que les administracions públiques i les empreses privades veiessin el gran potencial de Surtdecasa.

Creus que haguessis estat capaç d'engegar el projecte Surtdecasa si haguessis tingut un fill de pocs mesos?

Crec que no hagués tingut temps ni la força suficient per fer-ho. Engegar un projecte com Surtdecasa ha suposat treballar moltes hores i estar més de dos anys sense cobrar. Si hagués tingut un fill de pocs mesos, no m'hagués pogut embarcar en un projecte d'aquestes característiques. A més, no hagués tingut la il·lusió que tenia quan vam començar amb Surtdecasa, ja que si tingués un fill de pocs mesos, aquesta seria la meva màxima il·lusió.

Creus que després de tenir el fill podràs dedicar-te tant a la feina com ho feies quan no estaves embarassada?

Faré tot el possible perquè així sigui. Evidentment, no tindrè tant de temps per a la feina i m'ho hauré de saber compaginar per a poder fer les dues coses. Tot i això, el fet de treballar des de casa crec que m'ho facilitarà molt i, per tant, tot i que serà un gran canvi, la meva intenció és seguir treballant com fins ara.

Quins aspectes positius t'ha aportat i t'aporta estar al capdavant de Surtdecasa?

Surtdecasa.cat és el gran projecte de la meva vida, abans de tenir el fill, clar. M'ha ensenyat a portar una empresa, a saber gestionar els problemes, a tenir paciència, a no perdre mai l'esperança, a treballar en equip i a veure possible que, cada dia, pot ser un dia gratificant.

Hi ha algun aspecte negatiu?

Els maldecaps, la temor que no funcionés, les preocupacions, el sentit de la responsabilitat perquè tot sortís bé i l'esgotament de gestionar les diferents opinions de l'equip. Si més no, el resultat és més que positiu.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

Un canvi tan gran com representa tenir un fill s'ha de saber gestionar bé si es vol continuar ocupant càrrecs de responsabilitat. No ho veig incompatible, tot i que, evidentment, s'han de marcar prioritats i saber delegar en tercers.

MARTA CID - AMUNT EBRE

Marta Cid Pañella va nèixer el 29 de juliol de 1960. Està llicenciada en Psicologia i ha fet un postgrau en Logopèdia. Durant deu anys es va dedicar a exercir un càrrec públic, passant pel Senat, pel Parlament de Catalunya i pel Govern de la Generalitat com a consellera d'Educació. Ara està a Plataforma Educativa. Té dos fills nascuts els anys 1988 i 1997. Va entrar a militar ERC l'any 1977, en una etapa molt convulsa i de transició.

Ara què fas?

Treballo per a una agrupació sense ànim de lucre que ha anat desenvolupant diferents activitats a les Terres de l'Ebre i a Tarragona. Dintre d'aquestes entitats que atenen a persones en risc d'exclusió o discapacitat hem creat un producte que es diu empenedoria social.

Quina professió exercies durant els primers anys de vida de cada fill?

Treballava com a psicòloga en els dos casos. Vaig entrar com a regidora a l'Ajuntament d'Amposta quan el meu fill tenia dos anys i el naixement de l'Iris em va agafar de ple en política perquè era regidora i consellera comarcal.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que els vas dedicar?

En el cas del noi diria que m'hi vaig poder dedicar més perquè no estava tan involucrada a nivell intern del partit. Sempre he tingut ajudes i suport, mai ho he pogut fer sola. En canvi, a la nena no li vaig poder dedicar tant de temps com li havia dedicat al noi, tot i que tenia una parella estable que em recolzava molt.

Creus que haguessis sigut capaç d'entrar com a consellera d'Educació durant els primers anys de vida d'algun dels teus fills?

Sí, crec que hagués estat capaç.

Marta Cid, exconsellera d'Educació de Catalunya.

Quins són els aspectes positius que t'han aportat totes les professions que has exercit?

Allò més important d'una professió és que respongui les expectatives que t'ha generat dedicar-t'hi. Penso que he tingut molta sort perquè m'he dedicat a tot allò que m'omple.

I algun aspecte negatiu d'aquestes professions?

L'aspecte negatiu és la gran quantitat de quilòmetres que he hagut de fer al llarg de la meua vida per tal de fer tot això. No he volgut renunciar mai a viure aquí i això m'ha comportat un plus, el plus dels que no vivim a la zona geogràfica d'influència. Tenim uns mitjans de transport horribles perquè l'AVE està força lluny, i unes comunicacions ferroviàries desastroses. Jo, que porto fent això des del 1977, veig que 37 anys després continuo patint el mateix mal.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec de responsabilitat?

O té un suport proper molt compromès que respecti els desitjos d'aquesta dona o ha de fer una pausa en la seua vida professional. Jo vaig tenir aquest suport. Tenia un compromís familiar molt fort darrere meu que em va permetre fer això. Conec dones que han parat durant dos anys i després s'han reincorporat i altres que han trobat dificultats per a trobar feina un cop han estat mares. Influència molt.

Consideres que una dona que no té fills arriba a un càrrec de responsabilitat abans que una altra que sí que en té?

La regla general diu que si no tens fills vas més lleuger d'equipatge. Això és una realitat, encara que diguin que la societat ha de facilitar la conciliació de la vida laboral i la familiar i tot això.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

I tant! Ho tinc claríssim. Si alguna cosa tornaria a fer seria tenir fills, sense cap dubte. Els fills són una riquesa. Han estat un acompanyament molt enriquidor.

ANÀLISI DE L'APARTAT

D'entrada, les opinions de les empresàries sobre els fills són molt semblants a les de les alcaldesses. Si comencem tractant aspectes més aviat del món dels negocis, podem dir que és un món encara força masculista perquè hi ha dones que afirmen que no els ha estat fàcil entrar-hi. A més, el fet de ser dones no va ajudar gaire a rebre un finançament o un préstec inicial. Ser dona empresària, doncs, implica un esforç més gran que ser home empresari.

Entrant al tema dels fills, com que hi ha menys entrevistes amb empresàries que amb alcaldesses, podem veure cada cas individualment. L'Anna creu que Granja Luisiana no s'hauria vist perjudicada si hagués tingut fills. La Neus està actualment embarassada i molt il·lusionada amb la vida que està gestant al seu interior. Reconeix que haver de ser mare d'un fill petit i pujar alhora Surtdecasa no ho hauria fet. També tenim la Carol. Sons fills li han aportat l'amor absolut. Admet que es va dedicar tant a la família i al projecte Agram que va patir un cansament personal força important. La Marina va iniciar Lextrad quan sons fills van començar a ser més autònoms. Segons diu, ser mare de fills petits i engegar el projecte no ho hagués vist perquè volia estar amb ells. Considera que els seus fills li han aportat molta felicitat. En darrer lloc queda la Marta, que va involucrar-se en política quan sons fills eren petits. Pensa que han sigut uns acompanyants enriquidors i que l'han fet sentir molt còmoda. Els primers anys de vida de sons fills no la van aturar i va continuar creixent dintre del món polític.

Saltant a altres temes, totes coincideixen que les dones que no tenen fills arriben abans als càrrecs directius. El comentari de la Marta referent a aquesta pregunta és molt clar: *“La regla general diu que si no tens fills vas més lleuger d'equipatge.”* Quant a qui influencia més tenir criatures, coincideixen que influencia més la dona. La Carol fa una aportació molt interessant: *“Que els fills es concebin i creixin al nostre ventre no permet la comparació. Ser mare i ser pare no és el mateix.”*

ENQUESTES

El model d'enquesta original era aquest:

Edat: Menys de 30 anys Entre 30 i 50 anys Més de 50 anys

Té fills? Sí No

1) Una mateixa dona, creu que arribaria més aviat a un alt càrrec de responsabilitat si no tingués fills que si en tingués?

Arribaria abans si no tingués fills

Arribaria abans si tingués fills

Arribaria al mateix moment tant si en té com si no en té

No ho sé

2) En cas de tenir fills, aquests han interferit en la seua carrera professional?

Sí No ho sé

No

3) En cas de tenir fills, creu que si no n'hagués tingut hagués arribat a una posició més alta en el seu ofici?

Sí No ho sé

No

4) Creu que els primers anys de vida d'un fill limiten la carrera professional d'una dona?

Sí No ho sé

No

5) Veu bé que les dones, quan tenen fills petits, continuïn ocupant els càrrecs de responsabilitat?

Sí No ho sé

No

Primerament, cal destacar que aquesta enquesta estava pensada per a dones i, per això, només l'han contestat persones d'aquest sexe ja que volem veure què pensen sobre aquests temes. A més, inicialment preguntàvem el sector laboral al qual pertanyien, però hem prescindit d'aquest apartat perquè la majoria exercien oficis del sector terciari, dels serveis. Un altre aspecte a mencionar és que la segona pregunta i la tercera estaven adreçades a dones amb fills, per tant, aquelles que no tenien fills, si les han contestades, no les hem tingut en compte.

Hem enquestat un total de 100 dones. A continuació apareixen els resultats:

		DONES DE MENYS DE 30 ANYS (7)	
		AMB FILLS (1)	SENSE FILLS (6)
1	Arribaria abans si no tingués fills	1	4
	Arribaria abans si tingués fills	-	-
	Arribaria al mateix moment	-	2
	No ho sé	-	-
2	Sí	1	-
	No	-	
	No ho sé	-	
3	Sí	-	-
	No	-	
	No ho sé	1	
4	Sí	1	5
	No	-	1
	No ho sé	-	-
5	Sí	1	6
	No	-	-
	No ho sé	-	-

En primer lloc tenim les dones menors de 30 anys. Només hi ha 7 dones i una d'elles té fills. Aquesta taula ens proporciona poca informació i poc fiable perquè el nombre d'enquestades és molt baix. No obstant, veiem que la majoria d'elles creu que una dona, si no tingués fills, podria arribar a un alt càrrec abans. Curiosament, la noia que té fills diu que aquests han interferit en la seua carrera professional. Pel que fa a les darreres preguntes, la majoria d'elles pensa que tenir fills limita la carrera professional de la dona i totes veuen bé que les dones continuïn exercint els càrrecs de responsabilitat quan tenen fills.

		DONES ENTRE 30 i 50 ANYS (68)	
		AMB FILLS (60)	SENSE FILLS (8)
1	Arribaria abans si no tingués fills	38	4
	Arribaria abans si tingués fills	-	-
	Arribaria al mateix moment	18	3
	No ho sé	4	1
2	Sí	15	-
	No	41	
	No ho sé	4	
3	Sí	12	-
	No	32	
	No ho sé	16	
4	Sí	48	6
	No	9	1
	No ho sé	3	1
5	Sí	56	7
	No	2	-
	No ho sé	2	1

En segon lloc, tenim 68 dones que tenen entre 30 i 50 anys. De totes aquestes, seixanta tenen fills i vuit, no. Més de la meitat d'elles creu que les dones que no tenen fills arriben abans als càrrecs destacats, seguit d'un nombre important que pensa que el fet de tenir fills no influeix.

Quant a la segona pregunta, moltes de les dones pensen que aquests no han interferit en la seua carrera i una minoria creu que sí. Tot i que la meitat pensa que si no hagués tingut fills no hagués arribat més lluny (laboralment parlant), el nombre d'indecises creix notablement a una quarta part i menys de l'altra quarta part creu que sense fills hagués pogut pujar més esglaons.

Pel que fa a les quarta qüestió, la majoria de dones d'aquesta franja d'edat pensa que tenir fills els limita la carrera professional i una minoria pensa que no. Tot i això, podem observar clarament que gairebé totes veuen bé que les dones continuïn exercint el seu càrrec de responsabilitat un cop tenen fills.

		DONES MAJORS DE 50 ANYS (25)	
		AMB FILLS (18)	SENSE FILLS (7)
1	Arribaria abans si no tingués fills	12	6
	Arribaria abans si tingués fills	-	1
	Arribaria al mateix moment	5	-
	No ho sé	1	-
2	Sí	4	-
	No	14	
	No ho sé	-	
3	Sí	3	-
	No	14	
	No ho sé	1	
4	Sí	14	6
	No	3	-
	No ho sé	1	1
5	Sí	17	7
	No	-	-
	No ho sé	1	-

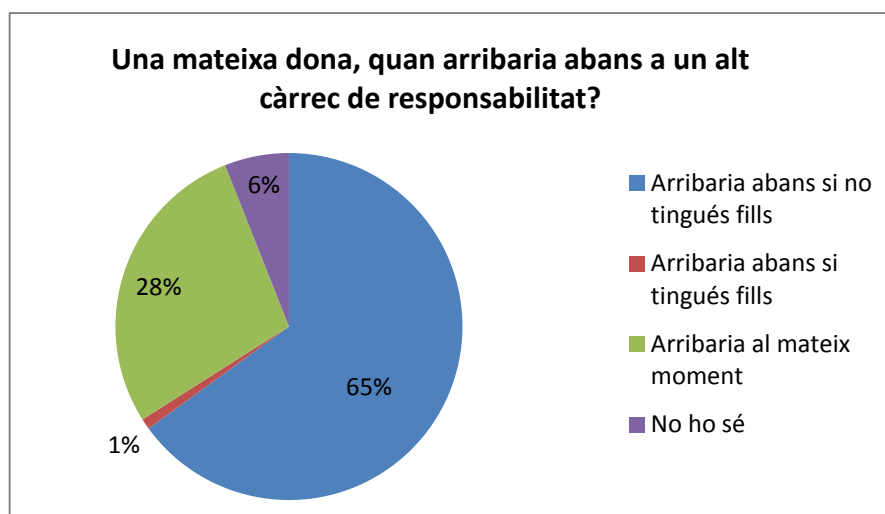
Finalment, en tercer i darrer lloc tenim 25 dones majors de 50 anys. Divuit d'elles tenen fills i la resta, no. En relació amb la primer pregunta, més de la meitat d'elles opina que les dones que no tenen fills arriben abans als càrrecs destacats i només una cinquena part creu que no importa que tinguin fills. Curiosament, hi ha una dona que pensa que les dones amb fills arriben abans en aquests càrrecs. Respecte a les dues preguntes següents, una minoria de les enquestades afirma que tenir fills ha interferit en la seua pròpia carrera professional i que si no haguessin tingut fills haguessin pogut arribar més a dalt. La resta, tres quartes parts, creu que no. No trobem gaire diferència entre els resultats de la segona qüestió i els de la tercera.

Pel que fa les darreres qüestions, una majoria opina que tenir fills limita la carrera professional de les dones i totes elles (menys una) veuen bé que les dones que ocupen càrrecs de responsabilitat ho continuïn fent quan tenen fills.

En general, no trobem gaire diferència entre les opinions de les dones que tenen fills i les d'aquelles que no en tenen. A més, les diferents dones de les diferents franges d'edat tenen totes una visió força semblant. A continuació, apareix una taula que conté totes les dades agrupades.

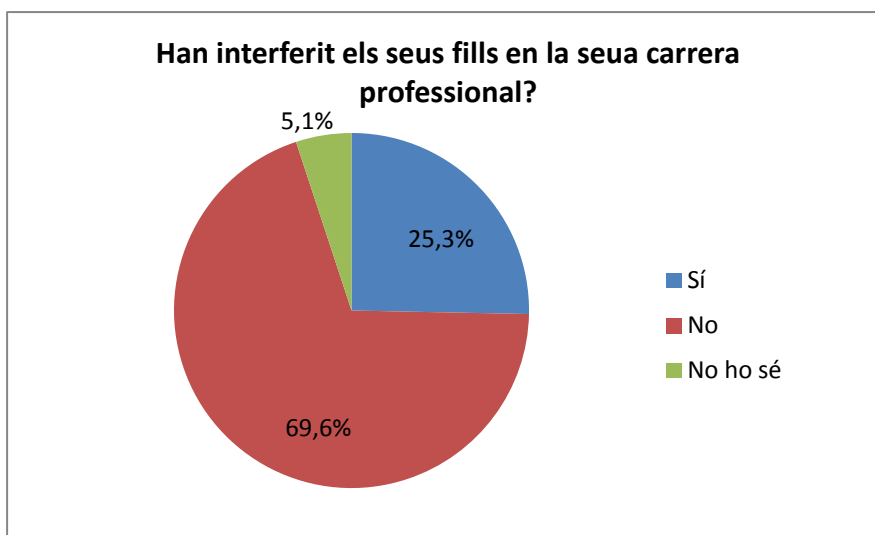
		GLOBAL
1	Arribaria abans si no tingués fills	65
	Arribaria abans si tingués fills	1
	Arribaria al mateix moment	28
	No ho sé	6
2*	Sí	20
	No	55
	No ho sé	4
3*	Sí	15
	No	46
	No ho sé	18
4	Sí	80
	No	14
	No ho sé	6
5	Sí	94
	No	2
	No ho sé	4

Per tal de veure el resultat d'una forma més visual exposem a sota els gràfics de cada pregunta.

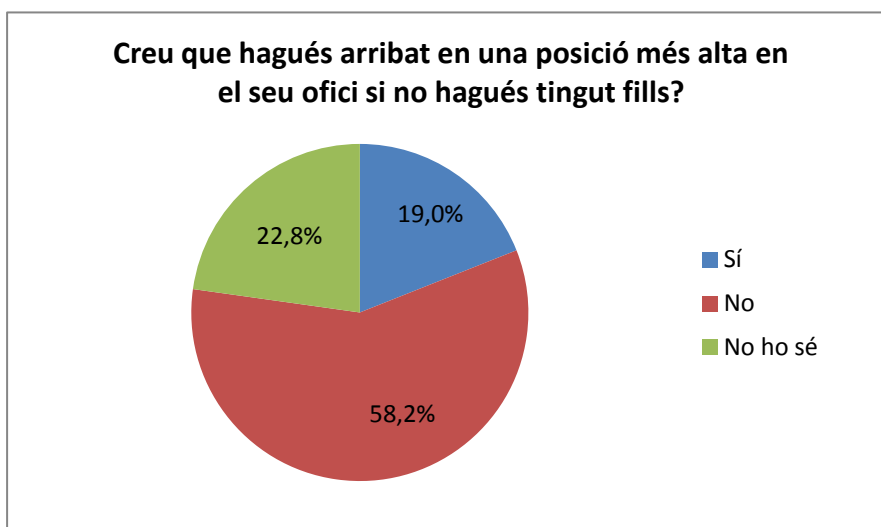

Podem veure que el 65% de les dones –més de la majoria– creu que una dona arriba abans a un càrrec de responsabilitat si no té fills. En segon lloc hi ha les que opinen que no importa que tinguin fills i, per tant, arribaria al mateix moment. Aquestes representen el 28%. Tot seguit, hi ha el 6% d'indecises i tan sols un tímid 1% creu que una dona que té fills arribaria abans.

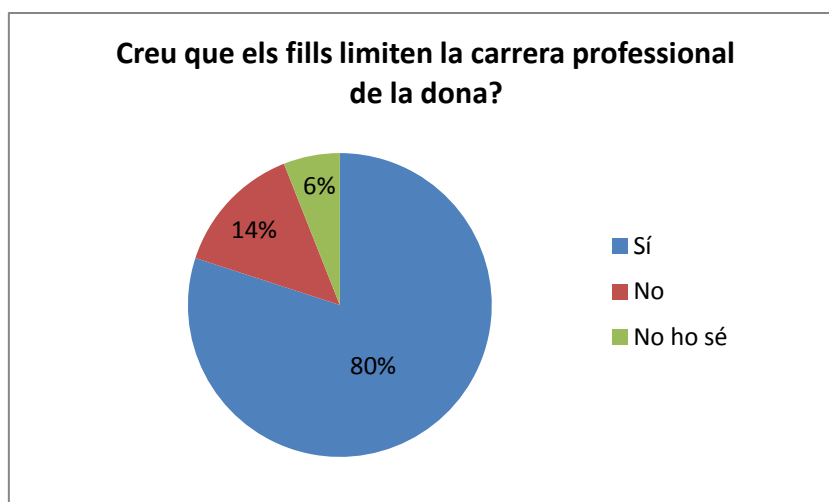
* Aquests valors només tenen en compte les 79 dones que tenen fills d'entre les 100 enquestades.

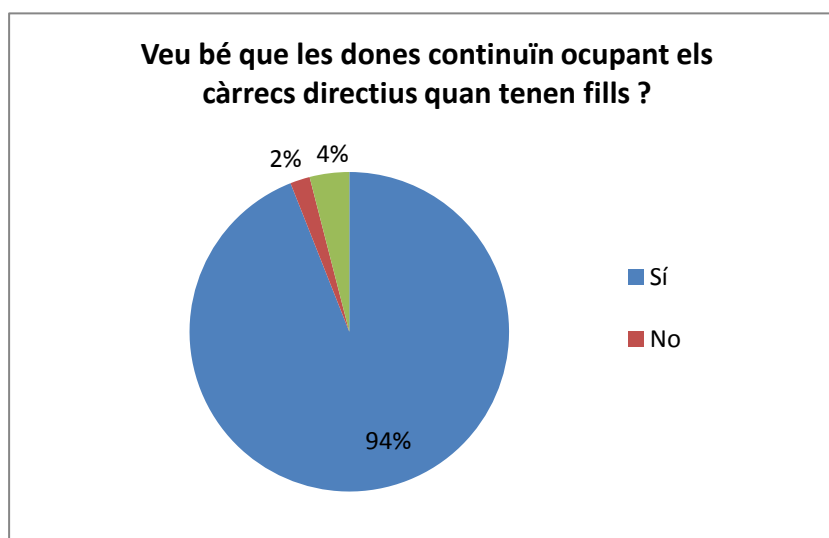
Quant al fet de si tenir fills ha influït en la seua carrera professional, observem que gairebé tres quartes parts de les enquestades, que representen el 69,6%, responen que no. Tot i això, hi ha un 25,3% important que ha vist influenciada la seua carrera després de l'arribada al món dels seus fills. Així doncs, una de cada quatre dones afirma que tenir fills ha interferit en la seua carrera professional. En aquesta pregunta tenim un 5,1% d'indécises.

En aquest cas destaca el fort augment del nombre d'indécises, el 22,8%. La xifra de dones que pensen que haguessin arribat a posicions més altes si no haguessin tingut fills correspon al 19,0%. Tot i així, continuen sent una majoria (58,2%) les que pensen que no haguessin arribat a posicions més elevades si no haguessin tingut fills.

Pel que fa aquesta pregunta, s'observa l'extensa opinió que tenir fills limita la carrera professional de la dona. Aquesta idea és compartida pel 80% de les dones. Trobem després, en minoria, que el 14% pensa que no és així i un petit 6% no té una opinió formada sobre aquest punt.

Finalment, trobem la cinquena i última qüestió. Si abans el sí destacava en diferència, ara es fa encara més gran i minimitza les altres dues opcions. Així doncs, el 94% de les enquestades veuen bé que les dones continuïn ocupant càrrecs importants una vegada tenen fills. Trobem amb una petita minoria les que no ho veuen bé (2%) i, davant d'aquestes, les indecises (4%).

Aquesta enquesta s'ha realitzat a 100 dones i, per tant, els resultats són més aviat orientatius. No obstant, més que el percentatge, allò que importa és veure que hi ha un conflicte gran entre el món laboral femení i l'arribada dels fills.

CONCLUSIONS

En primer lloc i amb una importància destacada, crec que el resultat del treball és molt més que gratificant. Gràcies a aquest projecte, he adquirit nous coneixements, he conegut diverses persones i he vist des d'una altra perspectiva la realitat. El resultat que hem obtingut finalment ha superat les meues expectatives inicials.

Respecte a les dificultats a l'hora de fer el treball, la més important ha estat anar darrere d'algunes dones molt de temps i no haver pogut entrevistar-les. Totes les dones que figuren en aquest treball han col·laborat perquè elles mateixes han volgut.

D'altra banda i passant a aspectes més objectius, crec que hem pogut dur a terme satisfactòriament els objectius que ens vam marcar inicialment. Hem començat parlant del vincle que s'estableix entre la mare i el seu fill durant l'embaràs i ho hem enllaçat amb el món professional. Els primers anys d'un fill influeixen molt les dones que aspiren a ocupar càrrecs directius o que ja els ocupen. Per a aquestes dones, dedicar-se al màxim a la feina i al fill serà una de les tasques més difícils que podran afrontar amb èxit. Per això, tal com es veu en aquest treball, moltes opten per no fer-ho i posar temporalment el fre en la carrera professional. Si realment són vàlides podran arribar, però ho faran més tard. Un fill vol unes dedicacions, vol un pare i vol una mare. Aquí, a les Terres de l'Ebre, la majoria d'alcalduesses han optat per ser primerament mares i iniciar més tard la seua carrera política. A més, tal com s'exposa en l'apartat corresponent, moltes dones que han arribat al cim més alt de la seua professió no han compaginat aquest ascens amb tenir fills petits, sinó que o bé han arribat al cim i després han estat mares, o bé han estat mares primer i després han arribat al cim. Tot i això, aquelles que ho tenen més fàcil són les que disposen de poder adquisitiu o que tenen la família o un fort suport molt a prop.

Per què això passa a les dones i no als homes? *No hi ha roses sense espines* dona una resposta. Les dones veuen més influenciada la seua carrera professional perquè són elles les que gesten els fills i no volen trencar aquest lligam afectiu que s'ha creat dintre seu.

Una altra conclusió amb un paper més aviat secundari és que encara que hi hagi algunes dones al poder, avui en dia, el món segueix sent masculista. Tot i que no hi ha igualtat de gènere, s'ha avançat molt en aquest aspecte.

En relació amb l'opinió de les dones, podem destacar que els fills petits limiten la seua carrera professional. A més a més, hi ha dones que veuen perjudicada la seua carrera professional quan tenen un fill. No obstant això, totes les dones que tenen fills aposten per la felicitat i per això els tenen. Els fills són, entre moltes altres coses, un motiu més per sentir-te feliç.

Finalment, un cop llegit el treball *No hi ha roses sense espines* es pot entendre el títol. La rosa fa referència a un fill petit, que t'omple de felicitat, alegria i màgia, i les espines són les limitacions laborals que comporta a la dona que ocupa el càrrec directiu durant aquest temps. Aquelles que han exercit càrrecs de responsabilitat compaginant-ho amb la cria d'un fill petit han trobat la seua espina: *“Em vaig donar molt a la feina i molt a la família i, literalment, em vaig abandonar.” “Vaig dedicar més temps als meus xiquets i a l'Ajuntament que a la meua parella [...] es va ressentir més la vida de parella que la vida de mons fills.” “Li vaig dedicar menys temps del que hagués volgut.” “A la nena no li vaig poder dedicar tant de temps, tot i que tenia una parella estable que em recolzava molt.”* No obstant tot això, no cal oblidar mai la rosa, els fills, l'alegria que els han aportat.

No importa que hi hagi alguna espina perquè el més important i que sempre perdura és la rosa.

WEBGRAFIA

No hi ha roses sense espines és un treball que s'ha anat desenvolupant, principalment, a partir de les opinions de les dones que hi apareixen i aquelles que han contestat l'enquesta. És per aquest motiu que la webgrafia només conté les pàgines web que han aportat la informació per a donar vida als primers apartats. Al costat de cada pàgina web hi ha la quinzena, el mes i l'any en què van ser visitades per a fer l'apartat corresponent.

ADEDE. Empresàries de les Terres de l'Ebre - (1a quinzena d'octubre de 2014)

<<http://www.adede.org/>>

ASSOCIACIÓ DE DONES PERIODISTES. Dones i homes en els governs locals catalans - (1a quinzena de novembre de 2014)

<http://www.adpc.cat/new_site/wp-content/uploads/2014/07/e_homes_i_donesgovernlocals.pdf>

BARBA PAN, Montserrat. Les 10 dones més poderoses - (1a quinzena de setembre de 2014)

<<http://feminismo.about.com/od/poder/tp/Las-10-Mujeres-Mas-Poderosas-Segun-Forbes.htm>>

BEBÈS I MÉS. La teoria de l'afecció - (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://www.bebesymas.com/ser-padres/la-teoria-del-apego-de-john-bowlby>>

BEBÈS I MÉS. Tenir fills i la felicitat - (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://www.bebesymas.com/ser-padres/tener-hijos-da-la-felicidad>>

BUSCA BIOGRAFIES. Biografies de dones - (1a quinzena de setembre de 2014)

<<http://www.buscabiografias.com/>>

CENTRE COMERCIAL CARREFOUR. La unió de la mare amb el seu fill (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://www.hacersegrande.carrefour.es/biblioteca/bebe/general/el-vinculo-materno-la-union-de-la-madre-con-su-hijo>>

DIARI ARA. Has tingut entrebancs per combinar la maternitat amb la teva carrera professional? - (1a quinzena d'octubre de 2014)

<http://participacio.ara.cat/preguntes/pregunta_67.html>

EMBARASSADA NETWORK. El lligam entre la mare i el fill - (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://www.embarazada.com/articulo/vinculo-madre-e-hijo-embarazadacom>>

FONT MANTÉ, Àlex. Ser mare encara obliga a renunciar a la carrera professional (Diari Ara) - (2a quinzena d'octubre de 2014)

<http://www.ara.cat/premium/tema_del_dia/encara-obliga-renunciar-carrera-professional_0_1237076318.html>

GENCAT. Informació sobre municipis - (1a quinzena de novembre de 2014)

<<http://www.municat.gencat.cat/municat/index.php?page=consulta#>>

GÓMEZ PORTALATÍN, Beatriz. La felicitat associada als fills (El Mundo) - (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://www.elmundo.es/salud/2014/03/02/5310bdbd268e3ed9138b4582.html>>

IDESCAT. Edat mitjana a ser mare - (2a quinzena de setembre de 2014)

<<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=8710&lang=es&dt=201200&x=12&y=5>>

IDESCAT. Nombre de fills per mare - (2a quinzena de setembre de 2014)

<<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=8709&lang=es&dt=200600&x=2&y=5>>

INSTITUT CATALÀ DE LA DONA. Carrers amb noms de dona - (1a quinzena d'octubre de 2014)

<<http://carrersdones.icgc.cat/icd/index.html>>

INSTITUT CATALÀ DE LA DONA. Dades estadístiques sobre la situació de les dones - (1a quinzena d'octubre de 2014)

<http://dones.gencat.cat/ca/serveis/centre_documentacio/estadistiques>

LÓPEZ MORATALLA, Natàlia. El vincle entre la mare i el fill - (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://www.todopapas.com/embarazo/psicologia-embarazo/como-surge-el-vinculo-entre-una-madre-y-su-hijo-1123>>

PLATAFORMA DE DRETS DEL NAXIEMENT. L'impacte de nàixer - (1a quinzena d'agost de 2014)

<<http://elimpactodenacer.pangea.org/>>

TELEVISIÓ DE CATALUNYA. Facebook i Apple ofereixen congelar òvuls a les seves treballadores - (2a quinzena d'octubre de 2014)

<<http://www.ccma.cat/324/Facebook-i-Apple-ofereixen-congelar-ovuls-a-les-seves-treballadores/noticia/2503811/>>

VIQUIPÈDIA. Biografies de dones - (1a quinzena de setembre de 2014)

<<http://es.wikipedia.org/>>

N H H A R S E S
S E N S E E S P I N E S

ANNEX

ÍNDIX DE L'ANNEX

Aquest annex recull totes les entrevistes realitzades i el nom dels directors i directores dels centres educatius públics de les Terres de l'Ebre. Aquesta última informació ens la va facilitar el Departament d'Ensenyament.

ENTREVISTES	97
CAROL ALLEPUZ - AGRAM	97
NÚRIA BALAGUÉ - ALCALDESSA D'ULLDECONA	102
MARUTXI BALLESTER - ALCALDESSA DE LA SÈNIA.....	108
NEUS BARBERÀ - SURTDECASA	114
MARIA BELTRAN - ALCALDESSA DE TIVENYS.....	118
ROSER CABALLERIA - ALCALDESSA DE XERTA.....	125
GEMMA CARIM - ALCALDESSA DE VINEBRE.....	129
JÚLIA CELMA - ALCALDESSA DE PAÜLS.....	135
MARTA CID - AMUNT EBRE.....	142
BLANCA DURÉ - EXALCALDESSA DE LA GALERA.....	149
ANNA GIMÉNEZ - GRANJA LUISIANA.....	159
IMMA JUAN - EXALCALDESSA DE DELTEBRE.....	167
MARINA LANCKMANS - LEXTRAD.....	176
GENOVEVA MARGALEF - ALCALDESSA D'EL PERELLÓ	183
ESTHER MARTÍ - EXALCALDESSA DE LA GALERA.....	190
CARME PELEJÀ - EXALCALDESSA DE LA FATARELLA.....	201
MERITXELL ROIGÉ - 1a TINENT D'ALCALDE DE TORTOSA.....	206
DOLORS SUBIRATS - ALCALDESSA DE RASQUERA	214
NÚRIA VENTURA - EXALCALDESSA D'ULLDECONA	219
CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS	229
CENTRES D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.....	229
CENTRES D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA.....	231

ENTREVISTES

CAROL ALLEPUZ - AGRAM

Carol Allepuz nasqué a Tortosa el 30 de gener de 1969. Està llicenciada en Dret i Ciències Empresarials i ha treballat en diverses empreses, com Procter and Gamble Spain i a les marques Vicks i Profiden. Ha sigut professora d'Estadística, Tècniques d'Investigació Social i Política Econòmica a l'Acadèmia COTS. Ha viscut a La Sénia, a Madrid i a Barcelona. Té tres fills: el Lluís (1996), el David (1997) i la Júlia (2000). Ella mateixa va iniciar el projecte Agram l'any 2003. És aficionada a la muntanya i a l'art rupestre. Porta una associació on treballen pel reconeixement i per la posada en valor del patrimoni mundial més proper que tenim.

Abans d'iniciar-te amb Agram, què feies?

Just abans m'encarregava de la ferreteria al detall dels meus pares.

Parla'm una mica sobre Agram. Com naix?

Agram naix de la visió que hi havia molt de trànsit de gent a La Sénia que venia a comprar mobles i ningú no ofería d'una manera exclusiva auxiliars i complements per a la llar. És un món en el que estava prou introduïda, ja que des de sempre havia anat a les fires del sector i coneixia molts proveïdors. Alhora, vaig cooperar amb l'empresa familiar en l'ampliació d'una nau que estava molt ben ubicada i me'n vaig reservar un dels locals. Agram naix l'any 2003, però obrim l'establiment el 2004. Tenia un soci en l'empresa, que s'encarregava del manteniment estàtic de la botiga i de la detecció de productes. Jo m'encarregava de la direcció de totes les altres tasques i, molts cops, de la seua execució.

Quin és el recorregut d'Agram al llarg dels anys, des que engegues el projecte fins que li poses punt i final?

Vam començar sent tres treballadors i en vam arribar a ser tretze, comptant l'auxiliar comptable extern i dos autònoms que ens ajudaven en muntatges. El nostre públic objectiu era principalment comarcal, seguit del públic que venia al poble a comprar mobles. Vam arribar a fer un molt bon mercat a Castelló i rodalies, però aquest mercat es va veure molt fortament afectat per la crisi de la construcció i això ho vam patir molt a Agram.

La nostra botiga tenia molt bona ubicació, atreia molt públic i era una botiga molt reconeguda, però la crisi sectorial, com ja he apuntat, feia que estiguéssim al límit. Vam haver d'anar reajustant personal. Nosaltres pertanyíem a la Federació de Comerços de Mobles de La Sénia i en una assemblea vaig posar-me a disposició dels altres socis a fer intercanvis d'idees i de possibilitats perquè teníem alguns punts molt forts i algun altre establiment en podia traure un bon partit.

Finalment, l'any 2009 vam fer un traspàs a Mobles Estellé, aconseguint tres objectius molt bons: una liquidació molt personalitzada que ens va permetre pagar tots els deutes (excepte el capital i préstecs dels socis), que tres dels quatre treballadors que teníem fins aleshores continuessin treballant per a Mobles Estellé –tot i que nosaltres els vam indemnitzar igualment–, i que es pactés un lloguer progressiu del local.

Et costava compaginar el treball i la família? Quina era la teua jornada laboral?

La jornada laboral diària era de 9h a 13:30h i de 15:30h a 20:30h, dissabtes inclosos. Allò va ser una bogeria. Em vaig donar molt a la feina i molt a la família i, literalment, em vaig abandonar. La meua idea era poder contractar un/a gerent, però els resultats mai ho van permetre. Això ho vaig suplir jo amb un fortíssim desgast personal i una sensació de no arribar enlloc.

Com a dona, et va estar fàcil liderar un grup de treballadors?

El lideratge no és un problema per a mi. El que em segueix deixant perplexa és el baixíssim nivell empresarial que tenim en aquestes terres.

Ara estàs a Fergarcia. Parla'm una mica d'aquest negoci i de la tasca que hi desenvolupes.

Fergarcia és una empresa que té prop de 90 anys. Vaig incorporar-m'hi al 2008, compaginant Fergarcia i Agram, i de seguida vaig detectar que havíem d'importar directament i obrir mercat. Ambdues decisions van ser encertades i el treball que hi vam dedicar ha fet que avui continuéssim en un mercat que ha patit, des del 2007, una caiguda del 70%. Les meues tasques són de direcció general i m'encarrego de totes les importacions.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de tons fills? I la teua parella?

Lluís va nàixer a Barcelona, on feia de professora, i David ja ho va fer a La Sénia, on treballava a la botiga familiar, que em permetia flexibilitat horària. El meu marit començava llavors també la seua empresa DISI, possiblement l'empresa de serveis informàtics més gran de les Terres de l'Ebre d'avui. Dos començaments empresarials simultanis van ser massa. La feina se'ns va engolir i finalment, l'any 2009, ens vam divorciar.

Quant de temps creus que vas dedicar a tons fills durant els seus primers anys vida? I la teua parella?

Me n'ocupava principalment jo perquè ell treballava a Tortosa, però vivíem a La Sénia. El temps no es pot mesurar. Era dia i nit. A més, Lluís i David van néixer en un any i mig de diferència i quan començava a respirar, vam concebre la Júlia. Els meus embarassos van ser molt dolents, no per complicats, sinó per debilitat meua, cansament..., seguits de nou mesos de lactància de cadascun dels fills... No va ser solament el temps, sinó la intensitat.

Creus que haguessis estat capaç d'engegar el projecte Agram durant el primer any de vida de qualsevol dels teus fills?

Pràcticament va ser el que vaig fer, però ara me n'adono que, malgrat tota l'experiència que he adquirit gràcies a això, res no pagarà mai el meu cansament.

Què consideres més important, el treball o la família?

El més important és un mateix. Quan una persona està bé, tot rutlla, però quan posem totes les altres coses com a prioritàries som nosaltres els que ens quedem sense forces i, llavors, res va igual de bé. Entre treball o família, família. El treball és solament una forma d'energia que permet sostenir la família.

Podries citar-me aspectes positius que t'hagi aportat tenir fills?

L'amor absolut, la meravella de veure que la teua vida té un sentit més enllà d'un mateix. I després, aspectes més pràctics com la paciència, l'organització, l'aprofitament de recursos, l'ensenyar a veure dintre de totes les situacions, ajudar-los en la formació de les seues personalitats, etc.

Creus que hi ha algun aspecte negatiu de tenir fills?

En la nostra societat, sí. La publicitat sembla que ens encamina a l'eterna joventut, a les coses fàcils, a "gaudir" com si fos tot una festa. Fins i tot hi ha gent que diu que s'espera a tenir fills perquè en un moment determinat no en pot gaudir. Gaudir amb els fills és un fet que ve sol després de posar-hi molt d'esforç, molta atenció i molt d'amor. A més, estem en una societat dèbil, que monitoritza la salut dels xiquets com si tots fossin iguals: pesar als xiquets, vacunar-los, visites constants al pediatra, que si ara la prova de no sé què... Jo, en aquest sentit, he passat de tot i he optat per una via molt més natural i intuïtiva d'acompanyar els meus fills en el camí de la salut física i psíquica.

Quins aspectes positius et va aportar liderar Agram?

Agram va ser el meu màster en direcció. Gràcies a la posada en pràctica allà de moltes de les coses que solament sabia per la teoria, avui sóc millor persona i millor directora de Fergarcia.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs directius?

No es pot generalitzar. En conec de moltes classes, com de treballadores o de dones que estan a casa.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Molta determinació i no deixar-se vèncer per un món marcadament masculí que ens acaba imposant un estil de direcció que no és el nostre.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

Hi ha moltes dones que deleguen la part dels fills en personal domèstic. Encara que això es fa per necessitat, el risc està en oblidar-nos que el contacte amb els fills és importantíssim, per a ells i per a nosaltres, i que ningú pot suplir el nostre afecte.

Una mateixa dona, arribaria abans a un càrrec directiu de responsabilitat si no tingués fills que si en tingués?

Sí, indiscutiblement. Llavors, una es pot donar, encara que no sigui gens sa, el 100% a la feina, tipus model masculí. Quan estava a Madrid, es deia que els grans contractes i les grans decisions es prenien al bar després de la feina o jugant al golf, llocs i horaris que les mares responsables no freqüentem i que els pares responsables tampoc haurien de freqüentar.

Tens algun/a ídol ara mateix?

M'agraden coses concretes de persones concretes, però no tinc cap ídol absolut. M'interessen més els mosaics i contemplar la realitat com una cosa imperfecta però preciosa, on tothom tenim alguna cosa especial i que brilla, sigues directiva, escultora o dona de la neteja.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

Tant de bo pogués contestar que als dos, però el fet que els fills es conceben i creixen al nostre ventre no permet la comparació. Ser mare no és el mateix que ser pare.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Absolutament sí.

NÚRIA BALAGUÉ - ALCALDESSA D'ULLDECONA

Núria Balagué Raga nasqué a Ulldecona el 14 de febrer de l'any 1972. Estudià BUP i COU a l'Institut Manuel Sales i Ferré i, posteriorment, FP2 Administratiu. Ha treballat sempre d'administrativa en alguns instituts. Ella s'ha encarregat dels comptes de l'empresa familiar. Son pare tota la vida havia tingut granges i ella en portava els comptes, fins ara, que ja no ho fa, perquè considera inviable compaginar-ho amb l'Ajuntament i l'àrea del Consell Comarcal, on n'és consellera. Actualment no treballa d'administrativa, però ha exercit aquesta professió durant quinze anys. Té un fill de 13 anys que nasqué a l'agost de 2001. Sempre ha viscut a Ulldecona. Pertany a Convergència Democràtica de Catalunya. Afirmar que la gent la veu com una persona distant, seriosa i poc sociable, però és més aviat el contrari: es defineix com una persona propera a la gent, riu quan ha de riure i quan la gent la coneix es queda sorpresa perquè veuen una persona totalment diferent a la que creien que era.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Naix des de molt xicoteta. El meu pare fou dels primers regidors en l'època de la democràcia a Ulldecona. Clar, a casa tota la vida s'ha parlat de política i ha sigut una casa en què tothom ha tingut interès per aquest tema. Aquest interès el va iniciar ell i jo l'he continuat. Posteriorment, els de casa ens decantàrem

per Convergència i va coincidir també amb el moment en què Lluç Raga, germà de ma mare, que ha estat molts anys el candidat de Convergència, va presentar-se com a cap de llista. Jo ja començo a interessar-me en política durant aquesta època, quan mon pare i el meu oncle hi estan molt vinculats. Per això, potser als deu, onze i dotze anys jo ja anava pel partit, cap aquí i cap allà... Sóc militant activa des dels divuit anys.

Per què alcaldessa?

Hi ha etapes de la vida en què has de decidir si et dediques realment a la política o vas com un més. Havia anat a la candidatura de Convergència i a diverses legislatures, tres crec. A mesura que et vas fent gran dius: o em poso davant i tiro del carro o que es posi algú altre i jo senzillament m'hi sumo. Llavors vaig decidir que era l'etapa de la vida que s'havia de donar un canvi a Ulldecona. El cap de llista ja era una persona gran i ja m'ho havien demanat feia quatre anys però m'hi havia negat. No volia arribar a l'Ajuntament com a cap de llista sense haver passat abans per l'oposició. L'última legislatura vaig estar a l'oposició i llavors, per a aquesta legislatura em vaig presentar com a cap de llista.

Tens alguna feina més ara mateix?

Ara mateix, a més de ser l'alcaldeessa d'Ulldecona, porto l'àrea d'Urbanisme, Agricultura, Ramaderia i Medi Natural. Aquestes àrees les vaig agafar quan vam constituir l'equip de govern actual i durant un any i mig he estat la primera tinent d'alcalde. Ara sóc alcaldessa des del 15 de desembre de 2012. Estic governant amb PP i Independents. Som quatre regidors de Convergència, dos del PP i un del Grup Ulldecona Independent. El pacte fou que compartiríem l'alcaldia. El primer any i mig hem tingut un alcalde del Grup Ulldecona Independent i fins les properes eleccions sóc jo l'alcaldeessa. Quan vam agafar el govern vaig agafar aquestes àrees que he esmentat anteriorment i no les he deixades. A més de tot això, sóc la Presidenta de l'Àrea d'Atenció a les Persones del Consell Comarcal del Montsià.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

Crec que en el moment que estem vivint actualment els alcaldes fem de psicòlegs i pedagogs tot el dia. Cada dia et ve gent que està molt apurada, et comenta que no pot menjar ni pagar la llum, que els han pres la casa, que ara estan de lloguer i tampoc el poden pagar, etc. La tasca que estem fent avui en dia els alcaldes és una tasca social i només podem escoltar la gent perquè, amb els recursos que tenim, no podem fer res del món. El cas de l'Ajuntament d'Ulldecona és prou magre. Tenim una ràtio d'endeutament de més del 95%. Superàvem el 120% i hem aconseguit rebaixar-lo. La ràtio d'endeutament ens ofega, no podem fer res i el que és pitjor, no pots pagar. He d'entendre que aquesta legislatura és molt especial i molt complicada. Suposo que si torno a repetir la propera legislatura, que està clar que em faria molta il·lusió perquè governar com estem governant ara és dur i voldria una altra oportunitat, espero que les coses millorin i que d'aquí un temps puguem veure la llum i dir que puc exercir d'alcaldessa. Ara faig el que puc: escolto la gent i faig pedaços. Estàs les 24 hores del dia, de dilluns a diumenge, realitzant tasques de l'Ajuntament. La tasca de l'alcalde és un no parar. Tens actes aquí, tens actes allà, pregons aquí, pregons allà, reunions aquí, reunions allà, casaments que fem al restaurant Les Moles i a l'Antic Molí... L'alcaldia és una activitat frenètica i no respires.

Quina és la teua jornada laboral?

No tinc cap horari fix. La meua jornada laboral dura tot el dia. Estic a gust del consumidor. Si algú em diu que no pot venir pel matí i em demana que l'atengui a les set de la tarda, doncs ho faig. No hauria de ser així, perquè jo hauria de tenir un horari. Em sap mal, perquè cada persona és un món i si jo puc ajudar algú, vinc a l'hora que faci falta.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La meua principal preocupació és poder pagar tot el que es deu. Especialment, pagar els proveïdors. La gent que treballa per a l'Ajuntament d'Ulldecona s'ho està passant molt malament perquè el nostre Ajuntament no pot pagar. La principal preocupació és aquesta, perquè no pots dormir. Quan vam entrar al

govern, la primera mesura que ens va tocar prendre va ser acomiadar 14 treballadors. Això és molt dur perquè en un poble ens coneixem tots i sabem què hi ha darrere de cada persona, però els números no sortien. Ens van trucar des del Departament d'Economia i van reunir els quaranta municipis més endeutats de Catalunya, entre els quals ens trobàvem nosaltres. Ens van dir que o acomiadàvem treballadors o no ens en sortiríem. Gràcies a aquesta mesura ens n'estem sortint: hi ha hagut un gran estalvi i hem millorat la ràtio d'endeutament. Hem donat la volta al pressupost i s'està fent feina per a aconseguir-ho, però encara queden molts deutes. Quan arriba final de mes, fas peripècies per a poder anar pagant a poquet a poquet. És injust perquè aquesta situació no l'he creada jo, l'he adquirida i així m'ho he trobat. El que em sap més greu és que la gent que en el seu moment estava al govern i ara està a l'oposició, en comptes d'ajudar, va pegant-nos bastonades tots els dies, tot i saber que el que estem patint nosaltres és degut a la seua mala gestió.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

No, jo crec que no. Estic molt orgullosa i crec que no he tingut cap problema. Tot el contrari. Veig que Ulldecona és un poble de dones. La prova està en què moltes entitats tenen dones de presidentes. No ha estat una novetat que una dona fos l'alcaldesa. Aquesta setmana mateix, la Banda de Música d'Ulldecona, la de Sant Carles de la Ràpita i la de Mollet del Vallès van anar a l'Auditori de Barcelona i quan vam pujar dalt l'escenari els alcaldes li vaig dir a l'alcalde de la Ràpita: "Has vist, Joan? Al meu poble la portadora de la banda és una dona, la presidenta de la banda també és una dona i l'alcaldesa també. El meu poble és un poble de dones."

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

No. És el mateix cas d'abans. Crec que ha estat tot el contrari perquè, com que les dones encara som minoritàries en la política, m'han apreciat i estimat molt la resta de companys. No tinc cap problema de cap tipus per ser dona. En el cas del Montsià, com que la Marutxi i jo som les úniques alcaldesses, ens mimen més.

Quina professió exercies durant els primers anys de vida de ton fill?

Durant els tres primers anys de vida de mon fill, exercia d'auxiliar administrativa d'instituts.

I la teua parella?

La meua parella era xofer, treballava a La Sénia, i després va canviar de feina i va agafar les granges de la meua família. Ara és avicultor.

Durant els primers anys de vida de ton fill, quant de temps li vas dedicar?

Bufa! Suposo que durant els primers anys de vida li vaig dedicar totes les hores possibles. Les hores que estava a casa eren totes per a ell. No ho recordo, però totes les tardes segur.

Et va costar haver de fer de mare i treballar d'administrativa?

Dono gràcies a les guarderies. Jo me n'havia d'anar a treballar i deixava el xiquet a la guarderia, on també dinava. Quan sortia de l'institut l'anava a buscar i estàvem junts tota la tarda. Aquests anys el meu home no estava a casa.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldeessa durant els primers anys de vida de ton fill?

Jo crec que sí. Jo crec que és una feina gratificant, i mira que és una mala època, però t'omple, i avui en dia no t'hauria d'omplir. De la mateixa manera que anava a treballar i deixava el xiquet a la guarderia, hagués pogut fer el mateix. Segurament el xiquet no m'hauria tingut tantes hores a casa perquè hi ha actes de nit i altres que es fan en hores intempestives, però jo crec que ho hagués fet igualment.

Et costa compaginar el treball i la família?

Totalment. Molt. No tens hores. Potser és perquè jo les coses me les prenc molt a pit i m'agrada molt fer-les. No m'agrada delegar. És un error no fer-ho, però m'agrada supervisar-ho tot i tenir-ho tot controlat. Clar, tot això són moltes hores.

Què consideres més important, el treball o la família?

Bufo! Aquesta pregunta és difícil. Crec que les dues coses són molt importants. No és cap més que l'altra. Crec que han de ser les dues coses per igual.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldessa?

Mai m'han importat els diners. Tens el que tens. Ja em considerava una persona molt humana, però crec que cada vegada m'hi estic fent més perquè veig que la gent pateix. No puc fer-hi res, però puc escoltar i intentar ajudar amb el que tinc. Potser des del meu càrrec actualment no puc ajudar materialment la gent, però sí que puc fer-ho emocionalment. Em quedaria amb això.

Podries citar un aspecte negatiu de l'alcaldia?

Abans era una persona anònima i podia estar a la platja de Les Cases, a la de La Ràpita, dinar en un restaurant, comprar on fos..., i passava totalment desapercebuda. Ara veus que entres a fer un cafè en un lloc i tothom et mira, et col·loques a la cua del centre comercial i tothom et mira... Tampoc ho veig com un aspecte negatiu perquè no em passa res, però sí que ja no ets la persona anònima d'abans. És més una anècdota.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

Crec que són dones magnífiques. Crec que si en la majoria d'empreses i en la majoria d'institucions hi hagués dones en els alts càrrecs, i no fossin homes, les coses anirien molt millor. Les dones som més estrictes i controlem més. Penso que això és molt positiu. M'agradaria que la majoria d'alts càrrecs fossin ocupats per dones.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona que ocupa un alt càrrec?

Intel·ligència, serenor, habilitat, organització i, com a més important, ser una persona molt humana. Si no ets persona no ets res. Per molt alt càrrec que tinguis sempre has de tenir un trosset al cor que et permeti posar-te en la pell de l'altre.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

Pobrets xiquets! Influencien molt. En el meu cas, moltes vegades mon fill ara diu: "Mama, estàvem més tranquils quan estaves a l'institut." Suposo que ja et contesto. Clar que influencia. Sí que hagués sigut l'alcaldeessa encara que mon fill hagués tingut menys de tres anys, però Déu n'hi do el que haguéssim passat.

Consideres que una dona sense fills arriba abans en aquests càrrecs?

No. Crec que no. A més, no voldria que fos així. Quan una cosa la vols, si li poses totes les ganes ho aconsegueixes. Els fills no han d'impedir que arribis al càrrec desitjat. T'has casat, tens fills, els has d'educar, però tu també has de tenir la teua carrera professional i tot s'ha d'intentar compaginar.

Tens alguna ídol o alguna dona que et sigui un referent?

No. La veritat és que no.

MARUTXI BALLESTER - ALCALDESSA DE LA SÈNIA

Marutxi Ballester Ferreres nasqué a La Sénia el 19 d'abril de 1954. Va estudiar Magisteri a Barcelona. Treballà tres anys en una acadèmia privada i després va muntar un parvulari propi als baixos de casa seua, on hi treballà durant nou anys. L'any 1987 va fer oposicions i va estar fent substitucions durant tres anys. L'any 1992 li van donar la

definitiva al poble que la va veure créixer. Des de llavors fins ara ha estat treballant a l'escola de La Sénia. Té dos fills: una noia de l'any 1976 i un noi del 1980. Ha viscut sempre al seu poble natal. No ha estat mai afiliada a cap partit polític però sempre ha estat vinculada a Iniciativa. Ha col·laborat sempre amb entitats del poble. El seu temps està sempre ocupat, però sempre troba una hora al dia per a ella, que normalment dedica a l'esport.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

L'interès per la societat i col·laborar en tasques socials i entitats naix als 17 anys. Sempre he estat vinculada a associacions i entitats. Crec que sempre he sigut una persona molt activa, que m'ha agradat col·laborar amb el món associatiu. El meu home es va dedicar a la política des de molt jove. L'any 1979 es va presentar a les eleccions i des de llavors hi estic vinculada indirectament. Directament, ho estic des de l'any 2007, quan em vaig presentar a les eleccions municipals. L'any 2011 m'hi vaig tornar a presentar.

Tens alguna feina més?

Jo sóc mestra i mai he deixat de ser-ho durant tots els anys que porto treballant, tot i que de vegades he compaginat el meu treball docent amb altres activitats. Vaig estar uns anys col·laborant amb un sindicat de mestres i aquests últims set anys he estat compaginant les tasques docents amb l'Ajuntament.

Per què alcaldessa?

Alcaldessa perquè el poble em va triar. Evidentment, quan et presentes de cap de llista hi ha la possibilitat que et voti la gent i siguis alcaldessa. Una cosa és presentar-se a unes llistes, voler treballar a l'Ajuntament i continuar treballant per al poble, i l'altra és pensar que podria ser alcaldessa. Això, fins que no ho veus, no t'ho acabes de creure. Has sortit escollida, ocuparàs un càrrec molt important i tens una responsabilitat molt gran. Mai t'imagines que ocuparàs el càrrec i, si es dóna el cas, intentes fer-ho el millor possible. No era una cosa de dir que la meua fita, el meu màxim escaló, era ser alcaldessa. És una forma més de treballar per al poble.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

Les activitats que faig són molt variades. Des de venir a l'ajuntament i quedar-m'hi unes hores, atendre el públic i resoldre temes de tot tipus, fins a firmar cinquanta mil papers certificats i realitzar tasques administratives. A més, hi ha moltes tasques representatives. Vaig a tots els actes que puc, ja siguin dintre del municipi com fora. Estic al Consell Comarcal i a diverses comissions de la

Generalitat, com per exemple la Comissió d'Urbanisme i la Comissió de Cooperació Local. Però bàsicament, allò que ocupa més temps és el dia a dia: visites, reunions en grups del municipi, reunions en comissions de diferents àrees... De feina, n'hi ha molta, no s'acaba mai. La feina de l'Ajuntament és contínua i, sobretot, la d'alcaldessa.

Quina és la teua jornada laboral?

La meua jornada laboral, fins a Pasqua, quan em vaig jubilar, era de 9h a 13h i de 16h a 17h a l'escola, i de 13h a 15:30h i de 19h fins que s'acaba la feina del dia, aquí. Era una jornada bastant intensa. Ara que m'he jubilat és una mica més relaxant però Déu n'hi do. Vinc a les 10h i estic fins a les 14h o les 15h. Per les tardes solc tenir diverses reunions o actes. A part, els dissabtes i diumenges també hi ha molts actes.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La gent. Que la gent estigui el millor possible, que tinguin tots els serveis i tota l'assistència possible, que els puguem atendre, que els puguem ajudar... També em preocupa que el poble tiri endavant en tots els sentits. Estem passant una època molt difícil i treballem per a diversificar l'economia i donar solucions a la situació actual, en tots els àmbits.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

No. Suposo que he tingut les mateixes possibilitats que un home.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

Tampoc. Personalment no he trobat cap obstacle perquè sempre he estat implicada en moltes coses i mai m'he sentit diferent dels homes.

Centrem-nos en el tema dels fills. Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Vaig treballar de mestra durant els primers anys de cada fill.

I la teua parella?

El meu home, durant els primers anys de la meua filla, era professor i, durant els primers anys del meu fill, era alcalde i diputat al Parlament.

Durant els primers anys de vida, quant de temps els dedicaves cada dia?

Com ja t'he dit, he sigut una persona molt activa i he intentat compaginar les dues coses. Vaig tenir l'avantatge que durant els anys que vaig estar al parvulari, els meus fills feien el mateix horari que jo i, fins als sis anys, van estar els dos al meu parvulari. Els vaig tenir dos anys a classe. Fora dels horaris escolars els vaig dedicar bastant de temps. Intentava estar amb ells a partir de les cinc de la tarda. Com que el meu home, sobretot amb el segon fill, tenia càrrecs polítics, em va tocar dedicar-me més que ell a l'educació dels fills.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldessa durant els primers anys de vida de tons fills?

M'hagués sigut molt més difícil.

Et costa compaginar el treball i la família?

Em costa una mica perquè, tot i que els meus fills són grans i ja tinc néts, mons fills voldrien que algun cop els prestés més atenció i, a vegades, no puc. Intento planificar-me sempre i dir-los que m'avisin amb temps si necessiten alguna cosa de mi. L'agenda funciona contínuament, però intento donar sempre prioritat a les seues demandes. Ara que és estiu intento dinar amb els néts i portar-los a les activitats a les 9h i combinar-ho tot. Les dones som una mica tot terreny.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família està per damunt de tot. Quan la família ho necessita, t'ho deixes tot i l'atens, però el treball m'ocupa moltes més hores que la família.

Podries citar aspectes positius que t'hagin aportat tons fills?

Estic molt satisfeta i orgullosa de mons fills. Crec que m'han aportat coses molt positives. Mai m'han donat gaires problemes, ni quan eren menuts ni quan han

estudiat ni durant l'adolescència. Hi ha hagut les típiques cosetes, però res. Sé que és fàcil dir això, però és cert. Hem parlat molt, ens hem comunicat molt, hem tingut molta confiança i ens hem dit sempre les coses. Ma filla, de petita, era tímida, però té uns grans valors. Mon fill també. Sempre m'han aportat el seu granet d'arena en tots els aspectes de la meua vida. Ara que estic d'alcalde, si hi ha alguna cosa que em poden aportar o aconsellar des del seu punt de vista, ho fan.

I algun de negatiu?

Mon fill té poca paciència, de seguida salta, però de la mateixa manera que salta, després li passa. Ma filla es posa molt les coses al cap. Quan té un problema li costa pair-lo. Li pega voltes al problema i li costa trobar solucions.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ser alcalde?

Conèixer la vida de l'Ajuntament des de dintre. Aspectes que, tot i que vaig conèixer indirectament a través del meu home quan va ser alcalde, ara he conegut millor. Per exemple, quines són les tasques municipals o com es poden afrontar els problemes. Hi ha molts aspectes positius. El contacte amb la gent és molt positiu. És molt satisfactori acabar un projecte com ara el de la piscina. Estem molt orgullosos del resultat. Això et dóna una satisfacció personal enorme. Quan acabes una obra, t'omples de satisfacció. Quan pots solucionar un problema a una persona, que tu pots considerar insignificant però per a ella és important, també és molt gratificant.

I algun de negatiu?

La crítica fàcil, sens dubte. La crítica fàcil de gent que desconeix un problema o no sap quin ha estat el procés que ha dut a un determinat problema i moltes vegades ho critiquen sense tenir prou coneixements. Això és el que et sap més greu de la política.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

Crec que les dones han d'ocupar grans càrrecs, igual que els homes. Precisament, hi ha poques dones que ocupen càrrecs directius. Hi ha moltes dones molt vàlides a la base, però després, quan han d'ocupar un càrrec

directiu, costa molt més a una dona que a un home, ja sigui per problemes familiars o perquè no són tan competitives com els homes. No ens importa tant arribar a dalt. A nosaltres, ja ens va bé moltes vegades treballar en un esglaió intermedi. Crec que per això hi ha tan poques dones directives.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Sobretot, han de ser sinceres, comprensives, respectuoses i molt organitzades.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Els primers anys com a mare condicionen molt. Són anys en què els fills necessiten molta dedicació per part del pare i de la mare, però sobretot de la mare. És evident que hi ha uns condicionants biològics que et lliguen als fills. Per tant, els primers anys de vida et condicionen a ocupar càrrecs importants, però els has de poder realitzar igualment. La societat ha de posar els mitjans per tal que si una dona té un fill durant la seua vida professional, aquest no sigui un impediment per a poder continuar desenvolupant aquest càrrec. Per això s'ha de fer ús de llars d'infants, excedències, jornades compartides..., i que sigui factible econòmicament.

Consideres que una dona sense fills arriba abans en aquests càrrecs més importants i de més responsabilitat?

Sí, sens dubte.

Tens algun ídol o algú que et sigui un referent?

Des de fa molts anys, Teresa de Calcuta⁵ i Gandhi⁶, recentment, Teresa Forcades⁷.

⁵ Teresa de Calcuta (1910-1997) fou una religiosa catòlica guanyadora del Premi Nobel de la Pau l'any 1979. És la fundadora de la congregació Missioneres de la Caritat.

⁶ Gandhi (1869-1948) va ser un advocat i polític indi. Va instaurar mètodes de lluita social nous com la vaga de fam i rebutjava la lluita armada.

⁷ Teresa Forcades (1966) és una monja catalana. Ha destacat per ser crítica en el camp de la salut pública davant de la indústria farmacèutica. És una de les fundadores del Procés Constituent a Catalunya.

NEUS BARBERÀ - SURTDECASA

Neus Barberà va nèixer el 23 de juny de l'any 1983 a Tortosa. Està llicenciada en Periodisme per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha treballat a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals Interactiva, a la Casa Àsia, a l'Òmnium Cultural i a Time Out Barcelona. Ha viscut a Barcelona, a Ghent (Bèlgica) i a Roquetes. Es considera una persona tranquil·la i optimista. Li agrada compartir els bons moments amb els amics i la família i, sobretot, intenta fer les coses el millor que sap, pensant en la resta i intentant comprendre totes les posicions.

Abans d'iniciar-te amb Surtdecasa, què feies?

Treballava a Time Out Barcelona i a Espai Terra, feina que vaig seguir fent a distància durant un any després de deixar Barcelona i posar-me a viure a Roquetes.

Com naix Surtdecasa? Algú t'ajudava a tirar endavant el projecte o t'hi vas enfrontar tota sola?

Surtdecasa naix de les ganes de tornar a les Terres de l'Ebre i d'aprofitar tots els coneixements i l'experiència laboral per a crear un mitjà digital, especialitzat en cultura i oci, amb aires nous i amb una visió més moderna i optimista del territori. Vam començar a madurar la idea a principis del 2010, tot i que, el portal web es posa en marxa el 23 d'octubre de 2010, quan tinc 27 anys. L'equip fundador de Surtdecasa érem –i seguim sent– tres socis (Anna Zaera, Robert Roig i jo) que ens vam unir per tirar endavant el mitjà (Anna i jo som periodistes i Robert, informàtic).

Quin és el recorregut de Surtdecasa al llarg dels anys, des que engegues el projecte fins avui?

Surtdecasa ha crescut molt al llarg d'aquests quatre anys de vida. Vam començar sent un mitjà de les Terres de l'Ebre que donava a conèixer el gran ventall d'oferta cultural i lúdica de les quatre comarques, i fent reportatges i

articles sobre propostes, personatges i històries interessants de les Terres de l'Ebre. Actualment, ja comptem amb sis edicions de Surtdecasa repartides arreu de Catalunya (Ebre, Penedès, Camp de Tarragona, Empordà, Ponent i Vallès Occidental). Cada edició la porta un equip de periodistes d'aquella zona, seguint la línia editorial de Surtdecasa i compartint una manera de fer i de treballar per la cultura. Ens hem convertit en una franquícia, ja que és la manera que puguin sortir noves edicions de Surtdecasa (autònomes quant a continguts i explotació de la marca), sense perdre la filosofia del projecte. Per tant, el servei que oferim segueix sent el mateix, tot i que ha passat d'existir només a les Terres de l'Ebre per a passar arreu de la geografia catalana.

Et costa compaginar el treball i la família?

No m'és difícil compaginar el treball i la família. Si més no, el meu dia a dia va estretament lligat a Surtdecasa.

Quina és la teua jornada laboral?

La meua jornada laboral "oficial" és de dilluns a divendres, de 10h a 14h i de 16h a 19h, però en realitat, pràcticament és de 24h ja que mai separo una cosa de l'altra. Tot i això, intento trobar moments per desconnectar i gaudir d'altres coses que no siguin la feina.

Tens alguna feina més ara mateix?

Sí, compagino la feina de Surtdecasa amb diferents feines de comunicació que complementen el meu dia a dia: Departament de Premsa i Comunicació de la UOC (a les Terres de l'Ebre i al Camp de Tarragona), xarxes socials del Facebook del Patronat de Turisme Terres de l'Ebre de la Diputació de Tarragona i, puntualment, algunes campanyes de comunicació a través de l'altre projecte que portem entre mans, 'Buai Buai'.

Com a dona, t'ha estat difícil emprendre un projecte i estar-hi al capdavant?

Com a dona i com a jove, sobretot, ha estat difícil emprendre un projecte. No hem tingut gaires facilitats per a trobar finançament i ha costat molt que les administracions públiques i les empreses privades veiessin el gran potencial de

Surtdecasa. Si més no, el suport de la gent que descobria el projecte i li agradava, i els reconeixements que hem anat tenint al llarg d'aquests anys, han fet que, cada vegada, més gent ens doni suport i confiança.

Creus que haguessis estat capaç d'engegar el projecte Surtdecasa si haguessis tingut un fill de pocs mesos?

Crec que no hagués tingut temps ni la força suficient per a fer-ho. Engegar un projecte com Surtdecasa ha suposat treballar moltes hores i estar més de dos anys sense cobrar. Per tant, si hagués tingut un fill de pocs mesos, no m'hagués pogut embarcar en un projecte d'aquestes característiques. Segurament, a més, no hagués tingut la il·lusió que tenia quan vam començar amb Surtdecasa, ja que si tingués un fill de pocs mesos, aquesta seria la meva màxima il·lusió.

Creus que després de tenir el fill podràs dedicar-te tant a la feina com ho feies quan no estaves embarassada?

Faré tot el possible perquè així sigui. Evidentment, no tindrè tant de temps per a la feina i m'ho hauré de saber compaginar per a poder fer les dues coses. Tot i això, el fet de treballar des de casa crec que m'ho facilitarà molt i, per tant, tot i que serà un gran canvi, la meva intenció és seguir treballant com fins ara.

Què consideres més important, el treball o la família?

Sense cap dubte és molt més important la família. Tot i això, el treball és imprescindible per a viure, per tant, s'ha de saber compaginar les dues coses.

Quins aspectes positius t'ha aportat i t'aporta estar al capdavant de Surtdecasa?

Surtdecasa.cat és el gran projecte de la meva vida, abans de tenir el fill, clar. M'ha ensenyat a portar una empresa, a saber gestionar els problemes, a tenir paciència, a no perdre mai l'esperança, a treballar en equip i a veure possible que, cada dia, pot ser un dia gratificant.

Hi ha algun aspecte negatiu?

L'aspecte negatiu han estat els maldecaps, la temor que no funcionés, les preocupacions, el sentit de la responsabilitat perquè tot sortís bé i l'esgotament de saber gestionar les diferents opinions de l'equip. Si més no, el resultat és més que positiu: veure que una idea i una il·lusió s'han convertit en una realitat (i més, en temps econòmicament difícils) és molt gratificant.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs directius?

Si realment són vàlides per al càrrec, em sembla molt bé. Penso que les dones tenen una manera de fer diferent a la dels homes i, per tant, veig positiu que hi hagi dones ocupant grans càrrecs si això significa més igualtat, sensibilitat i compromís.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Han de ser molt fortes a nivell mental i estar molt segures d'elles mateixes. En un món on els homes estan al capdavant de la majoria de grans empreses i institucions, és molt important que la dona es vegi preparada per a entrar-hi i canviar les coses. Si creu en el què i en el com ho fa, ha de poder aconseguir els objectius marcats.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

Un canvi tan gran com representa tenir un fill s'ha de saber gestionar bé si es vol continuar ocupant càrrecs de responsabilitat. No ho veig incompatible, tot i que, evidentment, s'han de marcar prioritats i saber delegar en tercers.

Una mateixa dona, arribaria abans a un càrrec directiu de responsabilitat si no tingués fills que si en tingués?

Segurament sí, bàsicament perquè, si no té fills, la seva principal prioritat serà la feina i hi podrà dedicar més temps i esforços. En el segon cas, si té fills, aquests passaran per davant de la feina i, per tant, no hi podrà dedicar tant temps com l'altra per a "escalar posicions".

Tens algun/a ídol ara mateix?

No he tingut mai cap ídol a qui m'hi volgués semblar. El meu objectiu és assaborir la meva feina cada dia, aixecar-me pel matí amb ganes de treballar i motivada per la feina que faig i, al mateix temps, gaudir dels petits moments i de la gent que m'estimo.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A nivell físic i emocional, evidentment, influencia més la dona. Tot i això, s'ha de dir que han canviat molt les coses i, avui en dia, els pares s'impliquen pràcticament igual que la dona en l'educació i les cures del fill.

Creus que tenir fills és sinònim de felicitat?

És un motiu més per sentir-te feliç, però no és l'únic que et pot donar la felicitat. Tot i això, l'arribada d'un fill t'omple d'il·lusió i de màgia. Pensar que de l'amor d'una parella neix una persona és increïble.

MARIA BELTRAN - ALCALDESSA DE TIVENYS

Maria Beltran Piñol va néixer a Tortosa el 2 de març de 1962. És graduada social. Treballa al Gabinet Jurídic d'UGT de Tortosa i, actualment, té reducció de jornada perquè, a més, exerceix d'alcaldeessa de Tivenys i és diputada provincial. Té una filla que va néixer l'any 1983. Sempre ha viscut a Tivenys, exceptuant l'època que ha estat estudiant fora. És del PSC. Com a curiositat, podríem dir que va donar a llum una noia quan ella encara era molt jove i va estudiar una volta va

tenir la seua filla i va estar casada. Estava estudiant, es va haver de deixar els estudis, es va casar i quan la seua filla va tenir quatre anys va tornar a estudiar. Ella mateixa diu que va fer les coses al revés.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Jo crec que això naix des de molt menuda. Des de molt joveneta ja vaig començar a participar en l'Associació de Joves de Tivenys i, a partir d'aquest

moment, he estat sempre involucrada en temes del poble. Com que el meu treball està dirigit de cara als treballadors, això ha fet que tingui molta sensibilitat per tots els temes de les persones i tots aquells problemes que puguin tenir les persones, ja siguin individuals o col·lectius. La meua professió va lligada a tot el que estic fent.

Per què alcaldessa?

Jo de petita ja vivia a Tivenys i, de joveneta, veia que les coses no avançaven al meu poble, no feien les coses com s'havien de fer i vaig estar 16 anys a l'oposició. L'any 2003 vaig arribar a l'alcaldia i va ser una manera de transformar i millorar el municipi.

Tens alguna feina més actualment?

La meua feina com a graduada social al Gabinet Jurídic d'UGT m'agrada molt i ara tinc una reducció de jornada. Tal com canvien les lleis, no ho he volgut deixar perquè la política passa però tu et quedes. No sempre et pots dedicar a la política. Vaig demanar la reducció de jornada pel fet que les lleis canvien molt ràpidament i si només em dediquéss a la vida política, quan tornés al meu treball no sabria ben bé on està l'Estatut dels Treballadors. Amb totes les reformes que hi ha, si no estàs al dia, et perds.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

Quan vam entrar a l'Ajuntament el poble estava bastant deixat i ens vam dedicar a fer una neteja general del poble i a projectar què volíem fer en quatre anys. Vam acabar l'ajuntament i vam tirar endavant altres projectes que teníem, com ara el recinte firal, l'Escola Bressol, les piscines... Hem intentat millorar el nostre poble i creiem que ara ja estem bastant igualats als pobles veïns. Ara, allò que ens preocupa és el manteniment de tots aquests serveis que estem donant a la ciutadania. Com que Tivenys és un poble petit, ens preocupa la gent i els problemes que pugui tenir. Treballem conjuntament, fins i tot amb la doctora, per tal de veure les deficiències i com podem millorar la situació de la gent gran.

Quina és la teua jornada laboral?

Normalment estic aquí tres matins a la setmana. A la tarda no solc venir-hi, però a vegades hi ha reunions i hi he d'acudir. No tinc un horari fix, però sí que tinc un dia fix, que és el dilluns. Aquest dia és sagrat i atenc la gent. L'altra feina me la vaig compaginant i normalment treballo a les tardes. Algunes setmanes, els dimarts i dijous tinc judicis laborals. El meu horari és com un trencaclosques.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La meua principal preocupació és que la gent de Tivenys tingui una bona qualitat de vida i que tingui uns bons serveis. Tenim un consultori amb bons professionals, l'Escola Bressol funciona bé, tenim menjador escolar al col·legi de Primària, etc. Si els serveis són bons i funcionen, la gent tindrà una bona qualitat de vida.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a ser alcaldessa?

Crec que he sigut una privilegiada. He sigut jo la que ha volgut i mai he tingut cap impediment per part dels companys que hem anat a les llistes. Ben al contrari, sempre m'han proposat que anés jo. És cert que hi ha dones que tenen dificultats per a arribar a la política perquè vivim en una societat encara masclista. Però jo, en el meu cas particular, no n'he tingut.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

No n'he trobat cap, però sí que he hagut de compaginar molt la vida privada i la vida pública. No és fàcil. Penso que si no m'hagués dedicat a la política o no hagués sigut alcaldessa o no hagués fet tantes coses, potser sí que hagués tingut més fills. Sempre he dit que vaig tenir ma filla perquè no tenia coneixement i quan vaig tenir-la, vaig posar seny. A partir d'aquell moment vaig enfocar la meua vida de manera diferent.

Quina professió exercies durant els primers anys de vida de la teua filla?

Estava com a auxiliar administrativa a l'UGT. La feina m'agradava i vaig dir que m'hi quedaria tota la vida si no em treia cap títol. Jo no hagués pogut anar a

judicis (com ara vaig) si no m'hagués tret el títol de graduada social. També hagués pogut optar per ser advocada però preferia una carrera curta que amb tres anys me la pogués traure i exercir la professió que m'agradava. Vaig començar treballant al sindicat de l'UGT, em va agradar la tasca que exercia i vaig veure que m'havia de traure un títol. Quan vaig tenir la filla només treballava mitja jornada a la tarda, no era alcaldessa i alguns matins havia d'anar a Tarragona a classes. Anava a poques classes perquè uns companys de Tortosa em passaven tots els apunts.

I la teua parella?

El meu home és pintor de cases i va tenir una petita empresa. Quan va nàixer la filla, ell treballava de pintor.

Quant de temps creus que li vas dedicar a ta filla durant els seus primers anys de vida?

Jo crec que el suficient perquè els moments que tens els aprofites. Fins que no va tenir un any, no vaig treballar. El primer any de la seua vida, que crec que és el més important, el vaig dedicar a ella. A partir de l'any, havíem creat, aquí, una Associació de Pares i havíem constituït la guarderia i l'Escola Bressol. Jo també vaig treballar per tal que això fos possible. Entre l'Escola Bressol, els iaies, el meu home i jo la vam poder anar cuidant. Una cosa que no entenia ma filla en aquell moment és que el pare la portés al metge. En aquells moments, sempre anaven les mares amb els fills al metge i els pares hi anaven poc amb ells. Si jo havia d'anar a Tarragona o tenia exàmens, son pare la portava al metge. A més, anàvem a Tortosa un dia a la setmana tot els xiquets de l'escola amb un autobús. Altres mares i jo érem les encarregades de dur-les a les piscines. Sempre he trobat temps per a poder-me dedicar a la meua filla.

I la teua parella?

També bastant. Ja t'he contat l'anècdota del metge, però no era només anar al metge. Ell dedicava temps també. A la casa no tant, però a la filla, sí.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldesa durant els primers anys de vida de ta filla?

Sí, però no hagués pogut estudiar. Alguna cosa hauria hagut de deixar. Treballar com ho estic fent ara que he pogut compaginar el treball i l'alcaldia, i ser mare d'un xiquet menudet no ho hagués pogut fer. Hagués hagut de deixar el treball o no estudiar.

Et costa compaginar el treball i la família?

No em costa perquè m'organitzo bastant. A les sis del matí ja estic aixecada i també trobo temps per a mi.

Què consideres més important, el treball o la família?

A veure, la família és el més important que hi pugui haver. L'altra cosa és que si no tens treball, difícilment podràs mantenir la família, però el més important és la família.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ta filla?

Sí, molts. Ja et dic, des del moment que vaig tenir ma filla, vaig haver d'agafar una responsabilitat molt gran. Jo vaig tenir-la quan tenia 21 anys i ara em sembla impossible veure una jove de 21 anys que tingui una filla. M'ha aportat moltes coses positives, des de la responsabilitat que abans t'he esmentat i tenir una altra persona que saps que has de cuidar fins a saber que no ets tu sola sinó que has de pensar en altres persones més.

I algun de negatiu?

Suposo que la massa responsabilitat que comporta al mateix temps.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldessa?

Tot el que he pogut fer per a millorar el meu poble. Aquests són els aspectes que entenc que són positius.

I algun de negatiu?

L'aspecte més negatiu és haver de negar qualsevol cosa a un veí perquè el que ens demana veiem que no és correcte. A vegades no pots dir que sí perquè veus que allò no és viable. Altres cops, et demanen la lluna, i no pot ser. Ens costa molt dir que no i com que aquest és un poble petit i ens coneixem tots, és encara més difícil.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

Crec que encara hi ha poques dones que ocupen càrrecs importants. N'hi hauria d'haver més perquè jo crec que les dones som tan intel·ligents com els homes. Per la trajectòria que tenim les dones sempre quedem en un segon pla i normalment ens hem d'esforçar molt més per arribar als grans càrrecs.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Cadascú té les seues qualitats, però crec que la característica pròpia de les dones és la sensibilitat que tenim envers les altres persones. Entenem els problemes d'una altra manera. Com que vivim rodejades d'homes, arribem a fer les mateixes polítiques que fan ells. Però la nostra sensibilitat innata, com és cuidar els fills i els pares, també es transmet a la política i a les actituds que tenim.

Algun consell per a les dones que vulguin ser alcaldesses?

Animar-les a presentar-se com a alcaldesses i que com a dones tenim els mateixos coneixements i la mateixa intel·ligència que qualsevol home.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Influencien molt positivament, tant a la mare com al fill. Com que jo sempre m'he dedicat a la política, la responsabilitat a casa ha estat de tots. Ma filla, de menuda, ha vist que m'he dedicat a la política i que m'agrada. Ella alguna vegada m'ha dit: "Mama, jo abans d'aprendre a caminar ja em feia el llit." A casa tots havíem de compartir tasques. Encara que ella sigui filla única, no li he

donat tot fet. S'ha hagut d'esforçar i li vaig inculcar que havia d'estudiar quan era hora.

Creus que una dona sense fills arriba abans als càrrecs importants que una dona que sí que en té?

Depèn de la dona suposo. Hi ha dones que no tenen fills perquè estan ocupant un càrrec important. Si tens fills és difícil compaginar les dues coses. Jo em vaig quedar amb una filla només. Tenir més fills et complica bastant poder-te dedicar a altres coses si vols compaginar-ho tot. Hi ha estadístiques en aquest tema que ens diuen que les dones polítiques tenen menys fills que les dones que no ho són. En canvi, en els homes hi ha una varietat absoluta. Per tant, ha d'influenciar.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona. Està més clar que l'aigua. Això no vol dir que hi hagi excepcions. Fins l'any 2007 els homes no tenien un permís de paternitat propi. Ara tenen quinze dies. És poquet, però millor que res. Ser mare ha sigut sempre un tema de la dona i el pare no s'hi ha implicat tant. Però no creguis que tots els pares agafen el permís. Per tant, a qui influencia més és a la mare, en tots els sentits.

La teua filla t'ha fet més feliç?

Jo crec que sí. Tenir un fill, si no és problemàtic, és felicitat. Sempre n'hi ha, de problemes, perquè a la vida no tot és de color rosa, però si el fill no és complicat, crec que tenir un fill et fa feliç. Ara m'encantaria ser iaia, però no arriba.

Aquí s'acaben les preguntes, si vols afegir alguna cosa, endavant.

Dedicar-te a la política i tenir fills és molt complicat perquè has de saber compaginar la vida laboral i la vida familiar. Si el teu entorn no t'ajuda difícilment ho pots fer. Si tens més d'un fill és complicat i, per això, les dones que ens dediquem a la política no passem dels dos. A més, moltes dones que es dediquen a la política i ocupen càrrecs prou importants solen estar separades.

ROSER CABALLERIA - ALCALDESSA DE XERTA

Roser Caballeria Ayala nasqué a Barcelona l'11 de maig de 1945. Ha estudiat Batxillerat, ha realitzat diversos cursos i va començar a fer Altos Estudios Mercantiles, però només va acabar el primer curs perquè es va casar. Va treballar en una llibreria fent factures, però ho va haver de deixar perquè tot el que cobrava se n'anava en llibres. També ha estat en una agència de publicitat on exercia de secretària, ha portat una empresa familiar i, posteriorment, va anar a viure a Xerta, on va començar sent Presidenta de l'AMPA i després va anar a una llista electoral. Té dos fills, un de l'any 1974 i l'altre, del 1978. Ha viscut a Barcelona, a Sant Just Desvern i a Xerta. Ella és de CiU.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Jo no m'havia ocupat mai de tots aquests temes fins que no vaig arribar aquí, a Xerta, i vaig ocupar-me del tema de la Presidència de l'AMPA. A partir d'aquí, tot va venir rodat. Una de les raons per les quals em vaig ficar a l'AMPA va ser l'absència de calefacció a l'escola dels meus fills. Un dia li vaig preguntar al meu fill per què anava a l'escola amb guants i gorra, i em va dir que no tenien calefacció. Llavors va ser quan em vaig involucrar en l'AMPA, per tal d'aconseguir calefacció, que era el més important. La meua filla devia tenir onze o dotze anys i el meu fill, set o vuit.

Per què alcaldessa?

Perquè dintre del grup que érem els de Convergència va haver-hi una votació i es va decidir que anés jo de cap de llista.

Tens alguna feina més actualment?

Sóc també mestressa de casa.

Quines activitats realitzes com a alcaldessa?

Ara mateix estic malalta i això em limita molt les meves possibilitats. A banda d'això, envio els regidors o qui sigui i si hi ha alguna cosa que considero ineludible i que ha d'anar l'alcaldessa, doncs hi vaig, ja sigui una reunió d'alcaldes, la missa del sant o qualsevol altra cosa. Jo estic aquí amb unitat de govern. Ho dic perquè això és molt important. Estem tres partits polítics que són, de menys a més representació, ERC, CiU i els socialistes. En aquests moments estic jo com a alcaldessa perquè vam fer un acord que vam pactar al començament de la legislatura, però sempre amb la idea que les regidories no canviarien, tot continuaria igual i l'única cosa que canviaria seria el cap visible, l'alcalde diguéssim.

Però tu ho has estat molts anys, oi?

Sí, jo ho vaig ser altres legislatures. Ara porto aquests anys, l'anterior legislatura es van unir els d'ERC i els socialistes, l'anterior vaig guanyar jo per majoria absoluta i l'anterior també per majoria absoluta. I l'anterior a aquesta última estava en minoria i vaig tenir quatre regidors. Aquella legislatura ho vaig ser durant un any i poc. Després, els independents em van fer una moció de censura i es van posar ells al capdavant.

Quina és la teua jornada laboral?

Ara mateix és molt restringida. Alcalde és com ser metge, assistent social o alguna cosa. Són 24h al dia. Tot el poble és conscient del que tinc i jo els estic molt agraïda. La gent no demana la lluna en un cove. No m'exigeixen més del que jo puc oferir en aquests moments. Però bé, tot això és paciència. En aquests moments es pot dir que faig dues hores al matí i sempre hi ha alguna coseta o altra a la tarda, ja sigui via telèfon o trobar-me amb qui sigui. Compta que cada dia dedico dues o tres hores a l'Ajuntament. Quan estava en plena capacitat, les meves funcions eren 24h al dia. Jo sóc de les que m'he aixecat a les quatre de la matinada perquè en aquell moment venia el de les escombraries i no podia passar per un carrer.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

L'atur de la gent i, després, el tema urbanístic. Abans d'entrar al tema urbanístic, lògicament, podríem entrar dintre del tema dels impostos. El govern s'empeny a augmentar-los sense que sigui la nostra idea. L'atur i aquest tema van relacionats perquè si no hi hagués atur i tota la gent treballés, a la gent no li importaria pagar 80 cèntims més a la factura de l'aigua de cada mes. Però clar, si resulta que la gent no treballa i no ho fa ningú de la família, són gairebé 2 euros al trimestre. Aquestes serien les dues principals preocupacions.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

No, al revés. Estic convençuda que en moltes coses m'ha estat més fàcil, com ara el tracte amb la gent, que la gent pensi en tu per fer alguna cosa al teu poble abans que en un altre.

Has trobat algun obstacle durant els anys que has estat alcaldessa?

No.

Quina professió exercies durant els primers tres anys de vida de cada fill?

Durant els primers anys de vida del fill i de la filla era gerent de l'empresa familiar.

I la teua parella?

La meua parella treballava en el tema portuari. Aquesta feina ha desaparegut i ara no recordo el nom. Portava tot el tema portuari d'una empresa.

Durant els primers anys de vida de cada fill, quant de temps creus que els vas dedicar?

El temps que van necessitar. Jo no vaig començar a exercir d'alcaldessa i a ficar-me en aquests merders fins que van ser més grans.

I la teua parella?

No ho sé, perquè en aquell moment la feina a Barcelona era molt absorbent i havia d'estar molta estona a la feina. Potser et diré un parellet d'hores al dia.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldeessa durant els tres primers anys de vida de tons fills?

No.

Ara mateix et costa compaginar el treball i la família?

Ara mateix no perquè el meu marit, pobret, és el que ho fa tot a casa. Ell s'encarrega del menjar, de la casa i de totes aquestes tasques.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família.

Podries citar algun aspecte positiu que t'hagin aportat tons fills?

Paciència i comprensibilitat.

Si n'hi hagués algun de negatiu, podries esmentar-lo?

Jo sóc molt positiva i, a les coses negatives, els busco la part positiva.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

Que ens hem de treure el barret. Fantàstic. Crec que no n'hi ha gaires, n'hi ha molt poques. Però és la societat la que provoca que n'hi hagi poques. Crec que n'hi hauria d'haver més.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona per a ocupar un gran càrrec?

Paciència i comprensió cap als altres.

Vols donar algun consell a les dones que els agradaria ser alcaldesses?

És molt difícil donar consell en aquesta vida. L'única cosa que els diria és que mirin bé els avantatges i els inconvenients i llavors decideixin. Però cadascú és com és i decideix el que vol.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Depèn molt de la capacitat econòmica de la parella. Si tens capacitat econòmica, et pots organitzar, i si no tens capacitat econòmica, no podràs fer el que vols fer (a nivell de grans empreses) perquè jo considero que el fill és més important. Estic convençuda que si en el moment que jo vaig decidir dedicar-me a la carrera "política" els meus fills haguessin sigut més menuts, segurament no ho hagués fet.

Creus que una dona sense fills arribarà a un càrrec important abans que una dona que sí que en té?

Sí.

Tens alguna ídol?

No.

A qui creus que influencia més el fet de tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona.

Creus que el fet d'haver tingut fills t'ha fet més feliç?

Sí.

GEMMA CARIM - ALCALDESSA DE VINEBRE

Gemma Carim Gironés és de Vinebre, però va néixer a Reus l'1 de juny de l'any 1958. Ha realitzat els estudis secundaris i és funcionària de la Generalitat. Té una filla de l'any 1981 i un fill del 1986. Sempre ha viscut a Vinebre. No és de cap partit polític. Li agrada molt la naturalesa, pintar, escriure i, sobretot, l'art.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Jo sóc alcaldessa i sóc política, evidentment. Sempre he sigut una persona participativa en tot el que s'ha fet al poble. Quan era joveneta vam fundar trepes, quan vaig ser jove vam formar un grup del jovent, quan vaig tenir fills estava a l'Associació de Pares i la maduresa ha portat que després m'impliqués a fer tasques per al poble. Jo em considero una treballadora del poble.

Tens alguna feina més actualment?

Sí, treballo set hores i mitja cada dia al SOC, una oficina de treball, amb els aturats.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

Treballo dintre de l'Ajuntament i si la salut i tot m'ho permet vaig a tots els actes que s'organitzen aquí. Hi vaig i estic a la gestació dels actes, o sigui, els preparam aquí en equip. Si hi ha un sopar, anem abans a provar el menú, parem les taules i després anem al sopar. Si els actes els organitzen les associacions també hi procuro estar i treballar al costat seu en tot el que es fa.

Quina és la teua jornada laboral?

M'acomiadarien a tot arreu perquè, menys les que dormo, totes treballo. Com ja t'he dit, treballo set hores i mitja a la feina, plego de treballar, dino alguna cosa i les tardes les dedico a l'Ajuntament. A més a més, estic a l'àrea de Serveis Socials d'Atenció a les Persones del Consell Comarcal.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La principal preocupació és que la gent tingui feina. El més complicat que tenim ara és que la gent tingui feina. Si la gent té feina se'n va sortint i va cobrint les seues necessitats més bàsiques i per això penso que el que em preocupa més és la gent que no té feina.

Com a dona t'ha estat difícil arribar a ser alcaldessa?

No. Casualment, la primera vegada que em vaig presentar com a alcaldessa aquí, a Vinebre, les dues candidatures les encapçalàvem dones. Després, en formar l'Ajuntament, érem moltes dones. Aquí al poble no m'ha estat difícil.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona quan has arribat a l'alcaldia?

Sí, sobretot en segons quins tipus de relacions. Quan he hagut d'anar a negociacions serioses pròpies més del món dels homes, sí que ho he notat. A l'hora de ser competitiu es nota.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

La mateixa de sempre. Durant els tres primers anys de vida dels dos fills vaig ser funcionària de l'oficina de treball de l'INEM perquè les oposicions que tenia aprovades eren les de l'Estat.

I la teua parella?

Ara estic divorciada. Quan els meus nens eren petits la meua parella treballava d'administratiu a la central nuclear d'Ascó.

Durant els primers anys de vida de cada fill quant de temps creus que els vas dedicar?

Quan els meus fills van ser petits jo només treballava fora de casa al matí i totes les tardes, tots els caps de setmana i totes les hores lliures les dedicava als meus fills. Jo he entrat a la política quan els meus fills ja han sigut grans.

I la teua parella?

La meua parella també s'hi dedicava molt.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldesa durant els primers anys de vida de tons fills?

No, ni m'ho hagués plantejat. Respecto molt qui ho pugui fer. Potser sí, si hagués tingut un sou d'alcaldesa i no hagués treballat fora de casa, però en la

vida que faig ara amb nens petits o amb persones dependents a casa no ho podria fer. És impossible.

Et costa compaginar la família i el treball?

Ara mateix no em costa perquè no tinc ningú que depengui de mi. Per això ho puc fer i per això m'hi puc dedicar tant. Si no, no m'hi podria dedicar tant.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família. Els meus pares van morir joves i els meus fills tenen parella i feina i estem junts aquí, al poble. Ara no em cal sacrificar res de la política o del treball per a dedicar-los temps.

Pots citar aspectes positius que t'hagi aportat tenir fills?

Tots. Tenir fills m'ha aportat el més bonic. És una satisfacció molt gran. Són el que més estimo i el millor que tinc.

Si hi hagués un aspecte negatiu, el podries dir?

No, no en tinc cap.

Podries dir-me aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldessa?

Viure molt intensament el poble i estar en relació contínua amb la gent. Suposo que cada persona viu l'alcaldia d'una manera i jo la visc estant amb les persones. Per a mi, el més important és la gent. M'agrada que el teixit associatiu funcioni. Penso que això ho estic fent. En tots els anys que porto com a alcaldessa mai m'he trobat un cas que jo hagi demanat alguna cosa a algú i m'hagi dit que no pot. Estic molt a gust. No sempre hem d'estar d'acord, però parlem, donem la cara i potser tenen raó ells i no jo.

I algun aspecte negatiu?

No. Els aspectes negatius vénen, a vegades, de les decepcions dels polítics importants i dels partits. Jo, del dia a dia del meu poble, no tinc cap aspecte negatiu.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Crec que és el que toca. Jo no faig gaire diferència entre homes i dones. Hi ha homes que valen molt i dones que també valen molt. Jo, com a dona, veig que quan entres en competició amb els homes, les donen prenem mal.

Creus que hi ha moltes dones que ocupen càrrecs importants?

Ser dona, treballar i ocupar grans càrrecs és difícil, perquè una dona, mentre té fills o persones grans a casa que depenen d'altres, la majoria de tasques que impliquen cuidar-los recauen sobre ella. Si a més a més treballa a fora de casa i, a més a més, té un càrrec de responsabilitat i, a més a més i a més a més, cada cop té més feina. Les dones han de prioritzar certes coses. La dona sempre porta la càrrega. A totes les escales socials la dona porta més pes de la casa, més pes de la criança dels fills i més pes de les persones que depenen de la família.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona per a ocupar un càrrec important?

Bé, tant l'home com la dona. Suposo que tot depèn de quin càrrec sigui. Les persones, i en aquest cas les dones, han de ser molt organitzades. L'organització és molt important. Crec que les dones s'han d'organitzar més en tot. Tinc companys que fan el mateix que jo i quan han d'anar a un acte la seua dona els prepara la camisa, els pantalons i tot el que necessiten. En canvi, el cas de les dones és diferent. En un càrrec polític, ser proper a la gent és molt important. Les altres qualitats són generals, en homes i en dones.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Sí que poden influenciar. Poden influenciar a bé o a malament. Conec filles de gent que ha treballat fora de casa i tenia moltes activitats que deien que quan fossin grans només volien ser mares. Això jo ho he sentit.

Consideres que una dona sense fills arriba als càrrecs importants abans que una dona que en té?

No ho sé. Suposo que això està pensat per a dir que una persona sense fills pot tenir més dedicació perquè s'han d'invertir hores als fills durant els primers anys de vida i quan estudien. Suposo que una persona soltera que no té fills té més hores per a dedicar-s'hi, però no sabia què dir.

Tens alguna ídol?

No. M'agraden molt les frases que llegeixo, però no en tinc cap.

Voldries dir alguna frase que hagis llegit i que t'agradi?

“A l'atzar agraeixo tres coses: haver nascut dona, de classe baixa i nació oprimida.” Maria Mercè Marçal i Serra

A qui influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona. A la meua feina habitual, al SOC, sé que hi ha gent que, en entrevistes de feina, amaga tenir fills. És molt trist, però és així. Si un home té dos fills diran que aquest home podrà augmentar la seua possibilitat de recerca de feina perquè té dues càrregues familiars, però si ho diu una dona, aniran amb compte perquè algun dia un fill tindrà febre i un altre dia, l'altre tindrà una altra cosa. Jo ho veig més des de la vessant de la meua feina al SOC que des de la meua feina d'alcaldeessa. La meua feina de cada dia m'ajuda molt a tenir una visió molt general de la realitat dels pobles i m'ensenya a tocar de peus a terra.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Per descomptat! Tinc una relació molt bona amb ells i tinc la sort que ara estem els tres a Vinebre. La meua filla se'n va anar a estudiar a Barcelona i després va trobar feina a Tarragona i l'atzar va fer que ara trobés feina en un poble d'aquí al costat. Som com tres amics molt amics.

JÚLIA CELMA - ALCALDESSA DE PAÜLS

Júlia Celma Lluís va néixer a Tortosa el 21 d'octubre de l'any 1965. És i ha sigut sempre mestra. Té un fill de l'any 1995 i una filla del 2001. Ha viscut a molts llocs: el Vendrell, Tarragona, Eix, Camarles, Roquetes i Paüls. És de Convergència i Unió. Mai li ha agradat estar molt visible i sempre ha preferit passar desapercebuda. Ara, exerceix d'alcaldeessa però tot això, segons diu, no li va. Es va presentar de cap de llista perquè volia un canvi al seu poble i això va comportar que ella fos molt visible. El càrrec no li va per a res.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Des de menuda perquè, al meu pare, li agradava molt la política i sempre parlava amb mi perquè jo sóc la gran de tres germans. Llavors, sempre em van interessar els canvis i com podia millorar el poble. També hi va fer molt un mestre que vaig tenir a partir de 6è i que, per descomptat, no era convergent, sinó molt socialista i comunista. Era el que ha estat l'alcalde de Roquetes durant molts anys, el Mariano Gil, que havia sigut capellà abans. D'ells dos naix el meu interès per la política.

Per què alcaldessa?

Bé, jo sóc mestra. Això d'alcaldeessa és circumstancial. Et presentes i llavors encapçales un grup de gent i si et voten, seràs alcalde. El poble anava d'una determinada manera i l'interès era que anés d'una altra forma i així ha estat.

Quines activitats realitzes com a alcaldessa?

Treballo de mestra i vinc aquí a fer d'alcaldeessa. Vinc cada dia una estona, normalment al migdia i algunes tardes dels dimarts i dijous. Firmo papers, fem plans, em reuneixo amb els regidors –per les tardes, ja que treballen pel matí– i la resta del meu temps faig de mestra.

Quina és la teua jornada laboral?

La dels mestres: tots els matins i totes les tardes. Ara tinc vacances i vinc aquí tots els dies. Durant les setmanes de classe vinc cada migdia i totes les tardes dels dijous. Quan vinc de matí fem feina amb els de l'oficina (firmar papers, mirar coses que em demana la gent del poble...) i per la tarda em reuneixo amb els regidors, fem els plens o atenc la gent del poble.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

Que la gent de Paüls tingui una vida més bona i sigui més tolerant, perquè no ho és. Estan acostumats a viure d'una manera dictatorial perquè, després de Franco, van seguir alcaldies que no eren de Franco però havien après tant aquella manera de fer que, per molt que representessin l'UCD o els socialistes, eren molt franquistes i dictatorials. Penso que al poble tots som iguals i tots tenim els mateixos drets. Paüls necessita evolucionar i es poden fer moltes coses per al poble.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

Arribar-hi, no. Mantenir-m'hi, molt.

Pel fet de ser dona o pel càrrec?

Per ser dona i pel càrrec. Per tot. Pel càrrec perquè és un poble petit. En un poble petit no tens gaire poder perquè ets petit. A l'hora de les eleccions, el meu poble compta molt poc. A nivell de Convergència i a nivell de país, mani qui mani, tens molt poc a dir. Pel fet de ser dona veig que si un home és alcalde i també té una altra professió, com jo, sempre té una persona, que és la dona, que s'encarrega de la casa i de la família. La nostra societat es basa en la família. Per tant, a mi m'ha resultat més difícil el fet de ser mestra, alcaldessa i tirar una casa endavant (que els meus fills siguin persones de bé, siguin estudiosos, tenir una casa ordenada i s'hi pugui viure bé, etc.). El meu home m'ha ajudat molt a tirar-la endavant. Sense ell no hagués pogut fer res. Però el fet de ser dona dificulta. Si un home és mestre i alcalde, quan arriba a casa descansa perquè ja està la seua dona que ho porta tot. Jo, quan he arribat, no he hagut de fer la feina de casa perquè algú la fa però el fet de tirar la família

amb fills endavant, que és el més difícil de tot perquè vull que sigui la millor família de tot el món, ho he hagut de fer jo. I ho he fet. Seria molt diferent si fos home. La seua dona li estaria fent.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Era mestra. Quan va nàixer el meu fill no era alcaldessa i quan va arribar la meua filla estava a l'oposició. Després vaig guanyar l'alcaldia, però ella ja era més gran.

I la teua parella?

Ell era administratiu. Treballa per a la Generalitat.

Durant els primers anys de vida de tons fills, quant de temps creus que els vas dedicar?

El temps no el recordo, però sempre el necessari.

I la teua parella?

També, la meua parella sempre ha estat al peu del canó. De no haver estat així, jo no hauria sigut alcaldessa. Sempre he confiat amb la mare de la meua parella, la meua sogra. Si algú ha sigut bona iaia, aquesta és la meua sogra.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldessa durant els primers anys de vida de tons fills?

Sí.

Et costa compaginar el treball i la família?

Sempre costa perquè estimes molt la teua família i estimes molt, també, el teu treball. Llavors, vols que tothom estigui ben atès. Totes les coses, per tal d'estar ben ateses, necessiten temps. El temps s'ha de partir. Com que jo també sóc mestra, a vegades tinc neguit per la meua família perquè aquí les coses s'han de fer sí o sí. Hi ha plens, les coses que has de signar, t'has de reunir amb gent... Llavors, no tinc neguit per ser alcaldessa, però pel fet de ser mare, sí. Cadascú té la seua professió, i jo en tinc dos. L'alcalde de Tortosa cobra molt i pot ser només alcalde, però no és el cas meu perquè no cobres

gaire per ser alcaldessa d'un poble menut. Llavors, he de treballar també de mestra. Jo tenia la idea que el poble havia de ser d'una determinada manera i algú l'havia de portar. La gent em va votar i va confiar en mi. Tinc una amiga que diu que l'important en una família és la qualitat, no la quantitat. Penso que, de cara als meus fills, tinc qualitat. Potser podria estar més amb ells? Potser podria estar també més amb el meu home, potser podria estar més amb els meus amics, potser podria estar més amb no sé qui... Però l'important és que el temps que estic amb ells intento estar molt bé i transmetre'ls el millor de mi.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat tenir fills?

Tots. Els aspectes positius de tenir fills són tots. Estem encantadíssims de tenir l'Àngela i el Ferran. Segurament, si no hagués tingut fills no m'hagués presentat d'alcaldeessa perquè jo volia un poble millor per als meus fills. Per tant, una cosa bona d'haver tingut fills és que m'he presentat com a cap de llista per tal de donar-los un futur millor al poble. Sempre que t'aixeques penses en ells i lluites per ells. Ara a l'11 de setembre anirem a fer la "V" catalana. Per a mi comença a ser una mica avorrit, però els ho he inculcat i aniré per ells. Penso que l'objectiu de totes les espècies, siguin animalets o persones, és tenir fills. Si estàs sol, tens la teua vida i s'acaba, però quan tens un fill veus que allò perllonga i et dona uns horitzons més llargs. Per a mi, tenir fills és el màxim.

Si hi hagués un aspecte negatiu de tenir fills, podries esmentar-lo?

Tinc un fill de 19 anys i una filla de 13 anys i no et podria dir cap aspecte negatiu.

Podries citar ara aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldessa?

No.

I algun de negatiu?

De negatius, molts. Per a mi sempre compta la part social. Jo, abans de ser alcaldessa em parlava amb tot el poble, veia molt bé els del poble, jo em

cuidava de casa meua i cadascú es cuidava de les seues cases... Des que sóc alcaldessa, m'he de cuidar de les cases dels altres, a vegades em demanen coses que jo no els demanaria mai... En un poble gran les coses queden més diluïdes, però en un poble menut ho coneixes més tot. Els aspectes positius de ser alcaldessa, jo no els veig. Sóc alcaldessa perquè tenia un objectiu, que era millorar el poble perquè tenia dos fills i volia un poble millor per a ells. Volia un canvi en el tarannà i la manera de viure de la gent, no en els edificis i els carrers. Potser un aspecte positiu és que la gent ha canviat una mica per a bé en la manera de ser. Ara són una mica més tolerants. Però no creguis, perquè fem carrers i tothom està descontent; fem camins per als veïns, i aquells veïns estan descontents. Avui en dia, que no hi ha diners, és difícil posar-se al capdavant d'un poble menudet. Tothom vol veure millores i no en podem fer moltes. Potser en els pobles més grans, on tot queda més diluït a nivell personal i tens més diners i pots fer més millores, sí que hi ha aspectes positius. Voldries ajudar més la gent, però no pots. Els diners que arriben de fora no són els que arribaven abans i la gent vol que féssim molt amb pocs diners. La veritat és que et crea molta angoixa i pateixes.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

El mateix que dels homes: que ho facin bé.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Que siguin bones polítiques, igual que els homes. Un ha de ser una persona objectiva, bona i molt capaç, tant si és home com dona. Exactament el mateix.

Vols donar algun consell per a les dones que vulguin ser alcaldesses?

El mateix consell que per als homes. Que siguin persones molt objectives, sobretot que siguin intel·ligents. No podem permetre'ns, i menys de la manera que estem ara que s'ha de tenir molta intel·ligència per a administrar bé els pocs recursos que hi ha, que es posi al capdavant gent poc llesta. Quan hi ha diners i tot és bo per a tots, tot va endavant, però ara que s'ha de parar molt de compte, jo el que demano és intel·ligència.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

No sé si influencien. Un fill, quan és xicotet, és com una espongeta i ho absorbeix tot. Sempre he pensat i he patit de no influenciar-los malament i donar-los el que necessitessin. Suposo que et deus referir que els has de dedicar més temps perquè són menys autònoms. Una parella està feta de dos. Si la dona es dedica al càrrec polític, hi ha un pare que es dedicarà als xiquets. També hi ha el cas contrari i la mare seria la que s'hi dedicaria més. En el meu cas, el pare hi ha estat com si fos jo. L'altre dia estava un regidor escombrant el carrer amb la seua mare i va passar la seua dona i em va dir: "Mira, què et sembla?" Li vaig dir: "Bé, està agranant perquè té dos braços com tu." Si l'home fos polític estaria la dona, però si la dona és política, està l'home. La dona, en aquest cas, sempre s'ha preocupat que allí hi hagués un home, una iaia o qui fos. Les dones patim més per això i els homes no se n'adonen. Un home seria alcalde i no se'n preocuparia, però les dones sí.

Consideres que una dona sense fills arriba a un càrrec important abans que una dona que sí que en té?

Segurament, si una dona no té fills no ha de pensar en una altra cosa i llavors va lliure i arriba allà on vol. Sí, segurament sí.

Tens alguna ídol?

No tinc cap referent, però si em preguntes per una dona, veig l'Angela Merkel. Alemanya està dominant tot el món i la cancellera és ella, una dona. Llavors, políticament parlant, ella seria el meu referent. Nosaltres vam estar a Berlín fa poc i Déu n'hi do aquell país. El Parlament de Berlín és un edifici que està molt avançat (a nivell de calefacció, aire condicionat...). Tot és sostenible, no hi ha res que es pagui. Tot es fa amb la climatologia i es regularitza depenent del temps que fa. Estan molt avançats i portar aquest país és fantàstic. El país el porta una dona, l'Angela Merkel. És igual que sigui de dretes que d'esquerres, el seu país està marcant el ritme de tota Europa. Com a alcaldessa, algun referent meu ha de ser ella, però no només per a mi perquè sóc una dona, sinó per a tots els polítics. Disposen d'una transparència que, per descomptat, aquí

no la hi ha. Allà, la corrupció no té lloc. Va sortir a les notícies que hi havia una dona que no tenia un títol que afirmava tenir i un cop es va saber, aquesta dona se'n va anar del poder. En canvi, aquí tenim la vicepresidenta del govern, la Joana Ortega, qui afirmava tenir un títol que no recordo quin és ni m'interessa i resulta que aquest títol no el tenia perquè li faltava aprovar una assignatura. Aquesta dona segueix sent la vicepresidenta del govern de Catalunya. No hi ha dret. Aquesta gent no és la meua ídol. També tinc altres ídols, però no tenen res a veure en política.

A qui creus que influencia més tenir fills, a la dona o a l'home?

A la dona. Comencem en què tu tens dintre teu un fill durant nou mesos. T'influencia. Durant aquests nou mesos passes per diversos canvis. És un aspecte físic que has d'assumir. El teu cos canvia i alguns dies no estàs tan bé i has de fer repòs i mil coses més. És inevitable i això, a un home, no li passa. Un home té un fill i punt, perquè no el té físicament. La dona té la menstruació, experimenta els canvis propis de l'embaràs i, a més, concep el fill. Tot això és molt difícil per a la dona.

Creus que tenir fills t'ha fet més feliç?

És clar! Per això els he tingut. Si alguna cosa he triat ha sigut tenir fills. Vaig triar quan volia tenir-los. Els he tingut i he sigut molt feliç. Inicialment només en volíem tenir un, però després vam decidir que en volíem un altre. Evidentment que ens han fet feliços. Tenir una mascota et fa feliç, tenir fills també, però en una desmesura molt més gran. Els fills creixen, saben parlar, s'assemblen a tu, els pots educar... És una passada tenir fills. Tothom, o gairebé tothom, vol tenir fills. Això ens diferencia dels animals: ells en tenen però no s'ho plantegen i nosaltres ens ho plantegem i triem tenir-los. Hi haurà gent més gran que dirà que tenir fills serveix per tal que la teua espècie perduri, però crec jo que és tenir algú a qui estimar i que t'estimi. Et fa feliç veure com creix aquesta persona, sobretot si creix molt bé. I arriba un dia que ja és independent. Per a tot pare i tota mare tenir un fill és molt bonic.

MARTA CID - AMUNT EBRE

Marta Cid Pañella va nèixer el 29 de juliol de 1960. Està llicenciada en Psicologia i ha fet un postgrau de Logopèdia. Sempre ha treballat molt vinculada a l'àmbit de la discapacitat intel·lectual. Això la va portar a treballar per a una entitat d'Amposta, Apasa, que dóna serveis a persones amb discapacitat intel·lectual. Durant deu anys es va dedicar a exercir un càrrec públic, passant pel Senat, pel Parlament de Catalunya i pel Govern de la Generalitat com a consellera d'Educació (2004-

2006). Al desembre del 2010 es va deixar el món de la política com a dedicació exclusiva i va retornar a l'Ajuntament d'Amposta, on estava com a regidora. Ara està a Plataforma Educativa, una agrupació de fundacions sense ànim de lucre. Té dos fills nascuts el 1988 i el 1997 respectivament. Viu a Amposta. Va entrar a militar ERC l'any 1977, en una etapa molt convulsa i de transició.

Ara què fas?

Treballo per a una agrupació sense ànim de lucre que ha anat desenvolupant diferents activitats a les Terres de l'Ebre i a Tarragona. Dintre d'aquestes entitats que atenen a persones en risc d'exclusió o discapacitat hem creat un producte que es diu empenedoria social. Concretament, a través d'una empresa d'inserció que té unes ajudes de l'Administració pública, perquè les persones que contractem són persones que han de tenir un certificat de risc d'exclusió. Un dels productes que generem és l'arròs ecològic, que el produïm amb els treballadors d'aquesta empresa d'inserció i un centre especial de treball que es diu Astres. Podríem dir que sóc una empenedora dintre d'aquest grup d'entitats que fem productes i ara estem fent-ne un altre de turístic.

Comences sola aquest projecte de Plataforma Educativa?

Treballo amb molta gent, però a finals del 2010 vaig començar a encarregar-me de l'assentament d'aquestes entitats i del seu saber al nostre territori. Jo faig una feina dintre de l'entitat que correspon més a la vessant formativa. Que

hi hagi una empresa d'inserció a les Terres de l'Ebre, que es digui Amunt Ebre i que féssim arròs ecològic és una novetat perquè és una cosa que aportem al grup. És un projecte que sí que començo sola amb el suport d'aquesta entitat, però vaig contactant amb gent i, actualment, devem ser unes 50 persones, que s'han anat incloent al projecte a mesura que hem anat creixent com a entitat. El vaig començar sola i al cap de dos mesos ja tenia una persona que m'ha ajudat molt en aquest trajecte, hem anat sumant i ara fem això de l'arròs amb suport d'una enginyera agroalimentària. Tenim també una psicòloga experta en inserció laboral de col·lectius en risc i que té la responsabilitat d'estirar els programes que fem. A poc a poc, hem anat sumant molta gent en aquest projecte. És la satisfacció de poder generar llocs de feina en un àmbit que m'agrada molt i donant resposta a col·lectius febles.

Quina és la teua jornada laboral?

La meua jornada laboral és molt variada. El dimarts vaig anar a Barcelona i em va tocar sortir a les set del matí i vaig tornar a les onze de la nit. Feina. Per tant, la relació que tinc amb la meua filla, que viu amb mi, és diferent la d'avui de la que vaig tenir dimarts. Això sempre ha sigut així. Quan treballava i tenia una responsabilitat política, com ser regidora d'un Ajuntament, jo anava a treballar i després tenia actes i reunions i cada dia arribava a una hora diferent. Algun cap de setmana tinc algun acte públic de representació de les nostres entitats.

Com a dona t'ha estat difícil arribar a consellera d'Educació o emprendre un projecte empresarial?

Penso que les dones tenim un plus perquè dintre dels rols que tenim atorgats socialment hi ha la responsabilitat familiar i tenir cura de la gent gran que tens al voltant. Això ha anat canviant perquè, educativament, la societat va madurant. Tot i així, el plus continua existint. La dona ha de tenir un nivell de control i d'organització molt elevat. Quan vaig als llocs de representació, les dones estem en minoria. Com més alta és la representació i la responsabilitat, més en minoria estàs, fins i tot en aquells àmbits més feminitzats. És habitual que les dones siguin mestres, però quan vas a reunions de centres educatius, hi ha molts homes.

Quina professió exercies durant els primers anys de vida de cada fill?

Treballava com a psicòloga en l'àmbit que et comentava abans i, en els dos casos, tenia representació pública pels càrrecs que tenia. Crec recordar que vaig entrar com a regidora a l'Ajuntament d'Amposta quan el meu fill tenia dos anys. El naixement de l'Iris em va agafar de ple en política perquè era regidora i consellera comarcal. Tenia un nivell d'implicació política elevat i, encara que a nivell representatiu estava en aquests organismes, jo ja tenia responsabilitats internes.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que els vas dedicar?

Doncs no ho recordo. En el cas del noi, diria que m'hi vaig poder dedicar més perquè no estava tan involucrada a nivell intern del partit. Feia una jornada laboral a Amposta com qualsevol altra mare que treballa i també pertany a alguna entitat. Sempre he tingut ajudes i suport, mai ho he pogut fer sola. El meu pare anava a buscar el meu fill a l'escola els migdies i la meua germana petita em cobria algunes hores. Em donaven un cop demà quan havia d'anar a actes per la nit perquè, a més a més, en aquell moment era una mare divorciada. En canvi, amb la nena tenia una parella estable i compartíem aquests espais de temps. Era diferent perquè jo estava més involucrada, però el suport el tenia a casa. Crec que no li vaig poder dedicar tant de temps com li havia dedicat al noi. Sempre intentava tenir parcel·les exclusives, temps que dedicava únicament als meus fills. La meua filla rema, l'acompanyo a tots els desplaçaments que fa, compartim aquesta afició, anem a comprar plegades... No et sabia exactament quantes hores dedicava, però sí que ha sigut una preocupació, i si ha sigut una preocupació, vol dir que s'ha de vigilar.

Què consideres més important, el treball o la família?

Contestar això és complicat. Considero que el més important és la família perquè, de treballs, en pots trobar, però és indubtable que jo necessito treballar per al benestar de la família i per al benestar personal. Necessito desenvolupar les meues inquietuds personals i professionals perquè, si no ho faig, trasllado a l'àmbit familiar una tensió molt perjudicial. Això em va portar a decidir que jo

podia estar a casa, però deixar de treballar per a quedar-me a casa no era positiu. Per tant, la feina és important perquè la meua família tingui qualitat de vida, ja sigui material o emocional. La prova està en què a causa de la situació de crisi econòmica que estem passant hi ha parelles que els costa trobar feina i hi ha unes pressions personals a no trobar feina, a no sentir-se útil i a no realitzar-se, que fan que aquestes frustracions s'aboquin a la convivència familiar.

Creus que haguessis sigut capaç d'entrar com a consellera d'Educació o iniciar el projecte empresarial durant els primers anys de vida d'algun dels teus fills?

Sí, crec que hagués estat capaç.

Et costa compaginar el treball i la família?

No, actualment no. M'ho puc combinar molt bé i la meua agenda està molt més controlada perquè no tinc projecció pública i això em dóna més llibertat. En algun moment, quan et situes en un entremig de responsabilitat, la teua agenda no és teua, sinó que te la fan perquè et deus als que hi ha damunt teu. Penso que actualment tinc una situació que em permet compaginar-m'ho bé i vaig cap a la síndrome del niu buit perquè, quan la meua filla marxi a estudiar, em quedaré sola a casa.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat tenir fills?

La maternitat en si ha sigut molt positiva i molt gratificant per a mi. Vaig tenir fills perquè els vaig buscar i he tingut amb ells una relació molt bona, tot i que hem passat alguns moments difícils, més amb el noi que amb la noia. He gaudit molt del seu creixement. He madurat molt com a persona en aquest procés.

Podries citar algun aspecte negatiu de tenir fills?

No ho diria negatiu, però en tot procés de maduració tens moments de dubte. Ningú t'ensenya a ser mare i hi ha moments que tens el dubte de si estàs responent bé, si encares bé els problemes i si els estàs deixant l'espai suficient perquè creixin. Com que ningú et dóna el títol de pare o de mare, sempre et queda aquell dubte de si ho has fet bé. Hi ha moments de la vida que gestionas

aquesta incertesa amb més alegria i altres en què estàs moralment més baix. No és un aspecte negatiu, però gestionar això et pot causar neguit alguna vegada. D'aquesta gestió tu et fas millor i ells també. Aquest neguit és el que recordo que alguna vegada m'ha generat "dubtes".

Quins són els aspectes positius que t'han aportat totes les professions que has exercit?

Crec que allò més important d'una professió és que respongui les expectatives que t'ha generat dedicar-t'hi. A més, que tot el que fas t'ho retorni a tu mateix d'alguna manera positiva. Crec que he tingut molta sort amb tot el que he fet. Vaig decidir ser psicòloga i ho vaig ser, tot i que em va costar dedicar tot el meu temps a fer psicologia. Em vaig dedicar a l'àmbit de la logopèdia perquè era el que més m'agradava. Em va costar trobar feina de logopeda però, finalment vaig poder exercir aquesta feina. M'agradava molt fer-ho en l'àmbit de les persones amb discapacitat intel·lectual, ho vaig trobar i també ho vaig fer... Vaig voler dedicar-me, a poc a poc, a l'àmbit públic i a la política. Dintre de la política sempre m'he dedicat als aspectes que he comprès, he entès i m'han omplert més. Com a consellera d'Educació planificava escoles d'educació especial, instituts... Al Parlament de Catalunya vaig estar quatre anys fent de presidenta de la Comissió de Serveis Socials. Penso que he tingut molta sort perquè m'he dedicat a tot allò que m'omple. Això, potser també explica una mica per què deixo la política fa quatre anys i retorno al meu món professional. Tenia clar que volia continuar treballant. Sí que hi ha gent que es jubila dintre del món polític però jo, als cinquanta anys, no em volia jubilar. El meu recorregut polític va ser de deu anys i al cap d'aquest temps vaig prendre la decisió de dedicar-me a la meua professió i abocar al sector de les entitats sense ànim de lucre tots els coneixements que havia anat adquirint. Continuo treballant amb discapacitats, però des d'una altra vessant. Ara ja no sóc la psicòloga del centre, sinó la gerent. He evolucionat dins del sector, però m'he mantingut al servei del mateix sector. Tinc 54 anys i continuo creixent.

I algun aspecte negatiu d'aquestes professions?

L'aspecte negatiu és la gran quantitat de quilòmetres que he hagut de fer al llarg de la meua vida per tal de fer tot això. No he volgut renunciar mai a viure

aquí, ni quan he estat al govern de la Generalitat. Visc aquí perquè vull viure aquí i estic encantada de viure-hi. Vaig marxar a Barcelona a estudiar, les meues germanes s'hi van quedar a viure i jo no ho he volgut fer. Això m'ha comportat un plus, el plus dels que no vivim a la zona geogràfica d'influència. No vivim al costat dels òrgans de decisió de res. Fins i tot ara, que no estic en l'àmbit polític sinó en el de les institucions socials, totes les reunions es centralitzen a Barcelona. Continuo desplaçant-me, com a mínim, un dia a la setmana a Barcelona. Han evolucionat molt els sistemes de comunicació i les noves tecnologies. Treballo amb videoconferències i tenim un sistema de treball *online*, però si m'he de veure amb gent físicament, ens hem de desplaçar a Barcelona. Malauradament, tenim uns mitjans de transport horribles perquè l'AVE està força lluny, tenim unes comunicacions ferroviàries desastroses i jo, que porto fent això des de l'any 1977, veig que 36 anys després, continuo patint el mateix mal. Per tant, l'aspecte negatiu és la inversió d'hores que he d'aplicar per a poder desenvolupar-me professionalment.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec de responsabilitat?

Et diria que, o té un suport proper molt compromès i que respecti els desitjos d'aquesta dona o ha de fer una pausa en la seua vida professional. Durant aquest temps ha de fer un manteniment de mínims d'aquesta vida professional perquè no pot fer una dedicació completa. Normalment, això li agafa en un edat molt difícil, fet que comporta que aplaci la maternitat, per exemple. En el meu cas et puc dir que no va ser així perquè jo vaig tenir aquest suport del qual et parlo. En la meua vida professional i política tenia un compromís familiar molt fort darrere meu que em va permetre fer això. He compartit trajecte amb moltes dones que han estat en *standby* durant dos anys i després s'han reincorporat, i altres que han trobat dificultats per a trobar feina un cop han estat mares perquè tenen una persona petita que les empreses consideren que farà baixar el rendiment de la dona. Influència molt.

Consideres que una dona que no té fills arriba a un càrrec de responsabilitat abans que una altra que sí que en té?

La regla general diu que si no tens fills vas més lleuger d'equipatge. Això és una realitat, encara que diguin que la societat ha de facilitar la conciliació de la vida laboral i la familiar i tot això. Si tens un fill de sis mesos i en una entrevista de treball t'ho pregunten i ho dius, segurament no et donaran el lloc de treball.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

Crec que hem avançat en aquest aspecte, però continua afectant més la dona perquè és qui els té. A més, afecta la dona pels rols socials que hi ha, tot i que han canviat una mica.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

I tant! Ho tinc claríssim. No m'agrada la gent que diu que si tornés a viure ho tornaria a fer tot igual. Si tornés a viure, no ho faria tot igual perquè segur que m'he equivocat en moltes coses i la vida m'ha fet veure els errors. Si alguna cosa tornaria a fer, seria tenir fills, sense cap dubte. Els fills són una riquesa. Han estat un acompanyament vital, molt enriquidor i m'han fet sentir molt còmoda.

Creus que alguna dona ha pogut no arribar al càrrec que desitjava perquè ha tingut fills?

Sí. A més, hi ha dones que et diran que estan preparades per a tenir un cert càrrec però que no les agafen perquè tenen fills. Hi ha moltes dones que no arriben.

Ja està, si vols afegir alguna cosa més, endavant.

No, que la societat s'ho perd perquè l'òptica de la dona no és com la de l'home i la societat necessita les dues mirades. Fixa't quins són els projectes d'emprenedoria que sol estirar una dona i quins un home. Una altra cosa que no m'has preguntat és per la meua parella. Recordo que el meu segon divorci va ser fruit de les tensions generades després que fos consellera d'Educació.

BLANCA DURÉ - EXALCALDESSA DE LA GALERA

Blanca Duré Prades va nèixer a La Galera el 27 de setembre de 1957, curiosament, als pisos de l'Ajuntament de La Galera. Els seus pares havien llogat un pis allí i, vivint-hi, va nèixer ella. Va realitzar els estudis primaris a l'escola de La Galera i després se'n va anar a Barcelona, on va estudiar Administratiu per lliure en una escola nocturna. A Barcelona va estar a casa d'una tia seua, que era modista i, per això, li encanta el disseny, cosir i tot el que té relació amb la moda. Als 16 anys va haver de

tornar cap a La Galera. Llavors va compaginar els estudis amb el treball. Pels matins estudiava a l'acadèmia COTS de Tortosa i per les tardes treballava en una farmàcia del poble, on hi va estar 5 anys. Posteriorment es va casar i se'n va anar a Vinaròs, on va viure dotze anys i on van nèixer tres dels quatre fills que té. El seu home i ella tenien a Traiguera un restaurant i una discoteca. Quan va conèixer el seu home i s'hi va casar, ja no va poder dedicar-se a exercir d'administrativa, tot i així, és ella qui porta la gestió administrativa i la paperassa del negoci actual. El seu primer fill naix l'any 1978; el segon, el 1981; el tercer, el 1989; i el quart, el 1999. Va tornar a La Galera fa 24 anys perquè havia de cuidar sons pares i això va suposar un canvi radical. Els dos primers anys li va costar adaptar-se a viure-hi perquè era un poble molt menut i ella estava adaptada a viure d'una altra manera. A casa seua sempre han sigut de dretes i el seu home també ho és. Pensa que ha estat molt afortunada perquè ha sigut mare en èpoques molt diferents i les ha gaudit totes de diferent manera. Li encanten les criatures i és una enamorada dels xiquets.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Això sí que és curiós. La Galera ha sigut un poble de dretes, encara que ara estiguéssim molt dividits. En sortir Convergència, s'hi va aglutinar gent de centredreta, tot i que ara sembla que vagi més cap a l'esquerra. L'any 2003 és la primera vegada que jo entro en política. Abans de començar a fer les llistes

de l'any 2003 van venir uns clients al nostre restaurant a sopar i jo els atenia. Els vaig preguntar com estava el tema del partit –sempre preguntes al client sobre allò que creus que li interessa. Em van dir que a La Galera no es faria PP perquè els faltava un segon o una segona. Crec que has de poder votar lliurement qui et doni la gana i, per això, vaig anar a parlar amb el meu home i li vaig explicar que no hi havia drete al poble i no podien fer llista. Li vaig suggerir d'anar-hi jo i em va dir que fes el que volgués. Vaig dirigir-me a aquells clients i els vaig dir que si necessitaven una segona, jo m'hi oferia. I així va ser com vaig entrar en política, en embolics. Quan vam ficar el restaurant aquí, gent de dretes em venia a buscar per a les llistes i sempre els havia dit que no. Primer era el meu negoci. Als pobles, si et poses en política tots t'encasellen: si ets de dretes aquí no vinc, si ets d'esquerres no et parlo, etc. Aquestes estupideses no les he fet mai i tinc amics de tots els partits polítics. Prioritzo més les persones que els partits. Bé, m'havien vingut a buscar i m'hi havia negat perquè tenia molta feina, els meus fills eren menuts, estàvem pujant un negoci i necessitava que vingués tothom. No podia involucrar-me en política perquè perdria clients, però a l'any 2003 ja teníem el negoci consolidat. Suposo que a la gent no li deu importar quina ideologia política tinc. Aquí, de política, no se'n parla. Es parla del meu negoci, que la gent quedi contenta i que torni.

Per què et vas presentar com a cap de llista?

T'explico. L'any que ens vam presentar vam tenir la gran sort de traure dos regidors. Esquerra va traure una regidora; Convergència, tres; i els socialistes, un. El meu cap de llista va creure convenient fer pactes i es va parlar amb els socialistes i amb Esquerra. L'any 2003, el primer tripartit que es va fer a Catalunya fou a La Galera. Esquerra va voler l'alcaldia, l'Esther va governar durant quatre anys i el primer tinent d'alcalde era el meu cap de llista. Jo era regidora de Festes, Benestar i Família, Relació amb les entitats... En la segona legislatura, vam traure dos regidors; Esquerra, dos, i Convergència en va traure tres (els socialistes no van traure candidatura). Llavors, Esquerra i PP vam tornar a fer un pacte però vam demanar l'alcaldia compartida. Aquesta legislatura el meu company em va dir que anés jo de primera perquè ell ja s'havia cansat i ell es va posar de segon. Vaig ser alcaldessa els dos primers anys i l'Esther ho va ser els dos següents. En la tercera legislatura, l'any 2011,

el meu company es va retirar i em vaig quedar de bandera –es va retirar fins i tot del partit. Vaig agafar un altre segon i només vam traure un regidor. Va ser una campanya molt dura perquè Convergència i Esquerra anaven en contra de mi. Es va fer un tripartit que es deia Agrupació per La Galera, en el qual es van unir el meu antic company de partit, el que s'havia retirat, l'Esther i els socialistes. Si treien tres regidors uns i tres regidors els altres jo seria qui decantaria la balança. Vaig fer una campanya normal i, a l'hora de les eleccions, Convergència va traure quatre regidors i, per tant, va guanyar. L'Agrupació per La Galera va traure 135 vots, entre els tres, i jo en vaig traure 75. Em vaig donar per satisfeta del resultat. Traure 75 vots jo sola són molts vots. Ells tres, que venien de tres partits diferents, només en van traure 135. L'Agrupació per La Galera va trencar la relació amb mi. Quan van fer aquesta agrupació ningú em va dir res. El meu company m'hagués pogut dir que deixava d'anar amb mi perquè se n'anava amb aquest grup. Jo li vaig preguntar quinze dies abans de fer les llistes si venia amb mi i ell em va dir que si no anava amb mi, no anava amb ningú. Als quinze dies, me'l trobo en una altra llista. Va ser una gran sorpresa i una gran decepció perquè, quan em vaig ficar amb ell els primers quatre anys, era una de les persones amb les quals confiava. Creia que era una persona sensata i molt correcta. Em va decebre bastant.

Què vas fer com a alcaldessa?

Els dos anys d'alcaldessa els vaig dedicar exclusivament a l'Ajuntament. Em vaig apartar del negoci, tot i que els caps de setmana, si no tenia res, pegava un cop de mà. Estic molt satisfeta d'aquests dos anys. Veníem de quatre anys de legislatura governant i ja portàvem coses fetes. Una de les coses de les quals em sento més satisfeta és del Viver d'empreses. El Viver d'empreses és un projecte que l'Esther havia engegat en la legislatura passada, però jo també governava amb ella. Portar un Viver d'empreses comarcal a La Galera era complicat. La qüestió és que van haver-hi unes negociacions amb Godall perquè el Viver d'empreses està compartit entre Godall i La Galera. Aquestes conversacions que van iniciar l'Esther i l'alcalde de Godall no acabaven d'arribar a cap acord. Es van celebrar les següents eleccions, l'alcalde de Godall va continuar i jo em vaig posar d'alcaldessa. Llavors, vaig reiniciar les

converses del Viver d'empreses. En tres reunions vam enllestir-ho. Godall volia que ho féssim al terme de Godall, molt normal, i La Galera volia que ho féssim al terme de La Galera, molt normal també. Al final, vam anar a una reunió al Consell Comarcal on estava el president, l'alcalde de Godall, la Marta Cid i jo. En la legislatura anterior havíem comprat la meitat d'un terreny i quan vaig començar jo vam comprar l'altra part. Vaig proposar de posar el Viver d'empreses en aquest terreny que tenim a La Galera i el sòl urbanístic, un polígon, el ficaríem al terme de Godall. Nosaltres tindríem el Viver d'empreses, però Godall tindria el polígon i ells tindrien el 50% del Viver i nosaltres, el 50% del polígon. Gràcies a la idea que en aquell moment se'm va acudir es va posar en marxa el Viver d'empreses. Que consti que tots ens volem penjar la medalla. Jo no en vull cap, només dic el que va passar. La idea va ser de l'Esther, ella va fer els projectes, ella va presentar-ho a la Generalitat, etc. El mèrit és seu. Jo simplement vaig col·laborar a arribar a un acord entre dos municipis que ens "barallàvem" per a tenir-ho a casa nostra. En Diputació van ser dos anys molt bons. Encara estàvem en una època bona i vam poder posar un ascensor a l'Ajuntament, que està al primer pis. Els baixos, que eren les antigues escoles, ara són un museu, el Museu Terracota. Quan vam entrar per primer cop al govern es va posar en marxa el tema del museu de la terrissa a La Galera. Ho va posar en marxa l'Esther com a alcaldessa i nosaltres com a equip de govern. Una altra cosa que vam fer va ser obrir carrers. Abans tu entraves per Tortosa i sorties de cara a La Sénia: només hi havia un pas. Per dir-ho d'alguna manera, vam obrir una mica el poble i vam ampliar la zona urbanística. Estàvem atapeïts i no hi havia ni un pamet per a fer res. En aquell moment s'aspirava a fer un pont, però era somiar. Va haver-hi molts problemes perquè havíem de tancar unes granges que estaven dintre del sòl urbà. Les vam haver de tancar perquè no era legal (una granja ha d'estar en una zona rústica i apartada més d'1km del municipi). Nosaltres les teníem dins del poble. Va ser molt dur perquè molta gent vivia d'aquesta indústria. Es van donar alternatives però no les van acceptar. Naturalment, la gent afectada no ens parla, però s'havia de fer. El meu fill gran ha anat tota la vida a la guarderia i al menjador de l'escola perquè he sigut una dona treballadora. Quan vaig arribar a La Galera no hi havia llar d'infants ni menjador a l'escola. Era un caos. Per això,

vam fer la llar d'infants que ara existeix. Estic molt satisfeta d'aquests vuit anys que hem estat al govern.

Els anys que no exercies d'alcaldeessa però estaves dintre de l'equip de govern, treballaves al restaurant?

Sí. Em vaig deixar les festes perquè n'estava farta. El tema de benestar i família el vaig continuar portant. Em vaig dedicar molt a solucionar problemes que la gent tenia a casa, ja fossin problemes amb avis, problemes de parella o problemes d'infància. Hi estava molt damunt. Vam tenir un problema de maltractament i un altre amb una xiqueta menuda que pareixia que era maltractada però va resultar que no. Es veu que la mare patia depressió i no portava bé la criatura. Ho vam detectar i vam intentar ajudar. El primer any que vaig entrar vaig enviar una carta a tota la gent major de 65 anys informant-la de totes les prestacions que es donaven en aquell moment ja que molta gent no sabia que podia anar a l'assistenta social a demanar una ajuda. Aquesta feina, l'he feta molt a gust.

Quina era la teua jornada laboral quan exercies d'alcaldeessa?

En aquell moment tenia la meua mare amb mi i va estar tres anys i mig invàlida. Jo entrava a l'ajuntament a les nou o les deu del matí i no en sortia fins les dues. A la tarda, a vegades, hi havia reunions o actes. També he format part de la Mancomunitat de la Taula del Sénia. L'època que vaig ser alcaldeessa vaig estar de sisena vicepresidenta. Era l'única dona i suposo que l'Esther també va ser l'única dona els primers quatre anys. Es treballava pel territori i s'arreglaven camins compartits. En aquella època vam tenir la gran sort de poder arreglar molts camins que avui no es podrien arreglar. Van fer una tasca molt important i es van invertir molts diners. L'Ajuntament només aportava un 12% del cost del camí.

Com a dona et va estar difícil arribar a alcaldeessa?

No, com a dona, no. Va ser tot rodat. No tenia cap obsessió per ser-ho. Vaig arribar i no sé com.

Vas trobar algun obstacle quan vas ser alcaldessa?

Sí, però no pel fet de ser dona. Els dos anys que vaig ser alcaldessa, allà on vaig anar se'm va atendre de meravella. Ni per ser dona ni per ser home. Els obstacles me'ls van posar els meus propis companys. Aquí ho deixo. No vull dir res més.

Quina professió exercies durant els primers anys de vida de cada fill?

Durant els primers anys de vida dels dos fills grans jo treballava amb el meu home a la discoteca i al restaurant. Era una afortunada perquè de dilluns a divendres no treballava i em dedicava exclusivament a mons fills. Treballava dissabtes i diumenges. Vivia a Vinaròs, tenia un Seat 127 i els divendres després de l'escola pujàvem a La Galera amb els meus dos fills per a deixar-los amb mons pares el cap de setmana. Anava a treballar a Traiguera, però tornàvem a dormir a La Galera perquè estaven mons pares i mons fills. Tenia una dona que m'ajudava perquè els fills es portaven 26 mesos i era com tenir una bessonada. Quan vam pujar a viure a La Galera el tercer fill tenia un anyet i em vaig trobar en l'inconvenient que no hi havia guarderia. Casa nostra està al costat del restaurant i, casualment, davant hi ha el col·legi. Durant els primers anys de vida, jo treballava al restaurant ja. En treballar davant del col·legi, el xiquet s'asseia a taula amb un noi que treballava a la fàbrica Dacame i que venia tots els dies a dinar. Cada dia dinaven junts. A l'hora del dinar era quan jo tenia més feina perquè havia d'atendre la gent i servir els plats. El quart el vaig tenir als 42 anys i estic molt contenta d'haver-lo tingut. Llavors vam invertir bastant i no es guanyaven prou diners perquè la gent encara no et coneixia. Per això, vaig portar un bar a la gasolinera i després vaig portar cinc anys una llar d'avis. Vaig apuntar l'Edgar a una guarderia de Santa Bàrbara. Ell baixava amb mi quan anava a treballar, el deixava a la guarderia i fins les set de la tarda, pobret, no l'anava a buscar. Ma mare ja era més gran i no podia tenir el xiquet tot el dia.

Durant els primers anys de vida de cada fill, quant de temps creus que els vas dedicar?

Als grans els vaig dedicar molt de temps perquè quan no estaven a l'escola estaven amb mi. Els havia de portar al matí amb el cotxe, al migdia els anava a buscar, a la tarda els havia de deixar i a les cinc de la tarda els tornava a buscar. Els vaig apuntar a activitats extraescolars i jo anava amb ells. Si els apuntava a dibuix, jo feia dibuix amb ells perquè no volia estar aquella hora esperant-me sense fer res. Crec que al tercer li vaig dedicar encara més temps perquè tenia la feina, la casa i el col·legi al mateix lloc. No han notat mai la falta de mare.

Quan vas exercir d'alcaldeessa vas estar més absent?

Crec que no. Tots vivíem junts i mentre ells estudiaven jo estava a l'ajuntament. A causa del nostre ofici, no hem sigut mai una família que hem dinat o hem sopat tots junts. En canvi, ara sí que podem fer-ho perquè no obrim a la nit. Però això ho ha portat l'ofici. Afortunadament, sempre hem estat junts.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldeessa durant els tres primers anys de vida de tons fills?

Possiblement sí, si hagués tingut la mare al costat i em pogués cuidar les criatures. Reconec que hi ha gent que ha de deixar els fills a altres persones. A mi no m'ha agradat mai deixar els meus fills a persones que no conec. He sigut sempre una dona treballadora però he tingut els fills bastant amb mi perquè he treballat per a mi. Jo m'emportava els fills a la discoteca i els donava el pit en un despatx que teníem allí perquè jo i el meu home n'érem els propietaris. Si hagués treballat per a algú potser no ho hagués pogut fer. Treballar per a tu és un avantatge. No és el mateix que anar a treballar per a una altra persona. Si hagués sigut alcaldeessa hagués estat més complicat. A les hores punta potser hagués tingut reunions i no els hagués pogut dutxar o donar el sopar.

Et costava compaginar el treball i la família quan exercies d'alcaldeessa?

No. Bé, complicat ho era perquè en aquell moment l'Edgar era petit, però ho vaig fer.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família, tot i que em van ensenyar que primer és l'obligació que la devoció. Quan treballava a la farmàcia, aquella senyora m'ho deia. Jo m'ho deixo tot i me'n vaig si hi ha una urgència o una altra cosa.

Pots citar aspectes positius que t'ha aportat tenir fills?

Molts. Satisfaccions, moltes. Sóc una enamorada dels fills. Et porten complicacions també. Cada fill és diferent. Tinc quatre fills i cadascun és d'una manera. Sempre he dit que quan un fill té un problema, si no l'ajuda el pare o la mare, no l'ajudarà ningú. Lluites per tal que les il·lusions dels teus fills siguin una realitat. Però també et dic que hi ha hagut problemes que hem hagut de solucionar.

Podries esmentar aspectes positius que t'ha aportat ser alcaldessa?

He après molt. He après a entendre que si demanes uns diners per tal de destinar-los a un lloc, no els pots destinar a un altre. De fora es veu d'una altra manera. Per exemple, es gasten diners a fer una carretera que potser no és gaire necessària i no s'inverteixen a reformar el consultori mèdic. Té més prioritats el consultori, naturalment. Però la política no funciona així. A vegades es fan unes coses i no se'n fan d'altres que són prioritàries. A part, s'aprèn de les persones, de la gent amb què treballes, dels treballadors de les administracions... Aprens. Almenys, jo sempre intento aprendre. També està la satisfacció de tot el que fas.

Hi ha algun aspecte negatiu de ser alcaldessa?

Sí, molts. Si ho fas bé, a uns no els sembla bé. Si ajudes alguna persona, l'afavoreixes, i si no l'ajudes, la perjudiques. Vaig perdre amistats de sempre, però reconec que si les he perdut és perquè no eren amistats. Les amistats no es perden. O et volen tal com ets, o no.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Perfecte. Em sembla perfecte. Crec que són molt capaces de portar qualsevol càrrec important i, a més, ho fan des d'una altra perspectiva. Les dones tenim

el do de manar. El negoci el portem el meu home i jo. A mi, m'agrada molt organitzar el menjador, planificar els treballadors, explicar-los com han de treballar... Cuido molt els detalls. El meu home, no. Ell està la cuina. Les dones tenim un altre sentit que alguns homes no tenen. Som treballadores, més organitzades, més constants i quan volem alguna cosa insistim fins a aconseguir-ho. L'home, com que ho ha tingut més fàcil, no ha calgut que s'esforcés tant com la dona. Suposo que ara la balança està més equilibrada, però si mirem enrere, l'home sempre ho ha tingut més fàcil que la dona.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Complicat. En un principi, tallen una mica les ales.

Però tallen més les de la dona o les de l'home?

Les de la dona. Desgraciadament, les de la dona.

A qui creus que influencia més tenir un fill, a l'home o a la dona?

A la dona molt més. També t'he de dir que avui en dia els homes s'impliquen més en la maternitat. Això és important per al fill i per al pare. Per exemple, jo, que sóc més gran, he tingut una època que els he criat tota sola. El meu home anava a la faena i m'havia d'apanyar com pogués. Avui en dia crec que és més compartit. Tot i això, crec que la dona és la que s'ocupa més de la gestió de tot. El meu fill gran té una xiqueta petita i se'n cuida molt. Si una dona té un fill, li costa una mica més poder arribar a un càrrec important. Potser te n'has d'anar a París, a Barcelona o a Madrid i has de col·locar el xiquet en algun lloc. Penso que encara ho tenim difícil.

Consideres que una dona sense fills arriba a un càrrec important abans que una altra que sí que en té?

No. Arriba la que ha d'arribar. Que ho tingui més fàcil o més difícil no t'ho diré, però d'arribar, pot arribar igual que una soltera. Això sí, la parella ha de col·laborar en la criança del fill.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Jo crec que sí. Sempre havia volgut tenir fills i aquesta era la meua il·lusió.

Tens alguna ídol?

L'Agatha Christie és una de les dones que tinc com a referència. M'agraden els seus llibres perquè són de misteri i d'intriga. La Marie Curie, que va descobrir la radioactivitat. Passant al tema de la moda, la Coco Chanel ha sigut un referent per a mi. Han sigut dones molt valentes i intel·ligents en l'època que han viscut.

La Coco Chanel no va tenir fills. Creus que això li va facilitar poder triomfar en el món de la moda?

Possiblement, en aquella època, sí. Ho hagués tingut més complicat si hagués tingut un fill. Però crec que era una dona suficientment capacitada per a poder tirar-ho endavant. Era molt valenta. Va trencar moltes barreres en la vestimenta. Abans anaven totes amb cotilla i ella va trencar aquest costum. M'agraden les dones que trenquen barreres.

Ja està. Si vols dir alguna cosa més, endavant.

No ho sé. He dit tantes coses que ja no ho sé. Em pensava que em preguntaries també pels meus gustos de lectura i d'altres coses. M'agrada molt llegir, sobretot llibres d'intriga i d'investigació. M'encanten els llibres que mesclen la intriga, la religió i la passió. Jo estudiava en castellà i, per això, gaudeixo més llegint un llibre en castellà que no pas en català. M'agrada molt cosir, dissenyar i fer els meus propis dissenys de vestit. També m'agrada pintar. Pensava que també em preguntaries què m'agrada fer i quines són les meues inquietuds. M'agraden molt els concursos de preguntes, com ara *Pasapalabra*. Quan estic sola amb mon pare fent-li companyia, ens posem aquests concursos i contestem a veure si encertem les respostes. Comencem amb *Ahora Caigo*, i després *Atrapa un millón* i *Pasapalabra*. Encarilem els programes. Després d'un l'altre i ens ho passem bé. A més, m'encanta ballar.

ANNA GIMÉNEZ - GRANJA LUISIANA

Anna Giménez Uribe va nàixer el 24 de juny de 1965 a Barcelona. Ha estudiat el Batxillerat i ha fet diversos cursos de formació. Sempre ha estat vinculada al sector primari i ha anat evolucionant dintre d'aquest sector. Ha viscut sempre al nostre territori, a l'Ampolla, a Deltebre i a Amposta. Es considera una persona alternativa.

Quin és el primer pas de Granja Luisiana? Com comença el projecte?

La Granja Luisiana ha sigut una evolució a través dels anys. Comencem com a criadors d'animals i, al llarg del temps, ens adonem que si volem viure dignament desenvolupant aquesta tasca, hem d'evolucionar per a poder controlar els preus dels productes que nosaltres venem i no a través d'intermediaris o persones que ens marquin les pautes dels preus. Després està l'eterna lluita del nostre sector: hi ha gent que produeix aliments de molta qualitat i, no obstant, el preu que els paguen no arriba al preu de cost que tenen per a tirar endavant les seues explotacions. Davant d'aquesta situació pots estar queixant-te tota la vida o canviar i modificar postures.

La nostra tasca va ser evolucionar per aquests motius i intentar fer arribar el nostre producte al consumidor final. Per a això, hi havia una sèrie de requisits que havíem d'assolir. La Granja Luisiana va començar amb molt poquets animals, criant ànecs. L'ànec és un animal molt vinculat a la nostra zona de llacunes i va ser una cosa natural, començant amb molt poquets i, a poc a poc, anar creixent. Una primera etapa va ser legalitzar la meua granja com a criadora d'ànecs, a principis dels anys 90. Durant molt de temps, aquí, en aquestes instal·lacions teníem animals vius que havíem de vendre vius a un intermediari o portar-los a escorxadors molt lluny d'aquí (no hi havia escorxadors d'ànecs a la zona) per a comercialitzar-los. Intentava fer molt bé una part del procés però, a l'hora de vendre-ho, tenia un gran problema. Em marcaven els preus des de fora i tenia problemes perquè no podia extraure el

producte i havia de fer molts quilòmetres per tal de fer la transformació i poder-los comercialitzar. A finals dels anys 90 i principis del nou segle vaig començar a pensar en la possibilitat de muntar-me el meu propi escorxador i una sala d'elaboració de productes, per tal de fer tot aquest procés. Aquí comença aquesta tasca de formació, de viatjar, de veure altres llocs a nivell petit adequats a les nostres possibilitats. Viatgem al sud de França, al País Basc, Navarra..., llocs on hi havia moltes explotacions familiars d'aquesta tipologia i famílies que vivien dignament del seu treball. Aquest era l'objectiu: viure dignament d'un treball. Sembla que avui en dia és un luxe, quan és una cosa que hauria de ser un dret per a totes les persones. Després de formar-nos i obtenir els permisos necessaris per a poder fer aquesta segona part, al desembre del 2004 comencem aquest segona etapa de la nostra vida professional, en la qual inaugurarem el nostre escorxador (és un escorxador de baixa capacitat) per a poder fer tot aquest seguiment del producte. Controlem totes i cadascuna de les parts del procés productiu dels ànecs i podem garantir, així, la màxima qualitat. Era aplicar el sentit comú de fer les coses ben fetes, poder-les controlar totes nosaltres i no dependre de gent de fora. La idea global era aquesta. El que ens va portar a agafar aquesta línia va ser la diferenciació. Sabíem des d'un principi (aquesta és una frase que repeteixo molt) que no podíem ni volíem competir amb els grans productors. Teníem la idea molt clara que la nostra filosofia era la diferenciació en qualitat i en un bon servei. La qüestió era fer un producte diferent al de les grans produccions. Em pregunten a vegades: "Per què no creixes?" Doncs perquè no vull. No m'interessa. El dia que a causa d'un creixement baixi el meu nivell de qualitat, ja no estaré sent fidel a la filosofia de la meua empresa. Aquesta és la idea.

El projecte el vas iniciar tu i sempre has estat tu al capdavant?

Sí. El meu germà és copropietari d'aquesta explotació, tot i que ell fa una altra activitat. Però ell també m'ajuda, sobretot en el tractament dels animals vius. Aquí hi ha dos segments del negoci: el que és la granja en si dels animals vius (naixement, sales d'incubació...) i l'altra és l'escorxador. Ell és una persona que té molta més experiència que jo en aquest darrer àmbit i m'ajuda i col·labora molt. Tot i això, la responsable d'aquesta zona del treball de la granja sóc jo.

Quants treballadors teniu?

Oscil·la depenent de la temporada. El consum de l'ànec i del pollastre de pagès és molt temporal. Al mes de desembre es fa entre el 65% i el 70% de la facturació de tot l'any. Imagina't el que això significa. Per això, en aquesta temporada hi ha un increment de llocs de treball perquè necessitem més personal. Però normalment som una mitja de sis persones.

Quan fundes l'empresa?

Començo aquesta aventura a principis dels 90.

En aquell moment, algú t'ajuda?

No. Bé, començo sola amb una persona que m'ajuda en aquesta idea i, a poc a poc, vaig incrementant el negoci. Al principi jo crio els animals i vaig creixent poc a poc.

Quants ànecs tenies quan vas començar?

Recordo que tenia sis o deu ànecs. En tenia molt pocs i ara en tenim entre sis mil i set mil constantment.

Quin és l'estat actual de la granja?

Estem ara en un procés de creixement. Ens hem trobat en la curiositat que hi ha un sector que busca aquests productes de qualitat. Per això, en els moments difícils hem aguantat l'equilibri de l'empresa. Ara, des de fa dos anys, estem tornant a créixer. Estem en un moment d'expansió i creixement. Cada dia van apareixent nous clients de molt lluny de les nostres terres (gent de Catalunya, Madrid i del País Basc, per exemple). És gent molt especialitzada, restauradors que busquen un producte molt especial. La nostra filosofia inicial de la diferenciació de qualitat i fer una cosa que no faci gaire gent és el que ens ha ajudat a aguantar-nos.

Et satisfà que gent de fora et conegui i estigui contenta dels teus productes?

Això és la satisfacció de qualsevol persona creadora de qualsevol cosa. Que el producte que tu has creat alegri la vida a algú et satisfà molt. És com un creador de roba que es sent orgullós quan veu gent que porta la seua roba. A nosaltres ens passa el mateix. He sigut sempre molt exigent en la creença que hem de ser molt professionals en allò que fem. La feina ha d'estar ben feta, si no, canviem, no la féssim. Hem de ser molt exigents. No em serveix la gent que s'està lamentant contínuament. Sé que és tot molt difícil, però tothom es queixa. Busquem solucions. No podem esperar que ningú ens solucioni la vida, que vinguin cooperatives a solucionar-nos els problemes, que vinguin els italians a emportar-se tot l'oli que produïm a les nostres terres i després el vinguin a preu d'or. No podem permetre-ho. Hem de ser capaços d'optimitzar al màxim els nostres valors, com ha passat a la Terra Alta i al Priorat. Allò, fa uns anys, era un territori mort i ara estan ressorgint com per a anar-los al darrere. Però això ha estat possible perquè les persones han cregut en allò que han fet, ha sigut gent que s'ha professionalitzat molt i han dignificat el seu territori. Això és molt important.

Què feies quan vas començar i què fas ara?

Quan vaig començar anava amb unes botes i una granota, com el Tom Sawyer. Criava ànecs, netejava, treia fems i feia el que havia de fer. Després va venir el procés de l'escorxador i tant em ficava dintre de les màquines amb la meua gent a pelar ànecs com m'asseia al despatx a fer feina. He sigut una persona bivalent i m'he adaptat en qualsevol moment a totes les franges de la meua empresa. Tot això per què? Doncs perquè parteixo d'una situació sense cap recurs i cap ajuda. No he rebut mai cap subvenció. Ni un cèntim per a desenvolupar el meu projecte. Tot i que el vaig sol·licitar, els funcionaris que van decidir sobre aquest tema van considerar que no era mereixedora d'obtenir uns fons europeus per a fomentar una empresa d'aquesta tipologia. Creava llocs de treballs i era una revalorització d'un producte alimentari de la zona. Pensàvem que érem mereixedors de les subvencions, però algú va considerar que no. No obstant, també t'he de dir que estic en contra de les subvencions.

Un negoci s'ha d'aguantar per ell mateix. Benvingudes siguin les subvencions, però crec que un empresari no pot pensar mai a muntar un negoci pensant en una subvenció. Ho considero una visió errònia. Actualment, en la meua tasca a nivell d'administració, porto el tema de control, gestiono el dia a dia del funcionament de la meua empresa, parlo amb la gent que està treballant a la granja amb els animals vius, coordino les tasques de l'escorxador, parlo amb clients, preparo comandes i ajudo a tot allò que puc. Sobretot em moc, actualment, en el tema de l'escorxador i la comercialització i la venda del producte.

Quina és la teua jornada laboral?

D'hores, no en tinc. Començo cada dia a les set del matí i no acabo fins les dues del migdia. Molts dies dino i després he de tornar. La meua empresa és així. La meua gent té els seus horaris. L'avantatge que tinc és que no estic subjecta als horaris. Si he de disposar d'un dia per a fer una gestió no tinc cap problema a allunyar-me de la faena durant unes hores. El tema dels horaris de la meua gent no m'importa. L'objectiu és que la faena és faci. Els horaris se'ls munten ells i jo només els marco fins on hem d'arribar. A partir d'aquí ells decideixen com fan la faena (sempre dintre d'uns paràmetres, clar, no em diran que vénen a les tres de la matinada per a treballar). Sóc molt flexible en això. Tinc dones treballant i tots hem fet un esforç perquè puguin compaginar la seua vida familiar amb la laboral. Hi ha gent amb fills petits i, si comencem a les set del matí, els deixo que vinguin a les nou, quan han deixat els seus fills a l'escola. Aquesta gent després si s'ha de quedar una hora més, s'hi queda. Ens organitzem. Al cap i a la fi, el més important és la vida, no el treball. El treball forma part de la vida. Una mica és buscar aquest equilibri.

Com a dona, algú ha vist malament que estiguis al capdavant d'una empresa?

Jo no m'he trobat problemes d'aquesta tipologia. Sempre he tractat amb professionals del meu sector i se m'ha respectat. No he tingut mai cap problema.

Com haguessis vist la teua vida amb un fill i tirant endavant un negoci?

Hagués hagut de modificar algunes pautes de vida meua perquè si hagués pres la decisió de tenir un fill, això implica una obligació i has d'organitzar-te la vida pensant més amb el teu fill que amb el teu treball. A nivell d'empresa, com ho hagués fet? Doncs buscant el suport de la gent que conforma aquesta empresa, de la mateixa manera que jo recolzo la gent que treballa amb mi. D'alguna manera, buscar moments que hauria de restar temps a la meua empresa per a dedicar-los al meu fill.

Creus que Granja Luisiana estaria com està si haguessis tingut un fill?

Estic segura que sí.

Et costa compaginar el treball i la família?

No, no em costa.

Què consideres més important, el treball o la família?

Abans t'he dit que el primer som les persones i la família. No té per què ser una cosa que es contraposi a l'altra. Ha d'anar tot de forma conjunta. Aquest és un tema molt polèmic. Crec que les polítiques que hi ha a nivell d'horaris i altres coses no estan fetes per a les dones, que arriben a casa després d'un horari laboral llarg i es troben que no tenen el suport de l'Administració per a aguantar els fills més hores a les escoles donant uns determinats serveis. La gent va desesperada perquè compaginar una vida professional amb una vida familiar és molt complicat. A nivell d'Administració hi hauria d'haver més ajuda en aquest aspecte. Jo tinc el privilegi de tenir la meua empresa i controlar-la jo.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat el teu treball?

A mi sempre m'ha agradat viure vinculada a la meua terra. És una de les coses que més estimo. El meu territori, el meu delta, l'olor del fang... Sóc part d'aquest paisatge. Desenvolupar aquest tipus de treball i poder viure dignament m'ha possibilitat viure vinculada directament a la terra. Això és l'assoliment més gran que puc obtenir. Tinc la casa aquí, a la vora del riu. El meu treball m'ha permès viure com vull viure. Això, per a mi, és un luxe.

Algun aspecte negatiu de la teua professió?

Negatiu, no. A ulls externs et podria dir la dedicació. Per a mi és la meua normalitat. Les hores que he de dedicar al meu treball i l'esforç que he de dedicar a la meua empresa. Per a mi això s'ha convertit en una normalitat, però de forma externa es pot considerar que implica molt d'esforç i treball. Crec que darrere de tota obra que valgui la pena hi ha molt de treball i molta estima. T'ha d'agradar el que fas. Durant molts anys he sofert, he treballat molt i m'he hagut d'empassar moltes coses que no m'agraden. Has de saber que hi ha dies que les coses les veus molt negres. Però si realment creus en el teu projecte, surts endavant. Sempre trobes les vies per a solucionar els problemes que et poden preocupar molt i no els veus sortida.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs directius?

Crec que és importantíssim que ocupin llocs d'aquest tipus perquè la dona té una sensibilitat diferent a la de l'home. Aquesta competitivitat brutal que moltes vegades els homes teniu, les dones no la tenen. Tenen una visió diferent i aporten humanitat a les grans empreses. Crec en la capacitat de les persones, no en el sexe. A la gent se l'ha de jutjar pels resultats de la seua faena. No importa si és un home o si és una dona. Les dones encara ocupen una mínima part dels llocs directius a nivell de tot el món. Moltes vegades això passa perquè les polítiques no han estat afavorint que aquestes persones puguin arribar en aquests llocs. Al final, una persona ha de poder triar el que vol. Els mecanismes que hauríem de tenir als països "avançats" (ja no sé si ho estem o no) és que una persona pugui triar allà on vol estar i no pel fet de ser home o dona estigui descartat d'entrada. És molt important que les dones estiguin en aquests càrrecs per l'aportació de la seua humanitat i de la seua racionalitat.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Sobretot, que sàpiguen gestionar molt bé el que fan (això engloba un gran ventall de tasques) i que sàpiguen també dirigir un equip de persones i traure el millor d'elles. Involucrar-los a l'empresa i fer-los sentir part d'aquella empresa. Aquesta és la tasca de l'empresari, ja sigui una empresa petita o gran. Que la

gent acabi estimant l'empresa. Sembla una utopia, però si no és així, no funciona.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que ocupa un càrrec important?

És qüestió d'organització. Moltes vegades ha passat que un fill ha aparegut en la vida d'una dona que disposa d'un càrrec important i ha hagut de renunciar al seu treball perquè no ha pogut compaginar les dues coses. Això no hauria de ser. Hi hauria d'haver polítiques que ajudessin a protegir aquestes coses. No té per què influir negativament, sinó més aviat el contrari.

Tenim una dona amb moltes qualitats, capaç d'ocupar un gran càrrec i fer-ho bé. Aquesta dona arribarà abans al càrrec si no té fills?

Per desgràcia, avui en dia, sí. Començo la resposta dient "per desgràcia". Els horaris són molt exigents. Les reunions a nivell d'empresa i altres àmbits no tenen en compte aquestes coses. Per què s'han de fer a les set de la tarda? Perquè els nois ja han acabat la faena i després van a prendre algunes cerveses? Aquella dona, segurament, té uns fills que ha d'anar a recollir a l'escola i ha d'estar amb ells.

Tens algun ídol?

No tinc ídols. Els meus ídols són les persones humils que passen desapercebudes i que poden ensenyar-te molt de la vida. M'interessa més aquesta gent: la gent que, des del silenci, actua. No m'agraden els grans titulars. Mai m'han agradat.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

No t'ho sabria dir. No crec que hagi d'influenciar més a uns que als altres. Hauria de ser de forma similar.

Creus que no tenir fills t'ha fet menys feliç?

En absolut. La meua és una decisió presa conscientment.

IMMA JUAN - EXALCALDESSA DE DELTEBRE

Imma Juan Franch va nàixer el 2 de desembre de 1963 a Tortosa, però és de Deltebre. Va estudiar Magisteri però mai ha exercit de mestra. A part de la política, ha treballat al Parc Natural del Delta de l'Ebre com a tècnica. Ha viscut a Deltebre i a Tarragona. Pertany a Convergència. És una persona que s'adapta molt a les diferents circumstàncies i té un perfil molt variat. Pot estar practicant esport, organitzar una festa, fer un discurs polític, etc. Li agrada molt viure i experimentar diverses situacions i no es tanca en una sola cosa.

El meu treball tracta de la relació entre els fills i la carrera professional de dones que ocupen càrrecs directius.

Bé, et puc parlar del que crec jo. Com que jo no he tingut fills, l'experiència directa no te la puc contar. Una altra cosa és com jo, vivint el que he viscut, com hagués vist el tema si hagués tingut fills en la part de la política, que és la part que jo més m'he dedicat professionalment. La política es pot agafar de moltes maneres. Hi ha gent que treballa i exerceix el càrrec polític a nivell de regidor d'un Ajuntament perquè decideix que vol treballar uns anys per al poble. Un regidor ha de dedicar moltes hores i, per tant, o ets molt ben organitzat i disciplinat per tal de compaginar la

família i el fills amb la part de regidor o la part de la política que sigui, o no te'n surts. Saps que cada dia has de dedicar als fills unes hores determinades i llavors t'organitzes per tal que aquelles hores siguin sagrades i les dedicaràs als teus fills. També intentes que no hi hagi espais solts a la teua agenda i ho concentres tot. Els fills també tenen la seua vida, van al col·legi, van a fer esport, van a l'anglès, van a música, etc., però hi ha un moment en què la mare i els fills han de coincidir. Aquest moment l'has d'intentar preservar al màxim i que notin que la mare està allà. Quan passes de ser regidor, que tens una responsabilitat parcel·lada, pugues un esglaó i assumeixes la responsabilitat de ser alcalde, estàs a disposició de tot el que pugui passar al teu municipi. Et pots

organitzar igualment, però poden passar mil coses al poble, des que cau una casa fins que està diluïant i s'inunda una part del poble. Mil històries. Això fa que un alcalde sigui polític les 24h del dia. Recordo un any que va ploure molt i a les quatre de la matinada em va trucar la policia i em va dir que hi havia una part del poble que s'estava inundant. Aixeca't a les quatre de la matinada, posa't les botes i l'impermeable i vés a veure què passa. Havíem de desallotjar cases. Això no està previst i ningú va anar a buscar cap regidor, sinó l'alcalde. Ets el responsable de dirigir el municipi i tot l'equip de regidors.

El fet d'assumir el càrrec i la responsabilitat que li correspon a l'alcalde pot provocar que si la teua parella no és conscient que t'ha d'ajudar, això pot causar conflictes amb la parella i si porta conflictes amb la parella, també els porta amb els fills perquè reben el malestar que es respira a casa. Moltes vegades l'home col·labora i s'ofereix a dedicar-se als fills i a portar la casa. Has de prendre consciència que hi ha d'haver un espai que tu puguis dedicar a la teua família. Això, moltes vegades, es fa difícil, però ho has d'intentar. La família t'ha d'ajudar i t'ha d'acompanyar. Si pugues més esglaons i arribes a ser consellera de la Generalitat, presidenta de la Diputació o diputada al Parlament tot això encara s'agreuja més. Has d'estar molt allà i se't complica poder portar la vida familiar i la política. Quan l'home es dedica a la política, la dona és qui assumeix el paper de cuidar la família. Això està molt assumit socialment i culturalment, però quan passa el contrari, és a dir, s'alteren els rols, si l'home no ajuda agafant l'altre paper, es crea malestar amb la família i amb els propis fills. Després, quan són més grans i arriben a l'adolescència, totes aquestes coses surten i la falta d'afecte i d'atenció es veu reflectida.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

El meu interès per la política naix gràcies a la implicació en associacions del poble quan era jove. Participava molt en la vida social i cultural del poble. Sempre m'ha agradat dedicar-me a ajudar els altres i treballar pel bé comú. Va haver-hi un moment, quan tenia 24 anys, que em van venir a buscar i un cap de llista d'un partit em va dir d'anar amb ell com a regidora. M'agradava la idea perquè era una manera de treballar i poder fer coses per al poble i vaig acceptar l'oferta. A partir d'aquí, em va començar a interessar més la vida

política perquè vaig veure que la política era un instrument per a dedicar-te a les persones. El partit amb el qual em sentia més identificada era Convergència i l'avors em vaig fer militant. Vaig ser alcaldessa amb aquest partit. Ara estic com a Presidenta de la Federació de Convergència.

La primera vegada que et presentes com a cap de llista entres d'alcaldessa?

Sí. Vaig estar des de l'any 1991 fins al 1999 de regidora. L'any 1999 vaig presentar-me com a cap de llista i vaig guanyar les eleccions però vaig fer un pacte amb un altre partit polític per poder governar. Vam compartir dos anys i dos anys l'alcaldia. Els dos primers anys van estar els socialistes i, després, nosaltres. A les següents eleccions em vaig tornar a presentar, vam tornar a guanyar i aquest cop vaig estar-hi els quatre anys.

Què et porta a presentar-te com a cap de llista?

El que em va animar més va ser que la major part de la gent de Convergència de Deltebre m'apuntava a mi quan s'havia de triar un cap de llista nou. Tenia l'experiència d'haver estat vuit anys de regidora i vaig assumir el repte. El suport de la gent em va moure.

Tenies alguna altra feina quan exercies d'alcaldessa?

Sí, treballava al Parc Natural. Sempre hi he treballat, no me l'he deixat mai. Vaig demanar la reducció de jornada. Als matins em dedicava a l'alcaldia i a l'Ajuntament, i a les tardes anava a treballar al Parc. Considerava que la política era un temps determinat i després havia de tornar a la meua feina. Volia continuar el contacte amb el Parc encara que fossin menys hores. Quan estava de regidora, també hi tenia la mitja jornada.

Què feies com a alcaldessa?

Bufa! Has de dirigir la part política de l'Ajuntament (organitzar els plens, les comissions de govern, l'ordre del dia, prendre decisions sobre tot allò que ha de passar al poble...). Has de marcar i planificar l'acció política del poble. Això, com a alcalde, et toca fer-ho. Després, ets el cap de personal: tot el funcionament administratiu i tècnic de l'Ajuntament ha de funcionar bé. Si un

departament no funciona bé has d'intentar arreglar-ho per tal de donar un bon servei a la població. Tens suport tècnic, però ets tu qui ha d'anar dirigint-ho tot. Has de mirar totes les coses que has planificat a nivell de poble i que això es vagi complint. Has de mirar que els regidors realitzin la faena que tenen atorgada. La part de les gestions amb les administracions superiors –Generalitat, Diputació, etc.– ho ha de portar l'alcalde. Has de parlar amb el director general, amb el conseller o amb qui sigui per tal que els projectes que has anat definint puguin ser una realitat. Després, evidentment, la representació política en tots els actes institucionals, actes en les activitats que organitza l'Ajuntament, pregons de festes... Has d'anar a tot arreu i allà on et demanen. A més, la part de visites de la gent del poble, que et ve amb problemes i has d'intentar solucionar-los. L'alcalde té mil oficis.

Quines eren les teues principals preocupacions?

Quan veies situacions de persones que patien molt per causes econòmiques, familiars, malalties o gent que havia perdut persones estimades. Em preocupava molt ajudar aquestes persones. Evidentment, també buscar els recursos econòmics per poder tirar endavant totes aquelles coses necessàries al poble. Aquest era un maldecap important. Necessitàvem arreglar els carrers que no desaguaven bé i els que estaven completament trencats i s'havien d'arreglar. La biblioteca que teníem era menuda, no donava servei al poble i havíem d'obrir-ne una altra de nova. Havies de fer moltes gestions per a poder aconseguir els recursos i engegar els projectes.

El 2007 s'estrena una altra legislatura. No t'hi presentes?

Em presento, però va haver-hi una coalició d'Esquerra i els socialistes i vam anar a parar a l'oposició. Al 2011 ja no m'hi vaig presentar. Vaig deixar el relleu. Després de vint anys, vaig considerar que la feina ja l'havia feta i era moment de deixar el meu lloc a algú altre.

Com a dona et va ser difícil poder arribar a l'alcaldia?

Si t'he de dir la veritat, com a dona no vaig notar que això fos un fre per a poder agafar l'alcaldia. No vaig detectar mai que pel fet de ser dona se'm tanquessin portes, però era conscient que l'esforç que havia de fer era superior al que ha

de fer un home. La dona ha de demostrar que és capaç de fer-ho per tal que la gent li agafi confiança. D'entrada, la confiança no la tens, i te l'has de guanyar dia a dia. Havia de demostrar que podia assumir aquesta responsabilitat. Crec que la gent ha vist que pot confiar amb mi com a dona. Des d'aquest punt de vista no em va ser difícil, però sabia que m'havia d'obligar i treballar molt més.

Vas trobar algun obstacle quan vas arribar a ser alcaldessa?

La veritat és que no, no vaig trobar-me'n cap. La política era un món fet a la mida dels homes. Les formes, la manera de treballar, la manera d'enfocar els temes i la manera d'enfocar els conflictes eren molt masculins. El diàleg que havies de tenir amb tota la gent, si la majoria eren homes, era molt masculí o estructures de fer molt masculines. Jo enfocava els temes d'una manera més "femenina" i topava amb les maneres i les formes de fer d'un món més aviat d'homes. Quan tens una comissió de govern en la qual el 80% són homes, intentar fer les coses d'una forma diferent, et costa. Pegar un cop damunt la taula no era la solució. Hi ha altres formes i altres camins de solucionar les situacions.

T'haguessis vist en cor d'exercir d'alcaldessa si, en aquell moment, haguessis tingut un fill petit?

Se m'hagués complicat molt. Possiblement, en aquell moment, ho hagués fet perquè quan estàs dintre i hi estàs molt posat, sortir-te'n és complicat. No pots dir que te'n vas i quedar-te tan ample perquè hi ha una sèrie de gent que depèn de tu i ets el seu pilar. Si te'n vas i no substitueixes aquest pilar, allò trontolla tot. Has de deixar les coses una mica preparades. Quan jo vaig marxar, vaig estar quatre o cinc anys preparant una altra persona que fos el meu relleu. Ho vaig fer a poc a poc perquè aquella persona es comencés a introduir i conegués la dinàmica municipal. Possiblement hagués assumit la responsabilitat si m'hagués trobat en la situació, però sóc conscient que m'hagués complicat molt més la vida i hagués tingut moltes tensions internes. Saber que en un determinat moment he d'estar amb mon fill però, al mateix moment, em reclamen des de l'Ajuntament hagués sigut dur.

Et costava compaginar el treball i la família en aquell moment?

Sempre costa. Quan parles amb altres dones que s'han dedicat a la política sobre aquests temes, sempre diem el mateix: "Qui rep les conseqüències de dedicar-te a la política sempre és la família." De vegades prioritizes la teua responsabilitat abans que la teua família. Si la família ho entén, perfecte; però si no ho entén, tens remordiments de consciència i pateixes. Saps que ton fill està dolent, l'hauries de portar al metge i l'ha portat la teua mare o la sogra, tot i que hauries d'anar tu. Aquests moments els pateixes.

Què consideres més important, el treball o la família?

Penso que les dues coses són importants. Normalment sempre prioritizes la família perquè és una part teua i n'ets responsable també, però si et dediques a la família i no pots dedicar-te a allò que vols, que és el teu treball, la teua realització professional, et vas assecant com a persona i llavors no aportes a la família el que hauries d'aportar. Quan tu t'enriqueixes per la part del treball (si realment és un treball volgut i no és una feina que no t'agrada i la fas perquè et toca fer-la), aquest et serveix per a poder-te superar, aprendre i desenvolupar les teues habilitats personals, que t'enriquiran com a persona. Llavors, traslladaràs aquest benestar a la família i l'enriqueiràs. Penso que les dues coses són importants. Ara bé, si en algun moment he de prioritzar alguna cosa, em quedo amb la família.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat ser alcaldessa?

Per a mi, ser alcaldessa ha sigut la universitat de la vida. Pots anar a la universitat i tenir molts coneixements, però no aprendre res. L'alcaldia m'ha permès conèixer tantes, tantes i tantes coses que m'ha fet créixer com a persona, m'ha fet conèixer com són les persones, m'ha fet viure situacions molt boniques, he conegut molta gent, he pogut entrar molt en els problemes de la gent i veure'ls des de dintre... Ha sigut una experiència molt bonica i impactant. Gent que en un determinat moment ha perdut un fill en un accident, i tu has estat allí. Has vist la realitat d'aquell sofriment. Veus tantes realitats que, en certa manera, és la universitat de la vida. També m'ha permès veure quin és el meu límit, és a dir, fins on puc arribar amb les meues pròpies qualitats. Per

exemple, jo tenia pànic a parlar en públic. Quan vaig entrar d'alcaldeessa, com que no tenia cap altre remei que parlar en públic, a poc a poc vaig veure que era una barrera que podia traspasar i que, finalment, vaig acabar superant. Al principi no sabia com s'havien de solucionar certes gestions i a mesura d'anar fent-ho anava aprenent-ho. Aquests coneixements, a poc a poc, s'anaven fent més grans i tenia més capacitat de resoldre les coses.

Hi ha algun aspecte negatiu?

També n'hi ha. La teua vida personal desapareix i només et queden les estones que intentes preservar. Ets una persona pública i, per tant, estàs a disposició de tothom. Anava al supermercat a comprar i la gent em parava a dir-me que l'enllumenat públic d'un carrer no anava, que si li podia donar hora per al dia següent perquè volia parlar-me d'un tema o que la seua filla estava sense feina. El supermercat era una oficina ambulant on perdia dues hores. Al final, no hi anava perquè portava pressa i la gent em parava. Això m'estressava una mica. De la mateixa manera que coneixes les persones, et desil·lusiona molt veure coses de les persones que no t'agraden; comportaments i actituds que mai m'hagués pensat. A vegades hi ha hagut actituds de gent de certs partits polítics que m'han entristit perquè més que prioritzar el bé comú del poble, prioritzen el fer-te mal o fer-te una oposició molt dura. No t'ajuden a governar i et posen problemes. Aquesta part és bastant fotuda. Algunes vegades et feies il·lusions amb algun projecte que veies que tenies a les mans però que, finalment, no es podia realitzar. Totes aquestes serien les parts més negatives.

Què opines sobre les dones que ocupen grans càrrecs?

Que són molt valentes i que són persones que tenen molt clar que el paper de la dona ha d'estar al lloc que li pugui correspondre. Són un gran exemple per a moltes altres dones. Si realment estàs preparada i ho vols, tu també pots estar allí. És molt important que hi hagi dones que ocupin aquests càrrecs i n'hi hauria d'haver més de les que hi ha ara.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Més que a les dones, em vull referir a les persones que ocupen grans càrrecs. Han de ser honestes amb elles mateixes en el sentit que si tu veus que no estàs preparat per a una cosa, has d'acceptar-ho i assumir-ho. No has de voler fer creure a la gent que estàs en aquell lloc perquè estàs preparat si no ho estàs. També penso que han de ser molt humils. No perquè estiguis en un càrrec de responsabilitat i direcció t'has de pensar que ets el centre del món i això no vol dir que sigues millor o pitjor que una altra persona que no estigui on estàs tu. A part d'això, si ens centrem en la dona, li diria que no renunciï mai a res que no vulgui renunciar. A més, que no faci masculina la seua acció perquè hi ha moltes dones que agafen actituds i rols masculins. Aquest no és el paper de la dona. El paper de la dona és aportar el rol femení i la seua feminitat a la faena. Que no confonguin això. Després, que sigui model per a altres dones i pugui facilitar que les dones accedeixen a càrrecs semblants. Quan hi ha homes directius dalt la cúpula, no veuen mai les dones en possibilitat de pujar-hi. No per res, és la manera de veure-ho d'ells i es relacionen millor amb homes. Doncs si elles estan dalt, que facilitin que les dones puguin arribar-hi també. Sobretot, també, que siguin molt íntegres i que estiguin preparades. El més important, crec jo, és que l'energia femenina es sumi a la masculina.

L'Angela Merkel reflecteix aquest perfil de dona que ha assumit rols masculins?

L'Angela Merkel és una mica un perfil d'aquests. Està allí però té un rol molt masculí i una forma de fer molt masculina.

Creus que si no tingués aquest rol estaria on està?

Això ja no ho sé. No sabria què dir-te. El fet que tinguis l'energia femenina i el rol femení no vol dir que no tinguis l'autoritat que et correspon. Una cosa no exclou l'altra. Tu pots tenir el rol femení però tenir l'autoritat moral igual. La forma, l'energia que puguis desprendre i la manera amb la qual et relaciones i fas que es relacioni el grup, aquesta energia femenina és la que moltes vegades es pot perdre. No sé què hagués passat si la Merkel hagués sigut més

femenina. La Thatcher va ser també molt masculina. Grans dones que han tingut una paper polític important, han tingut rols molt masculins.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Quan tu tens un fill menut, que és quan més necessita la mare, la mare està molt influenciada perquè sap que el fill la necessita. Moltes vegades hi ha aquesta contradicció interna i aquesta sensació d'estrès ja que saps que has d'estar allà però et toca estar aquí. Això tensa molt la dona. També és veritat que el que et pot aportar un fill en aquesta edat, si la mare sap traslladar-ho al món polític, és molt positiu. Si la dona ho viu amb estrès i mal rotllo, crea tensió en el seu dia a dia. El teu fill t'aporta positivisme i força, assumeixes el paper perquè t'has volgut dedicar a això i tens el teu fill, t'hi dediques el màxim que pots, però no t'afuselles cada vegada perquè te'n vas i el deixes. Per tant, l'estona que estàs amb ell li dones tot el que pots i ell et dona tot el que representa per a tu, i aquesta feminitat, aquest amor que et dona el fill i aquest benestar ho trasllades a la teua vida professional i et dona la seguretat, la confiança i l'equilibri.

Consideres que una dona sense fills arribaria a un càrrec de responsabilitat abans que una altra que sí que en té?

No té per què. Si la dona té capacitat pot arribar perfectament, tant una com l'altra. Això no hauria de ser un problema. Sí que és veritat que la dona que no té fills pot dedicar-se 24h i això li pot facilitar avançar molt més perquè té més temps per a dedicar-se, però no tindria per què. Hi ha dones que han arribat igual, tenen fills i no tenen aquest problema. El fet de no tenir fills et permet anar més de pressa. La mateixa persona, potser, sense fills i amb fills, aniria més de pressa sense fills, però em reitero, no té per què ser un obstacle.

Ara mateix tens algun ídol?

Ara, una de les persones que admiro molt i li tinc molt de respecte és el president Mas, per tot el que està fent i tot el que està aguantant, per la coherència i per la manera que està portant tot aquest tema. Si busco persones que per a mi hagin sigut referents importants i m'han ensenyat molt són Gandhi

i Nelson Mandela⁸. Els admiro molt pel que han sofert, pel que han patit, per la seua lluita, per la seua coherència i per la seua saviesa. Han estat guies en el moment de saber com s'han de fer les coses, sobretot en política.

A qui creus que influencia més tenir un fill, a l'home o a la dona?

A la dona.

Creus que si haguessis tingut fills haguessis hagut de renunciar a alguna cosa o no haguessis fet tot el que has fet?

Segur que hagués hagut de renunciar a alguna cosa. Segur. Independentment de la política, he fet moltes altres coses. Segur que hagués hagut de renunciar a algunes coses.

Ja s'ha acabat. Si vols afegir alguna cosa, endavant.

Hem parlat de moltes coses. M'agradaria molt que hi hagués moltes més dones que es dediquessin a la política. Crec que quan la proporció d'homes i dones a la política sigui equilibrada, s'establiran molts equilibris i mecanismes que encara no estan i que ajudaran que les coses funcionin d'una manera diferent. Sempre animo les dones, per molt dur que sigui. Sempre pots aportar i deixar aquesta empremta femenina en llocs que és necessari que estigui.

MARINA LANCKMANS - LEXTRAD

Marina Lanckmans va nàixer el 15 de novembre de l'any 1973 a Brussel·les. Està llicenciada en Traducció i Interpretació. Ha treballat al Patronat Català d'Europa però ràpidament es va posar com a traductora freelance⁹. Té tres fills nascuts els anys 1999, 2001 i 2003, respectivament. Sempre ha viscut a Brussel·les i a les Terres de l'Ebre.

⁸ Nelson Mandela (1918-2013) va ser un polític sud-africà i un dels líders emblemàtics en la lluita contra el sistema polític de l'apartheid. Va arribar a ser el primer president de la República de Sud-àfrica.

⁹ Un traductor freelance és un professional de la traducció que treballa per a diverses empreses sense contracte fix.

Quins són els teus primers passos en el món dels negocis?

Jo vaig començar treballant des de casa com a traductora freelance, treballava per a agències de traducció (sobretot ubicades a la zona de Barcelona i Madrid) i tenia pocs clients directes d'aquí la zona. Vaig anar fent una mica de publicitat als Ajuntaments, al Consell Comarcal i a algunes empreses. A banda dels idiomes amb els quals treballo, el meu idioma natal és el francès. El traductor professional sempre ha de traduir cap al seu idioma natiu. Algunes empreses em demanaven que traduís textos a l'anglès, però no ho feia perquè només pots traduir del teu idioma natiu. A poc a poc vaig anar creant un equip de companys que podien fer traduccions a altres idiomes que jo no feia. Aquí va ser on vaig veure una bona oportunitat de negoci. La gent no sap que aquí hi ha algú que només fa traduccions (hi ha acadèmies d'idiomes que poden fer alguna traducció exclusivament). Per què no muntar una empresa de serveis de traducció aquí, a les Terres de l'Ebre? Portava treballant uns deus anys com a traductora freelance. Vaig començar al 2009, però és al 2011 quan l'empresa comença a estar ben formada.

I quants idiomes parles?

Francès, anglès, holandès, català i castellà. Però només tradueixo al francès. El francès em ve per part del meu pare i el català, per part de la meua mare. Vaig anar aprenent el castellà paral·lelament a la meua formació en francès. Dóna la casualitat que Bèlgica té un segon idioma oficial, el neerlandès, i l'anglès és l'idioma estranger que aprenen els xiquets a Bèlgica. A Brussel·les tot és bilingüe: neerlandès i francès. Sóc filla de pare belga i mare catalana i he nascut en una ciutat on s'hi parlen dos idiomes. Aquesta situació m'ha ajudat molt.

Quan fundes Lextrad l'any 2011, ho fas tu sola?

Sí.

Quants treballadors éreu i quants en sou ara?

Vaig començar tota sola i combinava la traducció per als meus clients i, al mateix temps, gestionava projectes de traducció en idiomes que jo no traduïa

directament. Quan va començar a tenir un cert volum, vaig haver de triar entre continuar traduint o gestionant altres traduccions perquè no ho podia fer tot. Ara som tres persones.

I ara t'has expandit a Brussel·les, oi?

Sí, des del juny d'aquest any hem començat a treballar amb empreses belgues que tenen activitat a Catalunya i Bèlgica. Vam pensar que muntar una estructura a Bèlgica podria ser una bona oportunitat. Allà hi ha una companya, però tot es centralitza aquí.

Quin és l'estat actual de l'empresa?

Ara mateix, l'estructura principal la tenim a Tortosa, hi ha una sucursal a Brussel·les i, a finals d'any, tenim previst obrir un despatx a Barcelona. Em sap greu dir-ho, però la major part dels clients estan a la zona de Barcelona. També tenim clients a Madrid, però el volum de feina prové de Barcelona. Els nostres clients són de diferents sectors (hotels, un bufet d'advocats, una empresa d'automoció, etc.). En aquesta zona, els clients més habituals són empreses. Estem satisfets perquè aquestes empreses estan contentes amb el nostre servei de traducció. A més a més, hi ha una part important que són els particulars. Oferim un servei de traducció jurada, les anomenades traduccions oficials (passaport, títols acadèmics, canvis de nacionalitat...). Les traduccions han de ser legalitzades i disposem de professionals que poden fer-les. Donem fe que el que traduïm és correcte i que no en modifiquem el contingut.

Quina era la situació inicial? Tenies gaires clients?

No. Jo ja venia amb un petit avantatge perquè havia sigut traductora freelance i ja m'havia fet la clientela. Quan vaig arribar a Catalunya per a quedar-m'hi a viure, em vaig posar en contacte amb l'Associació de Traductors Professionals que hi ha aquí. Comences amb una mica de respecte i no saps què passarà perquè és un món on ningú et coneix. Em vaig fer sòcia d'aquesta associació i, llavors, vaig entrar en una base de dades i una borsa de treball. En aquell temps començava a posar-se en marxa el correu electrònic i això em va permetre rebre ofertes de feina. Em passava les 24h esperant i, a poc a poc, vaig anar fent-me una clientela, agències de traducció majoritàriament. Els cinc

primers anys van ser molt durs perquè treballava de dilluns a diumenge sense parar, agafava tot el que venia, no solia agafar vacances... Era una mica desesperant. En l'empresa hi ha una triple dificultat perquè tens una estructura i has de pagar el lloguer, les despeses, el personal...

Quina és la teua jornada laboral?

Comença a les vuit del matí i acaba a les vuit de la tarda, com a molt prompte. Moltes vegades dinem una amanida o un entrepà davant l'ordinador perquè aquesta faena es caracteritza per l'immediat. Rares vegades tens terminis llargs per a entregar traduccions. El divendres a la tarda és molt típic tenir gent que et demana traduccions de textos per al dilluns següent i no pots dir que no. Els companys estan de nou a cinc i jo, de vuit a vuit.

Com a dona, t'ha estat difícil entrar al món dels negocis?

Sí. Molt.

I mantenir-t'hi?

A veure, els primers passos d'una empresa són difícils. En el meu cas, que m'ho faig jo tota sola, no vaig tenir ningú que em deixés 10.000€ per a muntar-me el despatx. La sensació que vaig tenir és que els bancs no em prenen gaire seriosament. Em van demanar una burrada de coses i em deien que vingúes amb el meu home. Quan vaig començar, compartia despatx amb el meu home, però ara ja estem en edificis diferents perquè el nostre negoci començava a agafar volum i seguíem línies diferents. Hi havia gent que es pensava que jo era la secretària del meu home i els havia de dir que no, que allí compartíem espai. Em donava la sensació que no em prenen seriosament perquè era dona. Estic segura que si hagués anat un noi de la meua edat i hagués presentat el mateix projecte que jo li haguessin donat més fàcilment els diners. Jo vaig haver de donar explicacions que no havia de donar, com ara dir amb qui treballava, qui eren els meus clients, etc. Vaig donar la informació perquè necessitava l'ajuda per a començar, però pensava que era abusiu.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Era traductora freelance. Treballava des de casa.

I la teua parella?

Era advocat.

Durant els primers anys de vida quant de temps creus que els dedicaves?

Gairebé tot el temps. M'ho muntava de tal manera que treballava abans que s'aixequessin, els portava al col·legi, continuava treballant mentre estaven a l'escola, els anava a buscar per a dinar, els tornava a portar, treballava quan ells no estaven i quan se n'anaven a dormir, continuava treballant. Podia estar treballant des de les deu de la nit fins a les tres de la matinada cada dia. Clar, hi ha un punt que físicament això no ho aguantes. Ho feia així perquè volia estar amb ells.

I la teua parella?

Molt també. Quan ell arribava de treballar, fèiem el relleu. En això he tingut aquesta sort. El meu home fa moltes tasques domèstiques. Està tot molt repartit.

Creus que haguessis estat capaç de començar el teu negoci durant els primers anys de vida de tons fills?

Com a empresa, no, perquè tenia molt clar que volia estar amb els meus fills quan eren petits. La feina que tenia jo, treballant a casa, em permetia no haver de sortir de casa per a anar a buscar clients. Requeria molt de sacrifici perquè volia estar amb els xiquets durant el dia, però em costava el meu.

Et costa compaginar treball i família?

Ara mateix, l'avantatge que tinc és que vaig ser mare jove perquè l'Ariadna va nàixer quan tenia 26 anys. Muntar l'empresa llavors, hagués sigut més complicat, però tenia una situació que em permetia compaginar les dues coses.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família és molt important, però el projecte que ara tinc entre mans també ho és. Tinc la sort que la família em recolza el que no està escrit.

Quan crees el negoci, quina edat tenen tons fills?

Tenen 12, 10 i 8 anys respectivament. Estan en una edat en què són més autònoms.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat la teua professió?

Doncs que he pogut criar els meus fills quan eren jovenets i he pogut estar amb ells quan m'han necessitat. Potser ara és una mica més complicat, però si convé dedicar un dia sencer als meus fills, puc fer-ho.

I algun aspecte negatiu de la teua professió?

Que no hi ha hores ni horaris. Hi ha molta pressió i moments durs. Per exemple, quan hi ha problemes amb els documents o quan els terminis d'entrega són molt curts. D'una traducció depèn tot un procés que hi ha abans. A vegades, això és una mica estressant.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs directius?

Doncs fantàstic. Crec que és molt positiu perquè ofereixen dos vessants: d'una banda són rectes i responsables en la seua feina i, al mateix temps, tenen una part més humana, més afectiva. Potser als homes els manca més aquesta segona part.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Crec que han de tenir una personalitat forta, pels obstacles que et puguis trobar, sobretot per la diferència de gènere. Que siguin sensibles, fermes i qualsevol altra qualitat que pugui tenir un home per al mateix càrrec.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un alt càrrec?

Compaginar un fill amb un càrrec important no és fàcil i, malauradament, crec que has de deixar alguna cosa de banda. Crec que és molt difícil compaginar les dues coses. Ocupar el càrrec de mare al 100% i de directiva al 100% ho veig molt difícil. Estic segura que algun dels dos papers has de deixar de banda. Un fill, els primers mesos de vida, absorbeix molt. Si vol compaginar les

dues coses, contracta una cangur que fa el paper de mare i quan arriba a casa està tota l'estona amb ell. Però clar, s'ha perdut tot el seu dia.

Consideres que una dona sense fills arriba als càrrecs de responsabilitat abans que una altra que sí que en té?

Sí, claríssim.

Tens algun ídol ara mateix?

Jo no he sigut mai de tenir ídols. Segueixo gent que ha sabut arribar en un punt alt trobant un equilibri entre la vida professional i la personal. Si vols un nom, et puc dir el Robin Sharma, que és un *coach* molt important en el món de l'empresa. Era un noi advocat, li cansava la seua vida i es va dedicar a fer sessions formatives de motivació d'empresaris. Ha arribat en un punt que és conegut i té una vida idíl·lica. Ha sabut compaginar l'arribar a la fama amb fer allò que li agrada. Suposo que aquest és el punt més difícil.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona, claríssimament.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Clar. Els meus xiquets m'han aportat molt i encara m'aporten.

Si vols dir alguna cosa que no t'he preguntat, endavant.

Res, que crec que tenir fills no ha de ser un obstacle per a arribar fins allà on vols arribar. Has de saber el moment en què ho has de fer. A la vida hi ha moments per a tot. Aquest és el meu punt de vista.

GENOVEVA MARGALEF - ALCALDESSA D'EL PERELLÓ

Genoveva Margalef Valiente nasqué a Vilanova del Camí, comarca de l'Anoia, el 23 d'abril de 1961. Està llicenciada en Econòmiques i va realitzar un màster en Lideratge Polític. En acabar la carrera va exercir de mestra en una escola de FP, però no li va agradar gens i, consegüentment, es va preparar les oposicions per a l'Agència Tributària i se les va traure.

Durant cinc anys ha estat la Directora de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (IDECE). Quan el PSC ja no estava al govern, el seu càrrec va passar a mans d'un altre. Té dues filles, l'Alba, nascuda el 1990, i l'Ares, el 1994. Ha viscut a Vilanova del Camí, a Barcelona, va residir a Madrid perquè havia de fer un curs durant 3 mesos (fou la pitjor època de la seua vida i va tardar 15 anys a tornar-hi), a Tortosa i a El Perelló ja fa 20 anys que hi viu. És del PSC. Creu que les dones s'han de valer per elles mateixes i tot el que ha fet en aquesta vida ha estat amb aquesta intenció.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Sempre m'havia agradat molt la política, però al meu poble no hi estava ficada. Sempre he votat el mateix partit: el PSC. Una vegada em vaig enfadar molt amb els socialistes i, consegüentment, vaig deixar de votar. Aquí em van venir a buscar per anar a les llistes electorals fa 11 anys. Havia fet un canvi en la meua vida, m'havia separat, les meues filles ja eren grans i ho vaig acceptar. Jo sóc d'una generació que no vam votar la primera vegada i amb unes amigues que tenien les mateixes inquietuds que jo vam recórrer tots els mítings d'Igualada perquè no teníem cultura política. El PSC és el partit que més em va agradar.

Per què alcaldessa i no una altra professió?

Ser alcaldessa ha sigut una circumstància. Jo era funcionària de l'Estat, és a dir, tinc un bon lloc. Era la cap de Gestió Tributària a Tortosa, però em vaig separar i la meua vida va donar un tomb i aquella feina no m'era suficient.

Abans de separar-me era regidora. Em van oferir el càrrec polític de directora de l'IDECE, en aquell moment vaig considerar que era bo i va ser un canvi en la meva vida. El meu cap de llista no es va voler presentar a les següents eleccions i jo no vaig tenir inconvenient a presentar-m'hi. Tenia l'experiència d'estar de regidora en l'oposició i l'experiència d'envoltar-me en un món polític, vaig fer la meva campanya electoral i em va sortir bé. No vaig tenir la majoria, és veritat, però vam desbancar CiU que feia 16 anys que estava al govern d'El Perelló. Tinc el mèrit d'haver trencat la majoria de CiU. Llavors vaig ser alcaldessa amb ERC i en aquestes darreres eleccions em vaig tornar a presentar, en les quals ERC va traure 4 regidors i jo, 2.

Tens alguna feina més ara mateix?

Sí. Jo de l'Ajuntament no hi puc viure. Tinc un sou que ni vull ni demano que el municipi me'l pagui. Llavors, al matí faig de funcionària a l'Agència Tributària i a les tardes, d'alcaldesa.

Com a alcaldessa, quines activitats realitza?

De tot. A veure, ser alcalde són 24h. Des d'intentar aconseguir el màxim possible pel teu poble (i mira que ara és fotut això de les subvencions) fins a tirar el poble endavant. També has d'escoltar els veïns i intentar solucionar els problemes. Jo ho entenc més com un càrrec gestor que no pas com un càrrec polític.

Quina és la teua jornada laboral?

A l'hivern, marxo d'El Perelló a les 8h i arribo a casa a les 14:30h; i des de les 17h fins a les 21h procuro estar a l'ajuntament. A l'estiu, fem jornada d'estiu a la feina i a la tarda faig el mateix horari que a l'hivern.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

Primerament, que els serveis es prestin correctament –escombraries, l'Escola de Música, etc.– i, després, la neteja de carrers. A part, també hi ha altres temes com les obres que intentem fer. Per exemple, un objectiu meu és finalitzar el POUM (Pla d'Ordenació Urbana Municipal) que tenim obert des de

fa vuit anys. I després, ja et dic, doncs que el poble sigui agradable de viure-hi i agradable perquè vingui la gent.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a l'alcaldia?

Sí. A veure, difícil en el sentit que com a dona sempre has de demostrar més que un home. Pensa que El Perelló era un poble que ara no és socialista, i jo llavors era una dona, era socialista i, a més, forastera: era els tres dimonis.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

N'he trobat alguns. Per exemple, quan vaig començar feia les reunions d'equip de govern a la tarda i vaig ficar una condició: a les nou del vespre s'acabaven les reunions perquè m'esperaven les meves filles a casa. Em va passar dues vegades que, sent alcaldessa, vaig deixar els meus companys amb la paraula a la boca i me'n vaig anar. A partir de llavors, han procurat acabar sempre abans de les nou.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada filla?

Era funcionària d'Hisenda. No estava a l'alcaldia. Feia l'horari que t'he dit abans i ja n'hi havia prou, que fer de mare i treballar no és una feina fàcil.

I la teua parella?

Ell també era funcionari, però de la Generalitat.

Durant els primers anys de vida de cada filla, quant de temps creus que els vas dedicar?

Doncs des que jo plegava de treballar fins a l'endemà, quan tornava a treballar. Teníem una senyora a casa quan vivíem a Tortosa ja que no teníem família allí, i cuidava la nena quan no estàvem ni el meu home ni jo. Quan ens vam instal·lar a El Perelló, la segona filla la cuidava la meva sogra mentre estàvem treballant. A les tardes estava jo amb elles. Mentre van ser petites no feia cap feina a casa.

I la teua parella?

Ell no tan exagerat, però també. Ell feia un quadrant diferent: ara treballava dos dies i després tenia un de festa, tornava a treballar dos dies, i un altre cop un altre dia de festa, i així. Quan ell no treballava, no venia la cangur.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldessa durant els primers anys de vida de les teues filles?

Poder fer-ho sí que es pot fer, però no és agradable. Els fills es fan molt grans de seguida i, per tant, els has de dedicar tot el temps que calgui. Fins i tot ara també.

I si t'ho haguessin demanat?

Amb la perspectiva que tinc, crec que no ho hagués agafat.

Et costa compaginar el treball i la família?

No, ara són grans i no em costa gaire. Quan estic amb elles, l'estona que estem juntes és molt concentrada. Fa dos anys que la gran està a Barcelona i la petita la tinc a Manresa. Tinc molt bon rotllo amb elles.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família. Per a mi és més important la família. El treball passa i la família la tens sempre.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat tenir fills?

Jo tota la vida he treballat i crec que el més important per a una dona és tenir fills. La nostra responsabilitat és educar-los i fer-los grans. Recordo que quan eren petites i veien una floreta es quedaven meravellades. Quan ets més gran i passes pel camí, ni veus flors ni veus res. Aquest descobriment de la vida és el més bonic que hi ha.

I algun de negatiu?

Tu com a adult veus coses que s'han de fer d'una manera i les seves prioritats no són les mateixes que les meves. A casa tots som un equip. Posem

l'exemple d'escurar: jo no he de dir que posin el rentaplats, perquè ja són grans i els ha de sortir d'elles mateixes. Però no tinc cap queixa de les meves filles.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat ser alcaldessa?

Conèixer molta gent, veure que hi ha moltes coses a la vida i treballar per a la col·lectivitat. Però el principal és treballar per a la gent. Mantenir un serveis que considero importants i que potser que per a altres no ho són. És una línia que jo he marcat i potser altres no ho farien. N'hi ha que es dediquen molt a fer obres, altres a arreglar camins i jo m'he dedicat més a la gent.

I algun de negatiu?

La crítica de la gent. Quan fas una cosa no tot és bo per a tothom i, llavors, hi ha gent que critica molt. El que és molt fotut és l'oposició. Entre nosaltres ens mereixem més respecte i quan fem una cosa no la fem per a fer-la malament i en benefici propi, sinó que la fem en benefici de tothom. En sabrem més o en sabrem menys i ho farem millor o ho farem pitjor. Això és el que no m'agrada.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Doncs perfecte. Crec que n'hi ha molt poques, massa poques. La societat continua sent masclista, però molt.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona que ocupa un càrrec de responsabilitat?

Lideratge i capacitat de treball. Són molt importants aquests dos aspectes. Pensa que fem moltes coses alhora i, per això, l'organització també és molt important. Aquesta vida te l'has de saber organitzar, si no, no arribes.

Quin consell donaries a les dones que volen arribar a càrrecs destacats?

Organització i preparació. S'han de saber organitzar el temps, el cap... I t'has de preparar. No pots venir aquí sense saber res, has de tenir un mínim de preparació. No vull dir estudis, sinó preparació.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Limiten. Tu quan tens fills petits arriba un punt que fas una opció a la vida: o els fills o la carrera professional. No et parlo com a alcaldessa. A veure, si tu tens algú al darrere o tens molt poder adquisitiu i pots tenir molts cangurs, d'acord. Jo crec que si no hagués tingut fills, hagués fet una altra cosa en la meua vida professional. En aquell moment em vaig preguntar: "Què faig, continuo preparant oposicions i segueixo pujant o em dedico a les meves filles?" Vaig optar per les meves filles. Quan tens fills, optes. També si pots triar allà on vius, vas a llocs on creus que tons fills creixeran millor.

Creus que optar a ser mare t'ha fet més feliç que haver decidit "seguir pujant"?

Sí, sí. A mi, sí.

Consideres que una dona sense fills arriba abans en aquests càrrecs?

No ho sé. Això no t'ho sabria dir. Crec que en no tenir fills t'aboques més al càrrec. En abocar-te més, potser tens més oportunitats. Però no ho sé. Tenir fills et fa triar; no tenir fills no et fa triar. Aquesta és la diferència.

Tens alguna ídol?

No. No n'he tingut mai cap, però si t'hagués de dir algú seria ma mare. Ella em va fer una lluitadora. Sempre he dit que jo sóc qui sóc gràcies a mons pares.

Imagina't que tornes a ser mare, què faries o què demanaries per tal de poder ocupar-te de ton fill i seguir exercint d'alcaldesa?

No, ho deixaria. Imagina't, si la meua filla hagués de tenir fills, li diria que s'esperés a deixar-me l'alcaldia. Ho tinc molt clar. Primer és la família.

Podries contar-me alguna anècdota?

Mira, ara som nou alcaldesses a les Terres de l'Ebre. Al final, totes ens coneixem. En ser poques dones, quan ens trobem als actes, ens parlem. Una vegada vam coincidir en un acte amb l'alcaldesa de La Galera de l'antiga

legislatura i vaig veure que portava el pin amb l'escut de l'Ajuntament. Li vaig dir que mai me'n recordava d'agafar-lo i ella em va dir que sempre el portava al moneder i quan anava a l'acte, se'l posava i, quan s'acabava, se'l treia. Des de llavors jo també el porto al moneder.

Un cop vam fer unes jornades de dones que ocupaven un càrrec polític i empresari a les Terres de l'Ebre. Aquella setmana vaig anar a veure jugar a handbol la meva filla i, a l'hora d'esmorzar, mentre les nenes entrenaven, vaig anar amb les mares i només parlaven de malalties, pastilles i de fer menjar. M'hi vaig trobar molt rara. Després es van fer aquestes jornades i va ser un alleujament pensar que hi havia dones com jo, que les dones sabem parlar d'altres coses que no siguin feines de casa, malalties i pastilles.

Doncs ja està, si vols afegir alguna cosa més, endavant.

Una cosa que em va quedar molt de les reunions van ser les decisions. Quan una dona fa una reunió va al gra i no se'n va pels voltants; els homes, en canvi, se'n van pels voltants i molts assumptes es solucionen als bars o als dinars. Les dones, quan s'ha acabat la reunió, si hem d'anar a prendre alguna cosa ho farem. I els dinars, són per a dinar, no per a parlar de feina. Jo era la única dona dels dinars de feina de l'IDECE i em sentia la quota femenina.

Una altra cosa que he après durant aquests anys és que, si vas a una reunió i no vols fer-te notar, has d'anar fosca, igual que els homes; en canvi, si vols que es noti la teva presència, has d'anar d'un color cridaner, com ara el roig. Com fa la Merkel! No t'hi has fixat? La Merkel sol portar pantalons negres i una americana de colors cridaners. Sol variar el color de l'americana. És bo que t'hi fixis. En una reunió d'homes, és molt important l'estètica de la dona. Una altra curiositat d'aquest món: tots els despatxos estan pensats per a homes i, per això, l'aire condicionat va a tot drap. Clar, ells porten americana i les dones, com que no en portem i vestim d'una altra manera, ens gelem. Allà on vaig, si hi ha homes, sempre porto la jaqueta. La política continua sent encara un lloc d'homes.

ESTHER MARTÍ - EXALCALDESSA DE LA GALERA

Esther Martí Accensi va nèixer el 24 de gener de 1962 a Santa Bàrbara. Està llicenciada en Filologia Catalana i també té una part de Pedagogia de la UNED. Quan era estudiant va treballar de moltes coses, des de l'any 1989 treballa a l'Ajuntament de Tortosa i al Consorci per a la Normalització Lingüística fent de professora de català per a adults, traducció,

correcció, etc. Té dues filles, una nascuda l'any 1993 i, l'altra, el 1997. Ha viscut a Santa Bàrbara, a La Galera, a Barcelona, a Cornellà de Llobregat, a Esplugues de Llobregat, a Alcanar i a Tortosa. És d'Esquerra Republicana.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Fins als nou anys vaig estar vivint a Cornellà però després ens vam traslladar a Esplugues, un poble una mica més estructurat. Vaig posar-me en un grup excursionista. De la mateixa manera que aquí no hi ha aquesta tradició, allí tots els xiquets estan en un esplai o grup excursionista. Estàvem al final de la transició i començament de la democràcia i hi havia moltes entitats. Dintre del grup excursionista, ja des de ben menuda, tractàvem qüestions d'ecologia, del país, de la llengua, de tradicions i costums, etc. Era un barri amb un baix índex de catalanoparlants i, per tant, es feien moltes activitats d'integració.

Per què et presentes com a cap de llista?

Jo venia d'altres afers extraparlamentaris i quan vaig tenir la primera filla, m'ho vaig deixar una mica de banda. Quan vivíem a Tortosa vaig tenir la segona filla. Llavors vaig posar-me a militar a Esquerra Republicana a Tortosa, juntament amb altra gent jove. ERC, des de l'època de la democràcia, no havia aconseguit traure representació a l'Ajuntament de Tortosa i, per aquest motiu, hi havia un mal sabor de boca i ningú es volia presentar com a cap de llista. Em van demanar que anés de cap de llista però com que la meua segona filla era molt menuda, vaig negar-m'hi. Els vaig dir que els ajudaria però que no aniria de cap de llista. A més, ja treballava a l'Ajuntament de Tortosa i tenir

representació al mateix Ajuntament que treballes com a laboral, no era massa ètic. Finalment vaig anar de número 3. Vam traure un regidor i va ser el primer regidor d'Esquerra a Tortosa havent-hi eleccions democràtiques. Després van haver-hi algunes discrepàncies i vaig decidir posar-me a militar a La Galera perquè així no hi havia una interferència entre la meua feina laboral a l'Ajuntament de Tortosa i la meua representació política. Tot i això, encara no vivia a La Galera. Aquí se'm va presentar el mateix conflicte: ningú volia anar de cap de llista i m'hi vaig presentar jo a les eleccions del 2003. El meu objectiu era traure representació, és a dir, un regidor. Sortíem de 24 anys de majoria de Convergència i governs de Convergència. Va coincidir amb el moment de la lluita antitransvasament i del primer pla hidrològic i Convergència va pagar el seu suport al transvasament perdent moltes majories que li havien permès governar durant molts anys. La gent volia un canvi i als llocs on Convergència va perdre la majoria es van fer pactes.

Quan jo vaig entrar va ser un moment en què van entrar moltes alcaldesses, va sortir el tema de la paritat i de les llistes cremallera (un home, una dona, un home, una dona...) i en diversos llocs van posar dones al capdavant, sobretot en partits minoritaris en els quals ningú volia anar davant, com em va passar a mi. Als pobles, és una cosa sacrificada perquè no és un despatx amb secretaris i xofer. La gent et ve a casa a dir-te que se'n va l'aigua a casa seua, que hi ha un camí ple de bonys o que han violat algú. En un poble, l'alcalde és el pare de tothom. Tens a la gent a la vora i se't presenten a casa. No tens dedicació completa i has de portar la teua feina i quaranta afers de l'Ajuntament. Em vaig presentar perquè m'agradava i ningú volia anar al capdavant. L'altre cop no m'hi havia presentat perquè la Laura era molt menuda però ara ja tenia sis anys, tenia els pares al poble i em podien ajudar. Als pobles que tenen menys de 1000 habitants els corresponen 7 regidors. Un cop s'han fet els números i s'assignen els regidors que toquen a cada partit mitjançant la llei d'Hondt¹⁰, s'han de formar majories i s'ha d'escollir un alcalde. Convergència va traure tres regidors; el PP, dos; els socialistes, un; i Esquerra, un. Matemàticament, si pactàvem els tres minoritaris (PP, socialistes i Esquerra) trèiem a

¹⁰ El sistema d'Hondt és una fórmula electoral que permet obtenir el nombre de càrrecs electorals assignats a les candidatures en proporció als vots obtinguts.

Convergència. Em sentia triomfadora d'haver tret un regidor i poder entrar, així, al govern. Ens van venir a buscar el PP, els socialistes i Convergència perquè, tot i que érem un regidor, decantàvem la majoria cap a un cantó o cap a l'altre. D'una banda, ens va venir Convergència dient-nos que els havíem de votar perquè Esquerra havia de donar l'alcaldia a Convergència. No ho veia molt clar perquè el que m'arribava d'ells no era gaire bo i portaven molts anys. Per altra banda, van venir el PP i els socialistes. Nosaltres amb els socialistes bé, però PP i Esquerra no lliguen gaire. En la votació d'alcaldia cadascú ha de votar. O em voto a mi mateix o, si pacto amb un altre, voto aquell altre. En la segona legislatura vam fer un pacte amb la Blanca i primer la vaig votar a ella i, a la segona part de la legislatura, ella em va votar a mi. Total, vam decidir votar-nos a nosaltres mateixos i els altres que fessin el que volguessin (Convergència portava molts anys i la coalició amb el PP no la vèiem). La gent de Convergència va començar a pressionar-nos i a dir-nos que els havíem de votar perquè si no ho fèiem els altres em donarien l'alcaldia. Llavors, volien que m'abstingués i em van pressionar perquè votés en blanc. Si els altres em voten a canvi de res, però després em tomben les votacions i no puc fer el que crec que s'ha de fer, dimitiré, però no dimitiré prèviament per tal de donar l'alcaldia a algú altre. Si els altres em voten, faré d'alcalde i si no puc governar, dimitiré. No m'autonegaria res. Finalment, els dos del PP i el socialista em van votar. Per tant, vaig sortir alcaldessa. Es va muntar un desgavell, la CNN, l'Interviú..., dient que hi havia un pacte d'Esquerra amb el PP. Vaig explicar que no havíem pactat res, que m'havien votat gratuïtament i que si no podia governar, plegaria. Llavors va haver-hi moltes pressions perquè renunciés. En fi, un rotllo. Ens vam posar d'acord amb el que havíem de fer i vam posar-nos a la feina. Vam governar durant quatre anys, contra tot pronòstic, bastant bé. Vam fer una guarderia, el Viver d'empreses, vam millorar la piscina, vam millorar l'aigua del poble, vam fer un casal de jubilats, vam inaugurar el Museu Terracota... Van ser uns anys bons perquè hi havia moltes subvencions. Al cap d'un temps es van celebrar eleccions al Parlament de Catalunya i a la Generalitat va passar el mateix: Convergència, per dir-ho d'alguna manera, va perdre la Generalitat i es va crear el famós tripartit. Als pobles ens va anar molt bé perquè van abocar diners a pobles que abans no s'havien abocat. Volíem treballar en positiu i així va ser.

A la segona legislatura ens vam tornar a presentar i, en lloc de traure un regidor, en vam traure dos. El PP també en va traure dos i Convergència, tres. Nosaltres vam absorbir els socialistes. Havíem de pactar PP i Esquerra. Clar, com que ells ens havien votat gratuïtament i vam poder estar a l'alcaldia durant quatre anys, ens van demanar dos anys i dos anys. En quatre anys no tens temps a acabar obres, hi havia molts projectes en marxa i si no dèiem que sí, no els acabaríem. Per tant, vam acceptar la seua proposta. Llavors es van presentar les eleccions del 2011, el PP va perdre un regidor, nosaltres ens vam quedar amb dos regidors, però Convergència va absorbir un regidor del PP. Als pobles de les Terres de l'Ebre encara hi ha molt de caciquisme. Hi ha molta gent gran a la qual diuen que els llevaran la paga, que no els donaran feina si no els votes, vot per correu..., molta cosa bruta, la veritat. Van tenir majoria, però l'absoluta la van aconseguir d'aquesta manera. Van aprofitar-se de la gent gran. Si la gent es deixa acollonir, jo no hi puc fer res. Els romanesos del poble poden votar a les municipals si ho demanen uns mesos abans. La majoria no ho demanava i no votava. Què va passar? Dels dos o tres que votaven, van passar a votar els quaranta o cinquanta que hi ha al poble. Ens deien que si els donàvem treball ens votarien perquè els havien promès treball. Un Ajuntament d'un poble de 800 habitants no pot donar treball a tanta gent i no els podia prometre això, i qui els ho prometia no els deia la veritat. Contra la ignorància i la guerra bruta no s'hi pot lluitar. Ara estic de regidora a l'oposició.

Quan estaves d'alcaldessa, tenies alguna altra feina?

Jo tenia una dedicació parcial a l'altra feina. La faena no estava com per a deixar-la perquè començava a notar-se una mica la crisi. Tenia una reducció de jornada i de sou a la meua feina habitual. Després, a la segona legislatura vam combinar-ho amb un altre regidor que s'havia quedat a l'atur i podia dedicar-hi més hores. Li vaig cedir tot el sou a ell i ell podia dedicar-se a seguir obres i aquestes coses. Si no cobres un sou com a alcalde, només podran ser-ho els rics, però no es cobren milionades. Si treballa a la meua feina no puc dedicar hores aquí. Si no cobro aquí, no puc pagar la meua hipoteca. Sí, és un poble menut, però té tots els punts que té un poble gran i amb menys personal. Nosaltres hem de portar igualment el tema de sanitat, el de medi ambient, t'has de cuidar de l'aigua potable, dels camins, de l'enllumenat públic, del

manteniment, etc. Les tecles les has de tocar igual i tens menys gent. Per això estem en contra de la reducció d'Ajuntaments. Sempre he dit que els Ajuntaments són la Primària dels polítics. Molta gent salta de Ciències Polítiques a un despatx i després a ministre o a president. Es nota qui ha passat per l'Ajuntament perquè està en contacte amb la gent i amb els problemes directes.

Quina era la teua jornada laboral quan exercies d'alcaldeessa?

En teoria, a la feina 20 hores i 7 hores i mitja aquí cada setmana. En l'altra feina, un cop em posaven l'horari de curs ja sabia quines hores havia d'estar. El problema de l'horari de l'Ajuntament és que és criminal. Els homes sempre estan reunits. Vinga reunions i reunions a les vuit de la tarda! Aquesta hora és dolentíssima per a un pare o una mare. Em posaven reunions en aquestes hores i no m'agradava gens. Està bé fer reunions, però a vegades estàs dues hores pesant figures i potser seria millor haver fet quatre telefonades i ja està. Les dones polítiques sempre acabem més aviat les reunions. Si un home és polític s'hi dedica al 100% i algú li cobreix el 100% (no tots, però molts). Ara té una reunió, ara un sopar, ara roda de premsa..., i la família va pel seu compte. Les dones, en canvi, no ens deslliguem de la família. Em deien "la demanadora" perquè anava a les reunions a demanar o recordar subvencions que no acabaven d'arribar. Has d'anar marejant perquè si no ho fas, les subvencions no arriben. Jo només anava a les reunions que considerava importants perquè jo no tenia dedicació completa. Jo treballava i combinava la família amb això. No sé com no vaig acabar boja. Allà on anava tenia feina acumulada: si anava a l'Ajuntament tenia feina que havia de fer en poques hores; si anava a la meua feina habitual havia de respondre igualment; si venia a casa, tot i que el meu home feia el sopar, quedaven coses pendents... És difícil perquè està muntat de cara als homes. Sempre he dit que si no tingués família, em ficaria a monja política: de matí roda de premsa, de tarda reunió, ple, junta de govern... Però m'agrada tenir la meua família i la meua vida. Això és el que és difícil de compaginar.

Com a dona et va estar difícil arribar a ser alcaldessa?

No és difícil perquè un poble no és un poder llépol. Ser ministre o president de la Generalitat és llépol perquè té molt poder i molts diners per a administrar. Però un poble petit, no. Un que es posa d'alcalde en un poble menut en afany d'interès particular s'ho passa malament. Té un sou, però també té 24h de gent que et mareja. A veure, que és normal, però arriba un moment que els engegaries tots a fer punyetes. Un dia em va trucar el de la brigada a mitja nit perquè no sé què havia passat i havia d'arreglar una cosa per tal que l'endemà hi hagués aigua al poble... És com una casa, però més complexa. En un poble menut, no vaig tenir problema perquè ningú volia ser-ho. Quan vaig ser alcaldessa vaig rebre moltes colzades, em van voler acollonir i es pensaven que pel fet de ser dona no aguantaria la pressió. Aquí havien pressionat molt altres alcaldes pel tema d'unes il·legalitats que hi havia des de feia molts anys. Llavors va haver-hi un problema de medi ambient i nosaltres, com a Ajuntament, havíem de donar la llicència ambiental. Va canviar la llei de medi ambient i aquestes il·legalitats me les vaig trobar jo, que no en sabia res. Hi ha uns tècnics de la Diputació als quals pots fer consultes sobre temes jurídics, ambientals o el que sigui perquè tu has de donar llicències d'obres, llicències d'activitats i mil coses. Aquests tècnics coneixen la normativa i et diuen si pots aprovar una cosa o no. No pots al·legar desconeixement de la llei perquè has de demanar un informe. Total, que el tècnic em va dir que no podia donar la llicència ambiental perquè aquestes activitats no existien i feia vint anys que eren il·legals. A més a més, estaven a una distància de la població que no era correcta i, per tant, era il·legalitzable.

M'estàs parlant del tema de les granges?

Sí. Això és com allò de la platja de l'Algarrobico, a Almeria, on van construir una urbanització brutal en una zona protegida del Cap de Gata. L'alcalde devia cobrar per algun lloc i els va donar permís per a fer una massa d'apartaments en una platja protegida. Allò era il·legalitzable i s'havia de tombar perquè s'havia fet en un lloc on no es podia fer.

Bé, llavors va ser també l'època de la grip aviària i nosaltres teníem aquí darrere una granja de 2.000 pollastres. Si deien que tenir un ànec al pati era

perillós perquè podia contagiar el virus, doncs imagina't. Em van pressionar molt per tal que donés la llicència. Els vaig dir que no, que a ells els havien estat fent la vista grossa. Si ells em presentaven la petició de llicència els havia de dir que no era legal i que, a més, era il·legalitzable perquè estava en una distància que no era l'adequada. S'havien de tancar les granges i els vaig donar altres alternatives. Van amenaçar-me i em deien que li passaria alguna cosa al cotxe i a la meua família. Es pensaven que em cagaria a la primera. Preferia dimitir perquè no podia fer complir la normativa a causa de les pressions que haver de dimitir perquè sóc una cagada o prevaricar perquè m'havien fet acollonir. Va haver-hi molt enrenou i van denunciar l'Ajuntament. Els advocats de la Diputació defensen els Ajuntaments si defensen una legalitat, si defensen una il·legalitat, no. La sentència era clara: allò era il·legal, era il·legalitzable, s'havia fet sense permisos i no complia cap llei. Van anar al Suprem, alguns van arribar al Constitucional, es van gastar molts diners i avui aquestes granges que estaven dintre del poble ja no estan.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Sempre la mateixa, tècnica de normalització lingüística.

I la teua parella?

Era agricultor.

Quant de temps creus que els vas dedicar durant els seus primers anys de vida?

No ho recordo ben bé, però quatre hores com a mínim.

I la teua parella?

Dues hores o una.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcalde durant els primers anys de vida de les teues filles?

Capaç sí, però a canvi de no estar amb elles i no hi estava disposada.

Per això no et vas presentar com a cap de llista la primera vegada que t'ho van proposar?

Quan ens vam presentar a Tortosa per primera vegada no m'hi vaig posar perquè la Laura acabava de nàixer. Ajudant sí, però davant, no.

Quan exercies d'alcaldeessa et costava compaginar el treball amb la família?

Sí. Sempre tenia creuaments de cables. A banda del cansament físic i mental, havia d'anar tot organitzat i si una es posava malalta se'm desmuntava tot. Però sempre la preferència per a mi ha sigut la família.

Tens intenció de presentar-te a les properes eleccions?

Voldria que es presentés algú jove. Ajudaria, perquè és important que hi hagi algú amb experiència, però si em presento serà perquè no hi ha ningú més.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat tenir fills?

Tot. És la millor experiència de la meua vida.

N'hi ha algun de negatiu?

Ara que són grans, són desagraïts. De cara a l'exterior no em puc queixar perquè són bones estudiants i es porten bé allà on van, però dintre de casa, el tema de compartir tasques és prou dolent. Quan un no fa faena, no la respecta. Que no participin en les tasques domèstiques amb l'edat que tenen em crema.

Quins aspectes positius t'ha aportat ser alcaldessa?

Molts. És una experiència molt bonica, a banda dels problemes que hi ha. T'ha d'anar la marxa. Si no et va la marxa, més val que no t'hi fiquis. Qui s'hi posi per interès en un poble menut, ha de sortir-ne escaldat. És una faena que no està pagada. L'únic que t'ho paga és veure realitzada una escola, una guarderia, el Viver d'empreses, veure el poble endreçat i net... La gent no t'ho reconeix massa. Hi ha democràcia, però falta cultura democràtica. La gent no pensa gaire el vot, no valora prou la trajectòria i vota el que en aquell moment li interessa. No s'és prou seriós a l'hora de votar.

Podries dir algun aspecte negatiu de ser alcaldessa?

Doncs això. La gent no recorda massa les coses positives i, en general, no s'és prou responsable. Votar és important. Si no votes, a qui reclamaràs o a qui diràs que ho ha fet malament? Si aquells són corruptes i els continues donant la majoria absoluta, què esperes? Què espera la gent jove que no vota? Els mestres poden fer la seua tasca, però sense l'ajuda de la família no s'avança. Si diuen que es facin uns deures, però a casa no es vigila que es facin...

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Penso que tenen capacitat. Sempre s'ha dit que tenim més capacitat de fer més coses alhora. Nosaltres estem molt acostumades a tocar moltes tecles encara que sigui a costa de la nostra salut mental. Jo puc estar a l'alcaldia i trucar a ma filla per a dir-li que vagi a comprar pa. Tenim la capacitat de no veure les coses d'una manera tan unidireccional. A l'hora de governar, també. Trobo que les dones som més properes en el tracte. En general busques més la relació amb la gent. T'agrada també el poder de fer coses, no el poder de manar. En canvi, potser els homes busquen més l'eròtica del poder. En el meu cas, era poder treballar en equip. Aquesta és una altra, tu no estàs com a autoritat suprema i si tens un drogo a la brigada, te l'has de tragar perquè ell està fix amb contracte indefinit i tu, no.

Quines qualitats creus que han de tenir les dones per a ocupar càrrecs importants?

Les mateixes que els homes. Primerament, capacitat d'aprenentatge. Tu arribes allí, has de tocar moltes tecles i no saps res. Jo sempre pregunto o demano dues opinions quan he de prendre decisions importants. També s'ha de ser proper a la gent i saber dir que no. A vegades m'han dit que si dic que no, no cauré bé a la gent. La finalitat d'un alcalde no és caure bé a la gent. Si caus bé, millor. Hi ha gent que pensa que per haver-te votat els diràs que sí. Jo vaig per la llei, i si no es així, plego. Afegeixo saber buscar unes prioritats. En un poble és molt fàcil saber què fa falta. I ser responsable. Hi ha gent que t'ha votat i gent que no, i una vegada ets alcalde, ets l'alcalde de tots.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Necessita atenció i tu no pots dedicar-te tot el que vols. Díficilment és compatible. La vicepresidenta del govern, la Soraya Sáenz, va estar embarassada en plena campanya, va tenir el fill gairebé quan van entrar a governar i va agafar el càrrec de vicepresidenta. Ho vaig trobar cruel, molt cruel. Aquesta noia hauria d'estar 24h al càrrec i no veuria el xiquet. La Carmen Chacón, exministra de Defensa, es va quedar embarassada quan era ministra. El problema ve després. Si el xiquet l'han de criar cangurs, què vols que et digui? No tinguis el xiquet o espera't a fer la carrera més endavant. Quan el xiquet va a l'escola ja és una altra cosa. Tot i així, la qüestió no està resolta al 100%. Sempre tens eleccions molt dures. Penso que si un prioritza al màxim la seua carrera i tot renuncia a tenir fills. Això es el que penso jo. Si no has estat i arribes i els dius que es dutxin o que es facin el llit, passen de tu. Si no has estat a les verdes, no vulgues estar a les madures. Crec que un fill necessita la figura del pare i la figura de la mare, però, sobretot, la de la mare. Jo em sentiria fatal. Quan estàvem en les reunions, hi havia un moment que ja desconnectava. El títol de pare o mare no s'aconsegueix i ja es té, el títol s'aconsegueix dia rere dia.

Consideres que una dona que no té fills arriba a un càrrec important i de responsabilitat abans que una que sí que en té?

Pot. Necessites tenir les capacitats necessàries, però ho té molt més fàcil. Com menys eleccions importants facis, millor.

Ara mateix tens alguna ídol?

No crec en els ídols. És difícil valorar una cosa si no la coneixes de prop. Per exemple, l'Angela Merkel transmet una imatge dura, però no sé com és a casa. És com els artistes: coneixes l'artista, però no la persona. A vegades, la imatge que transmet a fora i la que realment és, no tenen gaire a veure.

L'Angela Merkel no té fills. Creus que això li ha facilitat poder estar on està avui en dia?

Des de fora, veig que l'home està totalment bolcat en ella i no té fills. Ho té ideal. Ara reunió a Brussel·les, ara reunió aquí, ara reunió allí... Jo no m'imagino viure així, no m'agradaria. Això de ser una monja de la política no em va. A mi m'agrada molt la política i fer coses, però també m'agrada tenir vida privada.

A qui creus que influencia més tenir un fill, a l'home o a la dona?

Depèn del paper que tinguin. Si és una mare o un pare que prioritza la seua carrera, no li influenciarà gaire, però si vol ser bona mare o bon pare... No està resolt al 100%. Normalment no està tan resolt per la part de les dones.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Sí. Penso que sí. És el meu llegat. Plantar un arbre, escriure un llibre i tenir un fill. Les dues primeres encara no, però els fills, sí.

Ja està. Si t'agradaria afegir alguna cosa més, endavant.

Trobo que socialment no és només posar una dona com a guarnició o pel tema de la paritat. Crec que la societat no acaba d'acceptar al 100% el paper de la dona i, en política, encara menys. És molt fàcil posar-te com a guarnició o quan no hi ha ningú més, com em va passar a mi, però quan has de disputar l'espai a un home, compte.

Creus que el món és masclista encara?

Jo crec que sí. La dona ha de reclamar ajuda a l'home. Ell no es posarà a escurar si no ho ha fet mai i sempre li han fet. Moltes vegades faig vaga de roba a casa: si no ordenen la seua habitació, no rento la seua roba. Jo mateixa m'he de recordar que no els he de fer la faena. Per exemple, si hi ha un avi malalt sembla que hagi de ser la dona qui l'hagi de cuidar. La societat ha de canviar aquestes coses. Si un home se'n va dues hores cada dia al bar és normal, si jo me n'anés dues hores cada dia al bar i no fes el dinar ni el sopar, em criticarien. Sempre hi ha algú que et recorda que no pots avançar prou perquè tens les teues obligacions familiars. Ara mateix el meu home fa el sopar. "Ui, el teu home fa el sopar." Doncs li posarem una medalla. Jo faig el dinar, netejo i tot i, a ell, li hem de posar una medalla perquè fa el sopar.

CARME PELEJÀ - EXALCALDESSA DE LA FATARELLA

Carme Pelejà Anguera va néixer el 3 de març de 1951 a Tortosa. És mestra i pedagoga. Va començar a estudiar Humanitats però no ho va acabar. Ha treballat sempre de mestra de català. Té dos fills, el primer va néixer l'any 1976 i la segona, el 1979. Ha viscut a Tortosa, a l'Hospitalet de l'Infant, on va exercir de mestra, i a La Fatarella. No pertany a cap partit polític, però representava Esquerra Republicana quan exercí d'alcaldeessa.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Sempre havia tingut un interès i havia estat molt dedicada als altres. Era una cosa social, no política. Suposo que en un lloc gran no m'hagués presentat mai en unes eleccions, però un poble petit és més la part social i humana que la part política en si. És això el que em va portar a presentar-m'hi quan ERC m'ho va demanar.

Et presentes com a cap de llista amb la intenció d'ajudar els altres?

Sí. Aquell grup necessitava algú que es posés al capdavant com a cap de llista i per això m'hi vaig ficar.

Quan exercies d'alcaldeessa tenies alguna feina més?

No.

Com a alcaldessa, què feies?

Ja et dic, la meva feina va estar molt vinculada a la part social i humana. Altres companys es dedicaven més a altres regidories. Jo em dedicava més a coordinar els meus companys i a la part social. A l'Ajuntament, la porta sempre estava oberta per a tothom.

Quina era la teua jornada laboral que exercies d'alcaldeessa?

Quan feia d'alcaldeessa la meua jornada laboral era les 24h del dia. Jo he rebut trucades a les tres de la matinada. Si hi havia algun problema a les cases, em venien a buscar a mi. Estava les 24h al càrrec.

Quines eren les teues principals preocupacions com a alcaldeessa?

La feina de la gent del poble: que tinguessin feina i que poguessin anar a treballar. Vaig intentar que la gent no patís a causa de la feina. Encara no era molt evident la crisi, però ja es començava a notar.

Entres com a alcaldeessa la legislatura que va des del 2007 al 2011. És aquesta l'única vegada que t'hi presentes?

La primera i única. Vaig dir que només em presentaria aquella vegada. Els meus companys d'Esquerra no havien estat mai a l'Ajuntament. Els vaig dir que jo em presentava, però no pensàvem que sortiríem escollits com a primera força. Ells pensaven entrar a l'Ajuntament com a regidors. Els vaig dir que els ajudava, però que al desembre d'aquell mateix any, com a molt tard, em retiraria i ells ja continuarien estant dintre de l'Ajuntament. Però sortint escollits com a primera força, no podia fer-ho. En un poble, es vota la persona i no podia anar-me'n. Havia de fer tot i més.

Esquerra Republicana no havia guanyat mai a La Fatarella, creus que aquest triomf és degut al fet que ets una dona?

Crec que no importava si fos home o dona. Suposo que era el tarannà, la manera de ser d'una persona. Però sí que és cert que per ser dona no ho vaig tenir gaire fàcil.

Com a dona et va estar difícil arribar-hi?

No, arribar-hi, no, però un cop hi vaig estar, sí. Una cosa és la part social, que era la que a mi m'agradava, i l'altra són els condicionants polítics que et trobes i els impediments. Estar dintre d'un Ajuntament o ocupar un càrrec polític no vol dir fer el que tu vols. Potser sí que segons qui podrà fer el que voldrà. Hi ha unes normes, unes lleis i unes barreres per les qual no pots passar. A vegades

penses que una cosa la podràs arreglar i no pots. Els altres pensen que pel fet de ser dona no ets tan valenta i hi ha gent que es creu més que tu perquè ets dona. De masclisme, encara n'hi ha molt.

Creus que et van criticar per ser dona alcaldessa?

No, perquè si no, no m'haurien votat. Per tant, pel fet de ser dona alcaldessa, crec que no.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de cada fill?

Durant els primers anys de vida dels dos fills, jo era mestra.

Durant els primers anys de vida dels teus fills, quant de temps creus que els vas dedicar?

Tot el que vaig poder. A més, me'ls emportava cap a l'escola.

I la teua parella?

Menys perquè ell treballava a Tarragona i nosaltres vivíem a l'Hospitalet de l'Infant. Després ens vam separar i ara ja fa trenta anys que tinc una altra parella.

Creus que haguessis estat capaç d'exercir d'alcaldesa durant els primers anys de vida dels teus fills?

Impossible. Jo, no. Ni m'ho hagués plantejat.

Quan exercies d'alcaldesa, et costava compaginar el treball i la família?

No, no em va costar perquè la meua filla estava a Barcelona i l'altre fill, a Tarragona. No anava tant a Barcelona a veure la meua filla com puc anar-hi ara. El meu fill ara ha tingut dues nenes. Si les hagués tingut llavors, me n'hagués ressentit bastant. Va ser una època en què tots estàvem en una altra situació i no em va portar gaires complicacions compaginar-ho.

I què consideres més important, el treball o la família?

La família.

Podries citar aspectes positius que t'han aportat tons fills?

Tot. M'ho han aportat tot. Han sigut el més important de la meua vida.

I podries dir-ne un de negatiu?

No són allò que tu vols exactament, però tampoc vols que siguin exactament com tu vols. No sé si m'entens. Has de deixar que s'equivoquin, encara que et sàpiga greu. Ets tu qui vols que siguin ells mateixos.

Podries dir aspectes positius que et va aportar ser alcaldessa?

Bé, tens més relació amb la gent i la coneixes més. Però no et creguis que gaires més. Jo, política, no m'hi he considerat mai, tot i que sempre hi he estat a prop en actuacions socials, en associacions de veïns, en entrevistes i en tot. Ah! I aprendre a ser més humil. Ser alcaldessa m'ha ajudat a ser-ho més.

Com ho has après?

El càrrec d'alcalde dura quatre anys i lluny de semblar que estàs dalt de tot, no ho estàs. Només hi estaràs quatre anys i, per tant, no pots tractar la gent prepotentment ni de cap altra manera (que jo no ho era, ni molt menys), però t'adones que has de ser una persona més humil i que estàs al servei del poble. Els quatre anys els has de dedicar a servir-los, no a cap altra cosa.

Podries dir-me un aspecte negatiu de ser alcaldessa?

Sí, que mai tens tothom content. És impossible. Sempre hi ha qui no ho està.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Ja està bé. Una dona és igual que un home. Si un home ho pot fer, també ho pot fer una dona. Jo he sigut mestra i recordo que parlava i comentava amb altra gent que, quan les criatures eren petites, les nenes eren més despertes i més eixerides. Però arriba un moment en què la cosa canvia per qüestions d'educació i perquè les noies han de ser "beneïtes" i "guapes". Les noies no són més beneïtes que els homes i poden fer el mateix que els nois.

Quines qualitats creus que ha de tenir una dona per a arribar a un càrrec important?

Ser persona. Ser una persona tal com Déu mana, tenir esperit de servei i pensar en els altres, no ser egoista. Això ho trobo molt important si ha d'estar en un càrrec públic.

Voldries donar algun consell a les dones que voldrien ser alcaldesses?

Que treballin, que s'involucrin amb la gent, que es preocupin pels problemes de la gent, que ho donin tot i, sobretot, que siguin properes.

Com creus que influeixen els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Suposo que limita bastant. Ara bé, tot depèn de la posició i de l'ambient que tingui aquella dona. Si té la sort de tenir la família a prop, la poden ajudar més. Si l'estona que dediquen a les criatures és potent, no importa que només sigui una hora. Val més una hora potent amb els fills que tota una tarda tenint-los mirant la televisió.

Ara mateix, tens alguna dona que et sigui un referent?

No. Jo ara estic bastant decebuda de tot tal com va. Quan era jove sí que en tenia, però quan arribes a certa edat ja no tens persones que et serveixin de model. L'escriptora Simone de Beauvoir sempre ha sigut un referent per a mi.

A qui creus que limita tenir fills, a l'home o a la dona?

Hauria de ser a tots dos igual. Si a un membre de la parella se li obrin més les portes i té més oportunitat per a la feina que sigui, l'altre hauria d'ajudar i no importaria que fos home o que fos dona. Penso que no hauria d'importar.

I a qui creus que influeix més?

A la dona.

Has sigut més feliç tenint fills?

Jo he estat i sóc molt feliç. No he viscut una altra cosa. No puc dir-te què hagués fet jo si no hagués tingut fills. Però, per a mi ha sigut el més important i m'han fet molt feliç. Ara que ja són grans han vingut els néts, una altra alegria. És molt important això per a mi.

Què diries si et demanessin que et presentessis a les properes eleccions?

No, ara no. Ara les circumstàncies són diferents. Quan vam acabar vaig dir a la meva família que jo ja havia estat quatre anys que ells també havien tingut per a ells mateixos i que teòricament jo no els havia fet tant de cas, però que ara ja estaria per ells. Ara és la família. El meu marit i jo estem jubilats i ara podem fer el que ens demanin.

Ja s'ha acabat. Si vols afegir alguna cosa més, endavant.

No. Els meus fills em van animar molt el temps que vaig estar com a alcaldessa. Evidentment, els vaig preguntar i vaig consultar tots els de casa abans de presentar-m'hi. Vaig dir als del partit que sí, però que volia consultar-ho amb la família. M'han donat molt suport aquest temps. Si tenia algun moment de decaïment, ells van ser els primers a ajudar-me. Què més vull? Fins i tot a les últimes eleccions la meva filla va votar: "La meva mare".

MERITXELL ROIGÉ - 1a TINENT D'ALCALDE DE TORTOSA

Meritxell Roigé Pedrola va nàixer el 15 de gener de 1976. Està llicenciada en Dret i en Ciències Polítiques per la Universitat Pompeu Fabra, té un màster en Estudis Avançats, Administració i Dret Públic i un altre màster en Dret i Gestió Local, i està postgraduada en Dret Urbanístic Immobiliari. És professora de Dret Administratiu a la Universitat Rovira i Virgili des de l'any 2007 i ha sigut gerent del Consell Comarcal del Baix Ebre. Des del 2007 està a l'Ajuntament, on hi va estar

en dedicació exclusiva fins al 2010, any en què va entrar com a diputada al Parlament. Avui en dia exerceix de diputada al Parlament, de regidora de l'Ajuntament de Tortosa i de professora de la URV i a l'EUSES. Té una filla, nascuda el 7 de setembre del 2006. Ha viscut sempre a Tortosa, tret dels anys que va viure a Barcelona quan estudiava. Pertany a Convergència Democràtica de Catalunya.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Sempre m'ha interessat molt tot el tema polític, sobretot el tema nacional. Des de ben xicoteta m'ha agradat el tema nacional, el tema de Catalunya i sempre he sigut independentista. Quan vaig anar a l'institut, vaig començar a interessar-me molt pel tema polític i quan tenia 18 anys em vaig fer militant de Convergència i de la Joventut Nacionalista de Catalunya.

Quan et presentes per primer cop en unes llistes?

La primera vegada que vaig a les llistes és a l'any 1999, de número 12, representant la Joventut Nacionalista de Catalunya. Per tant, per a no sortir. L'any 2003 vaig de número 6 i no surto perquè entràvem 5 regidors. L'any 2007 és quan ja surto com a regidora i vaig anar de número 5, fins ara.

Llavors tenies alguna feina més?

Estava de gerent al Consell Comarcal i donava classes de Dret a la universitat.

Com a primera tinent d'alcalde, què fas?

Sóc primera tinent d'alcalde i porto l'àrea d'urbanisme, de serveis al territori. Per tant, porto tota la gestió urbanística de la ciutat. Supleixo l'alcalde quan ell no està, és a dir, sóc l'alcaldessa en funcions. Per exemple, la setmana passada vaig estar d'alcaldessa en funcions tota la setmana perquè ell estava fora de la ciutat. També sóc la portaveu del govern. Totes les intervencions al ple les faig jo.

Quina era la teua jornada laboral al 2007?

La meua jornada laboral mai ha tingut horari. Com a gerent del Consell Comarcal tampoc tenia un horari clar. No és allò de dir entro a tal hora i surto a

tal hora. Era una jornada laboral més reduïda de la que tinc actualment i acabava més aviat que ara. Ara tinc una jornada laboral molt llarga i, aquesta, depèn del dia. Ahir sortia de l'ajuntament pràcticament a la una del matí. Avui suposo que acabaré cap allà les onze. Els dies que estic a Tortosa començo a les nou del matí perquè intento portar ma filla al col·legi i arribo a casa a les nou o les deu de la nit si no tinc cap reunió a la nit. Si tinc alguna reunió a la nit, acabo més tard. Si estic a Barcelona, surto a les set del matí.

Tens alguna preocupació com a primera tinent d'alcalde?

Preocupacions, moltes, perquè Tortosa és una ciutat amb molts habitants, amb moltes àrees, amb molta feina. La ciutat en si, la gestió diària de la ciutat.

Com a dona et va estar difícil arribar a primera tinent d'alcalde?

No, nosaltres ja vam tenir des del principi una llista absolutament paritària i, a dia d'avui, dels dotze regidors, som sis homes i sis dones. No hi ha hagut cap problema perquè el nostre cap de llista, Ferran Bel, sempre ha cregut amb el paper de la dona i, per tant, no hi ha hagut cap problema mai ni m'ha suposat cap problema ser dona per tal de ser tinent d'alcalde. Crec que al contrari.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona?

No. A més, no hi crec gaire amb les quotes. Una dona ha de ser com un home, és a dir, si té capacitat ha d'estar en una llista, i si no té capacitat, no ha d'estar-hi. No per ser dona ha de tenir més opcions d'estar en una llista. Ha de ser un tema de capacitat, no de sexe.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de ta filla?

Estava de regidora a l'Ajuntament i estava de professora a la universitat. Els set primers mesos de la seua vida, a més, estava de gerent al Consell Comarcal. Ella va nàixer al 2006 i jo vaig entrar a l'Ajuntament al maig.

I la teua parella?

El meu home era empresari.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que li vas dedicar a la filla?

Li vaig dedicar menys temps del que hagués volgut. No et sé dir quant. Vaig fer una baixa molt reduïda –una baixa d’un mes– i, per tant, no vaig fer el que m’hagués agradat fer. La professió de cadascú és la que és. Crec que s’ha de valorar més la qualitat del temps que el temps en si. Considero que no li ha faltat res i les iaies, i en aquell moment també la besàvia, van ajudar molt.

I la teua parella?

El fet de tenir una empresa pròpia suposa no tenir tot el temps del món i, per tant, no tenia uns horaris marcats, però li va dedicar temps. Els caps de setmana, sobretot, han estat molt junts. En canvi, jo els tinc molt ocupats perquè tinc molts actes i esdeveniments. Per això, hem necessitat molt l’ajuda de la família.

Creus que haguessis sigut capaç d’exercir de primera tinent d’alcalde quan ella era més petita?

Sí, perquè al final és el mateix. Jo entro de primera tinent d’alcalde ara fa tres anys i ella tenia quatre anys. No hi ha hagut molta diferència des que no era tinent d’alcalde a quan ho he sigut. Jo ja era portaveu del govern des del primer dia, des del 2007, que és el que, potser, més feina dóna.

Et costava compaginar el treball i la família quan ella era més petita?

Costa perquè busques estar més estona amb la xiqueta. La trobes a faltar molt, sobretot quan és tan petita. El fet d’estar a Tortosa et permet escapar-te al migdia i anar un moment a veure-la. Intento portar-la al col·legi a les tres i torno a baixar (va a la Sagrada Família). Agafo determinats moments del dia i durant la tarda, vaig a buscar-la i la porto a les activitats. És qüestió d’anar buscant aquells espais que et permetin estar més a prop d’ella. Evidentment costa i m’agradaria tenir més hores, però suposo que això els passa a totes les mares que treballen.

Què consideres més important, el treball o la família?

Considero més important la família, evidentment, però també considero molt important poder treballar. Crec que a dia d'avui, és compatible una cosa amb l'altra. Per sentir-se una persona realitzada, crec que ha de treballar. Si em fessin triar entre treballar i no treballar, optaria per treballar perquè crec que és compatible amb tenir una família.

Quan naix la teua filla, la gran ajuda que tens són els iaïos de la xiqueta. Què creus que hagués passat si els iaïos haguessin viscut en una altra població?

M'hagués hagut d'apanyar d'una altra manera. Suposo que hagués hagut de buscar una altra persona que m'ajudés, algú de confiança, un cangur... No ho sé. Això és el que fan moltes mares. Tinc amigues que viuen a Barcelona, no tenen els iaïos allà i s'han apanyat buscant algú que pugui fer aquesta feina quan no estan a casa.

Creus que tenir una filla et va fer haver de renunciar a alguna cosa?

No. Considero que no i, a més, no hauria de ser. Espero que no li passi a ningú.

Tenir una filla t'ha portat més alegries?

Sí, moltes. Et canvia totalment la vida un cop tens un fill. Et canvia la manera de veure-ho tot i el tipus de vida que portes. No es pot explicar fins que no et passa.

Creus que ets més feliç havent tingut una filla?

Sí, i tant! No ho canviaria per res del món.

Podries citar aspectes positius que t'ha aportat tenir una filla?

M'ha aportat molta felicitat perquè tot el que t'aporta són vivències, amor i afecte. M'ha aportat un canvi de prioritats perquè a partir del moment que el tens, la prioritat és el fill, la filla en aquest cas. A partir d'aquest punt, et centres

en aquesta persona. Comporta també responsabilitat perquè l'estàs educant i vols formar-la bé, que creixi bé i que tingui uns valors. La responsabilitat s'incrementa a mesura que es va fent gran perquè ha de complir unes assignatures, té unes notes, vols que tingui un bon resultat acadèmic, que practiqui esport, etc. Com més gran és, més difícil és ser mare. Era més fàcil quan era un bebè que ara perquè cada vegada té més necessitats i més vivències i, per tant, has d'estar més a sobre de l'educació. De la mateixa manera que quan tenia mesos o un any no em reclamava i si jo marxava no passava res, ara sí. Quan marxo em pregunta quan tornaré. A vegades m'acompanya a alguns actes. Diumenge a la tarda va estar tota l'estona amb mi. Jo tenia actes esportius i ella va venir a fer-me companyia i així també estava amb mi.

Si hi hagués un aspecte negatiu de tenir fills, podries esmentar-lo?

No en tinc cap. Al contrari.

Podries citar aspectes positius que t'han aportat les teues professions dedicades a la política?

Poder fer el que jo volia fer. Treballar del que vols i, sobretot, treballar d'allò que has estudiat. Fer realitat el que volies fer és fantàstic. Jo estudiava al costat del Parlament de Catalunya –la Universitat Pompeu Fabra està justament al costat del Parlament– i m'havia fet molta il·lusió poder estar al Parlament de Catalunya per poder legislar i portar a terme les lleis que jo estava estudiant. A nivell de ciutat, poder estar aquí fent polítiques relacionades amb l'urbanisme, que és la meua especialitat dintre de Dret, i actuar amb aquelles coses que has estudiat prèviament, crec que no té preu. Omple molt poder fer allò que volies fer.

Quan estudiaves, pensaves que arribaries a ser diputada i a tenir el càrrec que tens a Tortosa?

No. No m'ho hagués pensat mai que pogués arribar a diputada. M'agradava molt la política, però pensava dedicar-me a l'urbanisme. La vida et porta on et porta i si m'haguessin preguntat si volia ser diputada al Parlament haurien

obtingut un rotund sí com a resposta. No em pensava que podria arribar a diputada al Parlament perquè és molt difícil. N'hi ha només 135. El meu partit em va donar l'oportunitat de ser-ho i li ho agraeixo molt. Ara porto gairebé quatre anys al Parlament.

Hi ha algun aspecte negatiu en aquestes professions?

Segurament el temps. No tens un horari clar. Jo no sé fins uns dies abans si aniré a Barcelona o no, ni si el dilluns plegaré a les nou. M'he d'organitzar d'un dia a l'altre. És caòtic però al final t'acabes organitzant. A vegades penso: "Què feliç seria si pogués plegar a les cinc i sabés que tots els dies plego a les cinc." En aquesta professió, això és absolutament impossible. Hi ha caps de setmana que els tens plens i altres que tens el diumenge lliure i el pots gaudir. La part negativa són els horaris, sobretot, els nocturns. En política, s'acostuma a fer les reunions a partir de les nou o les deu de la nit.

Quines qualitats creus que han de tenir, doncs, aquests homes i dones?

Han de tenir la capacitat de responsabilitat adequada per tal de poder ocupar el càrrec. Necessiten bona capacitat i una formació prèvia. És molt important formar-se si estàs dintre d'un càrrec públic. No tothom val per a tots els càrrecs. Hi ha gent molt experta en salut, altres molt experts en economia, alguns en urbanisme i tots necessiten una formació prèvia.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Influencien molt perquè són els anys que et necessita més físicament. Com ja t'he dit, després et reclamen més potser. Són més conscients després que et necessiten més que no pas en aquella època. Et troben més a faltar quan són més grans i veuen que no estàs a casa i no has arribat, però quan són bebès potser no noten tant la teua absència. També veuen que les altres mares van a l'escola i tu no estàs.

Consideres que una dona sense fills arriba als càrrecs importants abans que una altra que sí que en té?

No. Considero que no. A més a més, a dia d'avui es pot veure que la major part de les dones que estan en càrrecs públics o en empreses tenen fills. Sí que n'hi ha algunes que no en tenen i potser en aquells casos de professionals que han de viatjar molt els ho és més fàcil. A dia d'avui, la major part de dones que ocupen càrrecs importants té fills i no passa absolutament res. Abans sí que era més difícil. Avui en dia és tot més compatible.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona, això sí. Però perquè els tens tu i això, vulguis o no, marca molt més.

Creus que el fet que influenciï més vol dir que limita més?

No, limitar no, però influenciar sí. Ho vius des del moment zero, tens l'embaràs i ho vius. Al final, acaba sent una experiència important per als dos però acaba influenciant més la dona.

Ja està. Si vols afegir alguna cosa més, endavant.

Crec que cada vegada és més compatible ser dona treballadora i tenir fills. S'han de posar moltes facilitats a poder tenir fills. Per exemple, al Parlament de Catalunya quan tens la baixa de maternitat, tens el vot delegat. Ara hi ha dues diputades, dues companyes del meu grup, que han tingut un fill aquest estiu i elles deleguen el vot a algun diputat, normalment al portaveu. Per tant, el portaveu té tres vots quan vota. Això no passa en la resta d'activitat pública, com podria ser un Ajuntament. No tens substitut i no et poden suplir. La dificultat de la nostra professió és aquesta mateixa: no tens substitut. Al Parlament de Catalunya tens substitut a l'hora de votar, però no en tens a l'hora de treballar. No pots incorporar ningú al teu lloc i, per tant, s'ho han de distribuir els que queden. Quan comencen a haver-hi embarassos ens alarmem una mica pel tema de l'organització. La vida política lligada a la maternitat té aquesta dificultat. Però al final traus les hores d'on sigui per tal de fer-ho compatible tot. Penso que això és el que caldria modificar.

DOLORS SUBIRATS - ALCALDESSA DE RASQUERA

Dolors Subirats Espuny va néixer a Barcelona el 25 de maig de 1966, tot i que vivia a El Perelló. Té acabat el COU, va fer la selectivitat i ja no va poder fer una carrera per motius econòmics. Gairebé sempre ha treballat d'administrativa. Va estar de secretària a LEHMANN, va treballar d'administrativa a la cooperativa de Rasquera i aviat va entrar com a alcaldessa. Té una filla nascuda l'any 2004. Ha viscut a El Perelló, a l'Hospitalet de l'Infant, a Tarragona, al Principat d'Andorra, a Tortosa i a Rasquera. Pertany a Esquerra Republicana.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Més que un interès per la política, jo diria que m'interessa formar part de la societat activament. M'agradava col·laborar i participar en totes les coses que preocupen el meu poble i vaig entrar a les llistes d'Esquerra quan m'ho van demanar fa deu anys perquè creia que aquest partit era la millor opció per al poble. Llavors vaig entrar a formar part de l'equip com a regidora uns quants anys i quan va marxar Bernat com a alcalde vaig ficar-me com a alcaldessa.

T'ho va demanar ell a tu?

Ell va decidir deixar l'alcaldia i llavors vam quedar tres regidors en igualtat de condicions. Ningú volia agafar el testimoni perquè era un càrrec de molta responsabilitat. La gent ens havia votat i voldria que acabéssim el mandat. Per tant, havíem de respectar la seua opinió i vaig tirar-me a la piscina.

Tens alguna feina més actualment?

Sí, treballo unes hores al matí al Ginestar. Tinc una corresponsalia del BBVA.

Com a alcaldessa, quines activitats realitzes?

La feina d'alcalde engloba moltes feines alhora. Jo, a més a més, vinc a treballar al despatx, faig feines d'administració, dono un cop de mà en temes de

subvencions, s'ha d'anar a actes, s'ha d'anar a consells d'alcaldes, ve gent a parlar amb mi, s'han de supervisar les obres...

Quina és la teua jornada laboral?

Aquí vinc cap a les 12.30h i surto a les 15.00h. Estic cada dia tres hores i a la BBVA n'estic dues. Compta unes sis hores perquè també està el que no faig. A vegades estic al despatx més hores o després he d'anar algun dia a Tarragona o on sigui i totes aquestes hores no es compten mai. Si s'ha de fer una cosa perquè el poble ho demana i perquè és necessari, es fa. Més que la feina de despatx, és la feina de fora, la que no es veu i t'implica més.

Quines són les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

La principal preocupació que tenim els alcaldes avui en dia és que no tenim recursos econòmics. Les administracions paguen malament, tard i cada cop retallen més. Per això, els petits pobles endeutats com nosaltres, que necessitem que ens arribin els recursos econòmics, veiem una mica magre haver de pagar al dia. Tenim inversions fetes també –el centre cívic, la piscina i altres– i anem tirant endavant. Costa molt pujar els impostos perquè la gent està en una situació bastant dolenta econòmicament i les retallades ens afecten a tots.

Com a dona, t'ha estat difícil arribar a ser alcaldessa?

Sí, però no pel fet de ser dona. Implicar-me en política al 100% no ho tenia pensat. Ja he dit abans que jo hi he arribat accidentalment. La meua aspiració no era ser alcaldessa. Tinc una nena de deu anys, la casa, un avi que també està a casa i això comporta més feina. Les dones acabem la jornada laboral i comencem la feina a casa. Això no li passa tant, a l'home. Avui en dia hi ha més dones matriculades a la universitat i seran qui prendran les decisions, tant a l'hora de decidir si volen estar a casa amb la família com si volen treballar i compaginar-ho.

Has trobat algun obstacle pel fet de ser dona alcaldessa?

No.

Quina professió exercies durant els tres primers anys de vida de la teua filla?

Estava d'administrativa i de regidora.

I la teua parella?

Ell treballava al camp, però és pintor. Ha estudiat Belles Arts i és el pintor del nostre poble. Però hem de menjar alguna cosa i ara amb la crisi no es ven tant d'art. Li era més fàcil compaginar-ho tot perquè no tenia un horari preestablert.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que li vas dedicar a la teua filla?

No tant com voldria. Tenia una senyora que m'ajudava durant les hores que jo estava treballant. El tema d'horaris al nostre país està molt malament. A la cooperativa hi havia dies que a les nou de la nit encara estava allà. Era hora de donar el sopar i no podia estar-hi. Era dur. Tu estàs també en la teua època d'efervescència laboral i has de treballar.

I la teua parella?

El que podia. Si havia d'anar al tros estava aquesta senyora, en tornar del tros ell li donava el sopar o estava jo. Ens ho combinàvem els dos per tal de poder estar quan fos necessari.

Creus que haguessis sigut capaç d'exercir d'alcaldeessa durant els primers anys de vida de la teua filla?

No. No m'hi veig capaç. Resulta que l'alcaldeessa, quan acaba la seua jornada laboral, s'emporta a casa les preocupacions. A vegades, estic a casa amb la meua nena i em diu que no li faig cas. He de tancar la porta i deixar de banda els problemes i el despatx. Tens preocupacions, saps que has de trucar a aquella persona, que has de parlar amb algú, que has de fer allò o que has de fer això. Resulta que quan arribes a casa, encara tens a l'agenda tot el que t'has deixat de fer. M'imagino aquesta situació amb la meua filla més petita i no crec que m'hagués decidit a fer-ho.

Et costa compaginar el treball i la família?

Sí, però ni més ni menys que algú que treballa en un altre càrrec, no pel fet de ser alcaldessa. A les dones, ens costa compaginar-ho tot, independentment de l'ofici que tinguem.

Què consideres més important, el treball o la família?

La família, per descomptat.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat tenir fills?

Sí, com a mare, a la meua filla només li veig virtuts. Tot el que he treballat, tot el que he sacrificat, poder-li ensenyar a la meua filla els valors familiars, les vivències de pares a fills, etc. És algú a qui pots deixar tot el teu coneixement i veure que creix en harmonia. T'omple veure que la teua filla és una persona vàlida, que li agrada estudiar i que és bona persona. Això és el que et queda. El que pugui passar a l'alcaldia, fer les coses més bé o més malament i el treball són coses que no t'importen tant.

Veus algun aspecte negatiu de tenir fills?

Les persones hem de pensar que un fill és una responsabilitat enorme de per vida. Potser semblarà una animalada, però a vegades veig gent que vol tenir un gos, que no és un fill, i després tot són gossos abandonats. S'ha de ser molt responsable. També n'hi ha, de fills abandonats. Un fill és una responsabilitat que no te la traurà ningú. Les parelles que hagin de tenir fills s'ho han de pensar bé. No vulguem fer després de tenir un fill el que fèiem abans de tenir-lo. Un fill vol uns horaris i una sèrie de dedicacions.

Podries citar aspectes positius que t'hagi aportat ser alcaldessa?

Sí. Crec que la gestió que vaig fent és bastant bona, la gent del poble ha acollit bé la meua feina i està bastant contenta. Tot el que he anat fent és un granet d'arena que he aportat i d'aquí uns anys, l'alcalde serà un altre. És com una cadena i jo n'he format part.

Tens pensat presentar-te com a cap de llista en les properes eleccions?

No. Has de deixar el relleu. No sé si hi haurà molta gent que voldrà ocupar el càrrec. També està el tema del relleu generacional. Potser hi ha gent més jove que es vol dedicar a la política, tenen més anys per endavant i encara no han format una família. Jo no em vull implicar més. És dur compaginar-ho tot.

Hi ha algun aspecte negatiu de ser alcaldessa?

Sí, les crítiques i les queixes. Tot el que passa al poble, a la brigada i a la gestió administrativa t'arriba. Has de prendre decisions encertades i no saps si les que prens són les correctes o no.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Jo les admiro molt. A nivell d'un poble petit m'adono dels problemes que hi ha i suposo que en càrrecs importants això es deu fer més gran.

Quines qualitats creus que han de tenir aquestes dones?

Han de ser persones molt intel·ligents i, psicològicament, han de saber tractar la gent, tenir el cap molt clar i saber què volen.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

Jo no m'he trobat amb aquesta situació. No sabia què contestar-te. Crec que això és molt personal i depèn de cada dona i de les seues aspiracions. Si realment t'hi vols dedicar i tens fills, has de saber que hi haurà moltes hores de la teua vida que hauràs de dedicar a la carrera.

Consideres que una dona sense fills arriba als càrrecs importants i de responsabilitat abans que una altra que sí que en té?

Jo crec que sí. Pel fet que t'he explicat abans. Les hores que tu dediques a la teua família o al teu fill, les pots dedicar a la teua professió. Com més hores estàs fent una feina, millor la fas. Si vols traure bona nota en un examen, has d'estar més hores estudiant. Si no tens fills, no tens aquesta càrrega, encara que tinguis parella i una vida familiar.

Ara mateix tens alguna ídol?

No, pel fet de ser home o dona no m'agradarà més ni m'agradarà menys. La gent que m'agrada escoltar o la gent que considero vàlida pot ser un home o una dona. Reconec que les dones ho tenen més magre i tenen més mèrit, però no tinc cap ídol pel fet de ser dona.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

A la dona, per descomptat.

Creus que has sigut més feliç tenint una filla?

Sí. No aspirava mai a ser alcaldessa, però a tenir fills, sí, tot i que em vaig casar molt gran i havia perdut una mica l'esperança. Amb 38 anys vaig aconseguir ser mare. Això sí que és un repte aconseguit.

NÚRIA VENTURA - EXALCALDESSA D'ULLDECONA

Núria Ventura Brusca va néixer el 2 d'octubre de 1974. Va estudiar Filologia Catalana a Tarragona, però sempre s'ha dedicat al periodisme i ha treballat en diferents mitjans de comunicació a les Terres de l'Ebre. Va començar treballant a la ràdio i la televisió d'Ulldecona, posteriorment va estar en una ràdio catalana (l'actual Imagina Ràdio), va treballar al diari Tarragona, al diari de l'Ebre, i en diferents mitjans de comunicació digital, sobretot de l'àrea de Vinaròs. Els últims setze mesos de la legislatura del 2003-2007 va assumir l'alcaldia, va guanyar les eleccions de l'any 2007 i va continuar sent alcaldessa.

El periodisme polític no era compatible amb la participació activa en una llista política i s'ho va deixar. Ara, és regidora a l'Ajuntament d'Ulldecona i diputada al Parlament. Té dos fills bessons que nasqueren l'any 2004. Ella és del PSC.

D'on procedeix i quan naix l'interès per la política?

Sempre he tingut interès per la política, sobretot per la política local. Sóc una persona molt implicada, he estat en entitats d'Ulldecona, en diverses ONG, vaig estar com a presidenta de Creu Roja a Ulldecona i vaig ser coordinadora de l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharai –fèiem colònies i portàvem a l'estiu xiquets des del Sàhara fins aquí. Sempre he sigut una persona que des de joveneta he estat implicada, potser també per l'entorn que he viscut a casa. Ma mare va ser la primera regidora dona d'Ulldecona en l'època democràtica. Mons pares i mons iaios sempre s'han implicat en política. Suposo que l'entorn familiar et condiciona i fa que t'interessis per unes coses o per unes altres.

Per què et vas voler presentar com a cap de llista?

L'any 2003 el PSC l'encapçalava una persona que havia estat alcalde d'Ulldecona, que és Jaume Antich, i a mi em van oferir la possibilitat d'anar de número dos. Vaig dir que sí sense pensar que ell, després, podia retirar-se aquella mateixa legislatura. Vam guanyar aquelles eleccions, vam fer un pacte amb Esquerra Republicana i vam compartir l'alcaldia. El 2003 va ser alcalde Josep Lluís Millan, d'ERC. El meu cap de llista va fer un pas endarrere i va dir que ja en tenia prou perquè ja s'havia dedicat a la política tot el temps que s'havia de dedicar i els últims setze mesos de la legislatura vaig assumir l'alcaldia. Va ser un relleu normal i natural, del número u al número dos. Les següents eleccions, al 2007, vaig anar de cap de llista un altre cop. Vam tornar a guanyar i vaig continuar sent alcaldessa. El 2011 també vam guanyar les eleccions però va haver-hi un pacte de tres partits i ara governen Convergència, PP i un partit independent.

Com a alcaldessa, què feies?

La política local, preguntis a qui preguntis crec que estarà d'acord amb mi, és la més agraïda. Tens un contacte més directe amb la gent. Al Parlament, el resultat de les teues funcions no es veu tant i aquí ho veus més. Si fas una obra, si tires endavant un projecte..., ho veus molt, ho palpes i veus si funciona o no. Nosaltres ho portàvem tot molt treballat i vam dedicar els vuit anys que vam estar al govern a implementar tot allò que havíem pensat abans que

faríem. Crec que vam fer una bona feina. Hi ha projectes que encara perduren i altres que aquest Ajuntament els ha tancat, però altres que són molt importants segueixen, com la Fundació Ulldecona¹¹, temes de cultura, de joventut, de medi ambient, etc. Ser alcaldessa t'obliga a saber una mica de tot, no és allò de dir que només portes el tema de medi ambient o el d'urbanisme.

Quina era la teua jornada laboral quan eres alcaldessa?

Penso que la jornada laboral d'una alcaldessa és de 24h al dia. A mi em va condicionar el tema que tenia nens petits i anava en funció dels seus horaris. Recordo que a les nits ells es gitaven a les vuit i quan s'adormien era quan jo tornava a l'Ajuntament perquè encara quedava feina. L'avantatge que té és que l'horari te l'organitzes tu i tens una mica més de flexibilitat. Pensa que quan surts a passejar, o surts a fer qualsevol cosa, la gent aprofita quan et veu per a fer-te reclamacions i comentaris. Aquesta feina requereix les 24h. A Ulldecona tots ens coneixem, tots tenim els telèfons de tots i sabem on viu tothom.

Avui en dia, quina és la teua jornada laboral?

Continua sent la mateixa però intento racionalitzar-ho una mica. Deixo els xiquets a l'escola a les nou i treballo des de les nou fins a les dues i a la tarda, igual. Depèn també de si tinc feina al poble com a regidora o si he d'anar a Barcelona. Si he d'estar a les nou del matí a Barcelona, surto d'aquí a les sis, i si acabo a les set de la tarda, que és una bona hora, arribo aquí a les deu de la nit. Depèn del dia, de les reunions que tingui, del lloc on les tingui i de tot. Estic de diputada territorial també i m'he de moure molt per les Terres de l'Ebre. No és el mateix tenir reunions a Masdenverge que tenir-les a Flix.

Quines eres les teues principals preocupacions com a alcaldessa?

Vam treballar molt el tema de l'atenció a les persones. Érem un poble que no teníem gairebé cap tipus de servei. Això era un tema que em preocupava molt. Els xiquets tampoc tenien gaires llocs per a jugar. Aquest tema el vam treballar a fons. El tema de salut també perquè teníem uns serveis que no estaven adaptats a la realitat: Ulldecona, des del 2001 al 2005 va créixer en més de mil

¹¹ La Fundació Ulldecona treballa amb persones que pateixen malalties neurodegeneratives i les seues famílies, oferint-los ajuda.

habitants i llavors, tots els serveis d'atenció a les persones es van quedar descentrats en funció de la gent que hi havia. La restauració del casc antic, que llavors estava molt abandonat, era un tema preocupant.

El 2006 entres com a alcaldessa sent molt jove. Et va ser fàcil arribar-hi?

No em va ser difícil arribar perquè l'entorn ho va viure com una cosa natural. A nivell de poble es va viure bé i no hi va haver cap tipus de problema. És cert que en alguns sectors creava més recel i en certes converses acabaves palpant-lo.

Vas trobar algun obstacle pel fet de ser alcaldessa?

Obstacles, no. Si t'hagués de dir alguna diferència, sí que és veritat que a una dona se li exigeix molt més que a un home. Per què? Suposo que la dona és més exigent amb ella mateixa. Has de complir com a alcaldessa i juntament fer el que creus que has de fer com a mare i preservar la teua vida personal de la vida pública. Segurament en molts homes, cada vegada menys, hi ha una part que queda en segon terme i sempre preval la vida pública. Equilibrar aquestes dues coses va ser difícil però crec que al final ho vagi acabar portant bé.

Durant els tres primers anys de vida dels bessons, quin era el teu ofici?

Vaig ser regidora i després, alcaldessa. Quan jo vaig ser alcaldessa, ells tenien dos anys.

I la teua parella?

En aquell moment era mecànic, tenia un taller. De moment, continuo estant amb ell. T'ho dic perquè l'altre dia no sé qui m'explicava que hi havia un estudi fet dels divorcis que hi havia hagut al Parlament en les dones que es dedicaven a la política.

Durant els primers anys de vida, quant de temps creus que vas dedicar als bessons?

Els vaig dedicar temps. No et sabria dir quant, però els vaig dedicar molt de temps. Cadascú s'ho combina com pot i, a vegades, la gent t'ho deia: "Oh! Els xiquets no els deus veure mai, oi?" Aquesta era una pregunta molt recurrent.

Segur que em veuen més a mi que a una dona que treballa en una fàbrica i té un horari de vuit del matí a vuit de la tarda. Jo adaptava els meus horaris als seus. De matí, a les nou i mitja els deixava a la guarderia i me n'anava a treballar. Al migdia feia reunions o treballava una mica i a partir de les vuit de la tarda, quan els xiquets ja estaven dormint, me'n tornava. Jo crec que es va ressentir més la vida de parella que la vida de mons fills. És veritat que a tot no arribes. Tens una prioritat i en aquell moment, la meua prioritat a casa, evidentment, eren els xiquets. Vaig dedicar més temps als meus xiquets i a l'Ajuntament que a la meua parella.

Arribes a alcaldessa amb dos fills de dos anys. Et va ser difícil compaginar haver de cuidar els fills i exercir d'alcaldesa?

A mi no em va ser extremadament difícil. S'ha de tenir en compte l'entorn on vivim: jo visc a Ulldecona, mons pares viuen a Ulldecona i mons sogres també. Per tant, l'organització familiar és més fàcil perquè tot ho tens a prop. A mi no em costava res anar-me'n a treballar a la tarda amb els xiquets. Quan van ser més grans, recordo estar treballant i els xiquets dibuixant a la taula del costat. Segurament, això, en una ciutat més gran o en un poble diferent hagués sigut més complicat. Jo no ho recordo com una època especialment difícil. Per a mi és més complicat ara, que els xiquets tenen deu anys, que no pas en aquell moment. Suposo que és més difícil ara perquè t'absorbeixen més, tenen més mobilitat i els has de portar d'un lloc a un altre...

Si no haguessis sigut alcaldessa, creus que haguessis estat més temps amb ells?

Depèn d'on hagués treballat. Ja t'ho he dit abans, si hagués treballat a qualsevol fàbrica o qualsevol comerç, segurament els hagués dedicat menys temps, no perquè jo hagués treballat més o hagués treballat menys, sinó pel tema dels horaris. Jo era la cap dels meus horaris i això em permetia disposar de flexibilitat horària. M'organitzava com millor els anava a ells.

Ara mateix et costa compaginar el treball i la família?

Ara costa més. Costa més perquè els xiquets, en deu anys, necessiten més atenció de la que necessitaven quan eren més menuts. Necessites més

concentració. No és el mateix estar amb ells jugant, que estar fent deures de matemàtiques. Ara és una mica més complicat. També és veritat que ara tinc menys feina a Ulldecona i això ho compensa una mica.

Què consideres més important, el treball o la família?

Considero important les dues coses, cadascuna en el seu àmbit. No podria decidir-me per una cosa o per una altra. El treball forma part de la meua vida i forma part de mi. Jo sóc així pel treball que tinc i al revés. Si una cosa és prioritària és la família. Però el treball és molt important també.

Podries citar aspectes positius que t'han aportat tons fills?

Em fan riure molt. Et permeten mostrar-te tal com ets. Acabes aprenent facetes teues que no coneixies. Jo em pensava que no tenia gens de paciència i he descobert que en tinc molta. Els meus xiquets són molt curiosos, els agrada molt saber coses i contínuament estan preguntant, per tant, t'obliga a tu mateix a superar-te cada dia i anar aprenent coses noves.

I algun de negatiu?

Negatiu, no. Però, evidentment, et condicionen la vida per sempre més. No és negatiu, però és un fet i té les seues coses positives i les seues negatives. Jo quan era jove m'agradava molt viatjar, agafàvem el cotxe, ens n'anàvem de viatge i estàvem un mes fora. Durant totes les vacances no tenies cap preocupació. Ara has d'adaptar els viatges a la seguretat dels fills i més coses. Llavors, et condiciona la vida.

Podries dir-me aspectes positius de ser alcaldessa?

Crec que és un orgull. A nivell polític, jo crec que és una fita que la gent que s'hi dedica hi aspira. És una de les fites més importants que pots assolir. Més que orgullosa d'haver estat alcaldessa, és del fet d'haver fet segons quines coses. Avui en dia, em fa sentir molt orgullosa veure tot el que vam dissenyar, els projectes que vam fer i tot això.

Hi ha algun aspecte negatiu de ser alcaldessa?

La política local t'aporta el millor de les persones –les coneixes, tens contacte directe amb elles, etc.– i el pitjor. Sents crítiques molt dures i molt despectives sense cap motiu.

Què opines sobre les dones que ocupen càrrecs importants?

Bé. Crec que en falten més encara. Això és un peix que es mossega la cua: si ningú té referents femenins a nivell polític, menys dones s'hi dedicaran. Sent el 50% de la població, si no hi ha un 50% de dones al món polític, al món econòmic, al món de qualsevol àmbit, el món que estarem construint serà desequilibrat i només tindrà una mirada masculina.

Tens algun referent femení dintre de la política?

N'hi ha molts. L'altre dia estava llegint un article de l'alcaldessa de París, l'Anne Hidalgo¹², també està la Michelle Bachelet, a qui vaig tenir l'honor de conèixer personalment en un acte que es va fer a Barcelona. Hi ha moltes dones que estan fent coses importants sense deixar de ser dones i de representar un perfil que és el que t'agrada. Ara te n'he dit dues d'actuals, però n'hi ha més. Moltes dones que ocupen càrrecs importants assumeixen un rol molt masculí que tampoc és el que es correspon.

Quines qualitats creus que han de tenir les dones que ocupen càrrecs importants?

El que fa falta és que les dones es mostrin tal com són i que no assumeixin rols que no els corresponen. No han de canviar la seua manera de ser pel fet d'assumir un càrrec important perquè si no, l'únic que fem és reproduir models i això no ens serveix per a res.

La Merkel seria un cas de dona que adopta rols masculins?

Seria un exemple d'això que t'he dit. Ara, també et dic una cosa, jo, la Merkel, no la conec i no sé com era abans. Potser abans ja era així. Però sí que és

¹² L'Anne Hidalgo (1959) és una espanyola que va emigrar a França de ben petita. Ha exercit de primera tinent d'alcalde de París i el passat 2014 va sortir escollida alcaldessa en aquesta població.

veritat que la imatge que transmet és més d'assumir un rol més masculí, que moltes vegades s'entén, de cara a l'opinió pública, que és un rol més seriós. Algunes ministres de l'època de Zapatero se les va etiquetar de frívoles pel fet d'anar vestides d'una determinada manera, aparèixer a la portada d'una revista, opinar sobre un cert tema o pel fet de ser més joves. Per tant, jo crec que tot això s'ha de normalitzar. A un home, a un polític, mai se'l criticarà perquè va vestit d'una manera o perquè ha aparegut en una revista o una altra. Mai. En canvi, a les dones hi ha la possibilitat de fer-ho. No se sap per què. És una qüestió cultural de la societat i això ho hem de canviar. Per què es jutja diferent una dona política d'un home polític? No té cap sentit. Jo vaig ser la primera alcaldessa d'Ulldecona i, mesos abans d'accedir a l'alcaldia, em van fer moltes entrevistes. Una de les preguntes recurrents era aquesta: "I ara que seràs alcaldessa, què faràs amb els xiquets?" Abans de mi hi havia hagut set o vuit alcaldes homes i ningú els va preguntar què farien amb els seus fills quan serien alcaldes. A cap periodista no li va passar pel cap fer-li aquesta pregunta a un home. Per què me la feien a mi i als homes no? La igualtat real l'aconseguirem quan a ningú li passi pel cap fer aquesta pregunta a les dones i no fer-la als homes. La responsabilitat ha de ser la mateixa si volem una societat igualitària.

A qui creus que influencia més tenir fills, a l'home o a la dona?

Depèn. Depèn de l'actitud de cadascú. Evidentment, a una dona la condiciona mentalment i físicament. Però a un home també, no té per què no condicionarlo. Actualment hi ha moltes parelles que tenen un equilibri dintre de casa completament normal tant en la cura dels fills i l'atenció a la gent gran que hi pugui haver a casa com en les tasques domèstiques. No ha de ser un obstacle ni per a uns, ni per als altres.

Com creus que influencien els primers anys de vida d'un fill en la carrera professional d'una dona que aspira o ocupa un càrrec important?

La condiciona, evidentment, la condiciona molt. Primerament, per temes de sentiment. Si s'acaben dedicant més a la feina que als fills, la societat la culpa contínuament –moltes vegades sense voler. És el que et deia abans d'aquesta pregunta retòrica: "Ai, i ara què faràs amb els xiquets?" No té per què. El fet

d'assumir un càrrec important vol dir que tu ets el teu cap i, per tant, pots organitzar la teua agenda com vols. Condiciona en tots els aspectes. En una carrera política, possiblement, hi ha molta més flexibilitat que en una carrera d'empresa. Com a societat, tenim assumit que qui més hores està a la feina rendeix més. Això no és veritat. Aquesta mentalitat l'hem de canviar també.

Consideres que una dona sense fills arribarà a un càrrec important abans que una altra que sí que en té?

No té per què, però sí que és veritat que no té el parèntesi de la maternitat. Hi ha molts estudis que diuen que la dona amb trenta anys, ara que té fills més tard, té una carrera igualitària a qualsevol home que hagi estudiat el mateix i hagi treballat del mateix i, a partir dels trenta, hi ha un clar desnivell i s'evidencia que hi ha més homes amb càrrecs importants que dones. No seré jo qui digui que això no és així. Et puc explicar casos que sí i casos que no, però els números diuen el que diuen.

Creus que has sigut més feliç tenint fills?

Jo sóc molt feliç amb mons fills. No em puc imaginar la meua vida sense ells.

El fet de tenir fills no et va fer renunciar a presentar-te com a cap de llista, oi?

No, no em va fer renunciar, però entenc que moltes dones en la mateixa situació es vegin obligades a renunciar-hi a causa de l'entorn. Depèn de mil coses. Tinc una parella amb la que comparteixo les mateixes idees polítiques, tinc una família que viu al mateix poble... Per tant, hi ha una sèrie de condicionants que fan que jo en cap moment em plantegi renunciar a res pel fet d'haver tingut fills. Segurament, la societat encara no presta tota l'ajuda ni tots els serveis necessaris a les dones que tenen fills i volen continuar la carrera política o empresarial.

Aquí s'ha acabat. Si vols afegir alguna cosa més, endavant.

Jo, en el meu cas, no et puc explicar cap cas de discriminació concret pel fet d'haver sigut dona, jove en aquell moment i amb fills. Tinc sensacions d'alguna reunió en concret, però són situacions que es van reproduir. Hi ha homes

polítics de tots els partits, i no en salvo cap, que tracten amb molta condescendència les dones. Pensen que el territori és seu. Hi ha un estudi que diu que s'ha aconseguit la paritat a les llistes (40-60 i 60-40) i en representació al Parlament, però hi ha una dada que demostra que la igualtat encara no s'ha aconseguit: els homes perduren molt més temps al càrrec que les dones. Una dona pot durar quatre i vuit anys com a diputada, però és difícil trobar-ne una que faci quinze anys que ho és; en canvi, en els homes és molt més fàcil.

El món continua sent masclista?

Sí, crec que sí. Molt. Hi ha certes actituds que han fet tornar enrere en molts aspectes aquests darrers anys. Veig xiquetes de quinze, de setze i de disset anys que, lluny de la reivindicació i de la defensa de la igualtat que les seues iaies i mares havien reivindicat des de fa molts anys, es conformen a viure en un món dominat per una mentalitat masculina. Et sap greu que la lluita que han portat tantes dones es quedi en no-res quan estàs tan a prop. Canviar les lleis és fàcil, canviar el comportament de la societat, no.

CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS

A continuació apareixen dues taules en les quals figuren el nom del director o la directora de cada centre educatiu públic de les Terres de l'Ebre del curs 2013-2014. Com que als centres d'Educació Primària hi ha menys directors que directores, el nom d'aquests homes apareix en un quadre verd. En canvi, com que als centres d'Educació Secundària hi ha més directors que directores, el nom de les directores apareix en un quadre verd.

CENTRES D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Centre	Director/a	Localitat
Escola 21 d'Abril	MARTA MASDEU MARGALEF	L'Aldea
Escola Carles III	JOSEP CAPILLA MIES	Sant Carles de la Ràpita
Escola Cinta Curto	TERESA VIZCARRO GIANNI	Tortosa
Escola Consol Ferré	FRANCESCA VALLDEPEREZ CASTILLO	Amposta
Escola de Xerta	Ma TERESA AZNAR FEBRER	Xerta
Escola El Temple	CONSOL SAGRERA VILAPLANA	Tortosa
Escola Enric Grau i Fontserè	JOAN RAMON FERRUS TERRE	Flix
Escola Ferreries	ISMAEL TOMAS TORRES	Tortosa
Escola Horta Vella	JOSEP QUERALT MAGRIÑA	Sant Carles de la Ràpita
Escola Jaume Balmes	CESAR ROIG GUIMERA	Santa Bàrbara
Escola Jaume I	Ma JESÚS ORTI ABELLA	La Sénia
Escola Jaume II	ELISABET MARSAL ESTRADA	El Perelló
Escola Joan Baptista Serra	JOAN MATAMOROS GUIMERA	Alcanar
Escola La Mercè	ROSA Ma CURTO TURON	Tortosa
Escola L'Assumpció	SALVADOR FORNOS CASANOVA	Deltebre
Escola Lluís Viñas i Viñoles	OLGA CASANOVA MARTINEZ	Móra d'Ebre
Escola Marcel·lí Domingo	NATÀLIA SERRANO ROJALS	Tivissa
Escola Maria García i Cabanes	INMACULADA FREISSINIER PITARG	L'Aldea
Escola Mediterrani	Ma JOSEFA LLABERIA MESTRE	L'Ampolla
Escola Mestre Agustí Barberà	ROSA MARIA SOLE PONS	Amposta
Escola Mestre Marcel·lí Domingo	Ma AUXILIADORA SANCHEZ BELLES	Roquetes
Escola Miquel Granell	MERCE MASIP MASIP	Amposta
Escola Montsagre	Ma MERCE GIL NIELLA	Horta de Sant Joan
Escola Puig Cavaller	BERNARDINO ROIG ROYO	Gandesa
Escola Ramón y Cajal	ARACELI SUBIRATS FERRE	Ulldecona
Escola Remolins	MARIA EUGENIA VELA MELICH	Tortosa
Escola Riumar	FRANCESC XAVIER BERTOMEU SABATE	Deltebre
Escola Sant Àngel	ESTHER ARAGONES PAGA	Camarles
Escola Sant Jaume	SEBASTIAN M. PORRES MACIA	Sant Jaume d'Enveja
Escola Sant Jordi	MARIA FATIMA GARCIA SEGARRA	L'Ametlla de Mar
Escola Sant Llatzer	CINTA SALES DE LA CRUZ	Tortosa

Centre	Director/a	Localitat
Escola Sant Miquel	M. LOURDES DAURA CABACES	Ascó
Escola Sant Miquel	ANGELES LLAO QUERAL	Deltebre
Escola Sant Salvador - ZER Montsià	GRISELDA BARBARA VILLALBI CID	Godall
Escola Soriano Montagut	Ma CARMEN SELMA REVERTE	Amposta
Escola Sant Agustí - ZER Ebre	LEONOR CERVELLO GARCIA	Riba-roja d'Ebre
Escola 1 d'Abril - ZER Ebre	ANA Ma BLADE AGUSTI	La Palma d'Ebre
Escola Antoni Nat - ZER Benissanet-Miravet	Ma CINTA SOLE POYO	Benissanet
Escola Roc Llop i Convalia - ZER Benissanet-Miravet	TOMAS BORRELL PAPASEIT	Miravet
Escola Bitem - ZER Riu Avall	AMPARO CELMA CORTILLA	Bitem
Escola La Pineda - ZER Riu Avall	MILAGROS CALDERO FORES	Tivenys
Escola Cèsar Martinell - ZER Terra Alta-Centre	MARGARITA VINAIXA CREVILLEN	El Pinell de Brai
Escola Doctor Ferran - ZER Terra Alta-Centre	ALONSO ALVAREZ CHAVES	Corbera d'Ebre
Escola Sant Blai - ZER Terra Alta-Centre	DOLORS OLIVAS RODRIGUEZ	Bot
Escola de Rasquera - ZER La Font de l'Aiguadí	MERCE VALLESPI JORDA	Rasquera
Escola Pàmies - ZER La Font de l'Aiguadí	BERNADETE MAS SERRA	Ginestar
Escola del Lligallo del Gànguïl - ZER Mestral	MIQUEL ANGEL ESCOLA CAMPABADAL	El Lligallo del Gànguïl
Escola Divina Pastora - ZER Mestral	Ma CINTA MATHEU TENA	Vinallop
Escola Port rodó - ZER Mestral	CARLOS JAVIER BLANCH PELECHA	Camp-redó
Escola del Poble Nou del Delta - ZER Mediterrània	MIRIAM CLAUDIO GOMBAU	El Poblenou del Delta
Escola Marjal - ZER Mediterrània	HERMINIA MARI PONS	Les Cases d'Alcanar
Escola Setze de Febrer - ZER Mediterrània	SILVANA NOLL MATAMOROS	Els Muntells
Escola El Diví Mestre - ZER Terra Alta Nord	MONICA ESTUPIÑA PEIG	Vilalba dels Arcs
Escola L'Ametller - ZER Terra Alta Nord	MARIA LOURDES DOMENECH MAURI	La Pobla de Massaluca
Escola Los Castelletes - ZER Terra Alta Nord	Ma ISABEL BERNAL DIAZ	La Fatarella
Escola El Tormo - ZER Ribera d'Ebre Nord	ROSA MARIA ARNAIZ ARNEDO	La Torre de l'Espanyol
Escola El Verger - ZER Ribera d'Ebre Nord	MANUELA VILA DILOLI	Garcia
Escola Les Eres - ZER Ribera d'Ebre Nord	OLGA PARES SIMON	Vinebre
Escola Josep Riba - ZER Les Vinyes	BEATRIZ SOLER BERTOLIN	La Serra d'Almos
Escola La Gessera - ZER Ports-Algars	SOLEDAD GIL BEL	Caseres
Escola La Miranda - ZER Ports-Algars	Ma PILAR PEGUEROLES ALCUBIERRE	Arnes
Escola Mare de Déu de la Fontcalda - ZER Ports-Algars	RUT SEBASTIA NAVARRO	Prat de Comte
Escola Llorenç Vallespí i Vidiella - ZER Riu i Serra	JOAQUIN VALLESPI SALVADO	Benifallet
Escola Sant Jordi - ZER Riu i Serra	ROSA BEDOS BEDOS	Aldover
Escola Sant Roc - ZER Riu i Serra	INMACULADA MORAGREGA ARES	Paüls
Escola Sant Llorenç - ZER Montsià	SERGIO JOAQUIN SEBASTIA ROYO	La Galera
Escola Sant Salvador - ZER Montsià	GRISELDA BARBARA VILLALBI CID	Godall
Escola Teresa Subirats i Mestre - ZER Montsià	MIREIA HOMEDES NADAL	Mas de Barberans
Escola Rosa Gisbert - ZER Montsià	REMIGIA LOPEZ GIMENO	Masdenverge
Escola Sant Antoni Abat - ZER Mont Caro	ENRIQUETA BOQUERA TOMAS	Els Reguers
Escola Raval de Cristo - ZER Mont Caro	JOSEP MARIA EGUREN QUEROL	El Raval de Crist

CENTRES D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Centre	Director/a	Localitat
Institut Blanca d'Anjou	JORDI JOAN CERVERA GARCIA	El Perelló
Institut Camarles	CARME SABATER CABRERA	Camarles
Institut Cristòfol Despuig	JOSEP RAMON SUBIRATS FERRE	Tortosa
Institut de Deltebre	MARIA ANTONIA SABATE MARTINEZ	Deltebre
Institut de Flix	MARIA DEL MAR CARRANZA PASARRIUS	Flix
Institut de La Sénia	MIGUEL ANGEL SUBIRATS VILLALBI	La Sénia
Institut de l'Ebre	ANGEL AZNAR FEBRER	Tortosa
Institut de Tecnificació	LUCIA TOMAS LORENTE	Amposta
Institut Els Alfacs	LUIS SANMARTI AULET	Sant Carles de la Ràpita
Institut Escola 3 d'Abril	MIQUEL ABELLA LORAN	Móra la Nova
Institut Escola Daniel Mangrané	Ma CINTA LLATJE BASET	Jesús
Institut Escola Mare de Déu del Portal	MARIA DEL MAR ISERN MEIX	Batea
Institut Joaquin Bau	FRANCESC LAHOSA MIRALLES	Tortosa
Institut Julio Antonio	JOAN SALVADOR VENTURA BENAIGES	Móra d'Ebre
Institut Les Planes	RAFAEL ROIG MONTAGUT	Santa Bàrbara
Institut Manuel Sales i Ferré	MARIA DEL PILAR APARICIO AZNAR	Ulldecona
Institut Mare de Déu de la Candelera	JAVIER SANCHEZ MARTINEZ	L'Ametlla de Mar
Institut Montsià	GABRIEL PERLES LLEDO	Amposta
Institut Ramon Berenguer IV	LUCRECIA BERNALTES TENESA	Amposta
Institut Roquetes	JOSEP MANEL REVERTE FERRE	Roquetes
Institut Sòl de Riu	Ma CARMEN CABALLER LLOPIS	Alcanar
Institut Terra Alta	RICARDO MARRUGAT BER	Gandesa